

2020 YILI REVİZE ÇALIŞMA PROGRAMI

(1 OCAK – 31 ARALIK 2020)

31/03/2020
Diyarbakır-Şanlıurfa (TRC2)

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR	iv
TABLolar	v
Yönetici Özeti/Sunuş	viii
1. Giriş	1
2. Sonuç Odaklı Programlar	2
2.1 Stratejik İmalat Sektörlerinde Rekabetçiliğin Artırılması Sonuç Odaklı Program	2
a. Amaç	2
b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi	2
c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri	7
d. Proje ve Faaliyetler	9
i. Araştırma, Analiz ve Programlama.....	9
ii. İş birliği ve Koordinasyon	10
iii. Kapasite Geliştirme	11
iv. Tanıtım ve Yatırım Destek	16
v. Ajans Destekleri.....	17
vi. Önemli Kamu Yatırımları	20
vii. AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler.....	21
viii. Diğer Proje ve Faaliyetler.....	21
e. Program Süresi ve Zaman	25
f. İzleme ve Değerlendirme	28
2.2 Toplumsal Dönüşüm İçin Çocuklar ve Gençler Sonuç Odaklı Program	29
a. Amaç	29
b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi	29
c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri	34
d. Proje ve Faaliyetler	36
i. Araştırma, Analiz ve Programlama.....	36
ii. İş birliği ve Koordinasyon	37
iii. Kapasite Geliştirme	43
iv. Tanıtım ve Yatırım Destek.....	45
v. Ajans Destekleri.....	47
vi. Önemli Kamu Yatırımları	51
vii. AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler.....	51
viii. Diğer Proje ve Faaliyetler.....	51
e. Program Süresi ve Zaman Planlaması	52
f. İzleme ve Değerlendirme	57
2.3 Mezopotamya Tanıtım ve Markalaşma Sonuç Odaklı Programı	58
a. Amaç	58
b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi	59
c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri	63
d. Proje ve Faaliyetler	64
i. Araştırma, Analiz ve Programlama.....	64
ii. İş birliği ve Koordinasyon	70
iii. Kapasite Geliştirme	73
iv. Tanıtım ve Yatırım Destek.....	76
v. Ajans Destekleri.....	83

vi. Önemli Kamu Yatırımları	87
vii. AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler.....	89
viii. Diğer Proje ve Faaliyetler	89
e. Program Süresi ve Zaman Planlaması.....	90
f. İzleme ve Değerlendirme	98
3. Kurumsal Gelişim	100
a. Faaliyetler	101
i. Araştırma, Analiz ve Programlama.....	101
ii. İş birliği ve Koordinasyon	103
iii. Kapasite Geliştirme	110
iv. Tanıtım Faaliyetleri.....	125
v. AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler	130
vi. Diğer Proje ve Faaliyetler	130
4. Yerel Kalkınma Fırsatları	131
5. Sonuç ve Değerlendirme	147
6. Ekler	148

KISALTMALAR

CMDP	: Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı
IPA	: AB'nin Katılım Öncesi Yardım Aracı
FRIT	: AB'nin Türkiye'deki Mülteciler için Mali Yardım Programı
AB	: Avrupa Birliği
GAP BKİ	: Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi
KA	: Kalkınma Ajansı
DİKA	: Dicle Kalkınma Ajansı
İKA	: İpekyolu Kalkınma Ajansı
DİFB	: Dış İlişkiler ve Fonlar Birimi
DK	: Değerlendirme Komitesi
İŞGEM	: İş Geliştirme Merkezi
SS	: Sanayi Sitesi
OSB	: Organize Sanayi Bölgesi
GAİB	: Güneydoğu Anadolu İhracatçı Birlikleri
DBB	: Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi
İTÜ	: İstanbul Teknik Üniversitesi
DTİOSB	: Diyarbakır Tekstil İhtisas OSB
PPKB	: Planlama Programlama ve Koordinasyon Birimi
DB	: Destek Birimi
İDB	: İzleme ve Değerlendirme Birimi
PYB	: Program Yönetim Birimi
YDO	: Yatırım Destek Ofisi
ŞYDO	: Şanlıurfa Yatırım Destek Ofisi
DYDO	: Diyarbakır Yatırım Destek Ofisi
TSO	: Ticaret ve Sanayi Odası
DTSO	: Diyarbakır Ticaret ve Sanayi Odası
ŞUTSO	: Şanlıurfa Ticaret ve Sanayi Odası
YTB	: Yatırım Teşvik Belgesi
SOP	: Sonuç Odaklı Program
YKF	: Yerel Kalkınma Fırsatları
TÜRSAB	: Türkiye Seyahat Acentaları Birliği

TABLolar

Tablo 1-TRC2 Bölge İlleri Stratejik Sektörleri	3
Tablo 2-TRC2 Bölgesi İlleri İmalat Sanayi Sektörlerinde İşyeri Sayısı ve İstihdam, 2017	4
Tablo 3-Diyarbakır İlinde Rekabetçi Üstünlüğe Sahip İhracatçı Sektörler (2 Kırılımlı Sektörler)	5
Tablo 4-Şanlıurfa İlinde Rekabetçi Üstünlüğe Sahip İhracatçı Sektörler (2 Kırılımlı Sektörler)	5
Tablo 5- Program Düzeyi Performans Göstergeleri	8
Tablo 6- Mobilya Sektörü Ekosistem Analizi	9
Tablo 7-Hedef Ülke Pazar Analizleri.....	10
Tablo 8- Diyarbakır Moda ve Hazır Giyim Akademisi Fizibilite Çalışması.....	10
Tablo 9-Stratejik Sektörlerin Geliştirilmesine Yönelik Araştırmaların Desteklenmesi	11
Tablo 10- SOP Yönetim Komitesinin Toplantıları.....	11
Tablo 11- Dış Ticareti Artırmaya Yönelik Faaliyetler	12
Tablo 12- Verimlilik ve Yalın Yönetim Destek Programı.....	13
Tablo 13-Pamukta Değer Zinciri Verim Kayıplarının Azaltılması Çalışmaları	14
Tablo 14-Sektörler İçin Tecrübe Paylaşım Çalışmaları	14
Tablo 15- Stratejik Sektörlerde Yatırım A.Ş. Modeli Yönetim Danışmanlığı	15
Tablo 16- Ergani Gıda İhtisas Organize Sanayi Bölgesi Projesi.....	15
Tablo 17- Stratejik Sektörlere Yönelik URGE Başvurularının Yapılması.....	16
Tablo 18- Fuar ve Organizasyonlar	17
Tablo 19- 2018 Yılı Sanayi Altyapısı Mali Destek Programı.....	17
Tablo 20- 2019 Yılı Sanayi Altyapısı Mali Destek Programı.....	18
Tablo 21- TRC2 Bölgesi Tarıma Dayalı Sanayide Entegre Kaynak Verimliliği Mali Destek Programı, 2019.....	18
Tablo 22- 2020 Yılı Teknik Destek Programı	20
Tablo 23-Stratejik İmalat Sektörlerinde Rekabetçiliğin Artırılması SOP Fizibilite Desteği	20
Tablo 24- Önemli Kamu Yatırımları.....	20
Tablo 25- 2019 Yılı CMDP Programı Diyarbakır	22
Tablo 26- 2019 Yılı CMDP Programı Şanlıurfa	22
Tablo 27- Diyarbakır Tekstil İhtisas Organize Sanayi Bölgesi'nde Sektörel Kümelenmenin Tamamlanması Projesi (CMDP).....	23
Tablo 28- Diyarbakır Lojistik Köy Projesi	24
Tablo 29- Program Süresi ve Zaman Planlaması.....	25
Tablo 30-Düzyey 2 Bölgeleri Çocuk Nüfus Sayı ve Oranları	30
Tablo 31-Düzyey 2 Bölgeleri Genç Nüfus Sayı ve Oranları.....	31
Tablo 32-Yayımlanmış Bazı Çalışmalarda TRC2 Bölgesinin Sosyo-Ekonomik Gelişme Göstergeleri.....	33
Tablo 33- Program Düzeyi Performans Göstergeleri	35
Tablo 34-TRC2 Bölgesinde Öğrenme Güçlüğü Çeken Öğrencilerin Analizi.....	36
Tablo 35-Diyarbakır Bilim Merkezi Çalışmaları	37
Tablo 36- Çocuk ve Gençlere Yönelik Araştırma Tezlerinin Desteklenmesi.....	37
Tablo 37- Okul Öncesi Eğitimde Yenilikçi Yaklaşımlar Zirvesi.....	38
Tablo 38-GAP Bölge Kalkınma İdaresi İş birlikleri	38
Tablo 39-Yerel Yönetimlerle İş birlikleri.....	39
Tablo 40- Çocuklarda Yaratıcılığı Geliştirecek ve Girişimciliği Teşvik Edici Çalışmalar	40
Tablo 41- Bölgede Yaratıcı Endüstrilerin Tarihi Kültürel Miras Boyutuyla Geliştirilmesi ve Ticarileşmesinin Sağlanması	41
Tablo 42- Diyarbakır ve Şanlıurfa Beşerî Gelişme ve Sosyal Sermaye Komisyon Çalışmaları... ..	42

Tablo 43- SOP Yönetim Komitesi Toplantıları	43
Tablo 44- Lise Girişimcilik Programı.....	43
Tablo 45-Gençler İçin Dijital Dönüşüm Çalışmaları	44
Tablo 46-Destek Alan Projelerin Kurumsal Kapasitelerinin Geliştirilmesi	45
Tablo 47- Toplumsal Dönüşüm İçin Çocuklar ve Gençler Sonuç Odaklı Program Tanıtımı	45
Tablo 48- Teknofest Etkinliği.....	46
Tablo 49-Diyarbakır Gençlik Festivali.....	46
Tablo 50- Şanlıurfa Bilim Şenliği ve Proje Pazarı.....	46
Tablo 51- Uluslararası Diyarbakır Sur Yarı Maratonu	47
Tablo 52- 2018 Yılı Okul Öncesi Eğitim Standartlarının Artırılması MDP	47
Tablo 53- 2019 Yılı Okul Öncesi Eğitim Standartlarının Artırılması Mali Destek Programı	48
Tablo 54- 2020 Yılı Mesleki Eğitim Etkileşim Programı	49
Tablo 55- 2020 Yılı Teknik Destek Programı	50
Tablo 56- 2020 Yılı Fizibilite Desteği	51
Tablo 57- Önemli Kamu Yatırımları.....	51
Tablo 58-Diyarbakır STEM Koordinasyon Merkezi ve Tasarım Beceri Atölyeleri GÜDÜMLÜ Projesi.....	52
Tablo 59-Şanlıurfa STEM Akademi ve Kariyer Merkezleri GÜDÜMLÜ Projesi.....	52
Tablo 60- Program Süresi ve Zaman Planlaması.....	52
Tablo 61-TRC2 Diyarbakır- Şanlıurfa Bölgesi Bölge Planı, Bölgesel Hedef Gerçekleşmeleri.....	61
Tablo 62- Diyarbakır ve Şanlıurfa Turizm İşletme ve Belediye Belgeli Tesislere Geliş Sayısı, Geceleme Sayısı, Ortalama Kalış Süresi ve Doluluk Oranları, 2007-2018.....	62
Tablo 63- Program Düzeyi Performans Göstergeleri	63
Tablo 64- Çermik Termal Turizm Master Planı ve Kentsel Tasarım Projesi	65
Tablo 65- Diyarbakır Turizm Master Planı ve Turizm Eylem Planı	65
Tablo 66- Göbeklitepe Ziyaretçi Yönetim Planı Hazırlanması	66
Tablo 67- UNESCO Başvuru Dosyalarının Hazırlanması ve Asil Adaylık Hazırlıkları ile Alan Yönetim Planlarının Hazırlanması	68
Tablo 68-Turizmde Marka İlçeler 2023 Turizm Vizyon ve Eylem Planları Hazırlanması	69
Tablo 69-Kültürel Mirasın Geliştirilmesine Yönelik Araştırma Tezlerinin Desteklenmesi.....	70
Tablo 70- Mezopotamya Tanıtım ve Markalaşma SOP Protokolü Hazırlanması ve İmzalanması	70
Tablo 71- Diyarbakır Kültürel Miras, Turizm ve İmaj Komisyonu Çalışmaları.....	71
Tablo 72- Turizm Sektörü İş birlikleri Geliştirme Çalışmaları.....	72
Tablo 73- Turizmi Geliştirme Etkinlikleri	72
Tablo 74-Mezopotamya SOP Kapsamında Yönetim Danışmanlığı.....	74
Tablo 75- Yatırım A.Ş. Modeli Yönetim Danışmanlığı.....	76
Tablo 76-2020 Yılı Fuar Çalışmaları	76
Tablo 77- Diyarbakır İli İçin İmaj Yönetimi ve Marka Algısı Çalışmaları	77
Tablo 78- Mezopotamya Markalaşma ve Tanıtım Çalışmaları	82
Tablo 79- Turizm Rotaları ve Akıllı Şehirler Mali Destek Programı, 2018.....	84
Tablo 80- 2019 Yılı Kültürel Mirasın İşlevlendirilmesi Mali Destek Programı	84
Tablo 81- 2020 Yılı GÜDÜMLÜ Proje Destekleri.....	85
Tablo 82- 2020 Yılı Teknik Destek Programı	86
Tablo 83-Mezopotamya SOP Fizibilite Desteği	87
Tablo 84- Önemli Kamu Yatırımları.....	87
Tablo 85- Hz. Eyüp Peygamber Makamı Rehabilitasyonu	89
Tablo 86- 2018 Yılı Kültür Adası Restorasyon ve İşlevlendirme Projesi (CMDP)	90

Tablo 87- Mezopotamya Tanıtım ve Markalaşma Sonuç Odaklı Programının Süre ve Zaman Planlaması	90
Tablo 88- Kurumsal Gelişim Çıktı Hedefleri	100
Tablo 89- Programlama Faaliyetleri	102
Tablo 90- Uluslararası Fon Kaynakları İçin İş birlikleri	103
Tablo 91- Yerel ve Genel Kurumsal Ağların Kurulması Faaliyetleri	104
Tablo 92- Bölgesel Koordinasyon ve İş birliği Faaliyetleri	107
Tablo 93- Bölge Planı ve Diğer Planların Uygulanması ve İzlemesine İlişkin Faaliyetler	110
Tablo 94-Yeni Dönem Kurumsal Stratejik Plan Hazırlıkları	111
Tablo 95 - Yönetim Kurulu Çalışmaları	112
Tablo 96- Fiziki Mekânlara İlişkin Faaliyetler	112
Tablo 97- Demirbaş, Ofis Ekipmanı ve Sarf Malzemeleri İhtiyaç Tespiti ve Teminine İlişkin Faaliyetler	113
Tablo 98- İnsan Kaynakları İle İlgili Faaliyetler	115
Tablo 99- Personel Eğitimi İle İlgili Faaliyetler	115
Tablo 100- Yazılım ve Donanım İhtiyaçlarının Karşlanması ile Yönetim Bilgi Sistemleri Altyapısının Geliştirilmesi ile İlgili Faaliyetler	120
Tablo 101- Destek Hizmetlerinin Karşınlanmasına Yönelik Faaliyetler	122
Tablo 102- İç ve Dış Denetimle İlgili Faaliyetler	123
Tablo 103- İzleme ve Değerlendirme Hizmetleri İle İlgili Faaliyetler	124
Tablo 104- İletişim ve Tanıtım Faaliyetleri	126
Tablo 105- Yatırım Destek Ofislerinin Faaliyetleri	129
Tablo 106-2018 Yılı KOBİ, Yazılım ve Tasarım Mali Destek Programı	131
Tablo 107- 2018, 2019 ve 2020 Yılı Fizibilite Desteği Programı	131
Tablo 108- 2019 ve 2020 Yılı Teknik Destek Programı	132
Tablo 109- Şanlıurfa Tekno Girişimcilik ve İnovasyon Merkezi GÜDÜMLÜ Projesi	133
Tablo 110- Şanlıurfa Teknoloji Geliştirme ve Eğitim Merkezi (ŞUTGEM)	134
Tablo 111- 2018 Yılı CMDP Şanlıurfa Tekno-İŞGEM Projesi	134
Tablo 112- 2018 Yılı CMDP Diyarbakır Girişimci Destek Merkezi Projesi	134
Tablo 113- 2018 Yılı CMDP Diyarbakır Sanayi Mektebi Tasarım ve Eğitim Merkezi	135
Tablo 114-2020 Yılı Covid-19 ile Mücadele ve Dayanıklılık Programı	136
Tablo 115- 2020 Yılı Sosyal Destek Programı	137
Tablo 116-Suriyeliler ve Ev Sahibi Topluma Yönelik Sosyal Girişimcilik, Güçlendirme ve Uyum Projesi	137
Tablo 117-İstatistiklerle Diyarbakır ve Şanlıurfa Çalışmaları	138
Tablo 118- TRC2 Bölgesi Öncü Sektörler Araştırması, Üç Yıldız Analizi	138
Tablo 119- Âtıl Tesislerin Tespit Edilmesi Çalışması	139
Tablo 120- Yöresel ve Coğrafi İşaretli Ürünlerde Katma Değer Artışı ve Markalaşma Çalışmaları	139
Tablo 121-Diyarbakır il Yenilik Platformu Çalışmaları	141
Tablo 122- GAP Melek Yatırım Ağı Zirvesi Çalışmaları	141
Tablo 123- Girişimcilere ve Melek Yatırımcılara Yönelik Yenilikçi Destek Fonu Programı	143
Tablo 124: Mesleki ve Teknik Eğitim Faaliyetleri	144

Yönetici Özeti/Sunuş

TRC2 (Diyarbakır-Şanlıurfa) Bölgesi kalkınma ajansı, 5449 sayılı *Kalkınma Ajanslarının Hizmetlerine İlişkin Kanun*'a esas, 10.11.2008 tarih ve 2008/14306 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulmuştur.

Başlangıçta, Diyarbakır-Şanlıurfa Kalkınma Ajansı (DUKA) olarak faaliyet gösteren Ajansın ismi, Yönetim Kurulu'nun 2009/12-7 sayılı Kararı ile Karacadağ Kalkınma Ajansı olarak değiştirilmiş ve bu karar, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı tarafından 10 Şubat 2010 tarihinde onaylanmıştır.

5449 sayılı Kanuna dayanılarak kurulan Ajansımız, kurumların yeniden yapılandırılması çerçevesinde yayımlanan 4 Numaralı *Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar İle Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi* ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının koordinasyonunda yasal statüsünü ve faaliyetlerini sürdürmeye devam etmektedir.

Karacadağ Kalkınma Ajansı'nın temel amacı, mevzuatta bütün Kalkınma Ajansları için ortak bir biçimde ifade edildiği üzere; “*kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları arasındaki işbirliğini geliştirmek, kaynakların yerinde ve etkin kullanımını sağlamak ve yerel potansiyeli harekete geçirmek suretiyle, Cumhurbaşkanınca belirlenen politikalarla uyumlu olarak, bölgesel gelişmeyi hızlandırmak, sürdürülebilirliğini sağlamak, bölgeler arası ve bölge içi gelişmişlik farklarını azaltmak*”tır.

Ajansımızın, yukarıda belirtilen temel amaca ulaşma yolunda sürdürülebilir bir kurumsal yapıya kavuşması, bölgesel planlama, programlama, koordinasyon, izleme değerlendirme, yatırım destek ve tanıtım faaliyetlerini sistematik, kurumsal ve sürdürülebilir bir şekilde yürütmesi büyük önem arz etmektedir.

Bu çerçevede, *Kalkınma Ajansları Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği*'nin 21'inci maddesi doğrultusunda hazırlanan Karacadağ Kalkınma Ajansı Çalışma Programı, 2020 yılında Ajansın yapmayı planladığı faaliyetleri kapsamaktadır. Ajans Çalışma Programı; Sonuç Odaklı Programlama (SOP) yaklaşımına göre bütçe yılına ilişkin öncelik alanlarını, tedbirleri, bunlara ayrılacak tahmini mali kaynakları ve bunların Ajans Bütçesi içindeki tahmini oranları ile belirtilen faaliyetlerin gerekçelerini ortaya koymaktadır.

2020 yılı içerisinde yapılması planlanan faaliyetler, TRC2 Bölge Planı (2014-2023) çerçevesinde belirlenmiştir. Bu doğrultuda, TRC2 Bölgesinde faaliyette bulunan Karacadağ Kalkınma Ajansı'nın ilgili mevzuat çerçevesinde 2020 yılı sonuna kadar odaklanacağı

faaliyetler temel olarak; mevzuatta belirtilen amaçlara ulaşmayı mümkün kılacak kurumsallaşma faaliyetlerinin geliştirilmesi ve uzmanlaşmanın sağlanması, bölgedeki potansiyel fayda sahiplerine yönelik mali ve teknik desteklerin sağlanması, Sosyal Destek Programı (SOGEP) ve Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı'nın (CMDP) uygulanması ve izlenmesi, yeni teşvik mevzuatı ile Ajansımıza görev olarak verilen başvuruların alınması, mevcut teşvik belgelerinin izlenmesi-raporlanması ve tamamlama vizelerinin yapılması, IPA, FRIT II ve diğer dış kaynaklı fonların kullanımına yönelik çalışmalar yapılması, bölgenin gelişmesine yönelik araştırma ve geliştirme faaliyetlerine ağırlık verilmesi, kurumsal çerçeve dışında kalan aktörlere yönelik işbirliği, tanıtım, farkındalık yaratma ve örgütsel ağların (network) tesis edilmesi, bölgenin yatırım ve iş olanaklarının araştırılması, geliştirilmesi ve tanıtılması, Bölgede devam eden yatırımlarla Ajansın önceki yıllarda verdiği mali ve teknik destekler kapsamında uygulanmakta olan projelerin izlenmesi ve değerlendirilmesi ile etki analizlerinin yapılması şeklinde özetlenebilir.

Ajansın kurumsal çerçevesi dışında kalan aktörlere yönelik faaliyetlerin başında, Ajansın Bölgenin tamamında tanıtılması, farkındalık ve sahiplenmenin artırılması, yerel kalkınma inisiyatiflerinin bilgilendirilmesi, işbirliğine teşvik edilmesi ve tüm bunların koordinasyonu gelmektedir.

Ajansımız tarafından hazırlanmış olan Bölge Planı (2014-2023), başta Ajansımız olmak üzere bölgedeki bütün aktörler için bölgesel kalkınma faaliyetlerinin ana çerçevesini belirleyecek ve Ajansın mali ve teknik destek faaliyetlerine esas teşkil edecektir. Bu Çalışma Programı döneminde, Bölge Planı'nın (2014-2023) amaçları ve stratejik hedeflerine uygun olarak belirlenen öncelikli faaliyet alanlarına Ajansımız tarafından destek sağlanacaktır.

Çalışma Programı hazırlanırken, TRC2 (2014-2023) Bölge Planına ek olarak On Birinci Kalkınma Planı (2019-2023) ve diğer ulusal planlarda yer alan amaç ve önceliklerle uyumu göz önünde bulundurulmuştur.

Yukarıda belirtilen öncelik ve amaçlara ilave olarak Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü'nün Sonuç Odaklı Programlama (SOP) yaklaşımına göre Çalışma Programı hazırlanmıştır. Yeni yaklaşıma göre; "*Stratejik İmalat Sektörlerinde Rekabetçiliğin Artırılması*", "*Toplumsal Dönüşüm İçin Çocuklar ve Gençler*" ve "*Mezopotamya Tanıtım ve Markalaşma*" Sonuç Odaklı Programları geliştirilmiştir. SOP'ların yürütülmesi ile ilgili Ajansın kurumsal ve beşerî kapasitesini geliştirmek ve rutin yatırım destek işlemlerini yürütmek için gerçekleştirilmesi gereken faaliyetler "*Kurumsal Gelişim*" başlığı altında yer almıştır. SOP'lara girmeyen alt program, proje ve faaliyetler ile önceki dönemlere ilişkin devam

eden mali ve teknik destek faaliyetleri ise “*Yerel Kalkınma Fırsatları*” başlığı altında verilmiştir.

1. Giriş

Karacadağ Kalkınma Ajansı, kuruluşunun onuncu yılını geride bırakırken; bir taraftan kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarının projelerine önemli mali ve teknik destekler sağlamakta, diğer taraftan ulusal ve uluslararası düzeydeki girişimleriyle bölgeye yatırımcı çekmek için tanıtım ve yatırım destek faaliyetlerini sürdürmektedir.

Hükümetimizin ilan ettiği Cumhuriyet tarihinin en geniş kapsamlı teşvik sistemi olarak görülen düzenlemeler ile Bölgemiz (Diyarbakır ve Şanlıurfa) yatırım alanında cazibesini önemli ölçüde artırmıştır. Yapılan sınıflandırmada 6. Bölgede yer alarak yatırımcıya en avantajlı desteklerin sağlandığı Diyarbakır ve Şanlıurfa İllerimiz, Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı, Sosyal Destek Programı (SOGEP) ve diğer kamu yatırımlarının yarattığı altyapı ile yerli ve yabancı yatırımcı için önemli fırsatlar sunmaktadır. Bu fırsatların tanıtılması ve değerlendirilmesi, verilen teşviklerin izlenmesi ve raporlanması sürecinde Ajansımız ve Yatırım Destek Ofislerimiz aktif rol almaktadır.

Ajansımız, bir taraftan Bölgemizin ihtiyaç ve potansiyellerini tespiti yönelik araştırma ve analiz çalışmalarını sürdürürken, aynı zamanda, önceki yıllarda verilen mali ve teknik desteklerin uygulamasını takip etmiştir. Ayrıca, 2019 yılında Fizibilite Destekleri ve Teknik Destek Programları uygulanmıştır. Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı ile Sosyal Destek Programı'nın Diyarbakır ve Şanlıurfa uygulaması Ajansımız üzerinden devam etmiştir.

ISO 9001 ve 27001 Kalite ve Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemleri belgelerini 2012 yılında alan Ajansımız, 2019 yılında TSE tarafından gerçekleştirilen belgenin yenilenmesi tetkikinden olumlu görüş almış ve belgelerin yenilenmesine karar verilmiştir.

2. Sonuç Odaklı Programlar

2.1 Stratejik İmalat Sektörlerinde Rekabetçiliğin Artırılması Sonuç Odaklı Program

a. Amaç

Programın genel amacı; TRC2 Bölgesinde stratejik imalat sanayi sektörlerine odaklanarak istihdamın ve katma değerin artırılması ve bu yolla ekonomik büyümenin hızlandırılmasıdır.

Özel Amaç 1: Tekstil-Hazır Giyim, Gıda ve Mobilya sektörlerinde verimlilik, yenilik ve katma değer artışına olanak sağlayan üretim ve ortak kullanım alanlarının geliştirilmesi,

Özel Amaç 2: Bu sektörlerde ürün çeşitliliği, ihracat ve katma değer artışının sağlanması için değer zincirlerinin geliştirilmesi,

Özel Amaç 3: Firmaların Ar-Ge, yenilik, tasarım, kurumsallaşma ve ihtisaslaşma kapasitelerinin artırılması.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

TRC2 Bölgesi sahip olduğu geniş ve verimli tarım arazileri, tarihi ve kültürel varlıkları, genç ve dinamik iş gücü potansiyeline rağmen sosyo-ekonomik göstergelere göre görece geri kalmış ve gelir bakımından düşük gelirli bir bölgedir. 26 Düzey 2 Bölgesi içinde TRC2 Bölgesi bölgesel bazda üretilen mal ve hizmet toplamına göre 18. Sırada olmasına karşın, fert başına düşen gelirden 25. sıraya düşmektedir. İller bazında incelendiğinde; illerin 81 il içindeki nüfus sıralaması, iller bazında yaratılan mal ve hizmet değeri toplamı ve illerin kişi başına düşen gelirdeki sıralaması oldukça dikkat çekicidir.

Diyarbakır ili il bazında üretilen toplam üretim bakımından (GSYH) 81 il içinde 21. sırada olmasına karşın, kişi başına düşen gelirden 81 il içinde 73. sıraya gerilemekte, Şanlıurfa ili de toplam il üretimi bakımından 81 il içinde 23. sırada olmasına karşın, kişi başına düşen gelirden 79. sıraya gerilemektedir. Bu durum temel olarak düşük katma değerli üretim yapısı, imalat sanayinin yetersizliği ve yüksek işsizliğin bir sonucudur. Ajansımız tarafından yapılan katılımcı çalışmalar, anketler gibi çalışmalarda bölgemizin kalkınmasının önündeki en büyük engeller olarak işsizlik birinci sırada, sanayinin gelişmemesi ikinci sırada çıkmaktadır. Bölgemizin işsizlik oranı %18,6 ile Türkiye ortalaması olan %11'in çok üstünde ve 26 düzey 2 Bölgesi içinde en yüksek ikinci sıradadır (TÜİK, 2018).

Büyük üretim potansiyeline sahip olan Bölge ekonomisinde kentsel ekonomilerin etkisi ile hizmetler sektörü ülke ortalamasına yakın seyretmekte ancak sanayi sektörünün payı yetersiz kalmaktadır. Bu nedenle, 2014-2023 dönemini kapsayan TRC2 Diyarbakır-Şanlıurfa

Bölgesi Bölge Planının Kentsel Ekonomiler ve Ekonomik Büyüme ekseninde “**Bölge İllerinde Sanayinin Gelişmesi ve Katma Değerli Üretim Yapısına Geçiş**” temel hedef olarak belirlenmiştir.

Bölgemizde uzmanlaşma ve görece nitelikli yığılmalar gösteren, kümelenme olanakları açısından ele alınabilecek olan sektörler bölgenin temel sektörleri olarak; emek yoğun ve katma değerli üretim yapısına sahip ve bölgemizde hızlı büyüme trendine sahip sektörler de yükselen sektörler olarak TRC2 Bölgesi Bölge Planında geliştirilecek stratejik sektörler olarak belirlenmiştir. Bu sektörler aşağıda tabloda görülmektedir.

Tablo 1-TRC2 Bölge İlleri Stratejik Sektörleri

	Temel Sektörler	Yükselen Sektörler
Diyarbakır	<i>Gıda Ürünleri İmalatı</i>	<i>Tekstil Ürünleri ve Giyim Eşyaları İmalatı</i>
	<i>Metalik Olmayan Mineral Ürünleri İmalatı</i>	<i>Mobilya Ürünleri İmalatı</i>
	<i>Madencilik ve Taş Ocakçılığı</i>	<i>Elektrikli Teçhizat İmalatı</i>
	<i>Ağaç ve Ağaç Ürünleri İmalatı</i>	<i>Makine ve Ekipman İmalatı</i>
Şanlıurfa	<i>Gıda Ürünleri İmalatı</i>	<i>Mobilya Ürünleri İmalatı</i>
	<i>Tekstil Ürünleri İmalatı</i>	<i>Giyim Eşyaları İmalatı</i>
	<i>Metalik Olmayan Ürünler İmalatı</i>	<i>Ana Metal Sanayi</i>
	<i>Makine ve Ekipman İmalatı</i>	<i>Elektrikli Teçhizat İmalatı</i>
	<i>Madencilik ve Taş Ocakçılığı</i>	<i>Kauçuk ve Plastik Ürünler İmalatı</i>

Kaynak: Karacadağ Kalkınma Ajansı, TRC2 Bölge Planı (2014-2023).

Ayrıca Bölge Planında “Bölgenin stratejik sektörleri ile bağlantılı olan, bölgedeki gelişmeler ve devam eden yatırımlar doğrultusunda talep artışı yaşanmış ürünlerin imalatına yönelik sektörlerde tedarik ve değer zincirlerinin geliştirilmesi” hedefi yer almaktadır. Bu kapsamda “et ve süt ürünleri imalatı” sektörü de stratejik sektör olarak belirlenmiştir.

TRC2 Bölgesi 2014-2023 Bölge Planında Bölgemizde hızlı büyüme, hızlı istihdam ve katma değer artışı sağlayabilecek olan Diyarbakır ve Şanlıurfa'da temel (uzmanlaşmış) ve yükselen sektörlerle yönelik ihtisas üretim alanlarının kurulmasıyla bu sektörlerde yığılmaların ve ihtisaslaşmanın teşvik edilmesi, tedarik ve değer zincirlerinin oluşturulmasıyla sektörlerin rekabet güçlerinin artırılması hedeflenmiştir.

Aşağıdaki tabloda 2017 yılı SGK İstatistik Yıllığı ile yayınlanan TRC2 Bölgesi illeri imalat sanayi sektörlerinde işyeri sayısı ve istihdam rakamları görülmektedir. Buna göre sarı renkle gösterilen sektörler, illerin imalat sanayi istihdamında en yüksek istihdam, üretim ve ihracata sahip emek yoğun ve stratejik sektörler olarak öne çıkmaktadır.

Tablo 2-TRC2 Bölgesi İlleri İmalat Sanayi Sektörlerinde İşyeri Sayısı ve İstihdam, 2017

Sektör Kodu	Sektör Adı (Nace Rev. 2)	Diyarbakır		Şanlıurfa		Türkiye	
		İşyeri sayısı	Sigortalı sayısı	İşyeri sayısı	Sigortalı sayısı	İşyeri sayısı	Sigortalı sayısı
10	Gıda Ürünleri İmalatı	415	2698	669	2991	42846	446064
11	İçecek İmalatı	5	106	7	67	665	15624
12	Tütün Ürünleri İmalatı	0	0	0	0	63	4341
13	Tekstil Ürünleri İmalatı	58	1274	58	2945	16843	422166
14	Giyim Eşyaları İmalatı	89	2102	63	4435	33071	493952
15	Deri ve İlgili Ürünler İmalatı	5	54	4	885	6451	61750
16	Ağaç, Ağaç Ürünleri ve Mantar Ür.	47	392	14	51	10618	65426
17	Kağıt ve Kağıt Ürünleri İmalatı	15	232	6	57	2570	55194
18	Kayıtlı Medyanın Basılması ve Çoğ.	36	124	25	88	7825	53225
19	Kok Kömürü ve Petrol Ürün. İm.	3	7	4	19	272	8620
20	Kimyasal Ürünleri İmalatı	26	253	25	206	4611	79394
21	Eczacılık ve Ecz.İlişkin Mal.İm..	4	43	2	83	390	22641
22	Kauçuk ve Plastik Ürünler İm.	101	768	87	846	13332	208467
23	Metalik Olmayan Ürünler İma.	119	2232	149	1877	14160	228354
24	Ana Metal Sanayi	29	714	29	250	6854	168084
25	Fabrik.Metal Ürün.(Mak.Tec.Har)	147	1220	85	499	35657	379581
26	Bilgisayar, Elektronik ve Optik Ür.	6	17	3	24	1705	34932
27	Elektrikli Techizat İmalatı	41	378	46	442	6100	145280
28	Makine ve Ekipman İmalatı	41	206	40	201	11313	156563
29	Motorlu Kara Taşıtı ve Römork İm.	30	293	6	93	3752	202365
30	Diğer Ulaşım Araçları İmalatı	2	8	0	0	1079	51278
31	Mobilya İmalatı	110	973	73	441	22207	161996
32	Diğer İmalatlar	38	143	25	154	6656	57781
33	Makine ve Ekipman.Kurulumu ve On.	139	1272	89	1086	19488	145159

Kaynak: SGK, 2018.

Ajansımız tarafından 2018 yılında Bölge ekonomisinin öncü sektörlerinin tespiti amacıyla iktisadi analizler yapılmıştır. Yapılan kapsamlı analizlerden birisi **TRC2 Bölgesi İhracat Performansı ve Rekabetçi Sektörler Analizidir**. Bu çalışma ile, Bölgenin dış ticaret ve dışa açılma bağlamında sektörel rekabet edebilirliğinin tespiti amacıyla, bölgenin ihracat performansı ele alınmış ve sektörlerin rekabet üstünlükleri, uluslararası ticaret literatüründe önemli bir yeri olan *Açıklanmış Karşılaştırmalı Üstünlükler Analizi* ile incelenmiştir. Söz konusu analiz çalışmasında, bölge illerinin uluslararası ticaret ağlarına bağlantılılığı ve entegrasyon düzeyinin incelenmesi amacıyla, Bölge ihracatının **Sektörel ve Coğrafi Çeşitlilik Analizi** yapılmıştır. Diyarbakır ve Şanlıurfa ekonomileri ihracatında çeşitliliği ölçmek için

kullanılan bir diğer yöntem **Hirshmann-Herfindahl Endeksi** analizidir. Analiz sonuçlarına göre; Bölgemizde rekabetçi performansa sahip sektörler aşağıdaki tablolarda görülmektedir.

Tablo 3-Diyarbakır İlinde Rekabetçi Üstünlüğe Sahip İhracatçı Sektörler (2 Kırılımlı Sektörler)

ISIC Kodu	ISIC sektör adı	Diyarbakır İhracatı (\$)	İldeki payı %	Türkiye İhracatı (\$)	Diyarbakır Büyüme%	RCA
14	Taşocakçılığı ve diğer madencilik	40.338.787	20	1.967.779.189	-43,56	15,6
13	Metal cevherleri	25.123.820	12	1.379.738.408	114,65	13,9
30	Büro, müh. ve bilgi işl. makinaları	1.902.543	1	164.197.982	-73,77	8,8
15	Gıda ürünleri ve içecek	50.093.793	24	10.678.589.888	-24,61	3,6
26	Metalik olmayan diğer mineral ürünler	13.585.042	7	3.731.848.466	-42,63	2,8
21	Kağıt ve kağıt ürünleri	4.674.832	2	2.078.822.737	1914,43	1,7
20	Ağaç ve mantar ürünleri (mobilya hariç)	1.471.651	1	759.361.583	-26,41	1,5
25	Plastik ve kauçuk ürünleri	9.582.101	5	6.817.095.071	1,78	1,1
36	Mobilya ürünleri	8.786.012	4	7.132.477.120	955%	2,9

Kaynak: TÜİK, 2018 verileri kullanılarak üretilmiştir.

Tablo 4-Şanlıurfa İlinde Rekabetçi Üstünlüğe Sahip İhracatçı Sektörler (2 Kırılımlı Sektörler)

ISIC Kodu	ISIC sektör adı	Şanlıurfa İhracatı (\$)	İldeki payı %	Türkiye İhracatı (\$)	Şanlıurfa Büyüme %	RCA
1	Tarım ve hayvancılık	34.377.324	22,4	5.260.860.346	118	6,7
17	Tekstil ürünleri	15.566.401	10,1	14.201.196.207	251	1,1
19	Dabaklanmış deri çanta, ayakkabı	1.219.457	0,8	1.129.851.278	400	1,1
25	Plastik ve kauçuk ürünleri	14.006.883	9,1	6.816.988.526	-13	2,1
26	Metalik olmayan diğ. Mineral Ürünler	14.835.345	9,6	3.731.811.779	-32	4,1
29	Bşk. yerde sınıflanmış. Makine ve teçhizat	14.502.092	9,4	12.882.268.215	115	1,1
31	Bşk. yrd snf. Elekt. makina ve cihazl.	19.259.813	12,5	5.326.267.629	-37	3,7
36	Mobilya ürünleri	14.912.198	9,7	7.132.442.964	-70	2,1

Kaynak: TÜİK, 2018 verileri kullanılarak üretilmiştir.

Diyarbakır'da faaliyet gösteren ihracatçı sektörlerin 2013 ve 2017 yılları arasındaki değişimi ve ihracat performanslarına göre 18 sektör ihracatçı sektör; açıklanmış rekabet üstünlüğü indeksi değeri, ihracat payı ve büyüme durumlarına göre tespit belirlenmiştir. Buna göre, “gıda ürünleri ve içecek”, “ağaç ve mantar ürünleri (mobilya hariç)” Diyarbakır'da rekabetçi üstünlüğe sahip ihracatçı sektörler arasındadır. Bunun yanında hızlı büyüyen ve gelişen sektörler olarak “mobilya” ve “giyim eşyası” sektörleri rekabetçi sektörler arasına girme trendi ile dikkat çekmektedir. Şanlıurfa'da rekabetçi üstünlüğe sahip sektörler sırasıyla “tarım ve hayvancılık”, “metalik olmayan diğer mineral ürünler”, “başka yerde sınıflandırılmamış elektrikli makine ve cihazlar”, “tekstil ürünleri”, “başka yerde sınıflanmamış makine ve teçhizat”, “plastik ve kauçuk ürünleri” ile son yıllarda hızlı büyüyerek uzmanlaşan “dabaklanmış deri çanta, ayakkabı” sektörleridir. Bunun yanında “tekstil ürünleri”, “giyim eşyası”, “başka yerde sınıflanmamış makine ve teçhizat”, “dabaklanmış deri çanta, ayakkabı” sektörleri yükselen ve gelişen sektörler olarak görülmektedir.

Küresel ticaret fırsatlarının ve bunun yanında rekabet ortamının da arttığı bu dönemde, fırsatlardan yararlanmak ve yerel ekonomik gelişmeyi hızlandırmak için; Bölge ihracatının artırılması, üretimde tedarik ve değer zincirinin geliştirilmesi ile ihracatta katma değerli ürünlerin payının artırılması, pazarlarda çeşitliliğin geliştirilmesi, rekabetçi sektörlerde dışa açılma, markalaşma, yenilik ve tanıtım faaliyetlerinin yürütülmesi, yükselen sektörlerde rekabet gücünü artırmaya dönük gelişmelerin sağlanması gerekmektedir. Sektörel ve Coğrafi Çeşitlilik Analizleri sonuçlarına göre, bölgemizde üretim deseni çeşitlendirilmeli, ticaret ürünlerinde sektörel çeşitlilik katma değerli ürünler bazında artırılmalı ve ihracat yapılan ülke çeşitliliği artırılmalıdır.

Yapılan değerlendirmeler ışığında Diyarbakır ve Şanlıurfa illerinde temel sektörler arasında yer alan *Gıda Ürünleri imalatı* sektörünün, bunun yanında bölge planında yükselen stratejik sektör olarak belirlenen *tekstil-hazır giyim* sektörü ile *mobilya* sektörünün hızlı büyüme performansı gösterdiği ve bölgenin ihracatta rekabetçi üstünlüğü bulunan sektörler arasına girdiği görülmüştür. Bu nedenle, GAP ve diğer altyapı yatırımlarının etkisiyle, ekonomik ve sosyal açıdan gelişmekte olan, gerek doğal kaynakları, yüksek tarımsal üretimi ve tarıma dayalı sanayisi gerekse de kentleşme ekonomileri ile ülkemizin en dinamik ve gelişme potansiyeli yüksek illeri arasında olan Diyarbakır ve Şanlıurfa illerinden oluşan TRC2 Bölgesi'nde bahsi geçen 3 (üç) sektöre odaklanması gerekli görülmektedir.

Stratejik İmalat Sektörlerinde Rekabetçiliğin Artırılması Sonuç Odaklı Program, *TRC2 Bölge Planının (2014-2023) Kentsel Ekonomiler ve Ekonomik Büyüme*” eksenindeki “Bölge İllerinde İmalat Sanayinin Geliştirilmesi ve Ekonomi İçindeki Payının Artırılması” ve “Bölgenin stratejik sektörlerinde tedarik ve değer zincirlerinin oluşturulması ve kümelenme politikalarının izlenmesi” hedefleri ile “*Yaşam Kalitesi ve Mekansal Organizasyon*” eksenindeki “Diyarbakır ve Şanlıurfa Kentlerinin Çekim Merkezleri Olması ve Mal ve Hizmet Sunumlarının Artırılması” hedefi ve “Kentsel ekonomilerin geliştirilmesi, merkezlerin mal ve hizmet sunumlarının artırılması için, imalat sanayinin geliştirilmesi, stratejik hizmet ve sanayi sektörlerinde uzmanlaşma ve gelişmenin sağlanması” ile “Sektörel uzmanlaşmaları destekleyici ihtisas üretim alanları olan Diyarbakır’da Tekstil İhtisas OSB, Şanlıurfa’da Gıda OSB ve Gıda İhtisas SS kurulması” stratejisiyle uyumludur.

On Birinci Kalkınma Planının (2019-2023) beş ekseninden ikincisi olan “*Rekabetçi Üretim ve Verimlilik*” ekseninde *Öncelikli Sektörler* başlığında “*Tekstil-Giyim-Deri Sanayii*” ve “*Mobilya Sanayii*” diğer imalat sektörleri olarak belirlenmiş olup bu sektörlerde katma değer artırılması amacıyla tasarım ve markalaşma kapasitesinin geliştirilmesi temel amacı güdülmüştür. Bu doğrultuda Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından 2019 yılında Kaynak Verimliliği Rehberleri hazırlanmış, bu sektörlerin girdi maliyetlerinin azaltılması, rekabetçiliklerinin artırılması ve temiz üretim ilkesini gözetmesine dair ilkeler belirlenmiştir.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Beklenen Sonuçlar:

Stratejik İmalat Sektörlerinde Rekabetçiliğin Artırılması Sonuç Odaklı Programı ile bölgede stratejik sektörler olan tekstil-hazır giyim, gıda ve mobilya alanlarında yatırımlarının gerçekleştirileceği Diyarbakır ve Şanlıurfa'da yeni OSB sayısının artırılması, mevcut OSB'lerin altyapılarının iyileştirilmesi, üretimde kaynak verimliliğinin artırılması, temiz üretim olanaklarının sağlanması, Lojistik Köy proje çalışmalarının yapılması, ihtisas sanayi alanlarının oluşturulması ile uzmanlaşmanın teşvik edilmesi, rekabetçiliğin artırılması, işgücü verimliliği ve teknik kapasitenin artırılması, kamu üniversite sanayi işbirliklerinin oluşturulması, girişimci destek merkezlerinin kurulması, melek yatırımcılık ekosisteminin oluşturulması, bilgi teknolojileri iş fikirlerinin hayata geçirilmesi, Diyarbakır ve Şanlıurfa’da İhracat Merkezlerinin oluşturulmasına yönelik fizibilite ve uygulama projelerinin yürütülmesi, OSB’lerde uygun gümrükleme alanları oluşturulması, stratejik imalat sektörlerinde faaliyet gösteren KOBİ’lerin kurumsal kapasitesinin artırılması ile rekabet güçlerinin yükseltilmesi beklenmektedir.

Tablo 5- Program Düzeyi Performans Göstergeleri

S. N.	Performans Göstergeleri	Birim	Hedef	Doğrulama Kaynağı
1	Yeni inşa edilen toplam sanayi alanı (OSB ve SS'ler dahil)	Hektar	870	Proje Nihai Raporları
2	Geliştirilen toplam sanayi alanı (OSB ve SS'ler dahil)	Hektar	870	Proje Nihai Raporları
3	Yeni inşa edilen Lojistik Merkez/Köy sayısı	Adet	1	Proje Sonuç Raporları
4	Parselasyon planları ve altyapı projeleri hazırlanan yeni OSB sayısı	Adet	2	Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, Büyükşehir ve İlçe Belediyeleri Meclis Tutanakları
5	Ürün çeşitliliğine giden firma sayısı	Adet	90	TSO ve Sanayi Teknoloji İl Müd. Verileri
6	İlk defa ihracat yapan firma sayısı	Adet	100	GAİB ve TSO Verileri
7	İlk defa ihracat yapılan ülke sayısı	Adet	25	GAİB ve TSO Verileri
8	İlave istihdam sayısı	Adet	30.000	TÜİK, SGK ve İŞKUR verileri
9	Patent başvuru sayısı	Adet	15	TPE verileri
10	Marka başvuru sayısı	Adet	60	TPE verileri
11	Endüstriyel tasarım başvuru sayısı	Adet	6	TPE verileri
12	Kurulan/geliştirilen ortak kullanım alanından faydalanan kurum/kuruluş/işletme sayısı	Adet	600	Güdümlü Proje ve Diğer Proje Raporlamaları, Kurulan/Geliştirilen ortak kullanım alanlarının faaliyet raporları
13	Katılım Sağlanan Yurt içi Fuar ve Organizasyon Sayısı	Adet	15	Fuar Raporları
14	Katılım Sağlanan Yurt dışı Fuar ve Organizasyon Sayısı	Adet	4	Fuar Raporları
15	Düzenlenen Eğitim/ Mentörlük Hizmeti Sayısı	Adet	90	Faaliyet Raporu
16	Eğitim/Mentörlük Hizmeti verilen Firma sayısı	Adet	150	Faaliyet Raporu
17	Eğitim/Mentörlük Hizmeti verilen kişi sayısı	Kişi	300	Faaliyet Raporu
18	Ar-Ge/Tasarım Çalışması Yapan Firma Sayısı	Adet	20	Faaliyet Raporu

19	Yeni Açılacak Ar-Ge/Tasarım Merkezi Sayısı	Adet	25	Faaliyet Raporu
----	--	------	----	-----------------

d. Proje ve Faaliyetler

i. Araştırma, Analiz ve Programlama

Mobilya Sektörü Ekosistem Analizi

Belirlenen stratejik sektörlere müdahalelerin doğru yapılabilmesi için güncel mevcut durum analizlerinin bulunması önem taşımaktadır. Her ne kadar başta Bölge Planı olmak üzere bölgesel ve ulusal birçok çalışma mevcut olmasına rağmen bu üç sektöre odaklanmış ve çıktılarının takip edilebileceği bir analiz çalışması mevcut değildir. Bu kapsamda firma bazlı müdahale yaklaşımlarına altlık teşkil edecek mevcut durum analizlerinin yapılması planlanmaktadır. Mevcut durum analizlerini tamamlayıcı şekilde değer zinciri çalışmaları ayrıca yürütülecektir. 1985 yılında ilk defa Michael Porter tarafından dile getirilen ve işletmelerin ürün ve hizmet kalitesi değerlerini analiz etmek için kullanılan Değer Zinciri Analizinde şirketlerin veya kümenin temel ve destek faaliyetlerinin rakip ve tedarikçi firma rekabet analizleri yapılarak, firmanın/kümenin geleceğe yönelik aksiyon planları ortaya konulmaktadır. TRC2 Bölgesi için yapılan analizlerde tekstil-hazır giyim, gıda ve mobilya üretimi rekabetçi avantajı olarak önemli bir pozisyon tutmaktadır. 2020 yılında Diyarbakır ve Şanlıurfa'da mobilya sektörü için firma bazlı müdahalelerin de olacağı kapsamlı bir ekosistem analiz yapılacaktır. Takip eden yıllarda tekstil-hazır giyim ve gıda sektörleri için de bu çalışmalar yürütülecektir.

Tablo 6- Mobilya Sektörü Ekosistem Analizi

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Mobilya Sektörü Ekosistem Analizi	PPKB, Diyarbakır YDO, Şanlıurfa YDO	01/03/20-30/10/20	80.000,00

Hedef Ülke Pazar Analizleri

Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan 2020 yılı Çalışma Programı usul ve esaslarında “her ajansın uluslararası iş birlikleri tesis etmesi ve yabancı yatırımcı çekmesi için asgari bir hedef ülkede bölgesel önceliklerle uyumlu olacak şekilde uzmanlaşması beklendiği” belirtilmiştir. TRC2 (Diyarbakır-Şanlıurfa) Bölgemizin hinterlandında yer alan ve Bölge illerimizin en çok ihracat yaptığı Irak pazarı hedef ülke olarak belirlenmiştir. Irak’a yapılan ihracat rakamlarının ve ihraç edilen ürünlerin çeşitlendirilmesi amacıyla Pazar

analizleri yapılacaktır. Bu analizler, bölge üreticilerinin ve ihracatçılarının ihtiyaç duyacakları veri ve istatistikleri de kapsayarak saha çalışmalarıyla zenginleştirilecektir. Pazar çalışmaları, sektörel bazda ve belli bir hedef kitle gözetilerek tasarlanacaktır. 2020 yılı içerisinde Diyarbakır ve Şanlıurfa İllerinde 2 (iki) sektör için gerekli çalışmanın tamamlanması planlanmaktadır.

Tablo 7-Hedef Ülke Pazar Analizleri

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Hedef Ülke Pazar Analizi	PPKB, Diyarbakır YDO, Şanlıurfa YDO	01/03/20-30/10/20	100.000,00

Diyarbakır Moda ve Hazır Giyim Akademisi Fizibilite Çalışması

Diyarbakır’da son yıllarda tekstil ve hazır giyim ile ilgili yatırımlarda artış olmuştur. Diyarbakır Tekstil İhtisas OSB’nin faaliyete geçmesi ile beraber sektörde yaklaşık 10.000 kişilik yeni istihdam oluşması beklenmektedir. Bu kapsamda sektörün talep ettiği nitelikte personellerin eğitilmesi ve bunun için eğitim altyapısının geliştirilmesi gerekmektedir. Bu kapsamda Diyarbakır Moda ve Hazır Giyim Akademisi fizibilite çalışması 2019 yılında başlamış olup 2020 yılında tamamlanması planlanmaktadır. Bu çalışma 2018 yılı Fizibilite Desteği kapsamında desteklenmiş olup, sözleşmesi 2019 yılında imzalanmış ve bütçesi önceki yıllardan kalan fizibilite desteği ödemeleri bölümünde toplam bütçe içerisinde gösterilmiştir.

Tablo 8- Diyarbakır Moda ve Hazır Giyim Akademisi Fizibilite Çalışması

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Diyarbakır Moda ve Hazır Giyim Akademisi Fizibilite Çalışması	Diyarbakır YDO	01/01/20-30/06/20	0,00

ii. İş birliği ve Koordinasyon

Stratejik Sektörlerin Geliştirilmesine Yönelik Araştırma Tezlerinin Desteklenmesi

Ajansımız tarafından yapılan ekonomik analizlere göre bölgemizin stratejik sektörleri tekstil-hazır giyim, gıda ve mobilya sektörleri olarak belirlenmiştir. Bölge üniversiteleri ve sanayi paydaşları ile yapılacak iş birliği kapsamında bu sektörlerin önündeki sorunların tespiti, sektörlerde uzmanlaşma sağlanması için gerekli araştırmaların yapılması sağlanacak ve desteklenecektir. İyi uygulamalara altlık teşkil edecek örneklerin oluşturulması bölge üniversitelerinin bölge sorunlarına çözüm geliştirecek yeni yaklaşımlar geliştirmesi ve doğrudan

ilgili paydaşların sürece dahil edilerek ihtiyaç odaklı tezlerin üretilmesi için Ajansımız ilgili paydaşlarla yeni iş birlikleri ve koordinasyon süreçleri başlatacaktır.

Tablo 9-Stratejik Sektörlerin Geliştirilmesine Yönelik Araştırmaların Desteklenmesi

Faaliyet Adı	Sorumlu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Stratejik Sektörlerin Geliştirilmesine Yönelik Araştırma Tezlerinin Desteklenmesi	Karacadağ KA, Dicle ve Harran Üniv., Diyarbakır ve Şanlıurfa OSB	01/08/20-30/11/20	40.000,00

SOP Yönetim Komitesi Toplantıları

Stratejik İmalat Sektörlerinde Rekabetçiliğin Artırılması SOP kapsamındaki faaliyet ve çalışmaların izleme ve değerlendirmesinin etkin bir şekilde yapılmasını sağlamak amacıyla ilgili paydaşların yer alacağı toplantılar gerçekleştirilecektir. Yılda iki defa gerçekleştirilecek toplantılarda program kapsamındaki bileşenlerin ilerleme durumları, yaşanan aksaklıklar ve çözüm önerileri görüşülecektir.

Tablo 10- SOP Yönetim Komitesinin Toplantıları

Faaliyet Adı	Alt Faaliyetler	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
SOP Yönetim Komitesinin Toplantıları	2020 Yılı SOP 1. Yönetim Komitesi Toplantısı	DYDO, ŞYDO, PPKB	01/03/20-30/06/20	10.000,00
	2020 Yılı SOP 2. Yönetim Komitesi Toplantısı		01/06/20-31/12/20	10.000,00

iii. Kapasite Geliştirme

Yönetim Danışmanlığı

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından 2020 yılı içerisinde Ajanslara SOP'lar ve bölgesel ihtiyaçlarla bağlantılı olarak başta işletmeler olmak üzere kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları ve üniversiteler gibi yerel aktörlerin yönetim ve işletme uygulamalarının iyileştirilmesine, pratik sorunlarının çözüme kavuşturulmasına, organizasyonların performansını artırmaya, diğer organizasyonların deneyimlerinden ders almalarına ve yeni iş

fırsatları kollamalarına yardımcı olacak yönetim danışmanlığı alanlarında faaliyetler ve destek uygulamalarının geliştirileceği belirtilmiştir.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından 2018 yılı Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı kapsamında desteklenen Sanayi Mektebi tasarım ve Eğitim merkezi projesi tamamlanmış olup 2020 yılı Ocak ayı sonunda Dış Ticaret eğitimleri dahil bir çok nitelikli eğitim verilmeye başlanacaktır. Bu SOP kapsamında firmaların bu eğitimlerden de faydalanması sağlanacaktır.

Ülkemizde ihracat ekosisteminin geliştirilmesi amacıyla kamu kurum ve kuruluşlarının yürüttüğü çok önemli destek mekanizmaları mevcuttur. Özellikle KOSGEB'in yeni açmış olduğu "Yurt Dışı Pazar Desteği Programı" (<https://www.kosgeb.gov.tr/site/tr/genel/destekdetay/7139/yurt-disi-pazar-destek-programi>) ihracat yapmak isteyen firmaların neredeyse ihtiyaç duyduğu tüm destek unsurlarını barındırmaktadır. Eximbank'ın ihracatta artan etkinliği de kredi hacmini olumlu yönde dönüştürmüştür. Buna ilaveten Ticaret Bakanlığının Yurtdışı pazarlara olanak sağlayan önemli destekleri bulunmaktadır. Tüm bu hususlar göz önüne alındığında Ajansımızın bu SOP kapsamında seçmiş olduğu üç sektörün ihracat kapasitesinin geliştirilmesi için mükerrer destek vermek yerine firmaların bu alanda başvuru öncesi eğitim, mentörlük ve danışmanlık yoluyla kapasitelerinin geliştirilmesi, destek sonrası süreçte de sorun yaşama ihtimali olan alanlarda desteklenmeleri planlanmaktadır. Bu çalışma bir mali destek programı mantığıyla yürütülmeyecektir. Ancak tüm firmaların başvurusuna yıl boyunca açık esnek unsurlar barındıran bir program olarak tasarlanmıştır.

Bu çerçevede başta organize sanayi bölgelerindeki firmalar olmak üzere Diyarbakır ve Şanlıurfa'da Tekstil-Hazır Giyim, Gıda ve Mobilya sektörlerinde faaliyet gösteren firmalara Dış Ticaret Eğitimleri ve Danışmanlıklarının verilmesi planlanmaktadır.

Tablo 11- Dış Ticareti Artırmaya Yönelik Faaliyetler

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Dış Ticareti Artırmaya Yönelik Faaliyetler	Diyarbakır ve Şanlıurfa YDO	01/01/20-31/12/20	1.500.000,00

Bölgemizdeki firmaların yaşadığı en temel sorunlardan biri beşerî ve fiziki sermayeyi etkin kullanacak üretim metotlarına aşına olmamaları ve buna dair iyi uygulama örneklerinin mevcut olmamasıdır. Bölgenin stratejik sektörleri olan tekstil-hazır giyim, gıda ve mobilya sektörlerinde faaliyet gösteren firmaların temiz üretim teknikleri, üretimde ve işletmede kaynak

verimliliğini artıracak ve bölgede toplam kalite yönetimi, yalın üretim, kaizen, altı sigma gibi kalite yönetimi yaklaşımlarında iyi uygulama örneklerinin gelişmesine katkı sunacak kapsamlı bir Verimlilik ve Yalın Yönetim Destek Programı uygulanması planlanmaktadır. Program Aşamalı Teklif Çağrısı yöntemiyle yürütülecektir.

Tablo 12- Verimlilik ve Yalın Yönetim Destek Programı

Faaliyet Adı	Alt Faaliyet	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Verimlilik ve Yalın Yönetim Destek Programı	Verimlilik ve Yalın Yönetim Destek Programı Yürütülmesi Faaliyetleri (Başvuru Rehberlerinin Hazırlanması, Program Açılış ve Bilgilendirme Toplantılarının Yapılması, Basın Bilgilendirme Toplantılarının Yapılması, Eğitim Toplantılarının Yapılması ve Teknik Destek Masası Hizmeti Verilmesi, Başvuruların Alınması, Proje Değerlendirme)	Karacadağ KA, PYB	01/03/2020-01/04/2020	40.000,00
	Ön Başvurularının Alınması	Karacadağ KA, PYB	01/04/2020-01/05/2020	0,00
	Başvuruların Değerlendirilmesi ve Uygun Görülenlere Etüd Çalışması Yapılması	Karacadağ KA, PYB	01/05/2020-01/06/2020	160.000,00
	Nihai Başvuruların Alınması	Karacadağ KA, PYB	01/06/2020-01/08/2020	0,00
	Değerlendirmelerin Yapılması ve sonuçların İlan edilmesi	Karacadağ KA, PYB	01/10/2020-30/10/2020	50.000,00
	Sözleşmelerin İmzalanması	Karacadağ KA, PYB	01/11/2020-30/11/2020	2.000.000,00
	Programın İzleme ve Değerlendirmesi	Karacadağ KA, İDB	01/12/2020-30/12/2020	10.000,00

Diyarbakır ve Şanlıurfa Türkiye pamuk üretiminin yaklaşık yarısını karşılamaktadır. Başta tekstil sektörü olmak üzere pek çok sektörün hammaddesi niteliğinde olan pamuktaki

sorunların başında, yanlış veya eksik uygulamalar nedeniyle %25’ler civarında seyreden kayıplar gelmektedir. Bu kayıpların nedenlerinin detaylı bir şekilde araştırılması, sorumlu paydaşların bilgilendirilmesi, bu konuda bir farkındalık oluşturulması ve pilot uygulamalar yoluyla verim kayıplarını azaltıcı tedbirlerin alınması amacıyla bir dizi çalışma yapılması planlanmaktadır. Bu çalışmayı destekleyici şekilde 2019 yılı Fizibilite Desteği Programı kapsamında desteklenen ve Şanlıurfa Ticaret Borsasının yürüttüğü “Pamuk Mükemmeliyet Merkezi” çalışmasının tamamlanmasıyla beraber önümüzdeki dönemde daha geniş kapsamlı faaliyetlerin hayata geçirilmesi hedeflenmektedir.

Tablo 13-Pamukta Değer Zinciri Verim Kayıplarının Azaltılması Çalışmaları

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Pamukta Değer Zinciri Verim Kayıplarının Azaltılması Çalışmaları	Diyarbakır ve Şanlıurfa YDO	01/02/20-31/12/20	100.000,00

Sektörler İçin Tecrübe Paylaşım Çalışmaları

Firmaların güncel teknolojileri ve gelişmeleri yerinde görmelerini sağlayacak saha ziyaretleri ve tecrübe paylaşım çalışmaları yürütülecektir (Hugo Boss Solutions, BUTEKOM, ODTÜ Tasarım fabrikası, Kayseri Mobilya Tasarım vb.). Tecrübe paylaşımlarının yanı sıra sektörlerin yerelde bilgileneceklerini sağlayacak, tasarım konseptlerini geliştirecek “Design Week” ve “Sektör Profesyonelleri Buluşmaları” tarzı etkinlikler düzenlenecektir. Bu kapsamda ayrıca firmaların sosyal mecralar üzerinden ürün tanıtım ve satışlarına yönelik bilgilendirmede bulunmak üzere Facebook Business, Google vb. platformlarının yetkilileri de davet edilebilecektir.

Tablo 14-Sektörler İçin Tecrübe Paylaşım Çalışmaları

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Sektörler İçin Tecrübe Paylaşım Çalışmaları	Diyarbakır YDO, Şanlıurfa YDO	01/01/20-31/12/20	300.000,00

Stratejik Sektörlerde Yatırım A.Ş. Modeli Yönetim Danışmanlığı

Şanlıurfa İli yatırım potansiyellerini etkin bir şekilde değerlendirmek, bu potansiyellere yerel ve yabancı yatırımcıları yönlendirmek üzere Ajansımızın öncülüğünde yeni yatırım

modelleri çalışılmaktadır. Bu kapsamda 2019 yılında Karaali Bölgesinin seracılık potansiyelinin ortaya çıkarmak ve nitelikli seracılık yatırımlarını bölgeye çekmek amacıyla “Şanlıurfa Karaali ve Tuzluca Köylerinde 1.000 Dekar Jeotermal Seranın Kurulması Projesinin Fizibilite Raporunun Hazırlanması, Proje Teknik Destek ve Tanıtım Hizmetlerinin Yürütülmesi” çalışması yapılmıştır. Bu çalışmanın hayata geçmesine katkı sağlanması amacıyla çok ortaklı bir Sera Yatırım A.Ş. kuruluş çalışmalarına başlanmıştır. Bu modelin yanı sıra Şanlıurfa'nın turizm potansiyelini ortaya çıkarmak konaklama arzına katkı sağlamak amacıyla Turizm Yatırım A.Ş. çalışmaları başlamıştır. Diyarbakır'da ise sanayi sektöründe katma değerli üretime geçişi sağlayacak bir Güçbirliği A.Ş. çalışması başlatılmıştır. Bu ve benzeri modellerin etkin bir şekilde işleyebilmesi ve şeffaflığının sağlanması ve hatta halka arz edilebilmesi için nitelikli bir yönetim danışmanlığı hizmetine ihtiyaç duyulacaktır. 2020 yılı içerisinde bu kapsamda çalışmaların yapılması planlanmaktadır.

Tablo 15- Stratejik Sektörlerde Yatırım A.Ş. Modeli Yönetim Danışmanlığı

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Stratejik Sektörlerde Yatırım A.Ş. Modeli Yönetim Danışmanlığı	Şanlıurfa YDO, Diyarbakır YDO	01/01/20- 31/12/20	200.000,00*

*Turizm Yatırım A.Ş. bütçe detayları ilgili SOP'un altında belirtilmiştir.

Ergani Gıda İhtisas Organize Sanayi Bölgesi Projesi Kuruluş Çalışması

Ergani Gıda İhtisas Organize Sanayi Bölgesinin ÇED Raporu, 1/5000 ve 1/1000'lik halihazır harita, imar planları, jeolojik-jeoteknik etüt raporu, altyapı projeleri hazırlanacaktır.

Tablo 16- Ergani Gıda İhtisas Organize Sanayi Bölgesi Projesi

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Ergani Gıda İhtisas Organize Sanayi Bölgesi Projesi Kuruluş Çalışması	Karacadağ Kalkınma Ajansı, Diyarbakır YDO	01/01/20- 30/12/20	250.000,00

Stratejik Sektörlere Yönelik URGE Başvurularının Yapılması

2020 yılında Diyarbakır ve Şanlıurfa illerinde Ajansımız koordinasyonunda ilgili kurumlarla iş birliği içerisinde Ticaret Bakanlığı Uluslararası Rekabetçiliğin Gelişmesi (URGE) Programına sunulmak üzere başta Gıda ve Mobilya Sektörleri olmak üzere URGE Proje başvurularının hazırlanması amaçlanmaktadır.

Tablo 17- Stratejik Sektörlere Yönelik URGE Başvurularının Yapılması

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Stratejik Sektörlere Yönelik URGE Başvurularının Yapılması	Şanlıurfa YDO, Diyarbakır YDO	01/01/2020 30/12/2020	40.000,00

iv. Tanıtım ve Yatırım Destek

Katılım Sağlanacak Yurt Dışı ve Yurt İçi Fuarlar

TRC2 Bölgesi teşvik sistemi başta olmak üzere, yatırımcılar için önemli fırsatlar sunmaktadır. Bölgenin sahip olduğu yatırım fırsatlarının yurt içi ve yurt dışı fuar ve organizasyonlarda tanıtılması bölgeye yeni yatırımcıların kazandırılması için büyük önem arz etmektedir. Bölgedeki yatırımcıların en büyük sorunlarından bir tanesi de yeni pazarlar ve ihracatçılara ulaşamamasıdır. Bu amaçla aşağıda belirtilen etkinliklere katılım sağlanarak hem bölgeye yeni yatırımcıların çekilmesi sağlanacak hem de bölgedeki mevcut yatırımcıların ihracatlarının artırılması sağlanacaktır.

Çin Yatırım ve Ticaret Fuarı (CIFIT) dünyanın sayılı yatırım fuarlarından bir tanesi olup özellikle ikili iş görüşmelerinin yapıldığı bir yatırım ve tanıtım fuarıdır. Diyarbakır ve Şanlıurfa YDO olarak bölgemizde halihazırda çalışmalarına başlanan ve yatırım ihtiyacı hissedilen ve/veya yatırım yapılmaya hazır olan Lojistik Köy, Ayakkabıcılar Adası, Tekstil İhtisas OSB, Gıda İhtisas OSB'leri vb. sanayi alanlarımıza yeni yatırımcı ve/veya yabancı yatırımcı çekmek amacıyla yatırım tanıtım çalışmaları yapılması planlanmaktadır.

Diyarbakır ve Şanlıurfa, Türkiye'de tarımsal alan ve üretim bakımından en önemli kentlerin başında gelmektedir. Özellikle tarım, tarıma dayalı sanayi ve gıda sektörlerinde faaliyet yürüten firmaların, yurtdışı satış bağlantıları yapabilmesi için ihracat fuarları büyük bir önem arz etmektedir. Yakın coğrafyadaki, Avrupa, Çin fuarlarına katılımın, bölgenin ihracat kapasitesini ciddi olarak artırması beklenmektedir. Belirlenen fuarların çoğu milli katılımın olduğu, Ticaret Bakanlığının destek verdiği fuarlardır.

Diyarbakır ve Şanlıurfa'da düzenlenen fuarlar ise tekstil-giyim, gıda ve mobilya sektörlerinde bölgedeki yatırım fırsatlarının tanıtımını yapmak, Ajansların bu konudaki desteklerin ve iyi uygulama örneklerinin gösterilmesi bakımından faydalı olmaktadır. Yerel fuarlara katılım, ayrıca illerimizin fuar kapasitelerinin artmasına katkı sunmaktadır. Bu fuarların niteliklerinin artırılması için yurt dışından satın alım heyetlerinin davet edilmesi ve iş görüşmelerinin yapılması çalışmaları da ayrıca organize edilecektir.

Tablo 18- Fuar ve Organizasyonlar

Sıra No	Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
1	Diyarbakır TÜYAP Tarım Fuarı	Karacadağ Kalkınma Ajansı, Diyarbakır YDO	01/04/20-30/04/20	80.000,00
2	SIAL Paris 2020 Fuarı	Diyarbakır YDO	01/10/20-30/10/20	150.000,00
3	EXPO Erbil Agro Pack-2020	Diyarbakır YDO	01/11/20-30/11/20	100.000,00
4	Şanlıurfa Gıda, Tarım ve Hayvancılık Fuarı	Karacadağ Kalkınma Ajansı, Şanlıurfa YDO	01/04/20-30/04/20	40.000,00
5	Çin Yatırım ve Ticaret Fuarı (CIFIT)	Karacadağ Kalkınma Ajansı, Şanlıurfa YDO	01/06/20-30/10/20	50.000,00
TOPLAM				420.000,00

v. Ajans Destekleri

2018 Yılı Sanayi Altyapısı Mali Destek Programı

2018 yılında TRC2 Bölgesindeki mevcut ve yeni kurulacak Karma ve İhtisas OSB, SS, Girişimcilik Merkezleri ile İŞGEM ve Lojistik Merkezler/Köylerin ve Fuar Merkezlerinin altyapılarının iyileştirilmesiyle üretim ve istihdam kapasitesinin artırılması, ihtisas sanayi alanlarının oluşturulması ve uzmanlaşmanın teşvik edilmesi, Ar-Ge laboratuvarlarının kurulması, rekabet gücünün artırılması, kamu üniversite sanayi işbirliklerinin oluşturulması, sanayide çalışacak işgücünün yetiştirildiği mesleki eğitim olanaklarının yaratılması gibi faaliyetlerin desteklenmesi amacıyla Sanayi Altyapısı Mali Destek Programı tasarlanmış ve uygulanmıştır.

Bu amaç doğrultusunda, 2018 yılında Sanayi Altyapısı Mali Destek Programı için proje teklif çağrısına çıkılmış ve bu program için 7.050.000,00 TL'lik kaynak ayrılmıştır. Projelerin sözleşmeleri imzalanmış olup, uygulamaların bir kısmı 2020 yılında devam edecektir. 2020 yılına aktarılacak miktarlar aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 19- 2018 Yılı Sanayi Altyapısı Mali Destek Programı

Faaliyet Adı	Alt Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
2018 Sanayi Yılı	Programın Uygulaması	Karacadağ Kalkınma	01/01/20-31/12/20	3.469.373,95

Altyapısı Mali Destek Programı	Programın İzlemesi	Ajansı, İDB	01/01/20-31/12/20	10.000,00
--------------------------------	--------------------	-------------	-------------------	-----------

2019 Yılı Sanayi Altyapısı Mali Destek Programı

2019 Yılı Sanayi Altyapısı Mali Destek Programı ile TRC2 Bölgesi'ndeki mevcut ve yeni kurulacak Karma ve İhtisas OSB, SS, İŞGEM, Lojistik Merkezler/Köylerin altyapılarının iyileştirilmesiyle üretim ve istihdam kapasitesinin artırılması, ihtisas sanayi alanlarının oluşturulması ve uzmanlaşmanın teşvik edilmesi, Ar-Ge laboratuvarlarının kurulması, rekabet gücünün artırılması, kamu üniversite sanayi işbirliklerinin oluşturulması, sanayide çalışacak iş gücünün yetiştirildiği mesleki eğitim olanaklarının yaratılması gibi faaliyetler desteklenecektir.

Tablo 20- 2019 Yılı Sanayi Altyapısı Mali Destek Programı

Faaliyet Adı	Alt Faaliyet	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
2019 Yılı Sanayi Altyapısı Mali Destek Programı	Programın Uygulaması	Karacadağ Kalkınma Ajansı, İDB	01/04/19-31/12/21	7.030.808,38*
	Programın İzlemesi	Karacadağ Kalkınma Ajansı, İDB	01/04/19-31/12/21	10.000,00

* Belirtilen miktar 2020 yılı içinde projelere aktarılabilir miktarıdır.

2019 Yılı TRC2 Bölgesi Tarıma Dayalı Sanayide Entegre Kaynak Verimliliği Mali Destek Programı

Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi (GAP BKİ) Başkanlığı ile Ajansımız arasında gerçekleştirilecek işbirliği ve protokol ile, entegre kaynak kullanım verimliliğini artıran tedbirlerin belirlenmesi ve uygulanması yoluyla, TRC2 Bölgesi'ndeki tarıma dayalı sanayi işletmelerinin kaynak tüketim maliyetlerinin düşürülmesine, ulusal ve uluslararası rekabet güçlerinin artırılmasına ve kaynak kullanımında dışa bağımlılığın azaltılmasına katkıda bulunmak üzere KOBİ'lere yönelik; "2019 Yılı Tarıma Dayalı Sanayide Entegre Kaynak Verimliliği Mali Destek Programı" ilan edilmiştir. Program değerlendirme sonuçları açıklanmış olup Programa gelen başvurulara göre uygulanacak projelerin toplam tutarı 3.101.584,21 TL olup uygulamaları 2020 yılında devam edecektir.

Tablo 21- TRC2 Bölgesi Tarıma Dayalı Sanayide Entegre Kaynak Verimliliği Mali Destek Programı, 2019

Faaliyet Adı	Alt Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
--------------	------------------	-----------	--------	----------------------

2019 Yılı Tarıma Dayalı Sanayide Entegre Kaynak Verimliliği Mali Destek Programı	Programın Uygulaması	Karacadağ Kalkınma Ajansı, İDB	01/04/19-31/12/21	3.101.584,21 *
	Programın İzlemesi		01/04/19-31/12/21	10.000,00

* Belirtilen miktar 2020 yılı içinde projelere aktarılabilecek miktardır.

2020 Yılı Teknik Destek Programı

08.11.2008 tarih ve 27048 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği’nin (PFDY) 32’nci maddesinde, “Ajans; adil, açık ve şeffaf kurallara tabi olmak ve kendisi tarafından yapılan herhangi bir proje teklif çağrısı ile ilişkilendirilmemek koşuluyla, yerel yönetimlerin başta planlama çalışmaları ile bölge plan ve programlarını uygulayıcı veya yerel kalkınma kapasitesini artırıcı faaliyetleri ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarının ve bölgedeki sivil toplum kuruluşlarının yerel ve bölgesel kalkınmaya katkıda bulunabilecek çalışmaları için, mevcut imkânları çerçevesinde kendi personeli eliyle ya da zorunlu hallerde hizmet alımı yoluyla; eğitim verme, program ve proje hazırlanmasına katkı sağlama, geçici uzman personel görevlendirme, danışmanlık sağlama, lobi faaliyetleri ve uluslararası ilişkiler kurma gibi kurumsal nitelikli ve kapasite geliştirici teknik destek hizmetleri sağlayabilir” hükmü yer almaktadır.

2020 yılı içerisinde, Ajansımız tarafından verilebilecek teknik destekler *Stratejik İmalat Sektörlerinde Rekabetçiliğin Artırılması Sonuç Odaklı Programının* öncelikleri ile uyumlu olacak şekilde aşağıdaki başlıklarda tasarlanacaktır.

- Sektörlerin gelişimini destekleyecek olan nitelikli işgücünün tedariki için ara eleman, teknisyen ve yönetici kademelerindeki personele yönelik eğitimler verilmesi,
- Stratejik sektörlerde (tekstil-hazır giyim, gıda ve mobilya) faaliyet gösteren firmalara yönelik “yalın üretim”, “ihracat ve dışa açılma eğitimleri” gibi işletmelerin kurumsal kapasitelerini artırıcı eğitimlerin verilmesi,
- Stratejik sektörlerde firma düzeyinde rekabetçiliği artıracak destekler (eğitim, finansman, ağ oluşturma çalışmaları) verilmesi,
- Firmalara yönelik *yenilikçilik ve rekabetçilik, kaynak verimliliği, enerji verimliliği, kümelenme* konusunda eğitim, danışmanlık, mentörlük destekleri verilmesi,
- Coğrafi işaretli ürünlerin markalaşma, pazarlama ve tanıtım faaliyetlerini destekleyecek danışmanlık ve eğitim hizmetlerinin yürütülmesi,

- Coğrafi işaretli ürünleri üreten üreticilere kooperatifleşme, kalite ve standardizasyon eğitimi sonrasında üretici sertifikalarının verilmesi.

Teknik Destekler öncelikle Ajans personeli vasıtasıyla sağlanacaktır. Ancak talep edilecek eğitim spesifik bir alanda ve Ajans personelinin uzmanlık alanı dışında kalıyorsa hizmet alımı yapılabilecektir.

Tablo 22- 2020 Yılı Teknik Destek Programı

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
2020 Yılı Stratejik İmalat Sektörlerinde Rekabetçiliğin Artırılması Sonuç Odaklı Programı, Teknik Destek Programı	Karacadağ Kalkınma Ajansı, PYB, İDB	01/03/20-31/12/20	250.000,00

2020 Yılı Fizibilite Desteği

2020 yılı içerisinde, Ajansımız tarafından verilebilecek fizibilite destekleri *Stratejik İmalat Sektörlerinde Rekabetçiliğin Artırılması Sonuç Odaklı Programının* öncelikleriyle uyumlu olacak şekilde tasarlanacaktır.

Tablo 23-Stratejik İmalat Sektörlerinde Rekabetçiliğin Artırılması SOP Fizibilite Desteği

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
2020 Yılı Stratejik İmalat Sektörlerinde Rekabetçiliğin Artırılması Sonuç Odaklı Programı, Fizibilite Desteği	Karacadağ Kalkınma Ajansı, PYB, İDB	01/03/20-31/12/20	500.000,00

vi. Önemli Kamu Yatırımları

Tablo 24- Önemli Kamu Yatırımları

No	Yatırımın Adı	Sorumlu Kuruluş	Tahmini Bütçe (TL)	İşin	
				Başlama Tarihi	Bitiş Tarihi
1	Diyarbakır Organize Sanayi Bölgesi 4. etap altyapı çalışmaları projelerinin hazırlanması (Elektrik, kanalizasyon, içme suyu, yağmur suyu, doğalgaz gibi altyapı çalışmaları projeleri hazırlanacaktır.)	OSB Müdürlüğü	60.000.000,00	2019	2022

No	Yatırımın Adı	Sorumlu Kuruluş	Tahmini Bütçe (TL)	İşin	
				Başlama Tarihi	Bitiş Tarihi
2	Diyarbakır OSB Arıtma Tesisi Yapımı	OSB Müdürlüğü	36.800.000,00	2019	2021
3	Diyarbakır Tekstil İhtisas Organize Sanayi Bölgesi altyapı çalışmaları (Elektrik, kanalizasyon, içme suyu, yağmur suyu, doğalgaz gibi altyapı çalışmaları tamamlanacaktır.)	Tekstil İhtisas OSB Müdürlüğü	18.500.000,00	2018	2021
4	Diyarbakır 2. OSB plan, proje ve altyapı uygulama çalışmaları (Elektrik, kanalizasyon, içme suyu, yağmur suyu, doğalgaz)	Diyarbakır 2. OSB Müdürlüğü	40.000.000,00	2019	2023
5	Şanlıurfa Organize Sanayi Bölgesi 2. Kısım ve 2. Etap Altyapı Çalışmaları (İhale Yapılmış)	OSB Müdürlüğü	24.752.000,00	2017	2019
6	Şanlıurfa OSB Tevsi Batı Altyapı Yapım İşİ (İhale yapılmış)	OSB Müdürlüğü	27.204.351,00	2017	2020
7	Şanlıurfa OSB Tevsi Doğu 1. ve 2. Etap Altyapı İşİ (Henüz İhale Edilmedi)	OSB Müdürlüğü	27.900.000,00	2019	2022
8	Birecik Organize Sanayi Bölgesi Altyapı Çalışmaları (İhale Yapılmış)	Birecik OSB Müdürlüğü	14.844.700,00	2017	2019
9	Siverek Organize Sanayi Bölgesi Altyapı Çalışmaları (Proje Çalışmaları tamamlandı 2019 yılında ihale edilecek)	Siverek OSB Müdürlüğü	25.000.000,00	2019	2023
10	Gıda İhtisas Organize Sanayi Bölgesi Altyapı Çalışmaları (Projelendirme Çalışmaları Devam ediyor)	Şanlıurfa Gıda İhtisas OSB Müdürlüğü	50.000.000,00	2019	2023
11	Viranşehir OSB 2. Etap Altyapı Çalışmalarının Tamamlanması (Proje Çalışmaları Devam Ediyor)	Viranşehir OSB Müdürlüğü	6.000.000,00	2019	2023

vii. AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler

viii. Diğer Proje ve Faaliyetler

2019 Yılı Diyarbakır 1. Karma OSB'nin (1. ve 2. İlave) Üretim Altyapısının İyileştirilmesi Projesi-CMDP

Diyarbakır 1. Karma OSB’de çok sayıda tekstil ve hazır giyim, gıda ve mobilya alanında üretim yapan firma mevcuttur. Proje ile Diyarbakır 1. ilave OSB alanı içerisinde 4 adet su kuyusunun açılması, 4 adet su pompasının temini, İsale hattının döşenmesi, 4 adet su kuyusuna yönelik elektrik altyapısının yapılması, 4 adet koruma amaçlı kulübenin yapılması ve 2. İlave OSB alanı içinde; 6 Adet su kuyusunun açılması, amacı ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına başvuruda bulunulmuş ve proje destek almaya hak kazanmıştır. Projenin süresi 18 ay ve bütçesi 5.900.000,00 TL olup Bakanlığımız tarafından CDMP kapsamında 4.750.000,00 TL destek verilecektir. Proje onaylanmış olup, 2020 yılı ocak ayı itibariyle uygulama aşamasına geçilecektir.

Tablo 25- 2019 Yılı CMDP Programı Diyarbakır

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
2019 Yılı Diyarbakır 1. Karma OSB’nin (1. ve 2. İlave) Üretim Altyapısının İyileştirilmesi Projesi	Diyarbakır Organize Sanayi Bölgesi	01.01.2020-01.09.2020	4.750.000,00

2019 Yılı Birecik Organize Sanayi Bölgesi Elektrik Altyapısının Kurulması Projesi- CMDP

Proje ile Birecik Organize Sanayi Bölgesi elektrik altyapısının kurulması desteklenecektir. Projenin süresi 15 ay ve bütçesi 5.230.000,00 TL olup Bakanlığımız tarafından CDMP kapsamında 5.000.000,00 TL destek verilecektir. Proje onaylanmış olup, 2020 yılı ocak ayı itibariyle uygulama aşamasına geçilecektir.

Tablo 26- 2019 Yılı CMDP Programı Şanlıurfa

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Birecik Organize Sanayi Bölgesi Elektrik Altyapısının Kurulması Projesi	Birecik Organize Sanayi Bölgesi	01.01.2020-30.03.2021	5.000.000,00

Diyarbakır Tekstil İhtisas Organize Sanayi Bölgesi’nde Sektörel Kümelenmenin Tamamlanması Projesi (CMDP)

Diyarbakır Tekstil İhtisas OSB (DTİOSB)’de 58 firmaya yer tahsisi yapılmış olup firmaların taahhüt ettiği istihdam miktarı 8.127 kişidir. Kalan boş parseller için de yoğun yatırımcı talebi alınmış olup değerlendirme aşamasındadır. Bunların tahsis edilmesi ile

Diyarbakır Tekstil İhtisas OSB’de toplamda 78 tekstil ve hazır giyim firması faaliyet gösterecek ve bu firmalarda yaklaşık 10 bin kişi istihdam edilecektir. Altyapı inşaat çalışmalarına başlanmış olan alanda firmalar da bir yandan proje ve inşaat çalışmalarına başlamıştır. 2019 yılı sonunda firmaların üretime geçmesi planlanmaktadır.

Bu alanda sadece konfeksiyon işletmeleri yoğunlaşmış olarak kalmayacak, sektöre hizmet veren kalite kontrol laboratuvarları, tedarik ofisleri, iplik, kumaş ve aksesuar satıcıları, nakış ve baskı yapan işletmeler, makine ve yedek parça satış ve servis üniteleri, tasarım ofisleri, nakliye firmaları gibi Diyarbakır ilinde bu sektör ile ileri ve geri bağlantısı olan tüm birimler kümelenecektir. Proje kapsamında Tekstil İhtisas OSB’nin kümelenme fonksiyonunu destekleyecek, tekstil ve hazır giyim değer zincirinde yer alan fason baskı, fason nakış, aksesuar üretimi ve tedariki, kumaş ve yardımcı malzeme tedariki, fason kesim, fason dikim, fason ütü, fason paketleme, tasarım ofisi, kalite kontrol laboratuvarı, makine yedek parça ve bakım onarım, ambalaj tedariki, kargo gibi faaliyetler için işlik ve ticari alanlar yapılacaktır.

Proje kapsamında Diyarbakır Tekstil İhtisas OSB’nin Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca onaylanmış imar planında yer alan hizmet ve destek alanında 220-450 m² arasında farklı büyüklüklerde 28 işlik ve ticari alandan oluşan toplam 8.362,31 m² taban alanlı, asma kat ile birlikte toplam 10.245,55 m² kapalı alan yapılacaktır. Projenin bütçesi 5.200.000,00 TL olup Bakanlığımız tarafından CDMP kapsamında 4.650.000,00 TL destek verilecektir. Proje onaylanmış olup, 2020 yılı ocak ayı itibariyle uygulama aşamasına geçilecektir.

Tablo 27- Diyarbakır Tekstil İhtisas Organize Sanayi Bölgesi’nde Sektörel Kümelenmenin Tamamlanması Projesi (CMDP)

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Diyarbakır Tekstil İhtisas Organize Sanayi Bölgesi’nde Sektörel Kümelenmenin Tamamlanması Projesi (CMDP)	Diyarbakır Tekstil İhtisas OSB	01/01/20-10/01/22	4.650.000,00

Diyarbakır Lojistik Köy Projesi

Proje ile Diyarbakır’ın lojistik altyapısının geliştirilmesi, bu sayede lojistik, sanayi ve ticari işletmelerin lojistik maliyetlerinin azaltılarak rekabet güçlerinin artırılması hedeflenmektedir.

Diyarbakır ili Güneydoğu Anadolu Projesi'nin (GAP) en önemli ticaret merkezlerindedir. Proje kapsamındaki sulama yatırımlarının tamamlanması ile beraber tarımsal üretimde önemli miktarda artış olacaktır. Bu üretim artışı, tarımsal hammaddelerin ve işlenmiş ürünlerin uygun bir şekilde depolanması, üretim ve pazar noktalarına uygun maliyetle transferi ihtiyacını doğuracaktır. Diyarbakır'da kurulacak olan Lojistik Köy ile bu ihtiyaçlar karşılanacak ve Diyarbakır'daki tarımsal işletmeler ve tarımsal ürün işleyen sanayi işletmelerinin lojistik ve stok maliyetleri düşerek rekabet güçleri artacaktır.

Diyarbakır ili, Teşvik Sisteminde en önemli teşvik unsurlarının olduğu 6. bölgede yer almaktadır. Teşvik sisteminin getirdiği avantajlar ve Diyarbakır'ın genç ve dinamik iş gücü potansiyeli ile beraber son yıllarda Diyarbakır'da sanayi yatırımlarında ve ihracatta önemli artışlar olmaktadır. Buna paralel olarak OSB 4. Etap genişleme alanı, 2. OSB, Tekstil İhtisas OSB gibi organize çalışma alanlarına yönelik yatırımlar devam etmektedir. Orta vadede bu altyapı yatırımlarının gerçekleşmesi ile Diyarbakır'da üretilen sanayi ürün çeşidi ve miktarı ve bununla birlikte depolama ve lojistik ihtiyacı artacaktır. Diyarbakır Lojistik Köyün kurulması ile beraber Diyarbakır'da faaliyet gösteren üretici ve ticari firmaların rekabet gücü artacaktır. Lojistik köy fizibilite raporu, yönetim modeli, altyapı ve üst yapı projeleri, tanıtım faaliyetleri vb. çalışmaların hazırlanması amacıyla 2019 yılında GAP BKİ'ye bir proje sunulmuş olup destek almaya hak kazanmıştır. Bu ödenek ile 2020 yılında yukarıda belirtilen çalışmaların tamamlanması amaçlanmaktadır. 12 Aralık 2019 tarihli resmî gazetede yayınlanan Cumhurbaşkanlığı kararıyla Lojistik Köyün bulunduğu alan Kentsel Dönüşüm ve Gelişim Proje Alanı ilan edilmiştir. Alanın, Proje Alanı ilan edilmesiyle, Ajansımızın bugüne kadar tüm süreçlerini takip ettiği Lojistik Köy yatırımının hayata geçmesinin önünde herhangi bir engel kalmamıştır. 2020 yılı içerisinde ilk etapta Lojistik Köy Altyapı çalışmalarının yapılması planlanmaktadır.

Tablo 28- Diyarbakır Lojistik Köy Projesi

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Diyarbakır Lojistik Köy Projesi	Karacadağ Kalkınma Ajansı, Diyarbakır YDO	01/08/19-31/12/20	3.000.000,00*
Diyarbakır Lojistik Köy Altyapı Çalışmaları (Güdümlü Proje)	Karacadağ Kalkınma Ajansı, Diyarbakır YDO, Diyarbakır BB	01/06/20-31/12/20	3.500.000,00**

*GAP BKİ tarafından karşılanmıştır. Toplam bütçe 3.250.000 TL olup bir kısmı 2019 yılında harcanmıştır.

**Projenin toplam bütçesi 30 Milyon TL olup 20 Milyon TL'sinin Ajans tarafından karşılanması planlanmaktadır. Tabloda gösterilen rakam 2020 yılında harcanacak rakamdır.

e. Program Süresi ve Zaman

Tablo 29- Program Süresi ve Zaman Planlaması

İKY Kodu	Bileşen Adı	Yöntem	Özel Amaç	Açıklama	BAŞ	BTŞ
1	Mobilya Sektörü Değer Zinciri Analizi	Araştırma ve Analiz	2,3	Diyarbakır ve Şanlıurfa'da mobilya sektörünün taşıdığı potansiyelin ortaya konulması ve gelecek projeksiyonların belirlenmesi için değer zinciri analizi yapılacaktır.	2020/1	2020/3
2	Diyarbakır Moda ve Hazır Giyim Akademisi Fizibilite Çalışması	Araştırma ve Analiz	2	Bu çalışma ile Tekstil ve Hazır giyim sektörün talep ettiği nitelikte personellerin eğitilmesi ve bunun için eğitim altyapısının geliştirilmesine katkı sağlanacaktır.	2018/2	2020/2
3	SOP Yönetim Komitesi Toplantıları	Araştırma ve Analiz	1,2,3	SOP Kapsamında yapılacak çalışmaların izleme ve değerlendirmesinin etkin bir şekilde yapılmasını sağlamak amacıyla oluşturulan komite tarafından her yıl iki defa program kapsamındaki bileşenlerin ilerleme durumunu, yaşanan aksaklıkları ve çözümlerinin tartışılacağı toplantılar yapılacaktır.	2020/1	2020/4
4	Yönetim Danışmanlığı	Kapasite Geliştirme	3	Diyarbakır ve Şanlıurfa'da tekstil-hazır giyim, gıda ve mobilya sektörlerinde "Dış Ticareti Artırmaya Yönelik Faaliyetler" ile "Verimlilik ve Yalın Yönetim Destek Programı" uygulanacaktır.	2020/1	2020/4
5	Stratejik Sektörlerin Geliştirilmesine Yönelik Araştırma Tezlerinin Desteklenmesi	Kapasite Geliştirme	3	Stratejik Sektörlerin Geliştirilmesine Yönelik Araştırma Tezlerinin Yapılması Desteklenecektir.	2020/1	2020/4
6	Ergani Gıda İhtisas Organize Sanayi Bölgesi Projesi	Kapasite Geliştirme	1	1/5000 ve 1/1000'lik Halihazır harita, İmar Planları, jeolojik jeoteknik etüt raporu, altyapı projeleri.	2019/1	2022/2
7	Gıda ve Mobilya Sektörlerine Yönelik URGE	Kapasite Geliştirme	2	2020 yılında Şanlıurfa Ticaret ve Sanayi Odası ve ilgili iş birliği yapılabilecek kurumlar	2020/1	2020/4

İKY Kodu	Bileşen Adı	Yöntem	Özel Amaç	Açıklama	BAŞ	BTŞ
	Başvurularının Yapılması			koordinasyonunda Ticaret Bakanlığı Uluslararası Rekabetçiliğin Gelişmesi (URGE) Programı kapsamında sunulmak üzere Gıda ve Mobilya Sektörlerinde URGE Proje başvurularının hazırlanması amaçlanmaktadır.		
8	Pamukta Değer Zinciri Verim Kayıplarının Azaltılması Çalışmaları	İşbirliği ve Koordinasyon	1,2	Bu kayıpların nedenlerinin detaylı bir şekilde araştırılması, sorumlu paydaşların bilgilendirilmesi, bu konuda bir farkındalık oluşturulması ve pilot uygulamalar yoluyla verim kayıplarını azaltıcı tedbirlerin alınması amacıyla bir dizi çalışma yapılması planlanmaktadır.	2020/1	2020/4
9	Sektörler İçin Tecrübe Paylaşım Çalışmaları	İş birliği ve Koordinasyon	1,2,3	Firmaların güncel teknolojileri ve gelişmeleri yerinde görmelerini sağlayacak saha ziyaretleri ve tecrübe paylaşım çalışmaları yürütülecektir.	2020/1	2020/4
10	Fuar ve Organizasyonlar	Tanıtım ve Yatırım Destek	1	Katılım Sağlanacak Yurt Dışı ve Yurt içi Fuar ve Organizasyonlar için hazırlıklar yapılacaktır.	2020/1	2020/4
11	2018 Yılı Sanayi Altyapısı Mali Destek Programı	Ajans Destekleri	1,2,3	TRC2 Bölgesinin yatırım yapılabilirlik şartlarının arttırılması ve sanayi altyapısının geliştirilmesi sağlanacaktır.	2018/1	2020/4
12	2019 Yılı Sanayi Altyapısı Mali Destek Programı	Ajans Destekleri	1,2,3	TRC2 Bölgesinin yatırım yapılabilirlik şartlarının arttırılması ve sanayi altyapısının geliştirilmesi sağlanacaktır	2019/2	2020/4
13	2019 Yılı TRC2 Bölgesi Tarıma Dayalı Sanayide Entegre Kaynak Verimliliği Mali Destek Programı	Ajans Destekleri	2,3	TRC2 Bölgesinde, entegre kaynak kullanım verimliliğini artıran tedbirlerin belirlenmesi ve uygulanması yoluyla tarıma dayalı sanayi işletmelerinin kaynak tüketim maliyetlerinin düşürülmesi sağlanacaktır.	2019/2	2020/4
14	Diyarbakır 1. Karma OSB'nin Üretim Altyapısının İyileştirilmesi Projesi, 2019 Yılı CMDP	CMDP	1	Proje ile Diyarbakır 1. ilave OSB alanı içerisinde 4 adet su kuyusunun açılması, 4 adet su pompasının temini, İsale hattının döşenmesi, 4 adet su kuyusuna yönelik elektrik altyapısının yapılması, 4 adet koruma amaçlı kulübenin yapılması ve 2. İlave OSB alanı içinde; 6 Adet su kuyusunun açılması, açılan 6 adet su kuyusuna DSİ'den ruhsat alınması, 6 adet su kuyusuna yönelik DSİ'den alınacak su debilerini gösteren ruhsat kapsamında,	2019/2	2020/4

İKY Kodu	Bileşen Adı	Yöntem	Özel Amaç	Açıklama	BAŞ	BTŞ
				İçme-kullanma suyu projesi hazırlanacak ve tüm su şebeke altyapısının kredilendirilmesi sağlanacaktır.		
15	Birecik OSB Elektrik Altyapısının Kurulması Projesi, 2019 Yılı CMDP	CMDP	1	Proje ile Birecik Organize Sanayi Bölgesi elektrik altyapısının kurulması desteklenecektir.	2019/2	2020/4
16	Diyarbakır Girişimci Destek Merkezi	CMDP	1,3	Diyarbakır Girişimci Destek Merkezi, il genelinde girişimciliği geliştirmek, girişimcilik kültürünü yaygınlaştırmak ve daha sistemli, bütüncül girişimci destek modellerinin geliştirilmesi ve uygulanmasını sağlamak amacıyla planlanmıştır.	2018/1	2020/4
17	Diyarbakır Tekstil İhtisas OSB'de Sektörel Kümelenmenin Tamamlanması GÜdümlü Projesi	Ajans Destekleri	1,2	Diyarbakır Tekstil İhtisas OSB'nin kümelenme fonksiyonunu destekleyecek, tekstil ve hazır giyim değer zincirinde yer alan fason baskı, fason nakış, aksesuar üretimi ve tedariki, kumaş ve yardımcı malzeme tedariki, fason kesim, fason dikim, fason ütü, fason paketleme, tasarım ofisi, kalite kontrol laboratuvarı, makine yedek parça ve bakım onarım, ambalaj tedariki, kargo gibi faaliyetler için işlik ve ticari alanlar yapılacaktır.	2020/1	2022/4
18	2020 Yılı Teknik Destek	Ajans Destekleri	3	2020 yılı teknik destekleri, Stratejik İmalat Sektörlerinde Rekabetçiliğin Artırılması Sonuç Odaklı Programının öncelikleri ile uyumlu olacak şekilde verilecektir.	2020/1	2020/4
19	2020 Yılı Fizibilite Desteği	Ajans Destekleri	3	2020 yılı fizibilite destekleri, Stratejik İmalat Sektörlerinde Rekabetçiliğin Artırılması Sonuç Odaklı Programının öncelikleri ile uyumlu olacak şekilde verilecektir.	2020/1	2020/4
20	Diyarbakır Lojistik Köyü Projesi	Diğer Proje ve Faaliyetler	1,2	Diyarbakır'ın lojistik altyapısının geliştirilmesi, bu sayede lojistik, sanayi ve ticari işletmelerin lojistik maliyetleri azaltılacaktır.	2019/1	2022/4
21	2021 Yılı Teknik Destek	Ajans Destekleri	1,2	2021 yılı Teknik destekleri, Stratejik İmalat Sektörlerinde Rekabetçiliğin Artırılması Sonuç Odaklı Programının öncelikleri ile uyumlu olacak şekilde verilecektir.	2021/1	2021/4
22	2021 Yılı Fizibilite Desteği	Ajans Destekleri	1,2	2021 yılı fizibilite destekleri, Stratejik İmalat Sektörlerinde Rekabetçiliğin Artırılması Sonuç Odaklı Programının	2021/1	2021/4

İKY Kodu	Bileşen Adı	Yöntem	Özel Amaç	Açıklama	BAŞ	BTŞ
				öncelikleri ile uyumlu olacak şekilde verilecektir.		
23	2021 Yılı GÜdümlü Proje Desteği	Ajans Destekleri	1,2	2021 yılı GÜdümlü Proje Destekleri, Stratejik İmalat Sektörlerinde Rekabetçiliğin Artırılması Sonuç Odaklı Programının öncelikleri ile uyumlu olacak ve fizibilitesi yapılmış proje fikirleri desteklenecek şekilde verilecektir.	2021/1	2021/4
24	2021 Yılı Mali Destek Programı	Ajans Destekleri	1,2	2021 yılı Mali Destek Programı, Stratejik İmalat Sektörlerinde Rekabetçiliğin Artırılması Sonuç Odaklı Programının öncelikleri ile uyumlu ve kaynak verimliliğini destekleyecek şekilde verilecektir.	2021/1	2021/4
25	2022 Yılı Teknik Destek	Ajans Destekleri	1,2	2022 yılı Teknik destekleri, Stratejik İmalat Sektörlerinde Rekabetçiliğin Artırılması Sonuç Odaklı Programının öncelikleri ile uyumlu olacak şekilde verilecektir.	2022/1	2022/4
26	2022 Yılı Fizibilite Desteği	Ajans Destekleri	1,2	2022 yılı Fizibilite destekleri, Stratejik İmalat Sektörlerinde Rekabetçiliğin Artırılması Sonuç Odaklı Programının öncelikleri ile uyumlu olacak şekilde ortak alan ve merkezlerin kurulmasını da destekleyecek şekilde verilecektir.	2022/1	2022/4
27	2022 Yılı Mali Destek Programı	Ajans Destekleri		2021 yılı Mali Destek Programı, Stratejik İmalat Sektörlerinde Rekabetçiliğin Artırılması Sonuç Odaklı Programının öncelikleriyle uyumlu ve kaynak verimliliğini destekleyecek şekilde verilecektir.	2022/1	2022/4
28	Diyarbakır Moda ve Tasarım Merkezi GÜdümlü Projesi	Ajans Destekleri	1,2	Moda ve Tasarım Merkezinin kurulması planlanmaktadır.	2022/1	2022/4

f. İzleme ve Değerlendirme

Stratejik İmalat Sektörlerinde Rekabetçiliğin Artırılması Sonuç Odaklı Programının izleme ve değerlendirmesi için;

- Dicle ve Harran Üniversiteleri tarafından belirlenen birer üye,
- Her iki ilin Sanayi ve Teknoloji İl Müdürleri,
- Her iki ilin Organize Sanayi Bölgesi Müdürleri,

- Her iki ilin Ticaret ve Sanayi Odası Genel Sekreteri,
- Diyarbakır ve Şanlıurfa'daki Tekstilci Dernekleri
- GAP Bölge Kalkınma İdaresinin İlgili Genel Koordinatörü

olmak üzere Ajans Genel Sekreterinin başkanlığında SOP Yönetim Komitesi oluşturulmuştur.

Altışar aylık dönemlerde SOP Yönetim Komitesi toplantısı yapılarak programın ilerlemesi, varsa yaşanan sıkıntılar ve bunlara dair çözüm önerileri ortaya konacaktır. Talep edilmesi ve SOP Yönetim Komitesinin onaylaması durumunda SOP Yönetim Komitesine yeni üyeler alınabilecektir. SOP Yönetim Komitesinin isteği doğrultusunda SOP kapsamında işbirliği yapılan kurum ve kuruluşlar da SOP Yönetim Komitesi toplantısına katılabilecek ve fikirlerini beyan edebilecektir.

Mali Destekler, Güdümlü Projeler, Teknik Destekler ve Fizibilite Destekleri için Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği ile Destek Yönetimi Kılavuzu çerçevesinde İzleme ve Değerlendirme faaliyetleri yürütülecektir.

2.2 Toplumsal Dönüşüm İçin Çocuklar ve Gençler Sonuç Odaklı Program

a. Amaç

Programın genel amacı; Bölge illerinde beşerî sermayenin güçlendirilmesi suretiyle ekonomik ve sosyal kalkınmanın hızlandırılmasına katkı sağlamaktır.

Özel Amaç 1: Kentsel altyapıların çocuk ve gençlere hitap edecek şekilde dönüştürülmesi ve işlevlendirilmesi,

Özel Amaç 2: Çocuk ve gençlerin yaratıcılık, yenilikçilik ve girişimcilik alanlarındaki kabiliyetlerinin artırılması, buna yönelik altyapıların ve hizmet modellerinin geliştirilmesi,

Özel Amaç 3: Başta dezavantajlı ilçeler ve mahallelerde olmak üzere fırsat eşitsizliğini azaltmaya yönelik çocuk ve gençlere hizmet verecek sportif, sanatsal, teknolojik ve kültürel donatı ve olanakların artırılması.

b. Arka Plan ve Müdahale Gereçesi

Sürdürülebilir kalkınma ve kapsayıcı büyüme; istikrarlı bir ekonomiyi hedefleyen etkin ekonomi politikaları ile huzurlu bir topluma yönelik sosyal politikaların bir arada ve koordine bir şekilde yürütülmesi yoluyla mümkündür.

Çocuk ve genç nüfusun toplam nüfusun %39'unu oluşturduğu Türkiye'de, ulusal ve bölgesel planlarda **nitelikli insan ve güçlü toplum** hedefi için *beşeri sermayenin geliştirilmesi* öngörülmektedir. On Birinci Kalkınma Planı çerçevesinde çocuklarımızın insani ve ahlaki değerlere sahip, bilinçli, iyi eğitilmiş, saygılı ve kendine güvenen fertler olarak yetiştirilmeleri hedeflenmektedir. Ayrıca kalkınmanın önemli itici gücü olan gençlerin potansiyellerini öne çıkarmak için *yaşam becerileri yüksek, özgüven sahibi, insani ve milli değerlere haiz, bilgi toplumunun gerekleriyle donanmış, yetenekleri, eğitimleri ve tercihleri ile sosyal, siyasal ve ekonomik hayata aktif katılan, yaşadığı topluma ve sorunlarına duyarlı* gençler yetiştirilmesi hedeflenmektedir.

TRC2 (Diyarbakır-Şanlıurfa) Bölgesi genç ve dinamik nüfus yapısı ile Türkiye'nin yakaladığı demografik fırsat penceresinden en çok yararlanabilecek bölgelerden biri konumundadır. Çocuk nüfus oranı bakımından 26 Düzey 2 Bölgesi arasında birinci sırada yer alan Bölgemiz, çocuk ve genç nüfusu sayısı bakımından İstanbul'dan sonra ikinci sırada yer almaktadır. Çocuk nüfusunun büyüklüğüne göre İstanbul'dan sonra Diyarbakır-Şanlıurfa bölgesinin gelmesi oldukça kritik bir duruma işaret eder. Zira İstanbul Bölgesi ile TRC2 Bölgesi nüfusu arasında yaklaşık 5 kat fark bulunmaktadır. Çocuk ve genç nüfus oranının Türkiye ortalamasının çok üstünde olduğu Bölgede *beşeri sermayenin geliştirilmesi* önemli bir fırsat olduğu kadar müdahale edilmesi gereken öncelikli sosyal politika alanlarından biridir.

TRC2 Bölgesi **1.627.578** kişi ile 18 yaş altı nüfus büyüklüğü bakımından İstanbul'dan sonra en fazla nüfusa sahip olan **ikinci bölge** olup %43,2'lik çocuk nüfus oranıyla **1. sırada** yer almaktadır. TRC2 Bölgesindeki toplam çocuk nüfusu Estonya, Letonya, İzlanda, Lüksemburg, Karadağ gibi Avrupa ülkelerinin nüfuslarından daha fazladır.

Tablo 30-Düzey 2 Bölgeleri Çocuk Nüfus Sayı ve Oranları

BÖLGE ADI	Çocuk Nüfus (0-17)	Çocuk Nüfusun Toplam Nüfus İçindeki Oranı (%)
Şanlıurfa, Diyarbakır	1.627.578	43,2
Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	953.017	41,7
Van, Muş, Bitlis, Hakkari	876.624	40,4
Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	421.369	37,5
Gaziantep, Adıyaman, Kilis	1.042.362	37,3
Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	1.101.615	33,5
Adana, Mersin	1.181.957	29,3
Erzurum, Erzincan, Bayburt	316.828	29,2
Konya, Karaman	708.510	28,8
Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	491.347	27,9
Kayseri, Sivas, Yozgat	683.347	27,8

Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	431.136	26,9
Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	1.026.784	26,5
İstanbul	3.962.162	26,3
Ankara	1.393.609	25,3
Antalya, Isparta, Burdur	786.596	25,1
Bursa, Eskişehir, Bilecik	1.019.611	24,9
Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	690.125	24,5
Manisa, Afyon, Kütahya, Uşak	755.136	24,4
Aydın, Denizli, Muğla	712.768	23
Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	616.307	22,7
Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	405.763	22,5
İzmir	969.922	22,4
Zonguldak, Karabük, Bartın	223.388	21,3
Kastamonu, Çankırı, Sinop	168.474	20,6
Balıkesir, Çanakkale	354.087	20
Türkiye	22.920.422	28

Kaynak: TÜİK, 2018

TRC2 Bölgesi **723.071** genç nüfusu (15-24) ile nüfus büyüklüğü bakımından 26 Düzey 2 bölgeleri arasında en fazla nüfusa sahip olan **üçüncü** bölge konumundadır. TRC2 Bölgesi %**62,7**'lik oran ile **genç bağımlılık** oranında ise **1. sırada** yer almaktadır. Diyarbakır-Şanlıurfa illerinde 15-29 yaş grubunda **1.046.844** kişi yer alıp bu nüfus ile Düzey 2 Bölgeleri arasında **üçüncü** sırada yer almaktadır. Genç nüfusun yüksek olduğu bölgemizde genç işsiz oranı da %23,4 olup Türkiye ortalamasının üstünde yer almaktadır (TÜİK, 2018).

Tablo 31-Düzey 2 Bölgeleri Genç Nüfus Sayı ve Oranları

BÖLGE ADI	Genç Nüfus (15-24 yaş) Toplamı	Genç Nüfusun (15-24 yaş grubu) Toplam Nüfus İçindeki Oranı (%)	Genç Bağımlılık Oranı (0-14 yaş) (%)
İstanbul	2.260.460	15	31,06
Ankara	828.997	15,1	30,03
Şanlıurfa, Diyarbakır	723.071	19,2	62,68
Adana, Mersin	609.311	15,1	36,53
Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	594.774	15,3	31,97
Bursa, Eskişehir, Bilecik	584.189	14,3	29,99
İzmir	581.396	13,5	26,82

Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	530.586	16,1	43,63
Gaziantep, Adıyaman, Kilis	490.757	17,6	50,91
Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	487.533	21,3	57,78
Van, Muş, Bitlis, Hakkari	470.647	21,7	54,05
Manisa, Afyon, Kütahya, Uşak	462.025	14,9	29,63
Antalya, Isparta, Burdur	459.052	14,6	30,16
Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	430.064	15,2	29,61
Aydın, Denizli, Muğla	423.882	13,7	27,9
Konya, Karaman	413.420	16,8	36,09
Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	413.413	15,2	27,12
Kayseri, Sivas, Yozgat	403.576	16,4	34,55
Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	301.753	17,1	34,39
Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	272.973	17	33,07
Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	260.606	14,5	26,78
Balıkesir, Çanakkale	241.089	13,6	24,16
Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	232.809	20,7	49,95
Erzurum, Erzincan, Bayburt	215.184	19,8	36,2
Zonguldak, Karabük, Bartın	160.686	15,4	24,84
Kastamonu, Çankırı, Sinop	119.143	14,5	25,5
Türkiye	12.971.396	15,8	34,48

Kaynak: TÜİK, 2018

TRC2 (Diyarbakır-Şanlıurfa) Bölgesi, nüfus artış hızının ülke ortalamasının üzerinde olduğu, kırsal alandan kente ve buradan da metropollere doğru yoğun göçün yaşandığı bir bölgedir. Diyarbakır ile Şanlıurfa kentleri, alt bölgelerinden yoğun miktarda göç almakta, sanayinin gelişmemesi ve yeterli istihdam alanlarının yaratılmaması nedeniyle bu göçü bölge

içinde tutamarak metropol kentlere vermektedir. Diğer taraftan 2011 yılında başlayan Suriye kriziyle birlikte bölgemize yaklaşık 500 bin Suriyeli göç etmiş olup zaten yetersiz olan istihdam alanları, eğitim olanakları ile çocuk ve gençlerin ihtiyaç duyduğu sosyal ve kültürel donatılara olan ihtiyaçlar katlanarak artmıştır.

Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Endeksi, TÜİK Yaşam Endeksi ve İllerarası Rekabetçilik Endeksi araştırmalarında Diyarbakır ve Şanlıurfa'nın sosyo-ekonomik olarak oldukça geri sıralarda yer aldığı görülmektedir. Bu araştırmalarda belirlendiği üzere TRC2 Bölge İlleri *sosyal yaşam, rekreasyon, beşeri sermaye (eğitim, sağlık vb.), kültürel aktivite* olanakları gibi başlıklarda ülke ortalamasının gerisinde yer almaktadır.

Tablo 32-Yayımlanmış Bazı Çalışmalarda TRC2 Bölgesinin Sosyo-Ekonomik Gelişme Göstergeleri

Araştırma Adı	Endeks Sıralaması	
	Diyarbakır	Şanlıurfa
Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Endeksi (SEGE, Kalkınma Bakanlığı), 2011	67 (Altıncı Kademe Gelişmiş İller)	73 (Altıncı Kademe Gelişmiş İller)
TÜİK Yaşam Endeksi Çalışması, 2015	75 (Genel Endeks) 68 (Sosyal Yaşam)	73 (Genel Endeks) 71 (Sosyal Yaşam)
Uluslararası Rekabet Araştırmaları Kurumu İllerarası Rekabetçilik Endeksi, 2018	69 (Genel Endeks) 68 (Yaşanabilirlik Endeksi) 71 (Beşerî Sermaye Alt Endeksi)	76 (Genel Endeks) 78 (Yaşanabilirlik Endeksi) 81 (Beşerî Sermaye Alt Endeksi)

Ekonomik ve sosyal kalkınmaya katkı sağlanması ve diğer bölgelerle arasındaki gelişmişlik farkının azaltılması için Bölge illerinde beşerî sermayenin güçlendirilmesi hedeflenmektedir. Bu hedef ulaşmak için çocuklar ve gençlerin yaratıcılık, yenilikçilik ve girişimcilik alanlarındaki kabiliyetlerinin artırılması, buna yönelik altyapıların ve hizmet modellerinin geliştirilmesi öncelikli amaçlardan biridir. Bölge insanının iş yaşamının gerektirdiği beceri ve yetkinliklere sahip olması için uygun beceri geliştirme ve kişisel gelişim programları ile desteklenmesi, girişimcilik kültürünün yaygınlaştırılması, uygulamalı eğitim imkanlarının iyileştirilerek nitelikli işgücü ihtiyacının karşılanması öne çıkan stratejilerdir. Ayrıca çocuk ve gençlere hizmet verecek sportif, sanatsal, kültürel, bilimsel ve teknolojik donatı ve olanakların artırılması da bölgemizin beşerî gelişmesinin sağlanması için kritik önem arz etmekte olup bu ihtiyaçlar 2019 yılı Haziran ayında Ajansımız tarafından gerçekleştirilen *Beşerî ve Sosyal Gelişiminin Güçlendirilmesi SOP Tasarım Çalıştayında* ilgili paydaşlarca dile getirilmiştir.

Gelinen noktada; Diyarbakır ve Şanlıurfa kentlerinin ekonomik gelişmesi ve kalkınması için gereken toplumsal dönüşümde (sosyal yaşam, kentlilik kültürü, sosyal sermaye, insan kaynakları ve kurumsal kapasite) çocuk ve genç dostu yaklaşımlar stratejik bir araç olarak kullanılacaktır.

Nitekim **TRC2 (Diyarbakır-Şanlıurfa) 2014-2023 Bölge Planının** “Beşerî Gelişme ve Sosyal Sermaye” eksenini ile sosyal sermayenin dönüştürülmesi amaçlanmaktadır. Bölge vizyonumuz olan “*Büyüyen Ekonomisi ve Yükselen Yaşam Kalitesi ile Ortadoğu'nun Yeni Çekim Merkezi Diyarbakır-Şanlıurfa Bölgesi*” vizyonuna ulaşılması ve bölge kalkınmasının sağlanması için beşerî ve sosyal sermayede dönüşüm gerektirmektedir.

On Birinci Kalkınma Planının (2019-2023) beş ekseninden ikincisi olan “*Nitelikli İnsan Güçlü Toplum*” eksenini *Toplumsal Dönüşüm için Çocuklar ve Gençler Sonuç Odaklı Programının* amaç ve hedeflerini tamamlayıcı politikalar içermektedir. Planın “Nitelikli İnsan Güçlü Toplum” ekseninde, kalkınma hedeflerini yakalamak üzere yüksek çocuk ve genç nüfusa sahip olan ülkemizin bu nüfus potansiyelini en iyi şekilde değerlendirmesi ve avantaja çevirmesi için özel politikaların hayata geçirileceği belirtilmektedir.

Bu yaklaşıma paralel olarak Diyarbakır ve Şanlıurfa merkezlerinin 2014-2023 döneminde de Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisinde (**BGUS**) belirtilen *bölgesel büyüme merkezleri* politikası ile ele alınması gerektiği değerlendirilmektedir. Bölgesel Büyüme merkezleri için geliştirilen politika hedeflerinden “Beşerî ve sosyal sermayenin geliştirilmesi” bölümünde *Dezavantajlı kesimlerin ekonomik ve sosyal hayata entegrasyonuna yönelik olarak cinsiyet eşitliğini sağlayıcı, yoksulluğu azaltıcı, gençlerin üretkenliğini, istihdam edilebilirliğini ve sosyal imkanlarını artırıcı tedbirlerin geliştirileceği ve düşük nitelikli yaşam alanlarında bulunan dezavantajlı kesimlerin yaşam kalitesinin artırılması ve şehre entegrasyonu amacıyla ilgili şehir özelliklerine uygun mekânsal düzenlemelerin yapılacağı* belirtilmiştir.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Toplumsal Dönüşüm İçin Çocuklar ve Gençler Sonuç Odaklı Programı ile Diyarbakır ve Şanlıurfa'daki kentsel yaşam kalitesinin iyileştirilmesi, özellikle çocuk ve gençlere hizmet veren merkezlerin kapasitelerinin iyileştirilmesi, yaratıcılık ve yenilikçiliği teşvik edecek yeni modellerin geliştirilmesi ve bunların uygulamaya geçmesini sağlayacak eğitimcilerin kapasitelerinin artırılması hedeflenmektedir.

Tablo 33- Program Düzeyi Performans Göstergeleri

S. N.	Performans Göstergeleri	Birim	Hedef	Doğrulama Kaynağı
1	Mesleki Eğitim Kurumları Etkileşim Sayısı	Adet	20	Program Kapanış Raporları
2	Hayata Geçirilen Bilim Merkezi	Adet	2	Program Kapanış Raporları
3	Hayata Geçirilen STEM Merkezi	Adet	10	Program Kapanış Raporları
4	Oluşturulan Tasarım-Beceri Atölyeleri Sayısı	Adet	20	Program Kapanış Raporları
5	Hayata Geçirilen Çocuk Tematik Kütüphane Sayısı	Adet	4	Program Kapanış Raporları
6	Oluşturulan Çocuk Bilişim ve Yaratıcılık Merkezi Sayısı	Adet	2	Program Kapanış Raporları
7	Eğitim Sayısı	Adet	30	Program Kapanış Raporları
8	Eğiticilerin Eğitimine Katılan Kişi Sayısı	Kişi	300	Program Kapanış Raporları
9	Eğitilen Çocuk Sayısı	Kişi	2000	Program Kapanış Raporları
10	Eğitilen Genç Sayısı	Kişi	2000	Program Kapanış Raporları
11	Ortak Kullanım Amaçlı Sosyal Alan/Merkez Sayısı	Adet	2	Program Kapanış Raporları
12	İyileştirilen ve/veya Dönüştürülen Merkez/Atölye (Çocuk)	Adet	4	Program Kapanış Raporları
13	İyileştirilen ve/veya Dönüştürülen Merkez/Atölye Sayısı (Genç)	Adet	10	Program Kapanış Raporları
14	Gençlere ve Çocuklara Yönelik Hizmet Kapasitesi Geliştirilen Kurum Sayısı	Adet	10	Program Kapanış Raporları
15	Eğitim Standartları Yükseltilen Okul Sayısı	Adet	50	Program Kapanış Raporları
16	Oluşturulan Müzik Sınıfı Sayısı	Adet	10	Program Kapanış Raporları

17	Çocuk Üniversitesi Sayısı	Adet	1	Program Kapanış Raporları
18	Düzenlenen Etkinlik Sayısı (Proje Pazarı, Demoday, Hackaton vb.)	Adet	10	Katılımcı Formları, Kapanış Tutanakları
19	Genç Girişimciler Tarafından Kurulan Şirket Sayısı	Adet	50	Faaliyet Raporları
20	Genç Girişimcilerin Ürettiği/Tasarladığı Ticarileşen Ürün/Hizmet Sayısı	Adet	10	Proje Final Raporları
21	Düzenlenen İnovasyon Kampı Sayısı	Adet	2	Proje Final Raporları
22	Yapılan Araştırma/Analiz/Rapor Sayısı	Adet	8	Analiz Raporu
23	Hazırlanan Fizibilite Sayısı	Adet	5	KAYS Raporları

d. Proje ve Faaliyetler

i. Araştırma, Analiz ve Programlama

TRC2 Bölgesinde Öğrenme Zorluğu Çeken Öğrencilerin Analizi

Diyarbakır İl Milli Eğitim Müdürlüğü ile yapılan görüşmelerde Diyarbakır'da okul öncesi ve 1-4. sınıflarda eğitim görmekte olan yaklaşık 200 bin öğrencinin %10'nun disleksi dahil öğrenme güçlüğü çektiği belirtilmiştir. Bu tablonun tam olarak tespit edilmesi ve eğitimlerin buna göre şekillendirilip bu öğrencilerin eğitimde istenen sonucu elde edebilmeleri için kapsamlı bir saha araştırması yapılması gerekmektedir. Ajansımızın da içinde yer alacağı çok paydaşlı (Büyükşehir Belediyesi, İl Milli Eğitim Müd., Dicle Üniversitesi, İlçe Kaymakamlıkları ve Belediyeleri) bir yaklaşımla bu araştırmanın her iki ilimizde de gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. Maliyetleri minimize etmek adına başta araç olmak üzere lojistik konularda Büyükşehir Belediyelerinin, nitelikli anketör konusunda da Üniversitelerin desteği alınacaktır.

Tablo 34-TRC2 Bölgesinde Öğrenme Güçlüğü Çeken Öğrencilerin Analizi

Faaliyet Adı	Sorumlu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
TRC2 Bölgesinde Öğrenme Güçlüğü Çeken Öğrencilerin Analizi	Karacadağ KA, Milli Eğitim Müdürlükleri, Dicle ve Harran Üniv.	01/05/20-31/08/20	150.000,00

ii. İş birliği ve Koordinasyon

Diyarbakır Bilim Merkezi Çalışmaları

Diyarbakır’da bilim merkezinin oluşturulması için “4003 Bilim Merkezi Kurulması Destek Programı”na başvurmak üzere Diyarbakır İl Milli Eğitim Müdürlüğü ve Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi ile koordineli çalışmalar yürütülecektir.

Tablo 35-Diyarbakır Bilim Merkezi Çalışmaları

Faaliyet Adı	Sorumlu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Diyarbakır Bilim Merkezi Çalışmaları	Karacadağ Kalkınma Ajansı	01/02/20-31/12/20	00,00

Çocuk ve Gençlere Yönelik Araştırma Tezlerinin Desteklenmesi

Ajansımız tarafından önceki yıllarda yapılan Meta Analiz çalışmasında çocuk gelişimi ve çocuk eğitimi konusunda sınırlı sayıda çalışmalar yapıldığı yapılan çalışmaların çoğunluğunun bölge dışı üniversitelerde gerçekleştirildi tespit edilmiştir. İyi uygulamalara altlık teşkil edecek örneklerin oluşturulması bölge üniversitelerinin bölge sorularına çözüm geliştirecek yeni yaklaşımlar geliştirmesi ve doğrudan ilgili paydaşların sürece dahil edilerek ihtiyaç odaklı tezlerin üretilmesi için Ajansımız ilgili paydaşlarla yeni iş birlikleri ve koordinasyon süreçleri başlatacaktır.

Tablo 36- Çocuk ve Gençlere Yönelik Araştırma Tezlerinin Desteklenmesi

Faaliyet Adı	Sorumlu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Çocuk ve Gençlere Yönelik Araştırma Tezlerinin Desteklenmesi	Karacadağ KA, Milli Eğitim Müd.	01/08/20-30/11/20	40.000,00

Okul Öncesi Eğitimde Yenilikçi Yaklaşımlar Zirvesi

Yaklaşık iki yıldan bu yana Okul Öncesi Eğitim Standartlarının Artırılması Mali Destek Programı uygulayan Ajansımız bu konudaki farkındalığın devam etmesi, okul öncesi eğitim kurumlarındaki eğitimcilerin güncel gelişmelerden haberdar olması, bu alanda eğitim materyalleri tasarımı yapan ve tedarik eden firmaların yenilikçi konseptleri birebir tanıtılmalarını

sağlamak ve bu konudaki profesyonellerin deneyimlerinden istifade etmek amacıyla bölgesel bir zirve gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

Tablo 37- Okul Öncesi Eğitimde Yenilikçi Yaklaşımlar Zirvesi

Faaliyet Adı	Sorumlu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Okul Öncesi Eğitimde Yenilikçi Yaklaşımlar Zirvesi	Karacadağ Kalkınma Ajansı, Dicle ve Harran Üniversitesi	01/08/20-30/11/20	150.000,00

GAP Bölge Kalkınma İdaresi ile İş Birlikleri

Bölgemizde çocuk ve gençlere yönelik önemli çalışma ve destekleri olan GAP Bölge Kalkınma İdaresiyle ortak çalışmaların yapılması planlanmaktadır. GAP Bölge Kalkınma idaresinin önceki yıllarda başlatmış olduğu UNICEF dahil ulusal ve uluslararası aktörleri dahil ettiği çalışmalar mevcuttur. Bu çalışmalar 2020 yılı ve sonrasında da sürdürülecektir. Ajansımızın yaptığı çalışmalarla uyumlu olan konularda iş birliğine gidilecektir.

Tablo 38-GAP Bölge Kalkınma İdaresi İş birlikleri

Faaliyet Adı	Sorumlu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
GAP Bölge Kalkınma İdaresi İş birlikleri	Karacadağ Kalkınma Ajansı	01/02/20-31/12/20	00,00

Yerel Yönetimlerle İş Birlikleri

Yerel yönetimlerin çocuk ve gençlere yönelik politika geliştirmesi ve bu doğrultudaki projeleri hayata geçirmesi amacıyla iş birliği çalışmaları yürütülecektir. İş birliği çalışmaları neticesinde ortak projeler yürütülmesi, sosyal sorumluluk çalışmaları yapılması, altyapıların geliştirilmesi vb. konularda çalışmalar yürütülecektir. Bu kapsamda Belediyelerin ilgili departmanlarının kurumsal kapasitelerinin geliştirilmesi, yerel yöneticilerin politika geliştirmelerine yardımcı olunması için uzman desteği de içerecek şekilde eğitim ve etkinlikler tasarlanmıştır.

Ayrıca Diyarbakır ve Şanlıurfa illeri için *Çocuk ve Genç Dostu Şehirler Politikasının Oluşturulması* hususunda UNICEF ile yerel yönetimlerin iş birliği çalışmaları yürütmeleri sağlanacaktır. Bu konu Bölge Planı İzleme ve Değerlendirme Komisyonlarından

“Beşerî Gelişme ve Sosyal Sermaye” komisyonu olmak üzere ilgili paydaşlarla yapılacak toplantılarda değerlendirilecek ve gerekli teknik destek sağlanacaktır.

Tablo 39-Yerel Yönetimlerle İş birlikleri

Faaliyet Adı	Sorumlu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Yerel Yönetimlerle İş Birlikleri	Karacadağ Kalkınma Ajansı	01/02/20-31/12/20	50.000,00
Çocuk ve Genç Dostu Şehirler Politikasının Oluşturulması Yönlendirme Çalışmaları	Karacadağ Kalkınma Ajansı, PPKB	01/01/20-31/12/20	0,00

Çocuklarda Yaratıcılığı Geliştirecek ve Girişimciliği Teşvik Edici Çalışmalar

Çocuk nüfusunun toplam nüfusa oranının Türkiye ortalamasının çok üstünde olduğu Bölgemizde çocukların yaratıcılığın artırılması, girişimcilik kültürünün yaygınlaştırılması ve farkındalığın oluşturulması konularında aşağıdaki çalışmaların yapılması planlanmaktadır.

Çocuk Girişimciliğinin Teşvik Edilmesi

Diyarbakır ve Şanlıurfa İl Milli Eğitim Müdürlüklerinin iş birlikleriyle belirlenecek bazı okullarda çocukların girişimcilik kültürünü benimsemesi ve pilot uygulamalar yoluyla pekiştirmesi amacıyla çalışmalar yürütülecektir.

Ulusal ve Uluslararası Yarışmaların Desteklenmesi

Bölgemizdeki çocukların katılım sağlayabileceği ulusal veya uluslararası yarışmalar desteklenecektir. Bu kapsamda başta “Göbeklitepe Robot Yarışması” olmak üzere çocuklara yönelik yarışmalara hazırlık ve katılım konularında ilgili kurumlarla iş birliği içerisinde çalışmalar yürütülecektir.

Kaynak Verimliliği Konusunda Farkındalık Yaratılması

Dünyadaki güncel gelişmelerin başında gelen kaynakların verimli kullanımı ve sonraki nesillere yetecek şekilde tasarruflu kullanımı konusunda henüz küçük yaşta çocukları eğitmek kritik öneme sahiptir. Bu konuda başta sosyal sorumluluk projeleri olmak üzere “Sıfır Atık Projesi”, “Su kâşifi” gibi projeler de dahil olmak üzere çocuklara yönelik aktivitelerle kaynak verimliliği bilincinin oluşturulmasına yönelik aktivite ve etkinlikler düzenlenecektir.

Rol Modellerle Buluşma

Çocukları motive edecek, onları geleceğe hazırlayacak şekilde değişik temalarda başarılı olmuş kişilerin çocuklarla buluşması sağlanacaktır. Bu çalışmaların yanısıra üniversite

öğrencilerinin kendi mesleklerini çocuklara anlatmaları amacıyla buluşmalar gerçekleştirilmesi ve bu öğrencilerin çocuklara mentörlük yapmaları yönünde bir çalışma yapılması planlanmaktadır.

Yenilikçi Eğitim Materyallerinin Deneyimlenmesi

Çocuklarda etkin ve kalıcı öğrenmeyi sağlayan, farklı amaçlara yönelik yapılmış eğitsel materyaller mevcut olup bu materyallerin öğrencilerin gelişimine önemli katkı sunduğu bilinmektedir. Alanında önde gelen üreticiler ile başta ilçelerdeki okul öncesi okullar olmak üzere bazı pilot okullarımızla be materyallerin tasarımcı ve üreticileri ile öğrencilerin buluşması ve bunları deneyimlemesi sağlanacaktır.

Tablo 40- Çocuklarda Yaratıcılığı Geliştirecek ve Girişimciliği Teşvik Edici Çalışmalar

Faaliyet Adı	Sorumlu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Çocuk Girişimciliğinin Teşvik Edilmesi	Karacadağ KA, PPKB, ŞYDO ve DYDO	01/02/20-31/12/20	50.000,00
Ulusal ve Uluslararası Yarışmaların Desteklenmesi	Karacadağ KA, PPKB, ŞYDO ve DYDO	01/02/20-31/12/20	50.000,00
Kaynak Verimliliği Konusunda Farkındalık Yaratılması	Karacadağ KA, PPKB, ŞYDO ve DYDO,	01/02/20-31/12/20	50.000,00
Rol Modellerle Buluşma Çalışmaları	Karacadağ KA, PPKB, ŞYDO ve DYDO,	01/02/20-31/12/20	50.000,00
Yenilikçi Eğitim Materyallerinin Deneyimlenmesi	Karacadağ KA, PPKB, ŞYDO ve DYDO	01/02/20-31/12/20	50.000,00
TOPLAM			250.000,00

Yaratıcı Endüstrilerin Tarihi Kültürel Miras Boyutuyla Geliştirilmesi ve Ticarileşmesinin Sağlanması

Türkiye'nin Güneydoğu Anadolu Bölgesi, insanlık tarihinin gelişiminde ilklere ev sahipliği yapmış, Bereketli Hilal diye adlandırılan bölgenin kuzeyini oluşturan Yukarı Mezopotamya Havzasıdır. Kültürel miras bakımından çok zengin olan Bölgemiz, evrensel ölçekte eşsiz değerlere ve özgünlüklere sahiptir. Anadolu'nun en eski yerleşimi Körtiktepe (M.Ö. 10.400), bilinen en eski tapınak Göbeklitepe (M.Ö. 10.000), yerleşik hayata geçiş, ızgara

sistemli ve dikdörtgen tabanlı ilk yapılar, ilk kez buğday, nohut, mercimek yetiştirme, hayvan evcilleştirme gibi tarım toplumuna geçişi temsil eden Çayönü (M.Ö. 8200) Diyarbakır-Şanlıurfa Bölgesinde bulunmaktadır. Tarihi binlerce yıl eskilere dayanan bu medeniyet merkezleri, tarih boyunca mimari yapılardan, süs ve takılara, insan ve hayvan figür tasvirlerine, sibernetik ve robotik tasarım ve buluşlara, zengin yemek kültürüne beşiklik etmiştir.

Ancak bu kadar zengin kültürel miras, mimari, tasarım, inovasyon ve yaratıcı endüstrilere dönüştürüp katma değer sağlanamamıştır. Bu dönüşümü sağlamada aracı olması için mühendislik-mimarlık, MYO ve meslek lisesi mezunlarının faydalanabileceği tasarım ve inovasyon atölyelerinde (Diyarbakır Sanayi Mektebi Tasarım ve Eğitim Merkezi CMDP Projesi ve Şanlıurfa Teknoloji Geliştirme ve Eğitim Merkezi Güdümlü Projesi) Dicle ve Harran Üniversitelerinin mimarlık, sanat tarihi, arkeoloji, turizm, gastronomi, coğrafya, tarih vb. bölümlerinin öğretim üyeleri tarafından Tarihi Kültürel Miras eğitimleri verilecektir. Bu eğitimler ile eş zamanlı şekilde mimari, endüstriyel tasarım ve yaratıcı endüstrilerin eğitimcileri de bu zengin mirasın dönüşümü ve endüstrileşmesi için eğitimler verecektir.

Bu sayede eğitimleri alan kişiler, yeni mimari öğelerin tasarımından, film ve animasyon yapımına, hediyelik eşya dizaynına kadar geniş bir yelpazede tarihi kültürel miras ile ilgili ürün ve hizmet üreteceklerdir.

Tablo 41- Bölgede Yaratıcı Endüstrilerin Tarihi Kültürel Miras Boyutuyla Geliştirilmesi ve Ticarileşmesinin Sağlanması

Faaliyet Adı	Sorumlu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Bölgede Yaratıcı Endüstrilerin Tarihi Kültürel Miras Boyutuyla Geliştirilmesi ve Ticarileşmesinin Sağlanması	Karacadağ Kalkınma Ajansı, Diyarbakır Ticaret ve Sanayi Odası, Şanlıurfa Ticaret ve Sanayi Odası	01/02/20-31/12/20	75.000,00

TRC2 Bölge Planı İzleme ve Koordinasyon Komisyonları: Diyarbakır ve Şanlıurfa Beşerî Gelişme ve Sosyal Sermaye Komisyon Çalışmaları

TRC2 (Diyarbakır-Şanlıurfa) Bölge Planında Bölgenin sosyal sorunlarına işaret eden, insan kaynaklarının ve kurumsal kapasitenin iyileştirilmesi, bölgenin temel sorunu olan yoksulluğun giderilmesi, gelir ve fırsat eşitliğinin sağlanması “Beşerî Gelişme ve Sosyal Sermaye” gelişme eksenine ele alınmıştır. Bunun yanında “Yaşam Kalitesi ve Mekansal

Organizasyon” gelişme ekseninde başta çocuk ve gençler olmak üzere kentlerin farklı yaş gruplarına hitap edecek şekilde dönüştürülmesi konusunda bazı hedefler belirlenmiştir. Bölge planında bu iki bölüm altındaki politikaların gerçekleştirilmesi ve ilgili yatırım kararları, Diyarbakır ve Şanlıurfa’daki ilgili paydaşların dahil olduğu “Beşerî Gelişme ve Sosyal Sermaye” komisyon çalışmaları ile ele alınmaktadır. İlgili komisyon çalışmalarında, politikaların uygulanması ve yatırımların hayata geçirilmesi noktasında yerelde uygulanabilecek faaliyet ve eylemler ilgili kurumların iş birliği ve koordinasyonu ile sağlanması hedeflenmektedir. Komisyon çalışmaları kapsamında 2019 yılı Haziran ayında Diyarbakır’da TRC2 Bölgesi “Beşerî ve Sosyal Gelişmenin Güçlendirilmesi Sonuç Odaklı Program Tasarım Çalıştayı” düzenlenmiş olup katılımcıların görüş ve önerileri, *Toplumsal Dönüşüm İçin Çocuklar ve Gençler Sonuç Odaklı Programına* altlık teşkil etmiştir. Söz konusu çalıştayda da bahsedildiği gibi nüfusunun %65’inin çocuk ve gençlerden oluştuğu bölgemizde çocuk ve gençlere yönelik öncelikli politikalar oluşturulmalı ve uygulanmalıdır. Özellikle teknolojinin hayatımıza girmesiyle çocuk ve gençlerin alışkanlık ve becerileri çok değişkenlik göstermiştir. Bu anlamda Bölgemizdeki gençlerin mesleki eğilimleri, yetenekleri ve yeni nesil meslekler ile ilgili görüşlerini içeren bir araştırma, politika belirleme hususunda yol gösterici olacaktır. Bu kapsamda başta bölgemizdeki Üniversiteler ve Milli Eğitim Müdürlükleri olmak üzere çocuk ve gençlere hizmet veren ilgili paydaşlarla bir araya gelerek bölge illerimizde bu araştırmaları yapmak üzere gerekli teknik destek ve yönlendirmeler yapılacaktır. İlgili kurumların hazırlığına başladığı bu çalışmalarda Ajansımız, komisyonlarımız marifetiyle gerekli takip ve desteği sağlayacaktır.

Tablo 42- Diyarbakır ve Şanlıurfa Beşerî Gelişme ve Sosyal Sermaye Komisyon Çalışmaları

Faaliyet Adı	Alt Faaliyet	Sorumlu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Diyarbakır İli Beşerî Gelişme ve Sosyal Sermaye Komisyon Toplantıları (2020/1 ve 2020/2)	Geleceğin Meslekleri ve Diyarbakır İli Gençlik Araştırması	Karacadağ KA, Dicle Üniversitesi, Diyarbakır Milli Eğitim Müd.,	01/01/20-31/12/20	00,00
Şanlıurfa İli Beşerî Gelişme ve Sosyal Sermaye Komisyon Toplantıları (2020/1 ve 2020/2)	Geleceğin Meslekleri ve Şanlıurfa İli Gençlik Araştırması	Karacadağ KA, Harran Üniversitesi, Şanlıurfa Milli Eğitim Müd.,	01/01/20-31/12/20	00,00

SOP Yönetim Komitesi Toplantıları

Altışar aylık dönemlerde gerçekleşen Bölge Planı İzleme ve Koordinasyon Komisyonlarından “Kentleşme ve Yaşam Kalitesi Komisyonu” ile “Beşeri Gelişme ve Sosyal Sermaye Komisyonu” toplantıları SOP Yönetim Komitesi toplantısı olarak işlev görecektir. SOP Kapsamında yapılacak çalışmaların izleme ve değerlendirmesinin etkin bir şekilde yapılmasını sağlamak amacıyla bu komisyonlar tarafından her yıl iki defa program kapsamındaki bileşenlerin ilerleme durumunun, yaşanan aksaklıkların ve çözüm önerilerinin tartışılacağı toplantılar yapılacaktır. Bu toplantılar her bir komisyon için yılda iki defa yapılacaktır.

Tablo 43- SOP Yönetim Komitesi Toplantıları

Faaliyet Adı	Alt Faaliyetler	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
SOP Yönetim Komitesi Toplantıları (Bölge Planı İzleme ve Koordinasyon Komisyonları)	2020 Yılı SOP 1. Yönetim Komitesi Toplantısı (2 toplantı)	Karacadağ Kalkınma Ajansı, PPKB	01/03/20-30/06/20	00,00*
	2020 Yılı SOP 2. Yönetim Komitesi Toplantısı (2 toplantı)		01/06/20-31/12/20	00,00*

*Bütçesi Bölge Planı İzleme ve Değerlendirme Komisyonları başlığında toplu olarak gösterilmiştir.

iii. Kapasite Geliştirme

Lise Girişimcilik Programı

Lise Girişimcilik Programı ülke genelinde eğitim alan lise öğrencilerine yönelik “yaparak öğrenmeye dayalı” bir girişimcilik programıdır. Program kapsamında lise öğrencileri kendi küçük ölçekli şirketlerini kurmakta ve işletmektedir. Bu kapsamda Diyarbakır ve Şanlıurfa illerinde liselerde eğitim gören öğrencilerin toplam 30 şirket kurması hedeflenmektedir.

Tablo 44- Lise Girişimcilik Programı

Faaliyet Adı	Alt Faaliyetler	Sorumlu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Girişimcilik programına yönelik faaliyetler	<ul style="list-style-type: none"> Okulların belirlenmesi Eğitici Eğitimleri Şirketlerin kurulması	Diyarbakır YDO, Şanlıurfa YDO, PPKB	01.01.202-29.02.20	40.000,00
İnovasyon Kampı	Diyarbakır ve Şanlıurfa İnovasyon Kamplarının düzenlenmesi	PPKB	01.02.20-31.03.20	40.000,00

Faaliyet Adı	Alt Faaliyetler	Sorumlu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Proje Pazarlarına Katılım	Seçilecek ürünlerin belirlenmesi ve proje pazarlarına katılım	PPKB	01.03.20-31.06.20	20.000,00

Gençler İçin Dijital Dönüşüm Çalışmaları

Genç nüfusun toplam nüfusa oranının yüksek olduğu ve genç işsizlik oranlarının Türkiye ortalamasının üzerinde olduğu TRC2 Bölgesinde gençleri teknolojik yeniliklerle buluşturmak ve bunun devamında kabiliyet kazandırıp istihdama katılımlarını sağlamak büyük önem arz etmektedir.

Bu çalışma, eğitim ve pilot uygulamalar yoluyla gençlerin dijital becerilerini geliştirmeye odaklanacaktır. Diyarbakır ve Şanlıurfa'da başlatılacak olan kurslarda dijital girişimcilik, fikri sınai mülkiyet hakları vb konularda eğitimler verilmesinin yanı sıra özellikle Youtube gibi dijital platformlar için içerikler oluşturulması ve yayınlanmasına yönelik kapsamlı çalışmalar yapılacaktır. Youtuber olabilmek için gereken bütün eğitimlerin verilmesi yoluyla gençlerin dijital ürün üretmesi ve buradan maddi gelir elde etme imkanlarının oluşturulması sağlanacaktır. Eğitimler Diyarbakır'da Sanayi Mektebi Tasarım ve Eğitim Merkezi, Şanlıurfa'da ise Tekno İŞGEM ile iş birliği içerisinde yapılacaktır.

Çalışma kapsamında Google Türkiye ile iletişime geçilmesi ve iş birliği için görüşmelerin yapılması planlanmaktadır.

Tablo 45-Gençler İçin Dijital Dönüşüm Çalışmaları

Faaliyet Adı	Sorumlu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Gençler İçin Dijital Dönüşüm Çalışmaları	Karacadağ KA,	01/02/20-31/12/20	50.000,00

2018-2019 Yılları Okul Öncesi Eğitim Standartlarının Artırılması Mali Destek Programı Kapsamında Destek Alan Projelerin Kurumsal Kapasitelerinin Geliştirilmesi

2020 Yılında önceki yıllarda Ajansımız tarafından yürütülen Okul Öncesi Eğitim Standartlarının Artırılması Mali Destek Programları kapsamında destek verilen toplam 87 okulun takip edilerek aldıkları desteğin mevcut durumlarının gözlenmesi ve çarpan etkilerinin artırılması amacıyla, eğitim, mentörlük desteği ve etkinlikler aracılığı ile desteğin istenen

amaca ulaşması hedeflenmektedir. Bu noktada yeni geliştirilen sınıfların öğrencilere fayda sağlaması amacıyla gerektiğinde okuldaki öğretmenlere spesifik eğitimler verilerek sınıfların âtil kalmasının önüne geçilmiş olacaktır.

Tablo 46-Destek Alan Projelerin Kurumsal Kapasitelerinin Geliştirilmesi

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Destek Alan Projelerin Kurumsal Kapasitelerinin Geliştirilmesi	Karacadağ KA, İDB, PPKB	01/01/19-10/01/20	50.000,00

iv. Tanıtım ve Yatırım Destek

Toplumsal Dönüşüm İçin Çocuklar ve Gençler Sonuç Odaklı Program Tanıtımı

Diyarbakır ve Şanlıurfa illerinden sektör temsilcilerinin de davet edildiği Bölge Planı İzleme ve Koordinasyon Komisyonlarından "Kentleşme ve Yaşam Kalitesi" ve "Beşerî Gelişme ve Sosyal Sermaye" komisyon toplantılarında Toplumsal Dönüşüm İçin Çocuklar ve Gençler SOP tanıtımı gerçekleştirilecek ve katılımcılar programın bileşenleri ve faaliyetleri hakkında bilgilendirilecektir.

Tablo 47- Toplumsal Dönüşüm İçin Çocuklar ve Gençler Sonuç Odaklı Program Tanıtımı

Faaliyet Adı	Alt Faaliyetler	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
SOP Tanıtım Toplantısı (Bölge Planı İzleme ve Koordinasyon Komisyonları Toplantıları)	2020 Yılı Kentleşme ve Yaşam Kalitesi Komisyonu 1.Toplantısı	Karacadağ Kalkınma Ajansı, PPKB	01/03/20-30/06/20	00,00
	2020 Yılı Beşerî Gelişme ve Sosyal Sermaye Komisyonu 1.Toplantısı		01/03/20-31/06/20	00,00

Teknofest Katılımı

Dünyanın en büyük ikinci havacılık festivali olan ve 2020 yılında Gaziantep'te düzenlenecek olan TEKNOFEST Havacılık, Uzay ve Teknoloji Festivaline Ajans YDO'larımız Bakanlığımız teşvikleri ile katılım göstermektedir. Toplumun tamamında teknoloji ve bilim konusunda farkındalık oluşturmayı, Türkiye'nin bilim ve mühendislik alanlarında yetişmiş

insan kaynağını artırmayı hedefleyen TEKNOFEST kapsamında, gençlerin geleceğin teknolojileri üzerinde çalışmalarını desteklemek için farklı kategoride teknoloji yarışmaları da düzenlenmektedir. Yarışmalara ortaokul, lise, üniversite takımları ve profesyoneller katılmakta ve geleceğin teknoloji ürünlerini geliştirmektedir. Bu fuar TRC2 bölgesindeki ortaokul, lise, üniversite gençlerinin teknolojideki güncel gelişmeleri yerinde görmesi adına büyük bir fırsat sunmaktadır. Etkinliğin komşu Ajans bölgesinde yapılacak olması nedeniyle gerek festival katılımı gerekse organizasyon hususunda Ajansımıza görev düşebileceği değerlendirilmektedir.

Tablo 48- Teknofest Etkinliği

Faaliyet Adı	Sorumlu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Teknofest Katılım ve Organizasyonu	PPKB, ŞYDO, DYDO	01.06.2020~ 30.12.2020	100.000,00

Diyarbakır Gençlik Festivali

2018 yılında Cumhurbaşkanlığımız himayesinde gerçekleştirilen Diyarbakır Gençlik festivalinin 2020 yılında Ajansımızın da yer alacağı yereldeki paydaşlarca gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

Tablo 49-Diyarbakır Gençlik Festivali

Faaliyet Adı	Sorumlu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Diyarbakır Gençlik Festivali	Karacadağ Kalkınma Ajansı, DYDO, Diyarbakır Valiliği	01.05.2020~ 30.07.2020	100.000,00

Şanlıurfa Bilim Şenliği ve Proje Pazarı

Şanlıurfa'da Milli Eğitim Müdürlüğü koordinasyonunda gerçekleştirilecek olan Bilim Şenliği ve Proje pazarına gerekli destek sağlanacaktır.

Tablo 50- Şanlıurfa Bilim Şenliği ve Proje Pazarı

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Şanlıurfa Bilim Şenliği ve Proje Pazarı Etkinliği	Karacadağ Kalkınma Ajansı, Şanlıurfa YDO	01/08/2020 31/12/2020	50.000,00

Uluslararası Diyarbakır Sur Yarı Maratonu

Çocukların ve gençlerin spora olan ilgilerini artırmanın yanısıra Diyarbakır'ın binlerce yıllık tarihi için önemli bir tanıtım olacak Sur Yarı Maratonu, Türkiye Atletizm Federasyonu ve Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi'nin desteğiyle 2020'nin Nisan ayında koşulacaktır. Bu etkinliğe ulusal ve uluslararası birçok sporcu katılım sağlayacak, başta Eurosport olmak üzere birçok spor kanalı etkinliği canlı olarak verecektir. Ajansımız tarafından bu önemli etkinliğin gerçekleştirileceği dönemde Redbull bünyesinde ses getiren performansların gerçekleştirilmesi için bir çalışma yapılması planlanmaktadır.

Tablo 51- Uluslararası Diyarbakır Sur Yarı Maratonu

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Uluslararası Diyarbakır Sur Yarı Maratonu	Karacadağ Kalkınma Ajansı, Diyarbakır YDO	01/04/2020 30/04/2020	50.000,00

v. Ajans Destekleri

2018 Yılı Okul Öncesi Eğitim Standartlarının Artırılması Mali Destek Programı

Amaç:

2018 Yılı Okul Öncesi Eğitim Standartlarının Artırılması Mali Destek Programının amacı, TRC2 Bölgesinde Okul Öncesi Eğitim alanında okullaşma oranını arttırmak ve olumsuz çevresel koşullarda yaşayan dezavantajlı bölgelerdeki çocukların diğer çocuklara göre eksik yöndeki eğitim ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla, okul öncesi eğitim kurumlarında yeni yöntem ve modern yaklaşımlara uygun gerekli fiziki, beşerî ve teknik altyapının güçlendirilerek eğitim kalite ve cazibesinin artırılmasıdır.

Bu amaç doğrultusunda, 2018 yılında Okul Öncesi Eğitim Standartlarının Artırılması Mali Destek Programı için proje teklif çağrısına çıkmış olup program için 6,5 Milyon TL'lik kaynak ayrılmıştır. Projelerin sözleşmeleri imzalanmış olup, uygulamalar 2020 yılında devam edecektir. 2020 yılına aktarılacak miktarlar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 52- 2018 Yılı Okul Öncesi Eğitim Standartlarının Artırılması MDP

Faaliyet Adı	Alt Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
2018 Yılı Okul Öncesi Eğitim	Programın Uygulaması		01/01/19- 31/12/20	1.217.623,53

Standartlarının Artırılması Mali Destek Programı	Programın İzleme ve Değerlendirmesi	Karacadağ Kalkınma Ajansı, İDB	01/01/19-31/12/20	10.000,00
--	-------------------------------------	--------------------------------	-------------------	-----------

2019 Yılı Okul Öncesi Eğitim Standartlarının Artırılması Mali Destek Programı

Amaç:

2019 Yılı Okul Öncesi Eğitim Standartlarının Artırılması Mali Destek Programının amacı, TRC2 Bölgesinde Okul Öncesi Eğitim alanında okullaşma oranını arttırmak ve olumsuz çevresel koşullarda yaşayan dezavantajlı bölgelerdeki çocukların diğer çocuklara göre eksik yöndeki eğitim ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla, okul öncesi eğitim kurumlarında yeni yöntem ve modern yaklaşımlara uygun gerekli fiziki, beşerî ve teknik altyapının güçlendirilerek eğitim kalite ve cazibesinin artırılmasıdır.

Projelerin sözleşmeleri imzalanmış olup, uygulamalar 2020 yılında devam edecektir. 2020 yılına aktarılacak miktarlar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 53- 2019 Yılı Okul Öncesi Eğitim Standartlarının Artırılması Mali Destek Programı

Faaliyet Adı	Alt Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
2019 Yılı Okul Öncesi Eğitim Standartlarının Artırılması Mali Destek Programı	Programın Uygulaması	Karacadağ Kalkınma Ajansı, İDB	01/01/20-31/12/20	3.988.735,96*
	Programın İzleme ve Değerlendirmesi		01/01/20-31/12/20	10.000,00

* Belirtilen miktar 2020 yılı içinde projelere aktarılabilir miktarıdır.

2020 Yılı Mesleki Eğitim Etkileşim Programı (MEP)

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının 2019 yılında çalışmalarını başlattığı Mesleki Eğitim teması çalışmaları bölgemizde de Ajansımız öncülüğünde ilgili kurum/kuruluşlarla iş birliği halinde yürütülmüştür. Bu çalışmaları pekiştirmek ve ilgili kurumlarımızın kapasitesini artırmak amacıyla 2020 yılı içerisinde de benzer çalışmalar devam edecektir. Mesleki eğitimde başarılı modellerin yerinde görülmesi ve bölgemizdeki kurum kuruluşlara deneyim paylaşımı yoluyla aktarılması için 2020 yılında *Mesleki Eğitim Etkileşim Programı* uygulanacaktır.

Amaç

TRC2 (Diyarbakır-Şanlıurfa) Bölgesi ile diğer düzey iki Bölgeleri arasında mesleki eğitim alanında etkileşimin artırılması ve deneyim paylaşımının sağlanmasıyla sosyal sermayenin geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

Özel Amaç: TRC2 (Diyarbakır-Şanlıurfa) Bölgesi ile diğer düzey iki bölgelerinde yer alan mesleki eğitim kurum/merkezleri arasında bilgi ve tecrübe paylaşımının artırılması ve sosyal bağların güçlendirilmesi.

Öncelik 1: Birey ve grupların birlikte ve ortak amaçlar doğrultusunda hareket etme becerilerinin yükseltilmesi, sürdürülebilir ağ ilişkilerinin geliştirilmesi,

Öncelik 2: Başta bölgemizin stratejik sektörleri olan Tekstil-Hazır Giyim, Gıda ve Mobilya alanlarında olmak üzere sanayi, turizm, sağlık ve sanat gibi mesleki eğitim alanlarında başarılı örneklerin yerinde görülmesi ve deneyim paylaşımının sağlanması.

Tablo 54- 2020 Yılı Mesleki Eğitim Etkileşim Programı

Faaliyet Adı	Alt Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
2020 Yılı Mesleki Eğitim Etkileşim Programı	Program Hazırlık ve Değerlendirme Süreci (Başvuru Rehberlerinin Hazırlanması, Program Açılış ve Bilgilendirme Toplantılarının Yapılması, Basın Bilgilendirme Toplantılarının yapılması, Eğitim Toplantılarının Yapılması ve Teknik Destek Masası Hizmeti Verilmesi, Başvuruların Alınması, Proje Değerlendirme)	Karacadağ Kalkınma Ajansı, PYB, BHİB,	01/01/20-31/03/20	100.000,00
	Programın Uygulanması		01/01/20-31/12/20	500.000,00
	Programın İzlemesi	İDB	01/01/20-31/12/20	5.000, 00

2020 Yılı Teknik Destek Programı

08.11.2008 tarih ve 27048 sayılı Resmî Gazete’de yayınlanan Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği’nin (PFDY) 32’nci maddesinde, “Ajans; adil, açık ve şeffaf kurallara tabi olmak ve kendisi tarafından yapılan herhangi bir proje teklif çağrısı ile ilişkilendirilmemek koşuluyla, yerel yönetimlerin başta planlama çalışmaları ile bölge plan ve programlarını uygulayıcı veya yerel kalkınma kapasitesini artırıcı faaliyetleri ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarının ve bölgedeki sivil toplum kuruluşlarının yerel ve bölgesel kalkınmaya

katkıda bulunabilecek çalışmalarını için, mevcut imkânları çerçevesinde kendi personeli eliyle ya da zorunlu hallerde hizmet alımı yoluyla; eğitim verme, program ve proje hazırlanmasına katkı sağlama, geçici uzman personel görevlendirme, danışmanlık sağlama, lobi faaliyetleri ve uluslararası ilişkiler kurma gibi kurumsal nitelikli ve kapasite geliştirici teknik destek hizmetleri sağlayabilir” hükmü yer almaktadır.

2020 yılında Toplumsal Dönüşüm İçin Çocuklar ve Gençler Sonuç Odaklı Programın amaç ve önceliklerine uygun hususlarda yerel yönetimler başta olmak üzere kamu kurum ve kuruluşlarının ve bölgedeki sivil toplum kuruluşlarının yerel ve bölgesel kalkınmaya katkı sunabilecek ve kapasitesini geliştirici aşağıda belirtilen önceliklerle uyumlu teknik destek programı uygulanacaktır.

- Mesleki eğitim kurum/merkezlerine yönelik proje hazırlama eğitimleri, inovasyon eğitimleri, tasarım odaklı düşünme eğitimleri, etkili sunuş eğitimleri,
- Yerel yönetimlerin kurumsal kapasitelerini artırmaya yönelik proje hazırlama eğitimleri, personelin mesleki yetkinliklerini artıracak eğitimler,
- Başta dezavantajlı çocuk ve gençlere hizmet veren kurumlar olmak üzere ikincil ve üçüncül müdahale hizmetleri sunan kurumların kurumsal kapasitesinin ve insan kaynakları kapasitesinin geliştirilmesine yönelik eğitimler,
- Erken çocukluk dönemi dahil okul öncesi dönemindeki çocuklara hizmet veren eğitim kurumlarında eğitimcilere ve ebeveynlere yönelik farkındalığın artırılmasına yönelik eğitimler.

Tablo 55- 2020 Yılı Teknik Destek Programı

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
2020 Yılı Teknik Destek Programı	Karacadağ Kalkınma Ajansı, PYB	01/01/20-31/12/20	200.000,00

2020 Yılı Fizibilite Desteği

Ajansımız tarafından 2020 yılında *Toplumsal Dönüşüm İçin Çocuklar ve Gençler Sonuç Odaklı* programının amaç ve önceliklerine uygun hususlarda yerel yönetimler başta olmak üzere kamu kurum ve kuruluşlarının ve bölgedeki sivil toplum kuruluşlarının yerel ve bölgesel kalkınmaya katkı, yenilikçi, modern, model ve uygulamaların hayata geçmesine katkı sunabilecek çalışmaların altlığı niteliğinde ve aşağıda belirtilen konuları önceleyen çalışmalara fizibilite desteği verilecektir.

- Çocuk ve gençlerin kodlama ve tasarımla buluşmalarını sağlayacak atölye ve merkezlerin, tematik kütüphane ve müzelerin oluşturulması ile dezavantajlı gruplara yönelik fizibilite raporları,
- Kültürel miras ürün ve hizmetlerinin üretilip geliştirilebileceği İŞGEM vb. işliklerin Altyapısını Oluşturmaya yönelik fizibilite çalışmaları desteklenecektir.

Tablo 56- 2020 Yılı Fizibilite Desteği

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
2020 Yılı Fizibilite Desteği	Karacadağ Kalkınma Ajansı, PYB	01/01/20-31/12/20	400.000,00

vi. Önemli Kamu Yatırımları

Tablo 57- Önemli Kamu Yatırımları

No	Yatırımın Adı	Sorumlu Kuruluş	Tahmini Bütçe (TL)	İşin	
				Başlama Tarihi	Bitiş Tarihi
1	Açık ve Kapalı spor Tesisleri (Bisiklet yolu, yürüyüş yolu)	Dicle Üniversitesi	26.833.000,00	1994	2021
2	Engelsiz Yaşam Merkezi (Etüt-Proje-İnşaat)	Diyarbakır Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü	20.000.000,00	2018	2020
3	Aktif Yaşam Merkezi (Etüt-Proje-İnşaat)	Diyarbakır Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü	20.000.000,00	2018	2020

vii. AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler

viii. Diğer Proje ve Faaliyetler

Diyarbakır STEM Koordinasyon Merkezi ve Tasarım Beceri Atölyeleri GÜDÜMLÜ PROJESİ

2019 yılı Sosyal Destek Programı (SOGEP) kapsamında “Diyarbakır STEM Koordinasyon Merkezi ve Tasarım Beceri Atölyeleri” projesi uygulanacaktır. Proje kapsamında Diyarbakır’da STEM Merkezi kurulacak olup merkez dışındaki 17 ilçenin birer okulunda Tasarım-Beceri Atölyeleri oluşturulacaktır.

Tablo 58-Diyarbakır STEM Koordinasyon Merkezi ve Tasarım Beceri Atölyeleri GÜdümlü Projesi

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Diyarbakır STEM Koordinasyon Merkezi ve Tasarım Beceri Atölyeleri Sosyal Destek GÜdümlü Projesi, 2019	Karacadağ Kalkınma Ajansı, İDB	01/01/20-31/12/20	2.400.000,00

Şanlıurfa STEM Akademi ve Kariyer Merkezleri GÜdümlü Projesi

2019 yılı Sosyal Destek Programı (SOGEP) kapsamında Şanlıurfa’da “*STEM Akademi ve Kariyer Merkezleri Sosyal Destek GÜdümlü*” projesi uygulanacaktır. Bu kapsamda Şanlıurfa’nın 13 ilçesine STEM Merkezleri kurulacak ve ildeki mevcut STEM ve Bilim Merkezleri güçlendirilecektir. Şanlıurfa’da 13 İlçeye kurulacak STEM merkezleri İlçe Milli Eğitim Müdürlüklerinin belirlediği kurumların bünyesinde oluşturulacaktır.

Tablo 59-Şanlıurfa STEM Akademi ve Kariyer Merkezleri GÜdümlü Projesi

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Şanlıurfa STEM Akademi ve Kariyer Merkezleri Sosyal Destek GÜdümlü Projesi, 2019	Karacadağ Kalkınma Ajansı, İDB	01/01/20-31/12/20	3.400.000,00

e. Program Süresi ve Zaman Planlaması

Tablo 60- Program Süresi ve Zaman Planlaması

İKY Kodu	Bileşen Adı	Yöntem	Özel Amaç	Açıklama	BAŞ	BTŞ
1	Toplumsal Dönüşüm İçin Çocuklar ve Gençler SOP Tanıtımı	İşbirliği ve Koordinasyon	1,2,3	Diyarbakır ve Şanlıurfa illerinden sektör temsilcilerinin de davet edildiği Bölge Planı İzleme ve Koordinasyon Komisyonlarından "Kentleşme ve Yaşam Kalitesi" ve "Beşeri Gelişme ve Sosyal Sermaye" komisyon toplantılarında Toplumsal Dönüşüm İçin Çocuklar ve Gençler SOP tanıtımı gerçekleştirilecek ve bilgilendirilecektir.	2020/1	2020/1
2	SOP Yönetim Komitesi Toplantıları	İşbirliği ve Koordinasyon	1,2,3	SOP Kapsamında yapılacak çalışmaların izleme ve değerlendirmesinin etkin bir şekilde yapılmasını sağlamak amacıyla Bölge Planı İzleme ve Koordinasyon Komisyonlarından "Kentleşme ve	2020/1	2020/2

İKY Kodu	Bileşen Adı	Yöntem	Özel Amaç	Açıklama	BAŞ	BTŞ
				Yaşam Kalitesi" ve "Beşeri Gelişme ve Sosyal Sermaye" komisyon toplantıları gerçekleştirilecek. Yılda 2 defa yapılacak bu toplantılarda Toplumsal Dönüşüm İçin Çocuklar ve Gençler SOP kapsamındaki bileşenlerin ilerleme durumunu, yaşanan aksaklıkları ve çözümleri tartışılacaktır.		
3	Diyarbakır Bilim Merkezi Çalışmaları	İşbirliği ve Koordinasyon	1,2,3	TÜBİTAK'ın 4003 Bilim Merkezi Kurulması Destek Programı'na başvurmak üzere Diyarbakır İl Millî Eğitim Müdürlüğü ve Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi ile koordineli çalışmalar yürütülecektir.	2020/1	2020/4
4	Çocuk ve Gençlere Yönelik Araştırma Tezlerinin Desteklenmesi	İşbirliği ve Koordinasyon	1,2,3	İyi uygulamalara altlık teşkil edecek örneklerin oluşturulması bölge üniversitelerinin bölge sorunlarına çözüm geliştirecek yeni yaklaşımlar geliştirmesi ve doğrudan ilgili paydaşların sürece dahil edilerek ihtiyaç odaklı tezlerin üretilmesi için Ajansımız ilgili paydaşlarla yeni iş birlikleri ve koordinasyon süreçleri başlatacaktır.	2020/1	2020/4
5	Okul Öncesi Eğitimde Yenilikçi Yaklaşımlar Zirvesi	İş birliği ve Koordinasyon	1,2,3	Okul öncesi eğitim kurumlarındaki eğitimcilerin güncel gelişmelerden haberdar olması, bu alanda eğitim materyalleri tasarımı yapan ve tedarik eden firmaların yenilikçi konseptleri birbir tanıtılmalarını sağlamak, bu konudaki profesyonellerin deneyimlerinden istifade etmek amacıyla bölgesel bir zirve gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.	2020/1	2020/4
6	GAP Bölge Kalkınma İdaresi ile İş Birlikleri	İş birliği ve Koordinasyon	1,2,3	Bölgemizde çocuk ve gençlere yönelik önemli çalışma ve destekleri olan GAP Bölge Kalkınma İdaresiyle iş birlikleri yapılacak olup ortak çalışmaların yapılması planlanmaktadır.	2020/1	2020/4
7	Yerel Yönetimlerle İş Birlikleri	İşbirliği ve Koordinasyon	1,2,3	Yerel yönetimlerin çocuk ve gençlere yönelik politika geliştirmesi ve bu doğrultudaki projeleri hayata geçirmesi amacıyla iş birliği çalışmaları yürütülecektir.	2020/1	2020/4
8	Çocuklarda Yaratıcılığı Geliştirecek ve Girişimciliği Teşvik Edici Çalışmalar	İşbirliği ve Koordinasyon	1,2,3	Bölgemizde çocukların yaratıcılığın artırılması, girişimcilik kültürünün tanıtılması ve farkındalığının teşvik edilmesi konularında aşağıdaki çalışmaların yapılması planlanmaktadır.	2020/1	2020/4

İKY Kodu	Bileşen Adı	Yöntem	Özel Amaç	Açıklama	BAŞ	BTŞ
9	Yaratıcı Endüstrilerin Tarihi Kültürel Miras Boyutuyla Geliştirilmesi ve Ticarileşmesinin Sağlanması	İşbirliği ve Koordinasyon	1,2,3	Üniversitelerinin mimarlık, sanat tarihi, arkeoloji, turizm, gastronomi, coğrafya, tarih vb. bölümlerinin öğretim üyeleri tarafından Tarihi Kültürel Miras eğitimleri verilecektir. Bu eğitimler ile eş zamanlı şekilde mimari, endüstriyel tasarım ve yaratıcı endüstrilerin eğitimcileri de bu zengin mirasın dönüşümü ve endüstrileşmesi için eğitimler verecektir.	2020/1	2020/4
10	TRC2 Bölgesi Bölge Planı İzleme ve Koordinasyon Komisyon (Diyarbakır ve Şanlıurfa Beşeri Gelişme ve Sosyal Sermaye Komisyon) Çalışmaları	İşbirliği ve Koordinasyon	1,2,3	Diyarbakır ve Şanlıurfa İllerinde ayrı ayrı olmak üzere 6 aylık periyotlarla toplanan Komisyonlarımız marifetleriyle, Bölgemizdeki gençlerin mesleki eğilim ve yeteneklerinin tespit edilmesi ve mesleki tercihlerinin ortaya çıkarılması konusunda ilgili kurumlar yönlendirilecek ve gerekli teknik destek sağlanacaktır.	2020/1	2020/4
11	Lise Girişimcilik Programı	Kapasite Geliştirme	1,2,3	Diyarbakır ve Şanlıurfa'da Genç Başarı Şirket Programı kapsamında öğrencilerin eğitim almaları sağlanacak ayrıca öğrencilerin bir araya gelip fikir alışverişinde bulunacağı inovasyon kampları düzenlenecektir	2020/2	2020/4
12	Gençler İçin Dijital Dönüşüm Çalışmaları	Kapasite Geliştirme	1,2,3	Gençlerin Youtuber olabilmeleri için gereken bütün eğitimlerin verilmesi ile gençlerin dijital ürün üretmesi ve buradan maddi gelir elde etme imkanlarının oluşturulması amaçlanmaktadır.	2020/2	2020/4
13	2018-2019 Yılları Okul Öncesi Mali Destek Programları Kapsamında Destek Alan Projelerin Kurumsal Kapasitelerinin Geliştirilmesi	Kapasite Geliştirme	1,2,3	2020 Yılında önceki yıllarda Ajansımız tarafından Okul Öncesi Mali Destek Programları kapsamında destek verilen toplam 87 okulun takip edilerek aldıkları desteğin etkilerinin artırılması, eğitim ve etkinlikler aracılığı ile desteklenerek bu alanda sürdürülebilirliğe katkı sunulması hedeflenmektedir.	2020/2	2020/4
14	Teknofest Katılımı	Tanıtım ve Yatırım Destek	1,2,3	Teknofeste, TRC2 bölgesindeki ortaokul, lise, üniversite gençlerinin yeni teknoloji alanında gelişmeleri yerinde görebilmeleri ve deneyim paylaşımları için katılım sağlanacaktır.	2020/3	2020/4

İKY Kodu	Bileşen Adı	Yöntem	Özel Amaç	Açıklama	BAŞ	BTŞ
15	Diyarbakır Gençlik Festivali	Tanıtım ve Yatırım Destek	1,2,3	2018 yılında Cumhurbaşkanlığı himayesinde gerçekleştirilen Diyarbakır Gençlik festivalinin 2020 yılında Ajansımızın da yer alacağı yereldeki paydaşlarca organize edilecektir.	2020/2	2020/3
16	Şanlıurfa Bilim Şenliği ve Proje Pazarı	Tanıtım ve Yatırım Destek	1,2	Şanlıurfa'da Milli Eğitim Müdürlüğü koordinasyonunda gerçekleştirilecek olan Bilim Şenliği ve Proje pazarına gerekli destek sağlanacaktır.	2020/3	2020/4
17	2018 Yılı Okul Öncesi Eğitim Standartlarının Artırılması Mali Destek Programı	Ajans Destekleri	1,2,3	TRC2 Bölgesinde Okul Öncesi Eğitim alanında okullaşma oranını arttırmak ve olumsuz çevresel koşullarda yaşayan dezavantajlı bölgelerdeki çocukların diğer çocuklara göre eksik yöndeki eğitim ihtiyaçlarını karşılamak.	2018/2	2020/2
18	2019 Yılı Okul Öncesi Eğitim Standartlarının Artırılması Mali Destek Programı	Ajans Destekleri	1,2,3	TRC2 Bölgesinde Okul Öncesi Eğitim alanında okullaşma oranını arttırmak ve olumsuz çevresel koşullarda yaşayan dezavantajlı bölgelerdeki çocukların diğer çocuklara göre eksik yöndeki eğitim ihtiyaçlarını karşılamak.	2019/2	2020/3
19	2020 Yılı Mesleki Eğitim Etkileşim Programı (MEP)	Ajans Destekleri	2,3	TRC2 (Diyarbakır-Şanlıurfa) Bölgesi ile TR 51 (Ankara) Bölgesi arasında mesleki eğitim alanında etkileşimin artırılması ve deneyim paylaşımının sağlanmasıyla sosyal sermayenin geliştirilmesi.	2020/1	2020/4
20	2020 Yılı Teknik Destek Programı	Ajans Destekleri	1,2,3	Toplumsal Dönüşüm İçin Çocuklar ve Gençler Sonuç Odaklı programın amaç ve önceliklerine uygun hususlarda yerel yönetimler başta olmak üzere kamu kurum ve kuruluşlarının ve bölgedeki sivil toplum kuruluşlarının yerel ve bölgesel kalkınmaya katkısı olacak ve kapasite geliştirici eğitim destekleri.	2020/1	2020/4

İKY Kodu	Bileşen Adı	Yöntem	Özel Amaç	Açıklama	BAŞ	BTŞ
21	2020 Yılı Fizibilite Desteği	Ajans Destekleri	1,2,3	Toplumsal Dönüşüm İçin Çocuklar ve Gençler Sonuç Odaklı Programın amaç ve önceliklerine uygun hususlarda yerel yönetimler başta olmak üzere kamu kurum ve kuruluşlarının ve bölgedeki sivil toplum kuruluşlarının yerel ve bölgesel kalkınmaya katkısı olacak ve yenilikçi ve modern model ve uygulamaların geliştirilmesi için fizibilite desteği uygulanacaktır.	2020/1	2020/4
22	Diyarbakır STEM Koordinasyon Merkezi ve Tasarım Beceri Atölyeleri Sosyal Destek Güdümlü Projesi	SOGEP	2,3	Proje kapsamında Diyarbakır'da STEM Merkezi kurulacak olup merkez dışındaki 17 ilçeden bir okula da Tasarım-Beceri Atölyeleri oluşturulacaktır.	2019/4	2021/1
23	Şanlıurfa STEM Akademi ve Kariyer Merkezleri Sosyal Destek Güdümlü Projesi	SOGEP	2,3	Bu kapsamda Şanlıurfa'nın 13 ilçesine STEM Merkezleri kurulacak ve ildeki mevcut STEM ve Bilim Merkezleri güçlendirilecektir. 13 İlçeye kurulacak STEM merkezleri İlçe Milli Eğitim Müdürlüklerinin belirlediği kurumların bünyesinde oluşturulacaktır.	2019/4	2021/1
24	2021 Yılı Çocuklar ve Gençler Mali Destek Programı	Ajans Destekleri	1,2,3	Görece düşük nitelikli yaşam alanlarında bulunan dezavantajlı kesimlerin yaşam kalitesinin artırılması yoluyla üreten şehir ve üreten toplum yapısına dönüşümün sağlanmasına stratejik müdahaleler yapmaktır.	2021/1	2021/4
25	2021 Yılı Teknik Destek Programı	Ajans Destekleri	1,2,3	Toplumsal Dönüşüm İçin Çocuklar ve Gençler Sonuç Odaklı programın amaç ve önceliklerine uygun hususlarda yerel yönetimler başta olmak üzere kamu kurum ve kuruluşlarının ve bölgedeki sivil toplum kuruluşlarının yerel ve bölgesel kalkınmaya katkısı olacak ve kapasite geliştirici faaliyetlere destek verilecektir.	2021/1	2021/4
26	2021 Yılı Fizibilite Desteği	Ajans Destekleri	1,2,3	Toplumsal Dönüşüm İçin Çocuklar ve Gençler Sonuç Odaklı programın amaç ve önceliklerine uygun hususlarda yerel yönetimler başta olmak üzere kamu kurum ve kuruluşlarının ve bölgedeki sivil toplum kuruluşlarının yerel ve bölgesel kalkınmaya katkısı olacak ve yenilikçi ve modern model ve	2021/1	2021/4

İKY Kodu	Bileşen Adı	Yöntem	Özel Amaç	Açıklama	BAŞ	BTŞ
				uygulamaların geliştirilmesi için fizibilite desteği uygulanacaktır.		
27	2021 Yılı GÜdümlü Proje Desteği	Ajans Destekleri	2,3	TRC2 Bölgesi ilçelerinde Çocuk ve Gençlerin tasarım, kodlama, mesleki bilgi ve becerileri öğrenecekleri merkezlerin kurulması desteklenecektir	2021/1	2021/4
28	2022 Yılı Çocuklar ve Gençler Mali Destek Programı	Ajans Destekleri	1,2,3	Görece düşük nitelikli yaşam alanlarında bulunan dezavantajlı kesimlerin yaşam kalitesinin artırılması yoluyla üreten şehir ve üreten toplum yapısına dönüşümün sağlanmasına stratejik müdahaleler yapmaktır.	2022/1	2022/4
29	2022 Yılı Teknik Destek Programı	Ajans Destekleri	1,2,3	Toplumsal Dönüşüm İçin Çocuklar ve Gençler SOP'un amaç ve önceliklerine uygun hususlarda yerel yönetimler başta olmak üzere kamu kurum ve kuruluşlarının ve bölgedeki sivil toplum kuruluşlarının yerel ve bölgesel kalkınmaya katkısı olacak ve kapasite geliştirici aşağıdaki teknik destek programı uygulanacaktır.	2022/1	2022/4
30	2022 Yılı Fizibilite Desteği	Ajans Destekleri	1,2,3	Toplumsal Dönüşüm İçin Çocuklar ve Gençler SOP'un amaç ve önceliklerine uygun hususlarda yerel yönetimler başta olmak üzere kamu kurum ve kuruluşlarının ve bölgedeki sivil toplum kuruluşlarının yerel ve bölgesel kalkınmaya katkısı olacak ve yenilikçi ve modern model ve uygulamaların geliştirilmesi için fizibilite desteği uygulanacaktır.	2022/1	2022/4

f. İzleme ve Değerlendirme

Toplumsal Dönüşüm İçin Çocuklar ve Gençler Sonuç Odaklı Programının izleme ve değerlendirmesi Diyarbakır ve Şanlıurfa'daki Büyükşehir Belediyelerinin ilgili daire başkanlıkları ile eğitim, spor, kültür sektörlerinden kurum/kuruluşların ilgili personellerinin katılımıyla 6 aylık periyotlarla gerçekleşen Bölge Planı İzleme ve Koordinasyon komisyon toplantılarında Ajans Genel Sekreteri başkanlığında;

- Her iki ilin Büyükşehir Belediyelerinin İmar Daire Başkanlığı
- Her iki ilin Büyükşehir Belediyesi Sosyal Hizmetler Daire Başkanlığı,
- Dicle ve Harran Üniversiteleri tarafından belirlenen birer üye,
- Her iki ilin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğünden birer üye,

- Her iki ilin Ticaret ve Sanayi Odası Genel Sekreteri
- Her iki İlin Milli Eğitim Müdürlüğü
- Her iki ilin Gençlik ve Spor Hizmetleri Müdürlüğü
- Şanlıurfa Turizmi Geliştirme A.Ş. Genel Müdürü
- Her iki ilin Müze Müdürü
- Her iki ilin Rölöve ve Anıtlar Bölge Müdürü
- Her iki ilin Koruma Kurulu Müdürü

olmak üzere SOP Yönetim Komitesi toplanacaktır.

Altışar aylık dönemlerde gerçekleşen Bölge Planı İzleme ve Koordinasyon Komisyonlarından “**Kentleşme ve Yaşam Kalitesi Komisyonu**” ile “**Beşerî Gelişme ve Sosyal Sermaye Komisyonu**” toplantıları SOP Yönetim Komitesi toplantısı olarak işlevlendirilecek, programın ilerlemesi, varsa yaşanan sıkıntılar ve bunlara dair çözüm önerileri ortaya konacaktır. Talep edilmesi halinde ilgili komisyonlarda bulunmayan kurum ve kuruluş üyeleri davet edilebilecektir. SOP Yönetim Komitesinin isteği doğrultusunda SOP kapsamında işbirliği yapılan kurum ve kuruluşlar da SOP Yönetim Komitesi toplantısına katılabilecek ve fikirlerini beyan edebilecektir.

İlgili komisyon üyelerinden oluşan SOP Yönetim Komitesi tarafından 6 aylık dönemlerde Sonuç Odaklı Program ilerleme raporlarının hazırlanması, akabinde izleme ve değerlendirmenin yapılması ve tespitler doğrultusunda gerekli görülürse Sonuç Odaklı Program’da revizyonlar yapılması planlanmaktadır.

Mali Destekler, Güdümlü Projeler, Teknik Destekler ve Fizibilite Destekleri için Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği ile Destek Yönetimi Kılavuzu çerçevesinde izleme ve değerlendirme faaliyetleri yürütülecektir.

2.3 Mezopotamya Tanıtım ve Markalaşma Sonuç Odaklı Programı

a. Amaç

Bölgemizin stratejik sektörleri arasında yer alan, hızlı büyüme potansiyeline sahip, aynı zamanda hızlı istihdam artışı sağlayabilecek turizmin bölgesel ölçekte markalaşma, tanıtım ve pazarlanması ile bölgesel kalkınmanın hızlandırılması amaçlanmaktadır.

Özel Amaç 1: Mezopotamya turizm destinasyonunun küresel ölçekte markalaşma, tanıtım ve pazarlama çalışmalarının yapılması,

Özel Amaç 2: Doğal, tarihi ve kültürel değerlerin koruma kullanma dengesi gözetilerek turizme kazandırılması,

Özel Amaç 3: Çeşitli tematik turizm rotalarının geliştirilmesi,

Özel Amaç 4: Stratejik sektörlerden kültür ve turizm sektörlerinde kurumsallaşma ve hizmet kalitesinin artırılması.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Türkiye'nin Güneydoğu Anadolu Bölgesi, insanlık tarihinin gelişiminde ilklere ev sahipliği yapmış, Bereketli Hilal diye adlandırılan bölgenin kuzeyini oluşturan Yukarı Mezopotamya Havzasıdır. Kültürel miras bakımından çok zengin olan Bölgemiz, Küresel ölçekte eşsiz değerlere ve özgünlüklere sahiptir. Dünyada artan turizm ve seyahat harcaması trendleri düşünüldüğünde bölgenin istenen payı alamadığı ortaya çıkmaktadır. Bu doğrultuda GAP Bölge Kalkınma İdaresi 2014 yılı Eylül ayında bölge turizminin geliştirilmesi, tanıtımı, markalaşması için uzun soluklu bir proje başlatmıştır. GAP Bölgesi Turizm Odaklı Tanıtım ve Markalaşma Projesi bütüncül bir yaklaşımla 9 GAP ilini (Adıyaman, Batman, Diyarbakır, Gaziantep, Kilis, Mardin, Siirt, Şanlıurfa, Şırnak) kapsayan bölgeyi tek bir isimle markalaştırıp, önemli bir sürdürülebilir turizm destinasyonu yapmayı amaçlamaktadır. Bu amaç kapsamında belirlenen "MEZOPOTAMYA/MESOPOTAMIA" markasının tüm bölgeyi kapsamı, bölgenin tüm tarih, kültür, doğa, inanç, dil, folklor, gastronomi öğelerini içerecek biçimde ulusal ve uluslararası arenada tanıtımı ile bölgenin markalaşması sağlanacaktır.

Proje kapsamında GAP Bölge Kalkınma İdaresi bölgede bulunan bütün turizm cazibe merkezlerinin ve faaliyetlerinin envanterini çıkarmış, illerin kültürel miras ve turizm alanlarını dijital ortamda haritalamış, bölge ölçeğinde daha cazip ve güçlü alternatif varış noktaları, yeni turizm türleri, turizm gelişme bölgeleri/koridorları ve rotalarının bütüncül bir yaklaşımla yer aldığı Mezopotamya Travel web sitesi ve interaktif uygulamalarını hizmete sunmuştur.

2019 yılının Mayıs ayında Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü tarafından Kalkınma Ajansları Eşleştirme Programı başlatılmıştır. Kalkınma Ajansları Eşleştirme Programı belirli sektör ve temalarda çalışmaları bulunan veya çalışma yapmayı amaçlayan ajansların birbirleriyle eşleştirilerek Ajanslar arasında iyi uygulamaların yaygınlaştırılması, başarısız uygulamalardan edinilen derslerin paylaşılması ve yeni fikirler ile ortak projelerin geliştirilmesi hedeflenmektedir. Bu kapsamda GAP Bölgesinde bulunan Karacadağ Kalkınma Ajansı, Dicle

Kalkınma Ajansı ve İpekyolu Kalkınma Ajansı ile GAP BKİ; Turizm Sektörü temasıyla eşleştirilmiştir.

Bu gelişmelere paralel olarak 2020 yılı Çalışma Programı ve Bütçesi hazırlık süreçlerinde Mezopotamya Turizm Destinasyonu için bölgede çalışan TRC Bölgesi Kalkınma Ajanslarının GAP BKİ ile işbirliği içinde ortak bir “Mezopotamya Tanıtım ve Markalaşma Sonuç Odaklı Programı” hazırlaması kararlaştırılmıştır. Bu Program hazırlıkları, sözü geçen kurumların eşgüdümü ile ortak tanıtım ve markalaşma faaliyetlerini kapsayacak olup, her bir alt bölgenin farklı öncelikleri ve ihtiyaçları doğrultusunda Ajanslarca hazırlanmaktadır. Bu kapsamda İpek Yolu Kalkınma Ajansı tarafından 75 sorudan oluşan online bir anket hazırlanarak Sonuç Odaklı Programa altlık edecek bir çalışma hazırlanmıştır.

Yukarı Mezopotamya havzasının orta kısmında konumlanan Diyarbakır ve Şanlıurfa illeri tarih öncesi devirlerden günümüze kadar sürekli olarak yerleşim ve ticaret merkezlerine ev sahipliği yapmış, insanlığın kültürel gelişimine ve önemli uygarlıkların ortaya çıkmasına sahne olmuştur. Kentsel sit alanları tarihi ve geleneksel kent dokusuna sahip kent merkezleridir ve tarih, kültür ve inanç turizmi açısından yüksek potansiyel teşkil etmektedir.

Şanlıurfa’da bulunan Dünyanın bilinen en eski tapınağı olan Göbeklitepe (MÖ 10.000), Diyarbakır’da bulunan Körtik Tepe (MÖ 10.400), Çayönü (MÖ 8.000) gibi dünya mirası değerlerine sahip Bölge, çok sayıda kültür varlığına sahiptir. Diyarbakır’da 296 adet sit alanı, Şanlıurfa’da 769 olmak üzere TRC2 Bölgesi’nde 1065 adet sit alanı bulunmaktadır. Şanlıurfa ili sit alanları sayısı bakımından Türkiye’nin 81 ili içinde 4. sıradadır.¹ Diyarbakır tarihi kent merkezini içine alan Diyarbakır Surları ve Hevsel Bahçesi kültürel peyzaj alanı 4 Temmuz 2015 tarihinde UNESCO Dünya Kültür Mirası listesine alınmıştır. Tarihin yeniden yorumlanmasına yol açan ve uluslararası arenada büyük yankı uyandıran Göbeklitepe 2018 yılı Temmuz ayı içerisinde UNESCO Dünya Kültür Mirası listesine alınmıştır. Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından 2019 yılı Göbeklitepe Yılı olarak ilan edilmiştir.

TRC2 Diyarbakır-Şanlıurfa Bölgesi, Türkiye’deki 26 İBBS Düzey 2 Bölgesi içinde en fazla kültür mirası ögesi bulunduran Bölgelerin başında gelmektedir. Geçici listede bulunan

---

¹ (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü <http://www.kulturvarliklari.gov.tr/TR-44974/illere-gore-sit-alanlari-istatistigi.html>, 2018 Sonu)

“Malabadi Köprüsü”²’nün ve başvuru dosyaları hazırlanmakta olan “Zerzevan Kalesi ve Mithras Tapınağı”nın UNESCO Dünya Kültür Miras Listesine alınması durumunda, Bölgemiz en fazla dünya kültür mirasına sahip Düzey 2 bölgesi olacaktır. Bölgemizin sahip olduğu eşsiz kültürel miras, koruma kullanma dengesi ilkesi ışığında, işsizliğin, yoksulluğun ve göçün oldukça yüksek olduğu Diyarbakır ve Şanlıurfa illeri için büyük bir fırsat ve turizm potansiyeli barındırmaktadır.

TRC2 Diyarbakır-Şanlıurfa Bölgesi Bölge Planında (2014-2023), zengin kültürel mirasa sahip olan bölgemizin kalkınması için Turizm, “*stratejik hizmet sektörü*” olarak belirlenmiştir. Bölge Planının “Ekonomik Büyüme ve Kentsel Ekonomiler” Gelişme ekseninde “**Bölge Ekonomisinde Turizm Sektörünün Payının Artırılması**” hedefi doğrultusunda yatırım kararları geliştirilmiştir. Bunun yanında “Yaşam Kalitesi ve Mekânsal Organizasyon” Gelişme Ekseninde farklı ölçek ve gelişme potansiyeline sahip yerleşim grupları için farklı politikalar ve yatırım kararları oluşturulmuştur.

Ajansımız tarafından 2010-2019 döneminde, turizm sektörü kesintisiz olarak mali destekler, teknik destekler, koordinasyon, kurumlar arası iş birliği, tanıtım ve markalaşma gibi birçok araç ile desteklenmiştir. Geldiğimiz noktada turizm altyapısı görece iyi bir duruma gelmiş, Bölgemizde gerek konaklama hizmetleri gerekse de yiyecek-içecek hizmetleri sektörü oldukça gelişmiştir. Aşağıda 2014-2023 Dönemini kapsayan Bölge Planının 2023 hedefleri ve 2018 Yılı gerçekleştirmeleri yer almaktadır.

Tablo 61-TRC2 Diyarbakır- Şanlıurfa Bölgesi Bölge Planı, Bölgesel Hedef Gerçekleştirmeleri

Performans Göstergesi	Başlangıç Değeri	Yılı	Doğrulama Kaynağı	2023 Yılı Hedefi	2018 Yılı Gerçekleşme Durumu
Gelen Turist Sayısı	346.793	2011	Kültür ve Turizm Bakanlığı	2.000.000	1.027.054
Konaklama Tesisi Sayısı	110	2011	Kültür ve Turizm Bakanlığı	350	141
Ortalama Kalış Süresi (gün)	1,4	2011	Kültür ve Turizm Bakanlığı	2,3	1,6
Yatak Sayısı	9.741	2011	Kültür ve Turizm Bakanlığı	30.000	12.914

Bölgemizin 2015 yılından günümüze turizm istatistiklerindeki değişimler aşağıdaki tabloda görülmektedir

² Kültür ve Turizm Bakanlığı Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü, <http://www.kulturvarliklari.gov.tr/TR-44395/dunya-miras-gecici-listesi.html>, 2018 Sonu.

Tablo 62- Diyarbakır ve Şanlıurfa Turizm İşletme ve Belediye Belgeli Tesislere Geliş Sayısı, Geceleme Sayısı, Ortalama Kalış Süresi ve Doluluk Oranları, 2007-2018

		Şanlıurfa			Diyarbakır		
Tesislere Geliş Sayısı		Yabancı	Yerli	Toplam	Yabancı	Yerli	Toplam
2015		24 143	250 520	274 663	81 175	343 161	424 336
2016		17 843	244 200	262 043	20 133	268 302	288 435
2017		20 005	386 684	406 689	11 884	290 339	302 223
2018		63 453	461 430	524 883	23 709	397 996	421 705
Geceleme Sayısı		Şanlıurfa			Diyarbakır		
2015		44 459	388 165	432 624	120 286	535 599	655 885
2016		35 105	414 221	449 326	32 369	405 034	437 403
2017		37 213	667 302	704 515	20 142	465 057	485 199
2018		33 419	974 900	1 008 319	35 838	626 457	662 295
Ortalama Kalış Süresi		Şanlıurfa			Diyarbakır		
2015		1,84	1,55	1,58	1,48	1,56	1,55
2016		1,97	1,70	1,71	1,61	1,51	1,52
2017		1,83	1,73	1,74	2,28	1,64	1,65
2018		1,54	1,58	1,58	1,61	1,64	1,64
Doluluk Oranı		Şanlıurfa			Diyarbakır		
2015	A (%)	3,53	31,25	34,78	3,20	28,89	32,09
	B (%)	2,12	18,01	20,13	10,29	29,40	39,68
2016	A (%)	2,66	28,58	31,24	1,04	23,74	24,78
	B (%)	1,80	24,54	26,35	2,48	18,20	20,68
2017	A (%)	0,99	30,14	31,13	0,15	44,72	44,88
	B (%)	3,18	37,36	40,54	1,53	30,65	32,18
2018	A (%)	1,00	43,16	44,16	0,79	45,06	45,85
	B (%)	2,55	54,04	56,60	2,45	36,79	39,24

Kaynak: KTB, 2018.

TRC2 Bölgesi'nin sahip olduğu kültürel miras ve çeşitli turizm potansiyellerine karşın bölgeyi ziyaret eden turist sayısının düşük kalması, bu potansiyelin yeterince değerlendirilemediğini göstermektedir. Yerli ve yabancı ziyaretçi sayılarında TRC2 Bölgesi turizmden yeteri kadar pay alamamakta, Bölgeyi ziyaret eden yabancı turist sayısı çok düşük değerlerde kalmaktadır. Bölgede yerli ve yabancı turistlerin ortalama kalış süreleri Türkiye ortalamasının oldukça altındadır. Bölgeye gelen turistler, her iki ilin şehir merkezinde bulunan tarihi ve turistik yapıları ziyaret ederek kısa sürede bölge dışına çıkmaktadır. Bölgenin turizm altyapısının geliştirilmesi, tarihi ve kültürel zenginliğin restore edilmesi ve bölge

yerleşmelerinin çekim gücünü artırması, turist sayılarını artıracak, kalış sürelerini uzatacak ve sektörün gelişimine katkı sağlayacaktır.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Programın amacı GAP Bölgesinin ekonomik, sosyal ve kültürel gelişmesine ivme kazandırmak ve bölgenin “marka” değerini arttırmaktır.

Program sonucunda, GAP Bölgesi’nde kültür ve turizme yönelik yürütülen çalışmaların sağlıklı ve bütüncül bir yaklaşımla ele alınarak İl ölçeğinde değil, Bölge ölçeğinde yürütülmesini sağlamak, ilgili kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyonu sağlamak, Bölge ölçeğinde turizm çekim merkezleri oluşturmak, GAP Bölgesi turizmini çeşitlendirmek, markalaşmayı sağlayarak Bölge’nin turizm gelirlerini artırmak ve yeni istihdam alanları oluşturmak amaçlanmaktadır.

Tablo 63- Program Düzeyi Performans Göstergeleri

S. N.	Performans Göstergeleri	Birim	Hedef	Doğrulama Kaynağı
1	Turizm Belgeli Konaklama Tesisi	Adet	18	KTB ve Belediye
2	Hazırlanan fizibilite raporu sayısı	Adet	10	Proje Nihai Raporları
3	Yönlendirme Araçları (İşaret/Tanıtım Levhası, Aydınlatma Elemanı, Kiosk vb.) Sayısı	Adet	285	GAP BKİ, Belediyeler
4	İyileştirilen ve/veya Sokak, Cadde vb. Sayısı	Adet	5	Proje Nihai Raporları
5	Bölgeye Özgü Turizm Portalı Sayısı	Adet	3	GAP BKİ
6	Bölgeye özgü geliştirilen ürün sayısı	Adet	10	KTB, Turizm Geliştirme A.Ş.
7	Yabancı Dilde Geliştirilen Bölgeye Özgü Turizm Portalı Sayısı	Adet	2	GAP BKİ
8	Bölgenin Destinasyon Olarak Dahil Edildiği Tur Sayısı	Adet	96	TÜRSAB
9	Bölge İçerisinde Tur Güzergahlarına Kazandırılan Destinasyon Sayısı	Adet	8	GAP BKİ
10	Eğitim Sayısı	Adet	160	Faaliyet Raporu
11	Eğitime Katılan Kişi Sayısı	Kişi	3.200	Faaliyet Raporu
12	Hazırlanan Alan yönetim planı sayısı	Adet	6	Alan Yönetim Dsoyaları

13	Turizm varış noktalarında Geliştirilen Yenilikçi Uygulama Sayısı	Adet	2	GAP BKİ
14	Yabancı Ziyaretçi Sayısı Artışı	Yüzde	5	TÜİK
15	Yerli Ziyaretçi Sayısı Artışı	Yüzde	5	TÜİK
16	Toplam Geceleme Sayısı Artışı	Yüzde	5	TÜİK
17	Toplam yatak arzı artışı	Yüzde	20	KTB ve Belediye
18	Hazırlanan Bölgesel Destinasyon Pazarlama Stratejisi	Adet	1	GAP BKİ
19	Hazırlanan Termal Turizm Gelişim Planı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
20	Hazırlanan Turizm Master Plan ve Eylem Planı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
21	Hayata Geçirilen Sürdürülebilir Turizm Yönetişim Modeli	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
22	Katılım Sağlanan Yurt içi Fuar Sayısı	Adet	18	Fuar Raporu
23	Katılım Sağlanan Yurt Dışı Fuar Sayısı	Adet	6	Fuar Raporu
24	İrtibata Geçilen Yurt içi Acenta Sayısı	Adet	54	Fuar Raporu
25	Turist Rehberi Sayısındaki Artış	Kişi	5	TÜRSAB
26	Ortalama Kalış süresindeki Artış	Yüzde	10	KTB
27	Yürütülen İş birliği Sayısı	Adet	5	Faaliyet Raporu
28	Hazırlanan UNESCO Başvuru dosyası sayısı (Geçici miras başvurusu, kalıcı liste başvurusu, yaratıcı şehirler ağı başvurusu, Jeopark başvurusu)	Adet	6	Başvuru dosyaları
29	Hazırlanan Tanıtım Video Film Sayısı	Adet	3	GAP BKİ
30	İşbirliği Yapılan Festival Etkinlik Sayısı	Adet	30	Faaliyet Raporları

d. Proje ve Faaliyetler

i. Araştırma, Analiz ve Programlama

Çermik Termal Turizm Master Planı ve Kentsel Tasarım Projesi

İlimizin en önemli turistik destinasyonları arasında yer alan ve termal su kalitesi bakımından Dünya standartlarında olan Çermik ilçemizin hakkettiği değere kavuşabilmesi için 2019 yılı içerisinde satınalma ve faaliyetleri yürütülen Çermik Termal Turizm Master Planı ve Kentsel Tasarım Projesi 2020 yılının ilk aylarında tamamlanacaktır. Eylem planı ve

barındıracağı proje paketleri ile kısa, orta ve uzun vadeli bir projeksiyonla hareket edilecek ve Çermik ilçesi ulusal ve uluslararası arenada bilinen marka bir şehir haline gelecektir.

Tablo 64- Çermik Termal Turizm Master Planı ve Kentsel Tasarım Projesi

Faaliyet Adı	Sorumlu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Çermik Termal Turizm Master Planı ve Kentsel Tasarım Projesi	Karacadağ Kalkınma Ajansı, PPKB	01.01.2020~ 01.03.2020	127.440,00

Diyarbakır Turizm Master Planı, Turizm Eylem Planı ve Pazarlama Stratejisi Hazırlanması

Bölgemizin eşsiz kültürel mirası ve turizm potansiyeli doğrultusunda özellikle 2000 yılı sonrasında bölgemizde kültür ve turizme yönelik önemli yatırımlar ve projeler yürütülmektedir. Mezopotamya havzasının kültürel miras ve turizm potansiyeli doğrultusunda öne çıkan iki büyük şehri olan Diyarbakır ve Şanlıurfa illerini kapsayan bölgemiz, UNESCO Dünya Kültür Mirası Varlıkları bakımından İzmir ve Aydın Bölgesi ile birlikte Türkiye’de ilk sıradadır. Bu potansiyele istinaden yürütülen başlıca projelerden birisi olan Şanlıurfa’da “Tarih Yeniden Canlanıyor Projesi” kapsamında Şanlıurfa’da bütüncül kültür ve turizm planlamaları yapılmış çok yönlü faaliyetler gerçekleştirilmiştir. Bu başarılı süreçten öğrenilen deneyimler doğrultusunda Diyarbakır şehrinin kültür turizm potansiyelini geliştirecek “Diyarbakır Turizm Master Planı” ve ilgili eylem planlarına ihtiyaç duyulmaktadır.

Tablo 65- Diyarbakır Turizm Master Planı ve Turizm Eylem Planı

Faaliyet Adı	Alt Faaliyetler	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Diyarbakır Turizm Master Planı ve Eylem Planı	Turizm talepleri ve Pazar araştırması, turizm kentleri ile karşılaştırmalı analizler, tematik gezi rotaları ve haritaları ve pazarlama stratejisi hazırlanması vb.	Diyarbakır Valiliği, DTSO, Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi, Karacadağ KA, Dicle Üniversitesi	01/01/20- 31/12/20	250.000,00

Göbeklitepe Ziyaretçi Yönetim Planı

Göbeklitepe Alan Yönetim Planı 2014 yılında hazırlanmış, 2017 yılında ise Alman Arkeoloji Enstitüsü ile Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğünce güncellenmiştir.

Göbeklitepe Alan Yönetim Planı Eylem Planı'nın 4.2 maddesi doğrultusunda; Alan içinde ve dışında ziyaretçilere yönelik yeterli altyapının oluşturulması, potansiyel turizm baskısının olumsuz etkilerinin azaltılması, risklere karşı hazırlık, UNESCO Dünya Miras Alanı'nın daha iyi algılanması, alanın tanıtımının yapılması ve farkındalığın arttırılması ile ilgili öneriler sunan “Bir Ziyaretçi Yönetim Planı'nın geliştirilmesi ve benimsenmesi” hedeflenmiştir.

Bu kapsamda Göbeklitepe UNESCO Dünya Miras Alanı'nda kültürel ve doğal değerlerin korunması ve geliştirilmesine, korunan alan içinde ve çevresinde ziyaretçi sirkülasyonunun düzenlenmesine ve ziyaretçilerin uygun destinasyonlarda yönlendirmesine olanak sunacak Ziyaretçi Yönetim Planı hazırlanmasına yönelik çalışmaların yapılması planlanmaktadır.

Tablo 66- Göbeklitepe Ziyaretçi Yönetim Planı Hazırlanması

Faaliyet Adı	Sorumlu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Göbeklitepe Ziyaretçi Yönetim Planı Hazırlanması	Karacadağ Kalkınma Ajansı, Şanlıurfa YDO	01.01.2020~31.12.2020	150.000,00

UNESCO Başvuru Dosyalarının Hazırlanması ve Asil Adaylık Hazırlıkları ile Alan Yönetim Planlarının Hazırlanması

Diyarbakır ve Şanlıurfa'da bulunan aşağıda belirtilen tarihi ve kültürel değerlerin UNESCO Dünya Kültür Varlığı ve Yaratıcı Kentler Statülerine kavuşmaları için 2020 yılında başvuru hazırlık çalışmaları ile ön şartların sağlanması için çalışmalar yapılacaktır.

Şanlıurfa Eski Kent Merkezi UNESCO Dünya Kültür Varlığı Asil Listesi Başvurusu ve Yönetim Planlarının Hazırlanması

Şanlıurfa'nın eski kent merkezinde, ağırlıklı olarak Eyyübiye ilçesinde olmak üzere, yaklaşık 2.200 adet tarihi yapı bulunmaktadır. Yaklaşık 1.200 tanesi Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu tarafından tescillenen konak, konut, camii, medrese, kilise, türbe, çeşme, çarşı, hamam, dükkân, değirmen, anıtsal yapı, arkeolojik sit alanı vb. birçok yapıdan oluşan bu alanın çevresi, yaklaşık 400 Km'dir. Bu alanın UNESCO Dünya Kültür Varlığı Asil Listesine girmesine yönelik Başvuru Dosyası (Alan Yönetim Planlaması) hazırlıkları yapılacaktır.

Zerzevan Kalesi ve Mithras Tapınağı UNESCO Dünya Kültür Varlığı Başvuru Dosyası ve Asil Adaylık

Evrensel kültürel miras niteliği taşıyan Zerzevan Kalesi'nin Dünya Kültür Mirası Geçici Listesine dahil olması için 2019 yılında çalışmalara başlanmıştır. Bu kapsamda Ajansımız tarafından Uluslararası Anıtlar ve Sitler Konseyi (ICOMOS) Türkiye Milli Komitesi Başkanlığı ile görüşmeler yapılmış, Zerzevan Kalesi'nin Dünya Kültür Mirası adaylık süreci ile ilgili olumlu görüşler ve başvuru sürecine yönelik öneriler alınmıştır. Bunun ardından Ajansımız tarafından Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü yetkilileri ile görüşmeler yapılmış, başvuru sürecine dair bilgi ve belgeler edinilmiştir. Bu doğrultuda Zerzevan Kalesi ve Mithraeum'un UNESCO Geçici Liste Başvuru Formu, Ajansımız uzmanları ve Dicle Üniversitesi ortaklığında Türkçe ve İngilizce olarak hazırlanmış olup 2019 yılının Mart ayı sonunda resmi başvuru sahibi makam olan Kültür ve Turizm Bakanlığı'na sunulmuştur. 2020 Yılı içerisinde asil adaylık başvurusunun yapılabilmesi için Alan Yönetim Planının yapılması planlanmaktadır.

Tarihi Malabadi Köprüsü UNESCO Dünya Kültür Varlığı Asil Adaylık Çalışmaları (Alan Yönetim Planlaması)

Tarihi Malabadi Köprüsü, Dicle Nehri'ne akan Batman Çayı üzerinde Silvan İlçesi Malabadi Köyünde, Diyarbakır-Batman il sınırında bulunmaktadır. Çay yatağının en dar yerinde inşa edilmiştir. Diyarbakır merkezden 104 km mesafede, Diyarbakır'ı Van ve Bitlis'e bağlayan devlet yolu üzerinde yer almaktadır.

1147 tarihli inşa kitabesine göre, Timurtaş b. İlgazi b. Artuk tarafından Artukoğulları Döneminde inşa ettirilen ve 12. yy. Selçuklu Dönemi anıtsal mühendislik-mimarlık başyapıtlarından olan tarihi Malabadi Köprüsü, 40.86 m açıklığındaki sivri ana kemeri ile dünyanın **günümüze ulaşan en büyük kemer açıklığına sahip taş kemer köprüsüdür**. Malabadi Köprüsü; üzerinde bulunan insan, güneş ve arslan figürlü kabartmaları ve bünyesinde bulunan barınağı, helası ile özgün ve az sayıdaki köprü örneklerimizdendir.

Tarihi Malabadi Köprüsü, 2016 yılı Nisan ayında UNESCO Dünya Kültürel ve Doğal Mirası Geçici Listesine dahil olmuştur. Asil Adaylık başvurularının yapılabilmesi 2019 yılında çalışmalara başlanmıştır. 2020 yılında bu çalışmalar sürdürülecek ve ilaveten asil liste için Alan Yönetim Planı hazırlanacaktır.

2020 Yılı UNESCO Yaratıcı Kentler Ağı Diyarbakır ve Şanlıurfa Başvuru Dosyalarının Hazırlanması

UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı Programı (Creative Cities Network), UNESCO tarafından 2004 yılında yaratılmış olup, çeşitli bölgelerden, farklı gelir seviyeleri, kapasite ve nüfusa sahip şehirleri yaratıcı endüstriler alanında çalışmak üzere bir araya getiren bir girişimdir.

Yaratıcı Şehirler Ağı, şehirler tarafından kendi yetenek ve enerjilerini yönlendirecekleri yaratıcı endüstri sektörü tercihlerine göre seçilebilecek yedi tema etrafında şekillendirilmiştir. Bu temalar edebiyat, film, müzik, zanaat ve halk sanatları, tasarım, gastronomi ve medya sanatları olarak belirlenmiştir. Hâlihazırda, Yaratıcı Şehirler Ağı'nın 72 ülkeden 180 üyesi bulunmaktadır.

Diyarbakır ve Şanlıurfa, Mezopotamya'nın kadim iki şehri olarak tarihi ve kültürel birçok değeri barındırmasına rağmen kendi yetenek ve enerjisini bu alana yeterince yönlendirememiştir. 2020 yılı içerisinde bölgedeki turizm paydaşları ile işbirliği yapılarak her iki il adına edebiyat, müzik, zanaat ve halk sanatları veya gastronomi alanlarının birine başvuru yapılacaktır. Ajans YDO'larımız bu kapsamda 2020 yılında başvuru dosya takibini gerçekleştirecektir.

Tablo 67- UNESCO Başvuru Dosyalarının Hazırlanması ve Asil Adaylık Hazırlıkları ile Alan Yönetim Planlarının Hazırlanması

Faaliyet Adı	Alt Faaliyetler	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Şanlıurfa Eski Kent Merkezi Yönetim Planlarının Hazırlanması	Şanlıurfa Eski Kent Merkezi UNESCO Dünya Kültür Varlığı Başvuru Dosyası ve Asil Adaylık Hazırlıkları (Alan Yönetim Planlaması)	ŞYDO	01.01.2020 / 31.12.2020	200.000,00
Zerzevan Kalesi Ören Yeri Yönetim Planlarının Hazırlanması	Zerzevan Kalesi ve Mithras Tapınağı UNESCO Dünya Kültür Varlığı Başvuru Dosyası ve Asil Adaylık Hazırlıkları (Alan Yönetim Planlaması)	Karacadağ KA, Dicle Üniversitesi	01.01.2020 / 31.12.2020	200.000,00
Tarihi Malabadi Köprüsü	UNESCO Dünya Kültür Mirası Geçici Listesinde Bulunan Malabadi Köprüsü	Valilik, Karacadağ KA, Dicle	01.01.2020 / 31.12.2020	200.000,00

Yönetim Planlarının Hazırlanması	Asil Liste Çalışmaları ile Alan Yönetim Planının Hazırlanması	Üniversitesi, GAP BKİ, DBB		
Tarihi Malabadi Köprüsü Çevre Düzenleme Projelerinin Hazırlanması	UNESCO Dünya Kültür Mirası Geçici Listesinde Bulunan Malabadi Köprüsünün Çevre Düzenleme Projelerinin Hazırlanarak Asil Adaylık'a Hazır Hale Getirilmesi	Valilik, Karacadağ KA, Dicle Üniversitesi, GAP BKİ, DBB	01.01.2020 / 31.12.2020	150.000,00
UNESCO Başvurusu	2020 Yılı UNESCO Yaratıcı Kentler Ağı-Şanlıurfa-Diyarbakır Şehri Başvurusu Yapılması	DBB, Karacadağ KA, İTÜ ve Turizm Paydaşları	01.01.2020 / 31.12.2020	50.000,00
UNESCO Başvurusu	Karacadağ Bölgesi'nin UNESCO Jeopark Statüsüne Alınması Başvurusu ve Takibi	ŞYDO	01.01.2020 ~	50.000,00
TOPLAM				850.000,00

Turizmde Marka İlçeler 2023 Turizm Vizyon ve Eylem Planları Hazırlanması

Şanlıurfa'da yeni çekim merkezleri olarak belirlenen iki (2) ilçede turizm planlaması çalışmaları yapılacaktır. Çalışma ile ilçelerin spesifik turizm değerlerinin ilin toplam turizm gelirlerine katkı sunacak hale getirilmesi amaçlanmaktadır.

Tablo 68-Turizmde Marka İlçeler 2023 Turizm Vizyon ve Eylem Planları Hazırlanması

Faaliyet Adı	Alt Faaliyetler	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Turizmde Marka İlçeler 2023 Turizm Vizyon ve Eylem Planları Hazırlanması	Şanlıurfa'da yeni çekim merkezleri olarak belirlenen iki (2) ilçede turizm planlaması çalışmaları yapılacaktır.	Şanlıurfa YDO, PPKB	01.01.20 - 31.12.20	160.000,00

Somut ve Somut Olmayan Kültürel Mirasın Geliştirilmesine Yönelik Araştırma

Tezlerinin Desteklenmesi

Bölge üniversiteleri ve paydaşlar ile yapılacak iş birliği kapsamında kültürel mirasın geliştirilmesinin önündeki sorunların tespiti, sektörlerde uzmanlaşma sağlanması için gerekli araştırmaların yapılması sağlanacak ve desteklenecektir. İyi uygulamalara altlık teşkil edecek örneklerin oluşturulması bölge üniversitelerinin bölge sorularına çözüm geliştirecek yeni yaklaşımlar geliştirmesi ve doğrudan ilgili paydaşların sürece dahil edilerek ihtiyaç odaklı tezlerin üretilmesi için Ajansımız ilgili paydaşlarla yeni iş birlikleri ve koordinasyon süreçleri başlatacaktır.

Tablo 69-Kültürel Mirasın Geliştirilmesine Yönelik Araştırma Tezlerinin Desteklenmesi

Faaliyet Adı	Sorumlu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Somut ve Somut Olmayan Kültürel Mirasın Geliştirilmesine Yönelik Araştırma Tezlerinin Desteklenmesi	Karacadağ KA, Dicle ve Harran Üniv., Turizm Paydaşları	01/08/20-30/11/20	40.000,00

ii. İş birliği ve Koordinasyon

Mezopotamya Tanıtım ve Markalaşma SOP Protokolü Hazırlanması ve İmzalanması

Karacadağ Kalkınma Ajansı, İpek Yolu Kalkınma Ajansı, Dicle Kalkınma Ajansı ve GAP İdaresi iş birliğiyle hazırlanacak Mezopotamya SOP'un bir protokol ile resmîyet kazanması ve Yönlendirme Kurulunun faaliyete başlaması sağlanacaktır. Kurul 6 ayda bir faaliyetleri görüşerek ilerleme durumunun takibini yapacaktır.

Tablo 70- Mezopotamya Tanıtım ve Markalaşma SOP Protokolü Hazırlanması ve İmzalanması

Faaliyet Adı	Alt Faaliyet	Sorumlu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Mezopotamya Tanıtım ve Markalaşma SOP Protokolü Hazırlanması ve İmzalanması	GAP BKİ ve TRC Bölge Kalkınma Ajansları iş birliğiyle hazırlanacak Mezopotamya SOP'un bir protokol ile resmîyet kazanması ve Yönlendirme Kurulunun faaliyete başlaması	GAP BKİ, TRC Bölge Kalkınma Ajansları	01.01.2020~30.01.2020	0,00

TRC2 Bölgesi Bölge Planı İzleme ve Koordinasyon Komisyonları: Diyarbakır Kültürel Miras, Turizm ve İmaj Komisyonu Çalışmaları

Bölge Planında turizm sektörü Bölgemizin stratejik hizmet sektörleri arasında ele alınmakta olup, “Ekonomik Büyüme ve Kentsel Ekonomiler” gelişme ekseninde “Bölge Ekonomisinde Turizm Sektörünün Payının Artırılması”na dair politika ve yatırım kararları geliştirilmiştir. Bunun yanında “Yaşam Kalitesi ve Mekansal Organizasyon” gelişme ekseninde farklı ölçek ve gelişme potansiyeline sahip yerleşim grupları için farklı politikalar ve yatırım kararları oluşturulmuştur. Bölge planında bu iki bölüm altındaki politikaların gerçekleştirilmesi ve ilgili yatırım kararları, “Kültürel Miras, Turizm ve İmaj Komisyonu” çalışmaları ile ele alınmaktadır. İlgili komisyon çalışmalarında politikaların uygulanması ve yatırımların hayata geçirilmesi noktasında yerelde uygulanabilecek faaliyet ve eylemlerin ilgili kurumların iş birliği ve koordinasyonu ile sağlanması hedeflenmektedir. Komisyon kapsamında aşağıdaki iş birlikleri başlatılmış olup çalışmalara devam edilmektedir.

Tablo 71- Diyarbakır Kültürel Miras, Turizm ve İmaj Komisyonu Çalışmaları

Faaliyet Adı	Sorumlu	İş birliği Yapılan Kurum	Tahmini Maliyet (TL)
Diyarbakır’da Kültürel Miras Yaratıcı Sektörleri Harekete Geçiriyor Projesi	DTSO, Karacadağ KA	Dicle Üniversitesi, İTÜ, DBB, Özel Sektör Temsilcileri	0,00
Mezopotamya Travel Web Sitesinin Diyarbakır Kısımının Güçlendirilmesi Amacıyla İçeriklerin Oluşturulması	Karacadağ KA, Dicle Üniversitesi, DBB, DTSO, TÜRSAB	Diyarbakır Valiliği ve KTM, GAP BKİ	0,00
Antik Kral Yolu- Kültür Yolu Projesi	Karacadağ KA, Dicle Üniversitesi, DTSO	Diyarbakır Valiliği, Diyarbakır Bisikletçiler ve Doğa Yürüyüşçüleri Kulübü	0,00
Çayönü Açık Hava Müzesi ve Çayönü Evi Projesi	DBB, DTSO	GAP BKİ,	0,00*

Turizm Sektörü İş Birlikleri Geliştirme Çalışmaları

Rekabetçi Sektörler Programı kapsamında Ajansımızın başarıyla tamamladığı “Şanlıurfa’da Tarih Yeniden Canlanıyor” projesinin somut çıktısı olarak, kamu, özel sektör ve STK ortaklığında bir yönetim modeli oluşturulmuş ve Şanlıurfa’daki turizm faaliyetlerini tek

elden yürütecek Turizm A.Ş. çalışmalarına başlamıştır. Turizm A.Ş. Şanlıurfa ilinin 2022 yılında İslam Dünyası başkenti olabilmesine yönelik çalışmaları başlatmıştır. Bu önemli çalışmada Ajansımızın da ilgili paydaşlarla bir dizi çalışma yürütmesi planlanmaktadır.

Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından 2019 yılının Göbeklitepe Yılı ilan edilmesi sayesinde Bölge’de turizm aktivitelerinde önemli bir ivme yakalanmıştır. Benzer şekilde Bölgemizin tanıtımına doğrudan katkı sunması amacıyla 2021 yılının Diyarbakır veya Zerzevan Kalesi Yılı İlan edilmesi için çeşitli iş birliklerinin yapılması planlanmaktadır.

Tablo 72- Turizm Sektörü İş birlikleri Geliştirme Çalışmaları

Faaliyet Adı	Alt Faaliyet	Sorumlu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Şanlıurfa 2022 İslam Dünyası Başkenti Başvurusu ve Takibi	İşbirliklerinin geliştirilmesi Başvuru dosyasının hazırlanması. YDO’nun başvuru takip işlemlerini yapmasını beklenmektedir.	ŞYDO, Şanlıurfa Valiliği, ŞBB, Turizm Geliştirme A. Ş	01.01.2020~31.12.2020	50.000,00
2021 Yılıın Diyarbakır veya Zerzevan Kalesi Yılı İlan Edilmesi Çalışmaları	Turizm paydaşlarının yönlendirilmesi Bakanlık nezdinde girişimlerin yapılması hedeflenmektedir.	DYDO, Diyarbakır Valiliği, DBB, İl Kültür Turizm Müdürlüğü	01.01.2020~31.12.2020	70.000,00
TOPLAM				120.000,00

Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından 2019 yılı Göbeklitepe yılı ilan edilmiş olup bu çerçevede Şanlıurfa ilindeki bütün aktörler Kültür ve Turizm Bakanlığı ile işbirliği içerisinde birçok faaliyet yürütmüştür. Bu faaliyetlerle birlikte Şanlıurfa’nın ulusal medyada tanıtımı artmış ve Şanlıurfa’ya gelen turist sayısına olumlu yansımıştır. Bölgede 2020 yılında da aynı etkiyi devan ettirmek ve turizm faaliyetlerinin daha etkin bir şekilde değerlendirilebilmesi adına Ajansımız tarafından da birçok tanıtım faaliyeti, diğer kurumlarla ortaklaşa işbirliği ve çalışma yapılması planlanmaktadır.

Tablo 73- Turizmi Geliştirme Etkinlikleri

Faaliyet Adı	Sorumlu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Halil İbrahim Buluşmaları	ŞYDO	01.01.2020~30.06.2020	35.000,00

Eyyüp Nebi Sabır Günleri	ŞYDO	01.01.2020~ 30.06.2020	35.000,00
Uluslararası Sanat Atölyesi ve Mozaik Yarışması	ŞYDO	01.01.2020~ 31.12.2020	35.000,00
Müzik Festivali	ŞYDO	01.01.2020~ 31.12.2020	35.000,00
Urfa İstot Festivali	ŞYDO	01.07.2020~ 31.12.2020	75.000,00
Pamuk Festivali	ŞYDO	01.07.2020~ 31.12.2020	35.000,00
Urfa'nın Kurtuluşu 100. Yıl Kutlama Etkinlikleri	ŞYDO	01.01.2020~ 30.06.2020	35.000,00
Diyarbakır Karpuz Festivali	DYDO	30.06.2020~ 30.12.2020	35.000,00
Diyarfest Alışveriş Festivali	DYDO	01.03.2020~ 30.06.2020	35.000,00
Mezopotamya Treni	DYDO	01.01.2020~ 31.12.2020	35.000,00
TOPLAM			390.000,00

iii. Kapasite Geliştirme

TRC2 Bölgesi Turizm Paydaşları Yönetim Danışmanlığı

Ajansımız 2020 yılı içerisinde Mezopotamya Tanıtım ve Markalaşma SOP kapsamında bölgesel ihtiyaçlarla bağlantılı olarak turizm işletmeleri ve acenteler başta olmak üzere turizm aktörlerinin yönetim ve işletme uygulamalarının iyileştirilmesi, organizasyon kabiliyetlerinin artırılması, kurumsal kapasitelerinin geliştirilmesini sağlamak amacıyla aşağıda belirtilen bir dizi eğitim verilmesi ve çalışma yapılması planlanmaktadır.

- Bu kapsamda Diyarbakır'daki otellerde hizmet vermekte olan personellere yönelik Opera, MC, Micros gibi programlara yönelik eğitimlerin verilmesi planlanmaktadır. Bu programlar sayesinde gelen misafirlerin kayıtlarının tutulması, maliyetlerin hesaplanması, müşteri memnuniyetinin artırılması ve hizmetin ilgisi tarafından yönetilebilmesi sağlanacaktır. Toplamda 10 Otelden 30 katılımcıya 3 ayrı eğitim verilmesi planlanmaktadır.
- Otel yöneticilerinin yöneticilik ve liderlik kapasitelerinin artırılmasına yönelik 30 otel işletmesinden 60 yöneticiye eğitimler verilmesi planlanmaktadır.

- Otel işletmeleri ve tur operatörlerinin karşılama resepsiyon ve ön büro personellerinden oluşan yaklaşık 240 kişiye müşteri ilişkileri yönetimi ve iletişim teknikleri eğitimi verilmesi planlanmaktadır.
- Yabancı turistlere başta kayıt olmak üzere diğer hizmet sunumlarında otellerin kapasitelerinin yetersiz olduğu değerlendirilmektedir. Bu kapsamda hizmet sunum kapasitelerinin geliştirilmesi için 5 ayrı grupta toplam 60 kişiye 6 ay sürecek Mesleki İngilizce Eğitimi planlanmaktadır.
- Otel işletmelerinde yemek sunumlarında Diyarbakır mutfağının daha fazla görünür olması müşterilerin tercihleri arasında yer almaktadır. Bu bağlamda otellerdeki toplam 20 aşçıya Diyarbakır yemeklerinin yapım süreçleri eğitimi verilmesi planlanmaktadır.
- Tur operatörleri turları düzenlemeden önce turun süresi, gezilecek yerler, gezilecek yerlerde geçirilecek sürenin tahmini, gezi programındaki sigortaların yapılması gibi tur programlama için gerekli olan kritik başlıklarda toplam 30 tur operatörüne tur programlama eğitimi verilmesi planlanmaktadır.
- Sosyal medyanın ve dijital kanalların yaygın olarak kullanıldığı turizm sektöründe gezi programları hazırlık, pazarlama ve satış faaliyetlerine katkı sunacak şekilde toplam 20 tur operatörüne yürütürken sosyal medya ve dijital kanalların etkin kullanımı için eğitimler verilmesi planlanmaktadır.
- Diyarbakır ve Şanlıurfa'da otel yöneticileri, otel çalışanları, acenteler ve tur operatörlerinin Bölgenin kültürel değerlerine ilişkin yeterli bilgi sahibi olmadığı tespit edilmiştir. Bu alanda gerekli bilgilendirmelerin yapılması ve eğitimlerin verilmesi yoluyla farkındalık ve kapasite oluşturulması planlanmaktadır.
- Bölgede faaliyet göstermekte olan ancak farklı nedenlerle kurumsallaşamamış belli doluluk oranlarının üzerine çıkamamış otellere yönelik bütün unsurları içeren kapsamlı bir mentörlük ve danışmanlık çalışması başlatılması planlanmaktadır. Bu çalışmadan elde dilecek çıktılar doğrultusunda önümüzdeki dönemde diğer aktif otellere yönelik de müdahale araçları geliştirilmiş olacaktır.

Tablo 74-Mezopotamya SOP Kapsamında Yönetim Danışmanlığı

Faaliyet Adı*	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Opera, Material Cost (MC), Micros gibi program eğitimleri	Karacadağ KA, DYDO, PPKB	01/01/20-31/12/20	50.000,00

Otel yöneticileri için yöneticilik, liderlik ve kişisel gelişim eğitimleri	Karacadağ KA, DYDO, PPKB	01/01/20-31/12/20	30.000,00
Müşteri İletişimi Eğitimi	Karacadağ KA, DYDO, PPKB	01/01/20-31/12/20	90.000,00
Mesleki İngilizce Dil Eğitimi	Karacadağ KA, DYDO, PPKB	01/01/20-31/12/20	75.000,00
Diyarbakır Yöresel Yemek Eğitimleri	Karacadağ KA, DYDO, PPKB	01/01/20-31/12/20	20.000,00
Tur Programlama Eğitimi	Karacadağ KA, DYDO, PPKB	01/01/20-31/12/20	20.000,00
Sosyal Medya ve Dijital Kanalların Kullanımı Eğitimi	Karacadağ KA, DYDO, PPKB	01/01/20-31/12/20	20.000,00
Kültürel Miras Eğitimi	Karacadağ KA, DYDO, PPKB	01/03/20-31/12/20	20.000,00
Pilot Danışmanlık/Mentörlük Hizmeti	Karacadağ KA, DYDO, PPKB	01/03/20-31/12/20	100.000,00
TOPLAM			425.000,00

*Yukarıdaki tabloda pilot danışmanlık/mentörlük hizmeti kalemi dışındaki faaliyetlerin öncelikli olarak Proje Faaliyet ve Destek Yönetmeliğinin değişmesi halinde Teknik Destek Programı kapsamında verilmesi planlanmaktadır. Yönetmeliğin değişmemesi durumunda Ajans tarafından hizmet alım yoluyla bu eğitimler verilecektir.

Yatırım A.Ş. Modeli Yönetim Danışmanlığı

Şanlıurfa İli yatırım potansiyellerini etkin bir şekilde değerlendirmek, bu potansiyellere yerel ve yabancı yatırımcıları yönlendirmek üzere Ajansımızın öncülüğünde yeni yatırım modelleri çalışılmaktadır. Bu kapsamda Şanlıurfa'nın turizm potansiyelini ortaya çıkarmak ve konaklama arzına katkı sağlamak amacıyla Turizm Yatırım A.Ş. çalışmaları başlamıştır. Diyarbakır'da ise turizm ve sanayi sektöründe katma değerli sürece geçişi sağlayacak bir Güç Birliği A.Ş. çalışması başlatılmıştır. Bu ve benzeri modellerin etkin bir şekilde işleyebilmesi ve şeffaflığının sağlanması ve hatta halka arz edilebilmesi için nitelikli bir yönetim danışmanlığı hizmetine ihtiyaç duyulacaktır. 2020 yılı içerisinde bu kapsamda çalışmaların yapılması planlanmaktadır.

Tablo 75- Yatırım A.Ş. Modeli Yönetim Danışmanlığı

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Yatırım A.Ş. Modeli Yönetim Danışmanlığı	Şanlıurfa YDO, Diyarbakır YDO	01/01/20- 31/12/20	150.000,00*

* Sera Yatırım A.Ş. ve Güçbirliği A.Ş. bütçe detayları ilgili SOP'un altında belirtilmiştir.

iv. Tanıtım ve Yatırım Destek

2020 Yılı Fuar Çalışmaları

2020 yılında aşağıda belirtilen fuarlara katılım sağlanması planlanmaktadır.

Tablo 76-2020 Yılı Fuar Çalışmaları

Faaliyet Adı	Sorumlu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Yörex 2020	Diyarbakır YDO, Şanlıurfa YDO	01.09.2020~ 31.12.2020	90.000,00
Mezopotamya Turizm Fuarı (Diyarbakır)	Diyarbakır YDO	01.03.2020~ 01.05.2020	50.000,00
Diyarbakır TÜYAP GURME Fuarı	Karacadağ Kalkınma Ajansı, Diyarbakır YDO	01/11/20- 30/11/20	80.000,00
Kültürel Mirasın Tanıtılması Fuarı Şanlıurfa	Şanlıurfa YDO	01.01.2020~ 31.12.2020	20.000,00
Van Turizm Fuarı	Diyarbakır YDO, Şanlıurfa YDO	01.01.2020~ 31.12.2020	50.000,00
TOPLAM			290.000,00

Diyarbakır İli İçin İmaj Yönetimi ve Marka Algısı Çalışmaları

Bölge dışından yatırım, nitelikli işgücü ve turist çekmede karşılaşılan en büyük sorun özellikle Diyarbakır için olumsuz imaj sorunudur. Diyarbakır ilinin olumsuz imaj sorunu, ilin cazibe merkezi olabilmesi, yatırım çekmesi ve turizm sektörünün gelişmesi açısından en büyük uzun yıllardır aşulamayan engellerden bir tanesidir. Bu sorunun temel nedeni; özellikle ulusal basında bölgenin yanlış tanıtılması ve kamuoyunda bölge içinde var olmayan bir güvenlik sorunu algısının oluşturulmasıdır. Bölgenin köklü kültürü, doğal kaynakları ve sosyo-ekonomik potansiyellerine rağmen, il etkili bir şekilde tanıtılmamakta ve bunun neticesinde bölgeye gelen turist sayısı da düşük seviyelerde kalmaktadır. Bu sorunu giderme adına önceki yıllarda

başlatılan çalışmaları destekler şekilde önümüzdeki üç yıllık dönemde kapsamlı çalışmalar yapılması planlanmaktadır.

Tablo 77- Diyarbakır İli İçin İmaj Yönetimi ve Marka Algısı Çalışmaları

Faaliyet Adı	Alt Faaliyet	Sorumlu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Diyarbakır İli İmaj Yönetimi ve Marka Algısı Çalışmaları	Diyarbakır kentinin tanıtımına yönelik önde gelen ulusal ve uluslararası medyaya yönelik içeriklerin oluşturulması, Google, Facebook, Youtube, Instagram vb. mecralar aracılığıyla içeriklerin yaygınlaştırılması	DYDO, PPKB	01.01.2020~31.12.2020	200.000,00
	Sosyal Medya Influencer, Gezgin, Editör, Seyahat Yazarı ve Bloggerların Ağırlanması	DYDO, PPKB	01.01.2020~31.12.2020	150.000,00
TOPLAM				350.000,00

Mezopotamya Markalaşma ve Tanıtım Çalışmaları

Bu bölümde GAP Bölge Kalkınma İdaresi ve TRC Bölgesi Kalkınma Ajanslarının 2020 yılında iş birliği içerisinde yapacakları çalışmalara yer verilmiştir. Genel yaklaşım MEZOPOTAMYA markasının tanıtımı olup bütçeler Ajanslar arasında eşit bir şekilde dağıtılmıştır.

GAP İdaresi ve TRC Bölgesi Ajansları, MEZOPOTAMYA markasının Likya, Kapadokya, Trakya, Karya, Doğu Karadeniz, İstanbul gibi bir turizm destinasyon markası olarak bilinmesi için çalışmalar yürütmeyi hedeflemektedir. Marka sadece bölgeyi ve bölgenin sahip olduğu tarih, kültür, doğa, inanç unsurlarını öne çıkaracak şekilde planlanmıştır.

Yurt İçi ve Yurt Dışı Gazete, Dergi, Tv, İnternet Siteleri ve Billboardlarda Mezopotamya Destinasyonu Tanıtım Çalışmaları

Mezopotamya ismi dünyada kabul edilen ve bilinen tarihi, kültürel bir isim olmasına rağmen turizm destinasyonu olarak tanıtımı yapılmamış ve kullanılmamıştır. Bu nedenlere

bağlı olarak turizm destinasyonu olarak hafızalarda yer alabilmesi için tanıtım çalışmaları yapılması gerekmektedir. Bu amaçla yurtiçi ve yurtdışında gazete, dergi, TV, internet siteleri ve billboardlarda Mezopotamya Destinasyonu tanıtım çalışmaları yapılacaktır.

Yurt İçi ve Yurt Dışı Turizm Acenteleri ve Fam Turlara Yönelik Etkinlikler

Yurtdışı, yurtiçi tur operatörleri, acentalar, turizm destinasyon tanıtım ve pazarlaması yapan resmi ve gayri resmi kurum kuruluşlar ile gezi personeline Mezopotamya destinasyonunu bilinir kılmak amacıyla organizasyon ve fam turlar düzenlenecektir.

Sosyal Medya Influencer, Gezgin, Editör, Seyahat Yazarı ve Bloggerlar Aracılığıyla Tanıtım Çalışmaları

Sosyal medyanın yaygınlaşması ile pazarlama stratejilerinde değişimler yaşanmıştır. Yeni metotlar arasında İnfluencer marketing çalışmaları son dönemde oldukça yaygınlaşmaya başlamıştır. Influencer marketing; dijital medya kanallarında kitleleri etkileme gücü bulunan, takipçileri tarafından otorite ve bilirkişi olarak kabul edilen kişilerin, hitap ettiği kitlenin satın alma davranışlarını etkileme üzerine yoğunlaşan bir pazarlama stratejisidir. Influencer marketing anlayışında pazarın tamamına değil, influencer'lar aracılığıyla potansiyel alıcılara yönelik pazarlama aktiviteleri yapılır. Sosyal Medya Influencer, Gezgin, Editör, Seyahat Yazarı ve Bloggerların Ağırlanması ile özellikle sosyal medyada etkin olan kitleye yönelik pazarlama yapılacaktır. Bölge illerine davet edilecek influencerler illerin önemli kültürel ve tarihi turistik bölgelerinden fotoğraflar ile deneyimlerini paylaşacaklardır.

Mezopotamya Markasının Yurt İçi ve Yurt Dışındaki Pazar Potansiyeline Yönelik Araştırmalar ve İş Birliği Çalışmaları

Mezopotamya markasının yurtiçi ve yurtdışındaki farklı bölgelerde pazar potansiyelinin araştırılması ve iş birliğinin geliştirilmesi için çeşitli ön görüşmeler yapılacaktır. Yurtdışı, yurtiçi tur operatörleri, acentalar, turizm destinasyon tanıtım ve pazarlaması yapan resmi ve gayri resmi kurum kuruluşlar bölgeye davet edilmekle beraber davet edilmeleri durumunda gelemeyecek olanlar ile gerekirse ikili görüşmeler yapılacak ve yerlerinde ziyaret edilerek Mezopotamya destinasyonu konusunda iş birlikleri ile çeşitli lobi faaliyetlerinin yürütülmesi öngörülmektedir.

Mezopotamya Hikayesi Oluşturulması

Mezopotamya Tanıtım ve Markalaşma alışmaları kapsamında yazılı ve görsel materyallerde kullanılmak üzere profesyonel bir PR şirketi tarafından hazırlanacak tanıtım amaçlı bir Mezopotamya hikayesi oluşturulması hedeflenmektedir.

Sinema, Dizi Film, izgi Filmlerin Destinasyon Tanıtımı Amacıyla Yerli ve Yabancı Yapımcılar ve Sektör Kuruluşları ile İş Birliğine Gidilmesi

Yukarı Mezopotamya somut kültür varlıkları ve somut olmayan kültürel zenginlikleri açısından eşsiz bir bölgedir. 2000’li yıllarda bölgenin ulusal çapta dikkat toplaması ve yerli turistlerin uğrak yeri haline gelmesinde dizi ve sinema filmlerinin etkisi çok büyüktür. Ancak bölge birçok yapıma konu olsa da sektörün gereklilikleri ve belki de zorunlulukları açısından seyircinin görmek istediği ve merak ettiği ‘doğu’ kültürü ve yaşayışı teması ön planda tutulmaktadır. Bu anlayış bir açıdan bakıldığında bölgeye olan ilgiyi canlı tutsa da insanlığın başladığı ve en fazla medeniyetin yaşam sürdüğü bu destansı topraklar dünyanın st kültür tabakasına hitap etmelidir. Son dönemde üretilen ve dünya çapında internet yayını yapan bir platformda sunulan ‘Atiye’ dizisi ile ulusal çapta sinemada büyük rağbet gören ‘Rafadan Tayfa Göbeklitepe’ izgi filmi bu önerilen çerçeveye uygun birer örnektir. Bölgenin sahip olduğu kültürel zenginliklerin yer aldığı bu doğal film platosunun daha önemli ve geniş bir perspektifle değerlendirilmesi için yerli ve yabancı yapımcılar ve sektör kuruluşları ile iş birliğinin geliştirilmesi gerekmektedir. Bu iş birliği çerçevesinde bölgenin somut ve somut olmayan kültür varlıklarının tanıtılmasının yanı sıra sektörün talep ve ihtiyaçlarının alınarak bunlara yönelik öneri setinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

Tarihi Yerlerde Konser ve Sergilerin Organize Edilmesi

Dünyadaki bütün turizm akımları etkinlik ve deneyime dayalı olarak gelişim göstermektedir. Bunun en önemli nedeni dünyadaki yaygın turist davranışlarının farklılıkları görmek ve anlamaktan, yaşamaya ve tecrübe etmeye doğru evrilmesidir. Kültür turizmine ilgi duyan kesim aynı zamanda sanat algısı ve ilgisi yüksek olan bir kitledir. Yüzyıllar boyunca Pers ve Bizans mücadelesinin kilit noktası olan Dara’da bu mizansenin bir müzikal ile canlandırılması olağanüstü etki oluşturabilecek bir deneyim sunabilir. Kentin nekropol alanları açık hava konserlerine ev sahipliği yapabilir ve sarnıçları senfoni orkestraları ile müthiş bir etki oluşturabilir. Bunun gibi Yukarı Mezopotamya’nın hemen her yerinde kültür varlığı zenginliklerinin hikayelerinin sanat aktiviteleri ile bütünleştirilmesi ile bölgenin imajına büyük katkı sağlanacaktır.

İzmir-İstanbul-Antalya-Kapadokya Bölgesinden Turizm Köprüsünün Kurulması (Havaalanları (Dış Hatlar)-Oteller-Acentalarda Reklam ve Tanıtım Çalışması)

Ülkemizde kültür turizmi açısından İstanbul'dan sonra en önemli destinasyon Kapadokya'dır. Üç milyona ulaşan yerli ve yabancı turist sayısı ile özellikle Uzakdoğu'dan gelen kültür turları için istikrarlı bir seyir izlemektedir. Günümüzde yüksek potansiyel barındırır da kültür turizmi açısından çıkış yapmak ve bilinir bir destinasyona dönüşmek pahalı ve zaman alıcı bir süreçtir. Bu süreçte ülkemizde yer alan önemli kültür turizmi destinasyonları ile iş birliği yapmak zaman ve maliyet açısından etkinlik sağlayıcı olacaktır. Kapadokya ile birlikte ülkemizi ziyaret eden yabancı turistlerin en fazla giriş yaptığı İstanbul, Antalya ve İzmir'de yer alan havaalanları, büyük oteller ve acentalar üzerinden iç bağlantılar kurmak suretiyle Mezopotamya turlarının özendirilmesi ve buralara gelen hazır kitlelere bölgenin tanıtılması büyük önem arz etmektedir. 1990'lı yıllarda özellikle Antalya üzerinden bölgeye gelmek isteyen kültür turistlerine Türkiye'deki tatilleri içerisinde kısa süreli de olsa farklılık oluşturan charter seferler üzerinden düzenlenen kültür turları talep görmekte idi. Bugün o döneme göre sektörel anlamda altyapısı daha hazır olan ve sosyal açıdan daha gelişmiş olan bölgemize bunun gibi örnek çalışmaları çoğaltmak amacıyla tanıtım çalışmalarının yürütülmesi son derece önemlidir.

TÜRSAB ve TUREB üzerinden Lobi, Tanıtım Gibi Çalışmaların Yapılması

Ülkemizde turizm sektörünün etkili gelişimine katkı sağlamak amacıyla kurulmuş TÜRSAB ile ulusal çapta turist rehberlerini tek çatı altında toplayan TUREB, turizm sektörü açısından son derece önemli kurumsal organizasyonlardır. Halihazırda GAP turları olarak tanıtılan ve satılan kültür turlarının Mezopotamya markası altında ulusal ve uluslararası ölçekte bilinirliğinin artırılması ve Mezopotamya turlarının yaygınlaştırılması amacıyla GAP BKİ ile birlikte TRC bölgesinde yer alan kalkınma ajansları iş birliğiyle geliştirilen tanıtım faaliyetlerinin yürütülmesinde bu iki yapının desteğinin alınması son derece önemlidir. Bunun için Mezopotamya temasıyla bölgenin tanıtımını içeren lobicilik faaliyetleri yürütülecektir.

Mezopotamya ile İlgili Görsel, Video, Harita, Rehber Gibi Dijital ve Fiziksel Diğer Tanıtım Materyallerinin Hazırlanması

Mezopotamya markasının çeşitli sanal ve gerçek platformlarda tanıtılması için tanıtım materyallerine ihtiyaç duyulacaktır. Çağımızdaki gelişmelere uygun olarak, yaratıcı, inovatif, ulaşılabilirliği ve taşınması kolay, farklı tasarımlı tanıtım materyallerinin hazırlanması hedeflenmektedir. Bu materyaller yapılması planlanan tüm faaliyetlerde en önemli tanıtım

araçlarından biri olacaktır. Hem sosyal medya üzerinden hem web siteleri ve e-mail üzerinden hem de birebir yüz yüze görüşmelerde bu materyallerden faydalanılacaktır.

Bölgeye Özgü Festivallerin Geliştirilmesi ve Araştırılması

Son yıllarda Güneydoğu Anadolu Bölgesi festivaller açısından oldukça renkli bir coğrafya haline gelmiştir. Hemen hemen tüm şehirlerde Gastronomi temalı birçok etkinlik ve festival düzenlenmektedir. Bu faaliyet kapsamında Mezopotamya markasının bütünlüğüne hizmet edecek şekilde farklı festival konseptlerinin araştırılması ve geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Çalışmaların olumlu neticelenmesi durumunda sonraki yıllarda Mezopotamya markası altında bölgenin farklı şehirlerinde ve farklı alanlarda geleneksel festivallerin düzenlenmesi hedeflenmektedir.

Hedef Pazarlardaki Yabancı Ünlülerin Bölgeye Davet Edilerek Tanıtım Çalışmalarının Yapılması

Mezopotamya coğrafyası özellikle kültür turizmi meraklıları için son derece cazip fırsatlar ve mekanlar sunmaktadır. Dünya genelinde kültür turizmine en çok ilgi gösteren ülkeler incelendiğinde Avrupa ve Uzakdoğu ülkelerinin vatandaşlarının bu alanda yoğun bir hareket gerçekleştirdiği görülmektedir. Bu faaliyet kapsamında başta Çin, Güney Kore, Japonya, Almanya, Fransa olmak hedeflediğimiz ülkelerin ünlüleri bölgeye davet edilerek bölgenin ve Mezopotamya markasının tanıtılması hedeflenmektedir. Özellikle yurt dışında “Celebrity Endorsement” olarak bilinen ünlülülerin reklam ya da tanıtımlarda rol alarak markanın reklamını yapması yöntemi baz alınacaktır.

ITB Berlin ve ITB Shanghai 2020 Fuarlarına Mezopotamya Markası Çatısı Altında Katılım Sağlanması

Dünyanın en büyük turizm fuarı olan ITB farklı kıtalarda belirli aralıklarla fuarlar düzenlemektedir. Özellikle hedef pazar olarak belirlediğimiz Avrupa ve Uzak Doğu Coğrafyasına daha verimli ulaşabilmek ve bölgeyi doğru hedef gruplara yerinde tanıtılabilmek için ITB Berlin ve ITB Shanghai fuarlarına katılım büyük önem arz etmektedir. Bu fuarlarda 3 Kalkınma Ajansı ve GAP BKİ tek çatı altında stant kirilayarak ve sadece Mezopotamya markası altında bölgeyi tanıtacaktır. Diğer tüm faaliyetlerle ilgili çıktılar, tanıtım materyalleri de bu fuarlarda ilgililere sunulacaktır. 2020’de bu faaliyetlere bütçenin kısıtlı ayrılmasından dolayı bu fuarlara bu yıl deneme amaçlı katılım sağlanıp etkisi gözlemlenecektir. Başarılı ve verimli geçmesi durumunda önümüzdeki yıl daha büyük bütçelerle hem bu fuarlara tekrar katılım sağlanacak hem de fuar boyunca gerçekleştirilecek faaliyetler çeşitlendirilecektir.

Fuarlarda açılış-kapanış seremonileri sponsorluğu, B2B görüşmeleri, Fuar sponsorluğu gibi birçok tanıtım hamlesi düşünülmektedir.

Tablo 78- Mezopotamya Markalaşma ve Tanıtım Çalışmaları

Faaliyet Adı	Sorumlu	Süresi	Toplam Tahmini Maliyet (TL)	Ajans Tarafından Karşılancak Tahmini Maliyet (TL)
Yurtiçi ve yurtdışında gazetelerde, dergilerde, TV'lerde, internet sitelerinde ve billboardlarda Mezopotamya Destinasyonun tanıtımı çalışmaları	GAP BKİ, TRC Bölge Kalkınma Ajansları	01.01.2020 ~ 31.12.2020	240.000,00	80.000,00
Yurt içi ve yurt dışı turizm acentelerinin, Fam Turların, bölgede ağırlanması, etkinlikler düzenlenmesi.	GAP BKİ, TRC Bölge Kalkınma Ajansları	01.01.2020 ~ 31.12.2020	240.000,00	80.000,00
Sosyal Medya Influencer, Gezgin, Editör, Seyahat Yazarı ve Bloggerların Ağırlanması	GAP BKİ, TRC Bölge Kalkınma Ajansları	01.01.2020 ~ 31.12.2020	150.000,00	50.000,00
Mezopotamya markasının yurtiçi ve yurtdışındaki farklı bölgelerde pazar potansiyelinin araştırılması ve iş birliğinin geliştirilmesi	GAP BKİ, TRC Bölge Kalkınma Ajansları	01.01.2020 ~ 31.12.2020	60.000,00	20.000,00
Mezopotamya hikayesi oluşturulması.	GAP BKİ, TRC Bölge Kalkınma Ajansları	01.01.2020 ~ 31.12.2020	60.000,00	20.000,00
Sinema, dizi film, çizgi filmlerin destinasyon tanıtımı amacıyla yerli ve yabancı yapımcılar ve sektör kuruluşları ile iş birliğine gidilmesi	GAP BKİ, TRC Bölge Kalkınma Ajansları	01.01.2020 ~ 31.12.2020	30.000,00	10.000,00
Tarihi Yerlerde Konser ve Sergilerin Organize Edilmesi	GAP BKİ, TRC Bölge Kalkınma Ajansları	01.01.2020 ~ 31.12.2020	390.000,00	130.000,00
İzmir-İstanbul-Antalya-Kapadokya Bölgesinden Turizm Köprüsünün Kurulması (Havaalanları (Dış Hatlar)-Oteller-Acentalarda Reklam ve Tanıtım Çalışması)	GAP BKİ, TRC Bölge Kalkınma Ajansları	01.01.2020 ~ 31.12.2020	300.000,00	100.000,00
TÜRSAB ve Türkiye Rehber Odası üzerinden Lobi, Tanıtım gibi çalışmalarının yapılması	GAP BKİ, TRC Bölge Kalkınma Ajansları	01.01.2020 ~ 31.12.2020	150.000,00	50.000,00

Faaliyet Adı	Sorumlu	Süresi	Toplam Tahmini Maliyet (TL)	Ajans Tarafından Karşılancak Tahmini Maliyet (TL)
Mezopotamya ile ilgili Görsel, Video, Harita, Rehber gibi Dijital ve Fiziksel diğer tanıtım materyallerinin hazırlanması	GAP BKİ, TRC Bölge Kalkınma Ajansları	01.01.2020 ~ 31.12.2020	300.000,00	100.000,00
Mezopotamya Bölgesinin tanıtımı amacıyla bölgeye has festivallerin geliştirilmesi ve araştırılması	GAP BKİ, TRC Bölge Kalkınma Ajansları	01.01.2020 ~ 31.12.2020	0,00	0,00
Hedef Pazar Hedeflediğimiz Yabancı Ünlülerin Bölgeye Davet Edilerek Tanıtım Çalışmalarının Yapılması	GAP BKİ, TRC Bölge Kalkınma Ajansları	01.01.2020 ~ 31.12.2020	150.000,00	50.000,00
ITB Berlin 2020	GAP BKİ, TRC Bölge Kalkınma Ajansları	01.01.2020 ~ 30.04.2020	240.000,00	80.000,00
ITB China Shanghai	GAP BKİ, TRC Bölge Kalkınma Ajansları	01.03.2020 ~ 31.06.2020	240.000,00	80.000,00
TOPLAM				850.000,00

v. Ajans Destekleri

2018 Yılı Turizm Rotaları ve Akıllı Şehirler Mali Destek Programı

Bölgenin turistik açıdan cazibesinin artırılması amacıyla yeni rotalar oluşturulması, Bölgede Diyarbakır ve Şanlıurfa kent merkezleri dışındaki ilçelerde yeni turizm çekim merkezlerinin geliştirilmesi için turizm altyapısı ve mekan kalitesinin artırılması, belirlenen rotalar üzerinde acil müdahale gereken alanlarda iyileştirmeler yapılması, rotaların bir ögesi olarak değerlendirilen doğal, tarihi ve kültürel nitelikli alan ve yapıların korunarak geliştirilmesi, görünürlük ve erişilebilirliğinin artırılması, koruma kullanma ilkesine bağlı kalınarak turizme uygun işlevler kazandırılması, ören yerleri ve diğer tarihi, kültürel ve doğal nitelikli alanlarda turizm çeşitliliğine katkı sağlayacak altyapı ve çevresel düzenlemelerin yapılması, GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı tarafından oluşturulan “Mezopotamya Turizm Destinasyonları” yaklaşımına uygun kültürel ve turistik çekim alanları oluşturulması, rotanın niteliğini artırmaya katkı sağlayacak ulusal ve uluslararası işbirliklerinin geliştirilmesi,

turizm rotaları üzerinde akıllı kent uygulamaları ve sistemlerinin kurulması ve merkez ilçeler dışındaki ilçelerin ve her ikisindeki görece yoksul kesimlerin katılımının sağlanması amacıyla 2018 yılı Turizm Rotaları ve Akıllı Kentler Mali Destek Programı uygulanmıştır.

2018 yılında Turizm Rotaları ve Akıllı Kentler Mali Destek Programı için proje teklif çağrısına çıkmış ve bu program için 5.895.000,00 TL'lik kaynak ayrılmıştır. Projelerin sözleşmeleri 2018 yılında imzalanmış olup, uygulamalar 2020 yılında devam edecektir. 2020 yılında ilgili programa aktarılacak miktar aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 79- Turizm Rotaları ve Akıllı Şehirler Mali Destek Programı, 2018

Faaliyet Adı	Alt Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
2018 Turizm Rotaları ve Akıllı Kentler Mali Destek Programı	Programın Uygulanması	Karacadağ Kalkınma Ajansı, İDB	01/01/19-31/12/20	3.050.000,00
	Programın İzleme ve Değerlendirmesi		01/01/19-31/12/20	10.000,00

2019 Yılı Kültürel Mirasın İşlevlendirilmesi Mali Destek Programı

TRC2 (Diyarbakır-Şanlıurfa) Bölgesinde yer alan tescilli evler, hanlar, saraylar, kervansaraylar, köşkler, darüşşifalar, bedestenler gibi tescilli taşınmaz kültür varlıklarının korunarak işlevlendirilmesi suretiyle turizme kazandırılması amacıyla kar amacı güden işletmelere yönelik bir mali destek programı tasarlanmıştır.

Bu amaçla tescilli taşınmaz kültür varlıklarından müdahale gereken örneklerin restorasyon veya basit onarım suretiyle korunarak işlevlendirilmesi; tarihi ve kültürel nitelikli tescilli taşınmaz kültür varlıklarının kullanma ve koruma ilkesine bağlı kalınarak turizme uygun işlevler kazandırılması, görünürlük ve erişilebilirliğinin artırılması; tescilli taşınmaz kültür varlıklarının Mezopotamya Turizm Destinasyonları yaklaşımına uygun olarak özel sektör eliyle butik otel, restoran, kahvaltı evi, geleneksel ürünlerin satış yeri, müze vb. şeklinde işlevlendirilmesi hedeflenmektedir.

Tablo 80- 2019 Yılı Kültürel Mirasın İşlevlendirilmesi Mali Destek Programı

Faaliyet Adı	Alt Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Kültürel Mirasın İşlevlendirilmesi	Programın Uygulanması		01/01/19-31/12/20	232.105,00

Mali Destek Programı	Programın İzleme ve Değerlendirmesi	Karacadağ Kalkınma Ajansı, İDB	01/01/19-31/12/20	1.000,00
----------------------	-------------------------------------	--------------------------------	-------------------	----------

2020 Yılı GÜdümlü Proje Destekleri

Bu SOP kapsamında 2020 yılında uygulanması planlanan GÜdümlü Projeleri aşağıda sunulmuştur.

Tablo 81- 2020 Yılı GÜdümlü Proje Destekleri

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Eyüp Nebi Sabır Makamı Yerleşkesi	Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi, PYB, İDB	01/03/20-31/12/22	2.000.000,00*
Karahantepe ve Tektek Dağlarının Turizme Kazandırılması	Şanlıurfa YİKOB, PYB, İDB	01/01/20-31/12/20	2.250.000,00
TOPLAM			4.250.000,00

*Projenin toplam bütçesi 7.500.000,00 TL olup tablodaki rakam 2020 yılında harcanacak rakamdır.

2020 Yılı Teknik Destek Programı

Bölgedeki yerel aktörlerin turizm sektörü açısından önem arz eden, ancak kurumsal kapasite eksikliği nedeniyle hazırlık ve uygulama aşamalarında sıkıntı ile karşılaşılan çalışmalarına destek sağlamak amacıyla Ajans tarafından teknik destek verilmesi planlanmaktadır. Turizm sektöründe yerel kalkınma kapasitesini artırıcı faaliyetler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarının kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, sivil toplum kuruluşlarının, birliklerin ve kooperatiflerin ve sayılan bu kurum ve kuruluşların kurduğu veya ortağı olduğu işletmelerin yerel ve bölgesel kalkınmaya turizm sektöründe katkıda bulunabilecek çalışmaları için teknik destek sağlanacaktır. Ajans tarafından sağlanan teknik destek; eğitim verme, program ve proje hazırlanmasına katkı sağlama, geçici uzman personel görevlendirme, danışmanlık sağlama, lobi faaliyetleri ve uluslararası ilişkiler kurma gibi kurumsal nitelikli ve kapasite geliştirici hizmetleri içerir. Teknik Destek Programı kapsamında yukarıda belirlenen amaçlara ulaşma adına Mezopotamya Tanıtım ve Markalaşma SOP'u için kaynak ayrılacaktır. Proje başvurularında diğer SOP'lar ile birlikte Mezopotamya Tanıtım ve Markalaşma SOP'unu ilgilendiren konulara öncelik verilecektir. Önerilen bazı teknik destek konuları aşağıda sıralanmıştır;

- Turizmde hizmet sağlayan kurum, kuruluş ve işletmelerin rekabet gücünü artıracak kapasite artışı sağlanması (eğitim, seminer) tur rehberlerinin eğitimi,
- KOBİ'ler, girişimciler, öğrenciler ve yerel halkın turizm bilincinin artırılmasına yönelik eğitimler,
- Turizm sektöründe hizmet sunan kurum, kuruluş ve işletmelere yönelik kalite ve standardizasyon sağlanması ve hizmet sunum kalitesinin artırılmasına yönelik eğitimler (Konaklama tesisleri çalışanları, turizm büro çalışanları, lokanta çalışanları, turizm acenteleri çalışanları, toplu taşıma ve taksi sürücülerini vb.),
- Sektör içi mesleki eğitimlerin artırılması, turizm eğitimi ile işgücü kalitesinin artırılması ve sektörde konaklama tesislerinde, lokantalarda çalışan personel öncelikli olmak üzere sertifikasyon sisteminin etkin bir şekilde uygulanması konusunda eğitimler.

Tablo 82- 2020 Yılı Teknik Destek Programı

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
2020 Yılı Teknik Destek Programı	Karacadağ Kalkınma Ajansı, PYB, İDB	01/01/20-31/12/20	200.000,00

2020 Fizibilite Desteği

2020 yılı Ajans fizibilite desteği; başta “Bölge Planı Kültür, Turizm ve İmaj Komisyonu” çalışmaları kapsamında olmak üzere iş birliği yapılan paydaşları bölgemiz kültür ve turizmi açısından kritik olan yatırım fizibilitelerinin hazırlanması için yönlendirilecektir. Bu kapsamda aşağıda belirtilen konularda fizibilite çalışmaları önceliklendirilecektir;

- Bölgemizdeki tarihi kent merkezleri başta olmak üzere tescilli yapıların turizme yönelik işlevlendirilmesine esas yatırım fizibilitelerinin yapılması,
- Diyarbakır Sur Burçlarının işlevlendirilmesi çalışmaları,
- Tarihi kent merkezleri başta olmak üzere nitelikli sokakların turizme kazandırılmasına yönelik işlevlendirme fizibilite çalışmaları,
- Bölge illerimizde balon turizminin başlatılması amacıyla hava akımları ve lokasyon seçimleri için fizibilite çalışmaları.

Tablo 83-Mezopotamya SOP Fizibilite Desteği

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Mezopotamya SOP 2020 Yılı Fizibilite Desteği	Karacadağ KA, PYB, İDB	01/01/20-31/03/20	400.000,00

vi. Önemli Kamu Yatırımları

Tablo 84- Önemli Kamu Yatırımları

Sıra	Projenin Adı	Karakteristiği	Projenin Yeri	Toplam Proje Tutarı (TL)
1	Peygamberler Müzesi	İnşaat	Eyyübiye	22.000.000,00
2	11 Nisan ve Çanakkale Müzesi	İnşaat	Haliliye	23.600.000,00
3	Eyüp Peygamber Makamı Çevre Düzenleme Projesi	İnşaat	Eyyübiye	14.750.000,00
4	Eyüp Nebi Makamı ve Çevre Düzenleme Projesi	İnşaat	Viranşehir	15.800.000,00
5	Roma Hamamı Arkeolojik Kalıntısı Üst Örtü Uygulama Yapım İşi	Turizm	Eyyübiye	1.500.000,00
6	Bozova Yaylak Camii Uygulama Yapım İşi	Turizm	Bozova	1.000.000,00
7	Hacı Kamil Hanı Ve Köprüsü Projelendirme İşi	İnşaat	Eyyübiye	350.000,00
8	Tarihi Urfa Surlarının ve Kapılarının Ortaya Çıkarılması Projelendirme İşi	İnşaat	Eyyübiye	400.000,00
9	5 Adet Sokak Cephe Uygulama Yapım İşi	İnşaat	Eyyübiye	2.000.000,00
10	Harran Kalesi 2.Etap Restorasyon ve Projelendirme	Kültür ve Turizm	Harran	50.000.000,00
11	Han'El Barur Kervansarayı Restorasyon İşi	Kültür ve Turizm	Harran	
12	Eski Urfa Sokakları Sağıklaştırma Proje İşi	Kültür ve Turizm	Eyyubiye	7.000.000,00

13	Birecik Kalesi 2.Etap Restorasyon İŖi	Kültür ve Turizm	Birecik	6.000.000,00
14	Siverek Kalesi Restorasyonun Uygulama İŖi	Kültür ve Turizm	Siverek	10.000.000,00
15	Diyarbakır Surları Restorasyonu	Uygulama	Sur	40.000.000,00
16	Ergani Hilar Mağaraları ve Çayönü Tepesi Makine ve Elektrik Projelerinin Yapılması	Proje	Ergani	60.000,00
17	Silvan Atatürk Evinin Rölöve, Restitüsyon ve Restorasyon Elektrik ve Makine Tesisat Projeleri Yapımı	Proje	Silvan	350.000,00
18	Silvan Belediye Camisinin Rölöve, Restitüsyon ve Restorasyon Projeleri Yapımı	Proje	Silvan	200.000,00
19	Diyarbakır Arkeoloji Müzesi Eski Hizmet Binasının Deprem Tahkiki Yapılması ve Gerekmesi Halinde Güçlendirme, Mimari, Elektrik ve Mekanik Projelerinin Hazırlanması İŖi	Proje	YeniŖehir	250.000,00
20	Diyarbakır Rölöve ve Anıtlar MdrlĞne Hizmet Binası Yapımı	Uygulama	YeniŖehir	7.000.000,00
21	Silvan Kalesi Kısmi Restorasyonu	Uygulama	Silvan	5.000.000,00
22	EĞil Kalesi Restorasyonu	Uygulama	EĞil	15.000.000,00
23	İçkale St. George Kilisesi Restorasyonu	Uygulama	Sur	500.000,00
24	Ergani Hilar Mağaraları ve Çayönü Tepesi Onarımı	Uygulama	Ergani	850.000,00
25	Zerzevan Kalesi Güney kule ve Kilisenin Restorasyonu	Uygulama	Çınar	5.000.000,00

26	Zerzevan Kalesi Himaye Çiti Yapılması	Uygulama	Çınar	350.000,00
----	---------------------------------------	----------	-------	------------

vii. AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler

viii. Diğer Proje ve Faaliyetler

2018 Yılı CMDP Hz. Eyüp Peygamber Makamı Rehabilitasyonu Projesi

Karacadağ Kalkınma Ajansı'nın koordinasyonu ile hazırlanan ve 2014-2023 yıllarını kapsayan TRC2 Bölgesi (Diyarbakır ve Şanlıurfa) Bölge Planı'nda; Kentsel Ekonomiler ve Ekonomik Büyüme gelişme ekseninde Stratejik Hizmet Sektörlerinde Uzmanlaşmanın Sağlanması ve Büyümenin Hızlandırılması amacının hedeflerinden Turizmin Geliştirilmesi ve Bölge Ekonomisi İçindeki Payının Artırılması hedefi kapsamında; bölge turizminin geliştirilmesi için "Doğal, Tarihi ve Kültürel Değerlerin Korunarak Turizme Kazandırılması, Turizm Alanlarının Rehabilitasyonu ve Varış Noktalarının Geliştirilmesi" stratejisi önerilmiştir.

2018 yılı CMDP kapsamında desteklenen bu proje ile hem inanç turizmi açısından önemli hem de tarihi değere sahip Eyyüp Peygamber Makamının cazibesi artırılabilecektir. Bu sayede turistlerin şehir içi hareketliliği teşvik edilerek, Makam yakınında yer alan turistik işletmelere (hediyelik eşya pazarlamacısı, restoran, cafe vs) ekonomik bir fayda üretilecek, il ölçeğinde dolaylı olarak geceleme sayısı ve doluluk oranlarına katkı sunulacak nihai olarak turizm gelirleri artacak ve istihdam artacaktır. Projenin 2021 yılının ilk çeyreğinde tamamlanması planlanmaktadır.

Tablo 85- Hz. Eyüp Peygamber Makamı Rehabilitasyonu

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Hz. Eyüp Peygamber Makamı Rehabilitasyonu	Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi, Karacadağ KA	21/02/19-22/02/21	6.000.000,00*

*Proje toplam bütçesi 8 Milyon olup tabloda gösterilen rakam 2020 yılında harcanacak rakamdır.

2018 Yılı CMDP Kültür Adası Restorasyon ve İşlevlendirme Projesi

Şanlıurfa için öncü sektörlerden biri haline gelen ve önemli gelişmeler kaydeden turizm sektörü, henüz beklenen düzeyde gelir ve istihdam yaratan bir konumda değildir. Tesislerin doluluk oranı bakımından da Şanlıurfa Türkiye ortalamasının oldukça altında kalmaktadır.

2018 yılı CMDP kapsamında desteklenen projenin konaklama doluluk oranlarının ve sürelerinin artırılmasında doğrudan olumlu etkisi olacağı değerlendirilmektedir. Projenin uygulanması ile kentte yer alan turizm lokasyonlarının sayısı ve cazibelerinin artırılması sağlanacak, turistlerin kent içindeki hareketliliği artırılabacaktır. Proje 2020 yılında tamamlanacaktır.

Tablo 86- 2018 Yılı Kültür Adası Restorasyon ve İşlevlendirme Projesi (CMDP)

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Kültür Adası Restorasyon ve İşlevlendirme Projesi	Şanlıurfa Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı (YİKOB)	15/01/19-16/07/20	1.000.000,00

e. Program Süresi ve Zaman Planlaması

Tablo 87- Mezopotamya Tanıtım ve Markalaşma Sonuç Odaklı Programının Süre ve Zaman Planlaması

İKY Kodu	Bileşen Adı	Yöntem	Özel Amaç	Açıklama	BAŞ.	BTŞ.
1	Çermik Termal Turizm Master Planı ve Kentsel Tasarım Projesi	Araştırma Analiz	2,3,4	İlimizin en önemli turistik destinasyonları arasında yer alan ve termal su kalitesi bakımından Dünya standartlarında olan Çermik ilçemizin hakettiği değere kavuşabilmesi için 2019 yılı içerisinde satınalma ve faaliyetleri yürütülen Çermik Termal Turizm Master Planı ve Kentsel Tasarım Projesi 2020 yılının ilk aylarında tamamlanacaktır	2019/4	2020/2
2	Diyarbakır Turizm Master Planı, Turizm Eylem Planı ve Pazarlama Stratejisi Hazırlanması	Araştırma Analiz	2,3,4	Turizm talepleri ve Pazar araştırması, turizm kentleri ile karşılaştırmalı analizler ve ziyaretler, turizm değer zinciri araştırması, tematik gezi rotaları hazırlanması vb.	2020/1	2020/4

3	Göbeklitepe Ziyaretçi Yönetim Planı	Araştırma Analiz	2,3,4	Göbeklitepe UNESCO Dünya Miras Alanı'nda kültürel ve doğal değerlerin korunması ve geliştirilmesine, korunan alan içinde ve çevresinde ziyaretçi sirkülasyonunun düzenlenmesine ve ziyaretçilerin uygun destinasyonlarda yönlendirilmesine olanak sunacak Ziyaretçi Yönetim Planı hazırlanmasına yönelik çalışmaların yapımı hizmetidir.	2020/1	2020/4
4	Şanlıurfa Eski Kent Merkezi UNESCO Dünya Kültür Varlığı Asil Listesi Başvurusu ve Yönetim Planlarının Hazırlanması	Araştırma Analiz	2,3,4	Şanlıurfa Eski Kent Merkezi UNESCO Dünya Kültür Varlığı Başvuru Dosyası ve Asil Adaylık Hazırlıkları (Alan Yönetim Planlaması)	2020/1	2020/4
5	Zerzevan Kalesi ve Mithras Tapınağı UNESCO Dünya Kültür Varlığı Başvuru Dosyası ve Asil Adaylık	Araştırma Analiz	2,3,4	Zerzevan Kalesi ve Mithras Tapınağı UNESCO Dünya Kültür Varlığı Başvuru Dosyası ve Asil Adaylık Hazırlıkları (Alan Yönetim Planlaması)	2020/1	2020/4
6	Tarihi Malabadi Köprüsü UNESCO Dünya Kültür Varlığı Asil Adaylık Çalışmaları (Alan Yönetim Planlaması)	Araştırma Analiz	2,3,4	UNESCO Dünya Kültür Mirası Geçici Listesinde Bulunan Malabadi Köprüsü Asil Liste Çalışmaları ile Alan Yönetim Planının Hazırlanması	2020/1	2020/4
7	2020 Yılı UNESCO Yaratıcı Kentler Ağı Diyarbakır ve Şanlıurfa Başvuru Dosyalarının Hazırlanması	Araştırma Analiz	2,3,4	2020 Yılı UNESCO Yaratıcı Kentler Ağı- Şanlıurfa-Diyarbakır Şehri Başvurusu Yapılması	2020/1	2020/4

8	Çayönü Alan Yönetimi Planı Hazırlanması	Araştırma Analiz	2,3,4	Alan Yönetim Planı Hazırlanması	2021/1	2021/4
9	Karahantepe Alan Yönetimi Planı Hazırlanması	Araştırma Analiz	2,3,4	Alan Yönetim Planı Hazırlanması	2021/1	2021/4
10	Harbetsuvan Tepesi Alan Yönetimi Planı Hazırlanması	Araştırma Analiz	2,3,4	Alan Yönetim Planı Hazırlanması	2022/1	2022/4
11	Turizmde Marka İlçeler 2023 Turizm Vizyon ve Eylem Planları Hazırlanması	Araştırma Analiz	2,3,4	Şanlıurfa'da yeni çekim merkezleri olarak belirlenen iki (2) ilçede turizm planlaması çalışmaları yapılacaktır. Her bir ilçenin spesifik turizm değerleri olup ilin toplam turizm gelirlerine katkı sunacak yüksek potansiyele sahip olan bu ilçelerin bütüncül bir şekilde Turizmde Marka İlçeler 2023 Turizm Vizyon ve Eylem Planları hazırlanacaktır.	2022/1	2022/4
12	Turizmde Marka İlçeler 2023 Turizm Vizyon ve Eylem Planları Hazırlanması	Araştırma Analiz	2,3,4	Şanlıurfa'da yeni çekim merkezleri olarak belirlenen iki (3) ilçede turizm planlaması çalışmaları yapılacaktır. Her bir ilçenin spesifik turizm değerleri olup ilin toplam turizm gelirlerine katkı sunacak yüksek potansiyele sahip olan bu ilçelerin bütüncül bir şekilde Turizmde Marka İlçeler 2023 Turizm Vizyon ve Eylem Planları hazırlanacaktır.	2021/1	2021/4
13	Somut ve Somut Olmayan Kültürel Mirasın Geliştirilmesine Yönelik Araştırma Tezlerinin Desteklenmesi	Araştırma Analiz	2,3,4	Somut ve Somut Olmayan Kültürel Mirasın Geliştirilmesine Yönelik Araştırma Tezlerinin Desteklenmesi	2020/1	2022/2

14	Mezopotamya Tanıtım ve Markalaşma SOP Protokolü Hazırlanması ve İmzalanması	İşbirliği ve Koordinasyon	1,2,3,4	GAP İdaresivle TRC Bölgesi Kalkınma Ajansları iş birliğiyle hazırlanacak Mezopotamya SOP'un bir protokol ile resmiyet kazanması ve Yönlendirme Kurulunun faaliyete başlaması sağlanacaktır. Kurul 6 ayda bir faaliyetleri görüşerek ilerleme durumunun takibini yapacaktır.	2020/1	2020/2
15	TRC2 Bölgesi Bölge Planı İzleme ve Koordinasyon Komisyonları: Diyarbakır Kültürel Miras, Turizm ve İmaj Komisyonu Çalışmaları	İşbirliği ve Koordinasyon	1,2,3,4	1-Diyarbakır'da Kültürel Miras Yaratıcı Sektörleri Harekete Geçiriyor (IPA 2 Proje Başvurusu) 2-Mezopotamya Travel Web Sitesinin Diyarbakır Kısmının Güçlendirilmesi Amacıyla İçeriklerin Oluşturulması 3-Antik Kral Yolu- Kültür Yolu Projesi 4-Çayönü Açık Hava Müzesi ve Çayönü Evi Projesi	2020/1	2022/2
16	Turizm Sektörü İş Birlikleri Geliştirme Çalışmaları	İşbirliği ve Koordinasyon	1,2,3,4	1-Şanlıurfa 2022 İslam Dünyası Başkenti Başvurusu ve Takibi 2-2021 Yılı'nın Diyarbakır veya Zerzevan Kalesi Yılı İlan Edilmesi Çalışmaları	2020/1	2022/4
17	Turizm Sektörü İş Birlikleri Geliştirme Çalışmaları	İşbirliği ve Koordinasyon	1,2,3,4	1-Halil İbrahim Buluşmaları Eyyüp Nebi Sabır Günleri 2-Uluslararası Sanat Atölyesi ve Mozaik Yarışması 3- Müzik Festivali 4-Urfa İso Festivali 5-Pamuk Festivali 6-Urfa'nın Kurtuluşu 100. Yıl Kutlama Etkinlikleri 7-Diyarbakır Karpuz Festivali 8-Diyarfest Alışveriş Festivali 9- Mezopotamya Treni	2020/1	2022/4

18	TRC2 Bölgesi Turizm Paydaşları Yönetim Danışmanlığı	Kapasite Geliştirme	2,3,4	Opera, MC, Micros gibi program eğitimleri Otel yöneticileri için yöneticilik, liderlik ve kişisel gelişim eğitimleri Müşteri İletişim Eğitimi Mesleki İngilizce Dil Eğitimi Diyarbakır Yöresel yemek Eğitimleri Tur Programlama Eğitimi Dijital Medya Eğitimi	2020/1	2022/4
19	Yatırım A.Ş. Modeli Yönetim Danışmanlığı	Kapasite Geliştirme	2,3,4	Şanlıurfa'nın turizm potansiyelini ortaya çıkarmak konaklama arzına katkı sağlamak amacıyla Turizm Yatırım A.Ş. çalışmaları başlamıştır. Bu ve benzeri modellerin etkin bir şekilde işleyebilmesi ve şeffaflığının sağlanması ve hatta halka arz edilebilmesi için nitelikli bir yönetim danışmanlığı hizmetine ihtiyaç duyulacaktır.	2020/1	2022/4
20	2020 Fuar Çalışmaları	Tanıtım ve Yatırım Destek	1	Yörex 2020 Mezopotamya Turizm Fuar (Diyarbakır) 2021 Diyarbakır TÜYAP GURME Fuarı 2020 Kültürel Mirasın Tanıtılması Fuarı Şanlıurfa 2020 Van Turizm Fuarı 2020	2020/1	2020/4
21	2021 Fuar Çalışmaları	Tanıtım ve Yatırım Destek	1	Yörex 2021 Mezopotamya Turizm Fuar (Diyarbakır) 2021 Diyarbakır TÜYAP GURME Fuarı 2021 Kültürel Mirasın Tanıtılması Fuarı Şanlıurfa 2021 Van Turizm Fuarı 2021	2021/1	2021/4
22	2022 Fuar Çalışmaları	Tanıtım ve Yatırım Destek	1	Yörex 2022 Mezopotamya Turizm Fuar (Diyarbakır) 2022 Diyarbakır TÜYAP GURME Fuarı 2022 Kültürel Mirasın Tanıtılması Fuarı Şanlıurfa 2022 Van Turizm Fuarı 2022	2022/1	2022/4

23	Diyarbakır İmaj Yönetimi Faaliyetleri	Tanıtım ve Yatırım Destek	1	Diyarbakır kentinin tanıtımına yönelik önde gelen ulusal ve uluslararası medyaya yönelik içeriklerin oluşturulması, Google, Facebook, Youtube, Instagram vb. mecralar aracılığıyla içeriklerin yaygınlaştırılması Sosyal Medya Influencer, Gezgin, Editör, Seyahat Yazarı ve Bloggerların Ağırlanması	2020/1	2020/2
24	Mezopotamya Markalaşma ve Tanıtım Çalışmaları	Tanıtım ve Yatırım Destek	1	GAP Bölge Kalkınma İdaresi ve TRC Bölgesi Kalkınma Ajanslarının 2020 yılında işbirliği içerisinde yapacakları çalışmalar	2020/1	2022/4
25	2018 Yılı Turizm Rotaları ve Akıllı Şehirler Mali Destek Programı	Ajans Destekleri	1,2,3,4	GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı tarafından oluşturulan “Mezopotamya Turizm Destinasyonları” yaklaşımına uygun kültürel ve turistik çekim alanları oluşturulması, rotanın niteliğini artırmaya katkı sağlayacak ulusal ve uluslararası işbirliklerinin geliştirilmesi, turizm rotaları üzerinde akıllı kent uygulamaları ve sistemlerinin kurulması ve merkez ilçeler dışındaki ilçelerin ve her ikisindeki görece yoksul kesimlerin katılımının sağlanması amacıyla 2018 yılı Turizm Rotaları ve Akıllı Kentler Mali Destek Programı uygulanmıştır.	2020/1	2022/4
26	2019 Yılı Kültürel Mirasın İşlevlendirilmesi Mali Destek Programı	Ajans Destekleri	1,2,3,4	TRC2 (Diyarbakır-Şanlıurfa) Bölgesinde yer alan tescilli evler, hanlar, saraylar, kervansaraylar, köşkler, darüşşifalar, bedestenler gibi tescilli taşınmaz kültür varlıklarının korunarak işlevlendirilmesi suretiyle turizme kazandırılması amacıyla kar amacı güden işletmelere yönelik bir mali destek programı tasarlanmıştır.	2020/1	2022/4

27	2020 Yılı Güdümlü Proje Destekleri	Ajans Destekleri	1,2,3,4	1-Eyüp Nebi Sabır Makamı Yerleşkesi 2-Karahantepe ve Tektek Dağlarının Turizme Kazandırılması	2020/1	2022/4
28	2021 Yılı Güdümlü Proje Destekleri	Ajans Destekleri	1,2,3,4	2020 yılında yapılacak fizibilite çalışmaları sonucunda 2021 yılı GDP kapsamında projeler geliştirilecektir.	2021/1	2021/4
29	2022 Yılı Güdümlü Proje Destekleri	Ajans Destekleri	1,2,3,4	2021 yılında yapılacak fizibilite çalışmaları sonucunda 2022 yılı GDP kapsamında projeler geliştirilecektir.	2022/1	2022/4
30	2020 Yılı Teknik Destek Programı	Ajans Destekleri	1,2,3,4	Bölgedeki yerel aktörlerin turizm sektörü açısından önem arz eden, ancak kurumsal kapasite eksikliği nedeniyle hazırlık ve uygulama aşamalarında sıkıntı ile karşılaşılan çalışmalarına destek sağlamak amacıyla Ajans tarafından teknik destek verilecektir.	2020/1	2020/4
31	2021 Yılı Teknik Destek Programı	Ajans Destekleri	1,2,3,4	Bölgedeki yerel aktörlerin turizm sektörü açısından önem arz eden, ancak kurumsal kapasite eksikliği nedeniyle hazırlık ve uygulama aşamalarında sıkıntı ile karşılaşılan çalışmalarına destek sağlamak amacıyla Ajans tarafından teknik destek verilecektir.	2021/1	2021/4
32	2022 Yılı Teknik Destek Programı	Ajans Destekleri	1,2,3,4	Bölgedeki yerel aktörlerin turizm sektörü açısından önem arz eden, ancak kurumsal kapasite eksikliği nedeniyle hazırlık ve uygulama aşamalarında sıkıntı ile karşılaşılan çalışmalarına destek sağlamak amacıyla Ajans tarafından teknik destek verilecektir.	2022/1	2022/4

33	2020 Yılı Fizibilite Desteği	Ajans Destekleri	1,2,3,4	2020 yılı Ajans fizibilite desteği; başta ‘‘Bölge Planı Kültür, Turizm ve İmaj Komisyonu’’ çalışmaları kapsamında olmak üzere işbirliği yaptığımız paydaşlarımızı bölgemiz kültür ve turizmi açasından kritik olan yatırım fizibilitelerinin hazırlanması için yönlendirilecektir.	2020/1	2020/4
34	2021 Yılı Fizibilite Desteği	Ajans Destekleri	1,2,3,4	2021 yılı Ajans fizibilite desteği; başta ‘‘Bölge Planı Kültür, Turizm ve İmaj Komisyonu’’ çalışmaları kapsamında olmak üzere işbirliği yaptığımız paydaşlarımızı bölgemiz kültür ve turizmi açasından kritik olan yatırım fizibilitelerinin hazırlanması için yönlendirilecektir.	2021/1	2021/4
35	2022 Yılı Fizibilite Desteği	Ajans Destekleri	1,2,3,4	2022 yılı Ajans fizibilite desteği; başta ‘‘Bölge Planı Kültür, Turizm ve İmaj Komisyonu’’ çalışmaları kapsamında olmak üzere işbirliği yaptığımız paydaşlarımızı bölgemiz kültür ve turizmi açasından kritik olan yatırım fizibilitelerinin hazırlanması için yönlendirilecektir.	2022/1	2022/4
36	2018 Yılı CMDP Hz. Eyüp Peygamber Makamı Rehabilitasyonu Projesi	Diğer Proje ve Faaliyetler	1,2,3,4	Projenin uygulanması ile kentte yer alan turizm lokasyonlarının sayı ve cazibelerinin artırılması sağlanacak, turistlerin kent içindeki hareketliliği artırılabacaktır.	2018/4	2022/4
37	2018 Yılı CMDP Kültür Adası Restorasyon ve İşlevlendirme Projesi	Diğer Proje ve Faaliyetler	1,2,3,4	Proje ile hem İnanç Turizmi açasından önemli hem de tarihi değere sahip Eyyüp Peygamber Makamının cazibesi artırılacaktır.	2018/4	2022/4
38	2020 CMDP Başvurusu	Diğer Proje ve Faaliyetler	1,2,3,4	2020 Yılı CMDP kapsamında başvurular yapılması planlanmaktadır.	2021/2	2022/4

39	2021 CMDP Başvurusu	Diğer Proje ve Faaliyetler	1,2,3,4	2021 Yılı CMDP kapsamında başvurular yapılması planlanmaktadır.	2021/2	2022/4
40	2022 CMDP Başvurusu	Diğer Proje ve Faaliyetler	1,2,3,4	2022 Yılı CMDP kapsamında başvurular yapılması planlanmaktadır.	2021/2	2022/4

f. İzleme ve Değerlendirme

Mezopotamya Tanıtım ve Markalaşma Sonuç Odaklı Programının izleme ve değerlendirmesi, ortak Sonuç Odaklı Program kapsamında oluşturulan ve protokol ile kurulacak *Mezopotamya Tanıtım ve Markalaşma SOP Komitesi* tarafından 6 aylık periyotlarla yapılacaktır.

Komitenin görev ve yetkileri protokol ile taraflar olan GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, Karacadağ Kalkınma Ajansı Genel Sekreterliği, İpek Yolu Kalkınma Ajansı Genel Sekreterliği ve Dicle Kalkınma Ajansı Genel Sekreterliğince belirlenecektir.

Kültür ve Turizm Bakanlığı verilerinin yıllık analizlerinin yapılarak **Diyarbakır ve Şanlıurfa Turizm İşletme ve Belediye Belgeli Tesislere Geliş Sayısı, Geceleme Sayısı, Ortalama Kalış Süresi ve Doluluk Oranları** karşılaştırılması sağlanacaktır. Analizler SOP Yönetim Komitesine sunulacak görüşler ve önerileri alınacaktır.

Mali Destekler, Gündümlü Projeler, Teknik Destekler ve Fizibilite Destekleri için Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmenliği İle Destek Yönetim Kılavuzu çerçevesinde izleme ve Değerlendirme faaliyetleri yürütülecektir.

Mali destekler için raporlama ve kontrol süreçleri ile izleme ziyaretleri gerçekleştirilecektir:

- İzleme ziyaretleri (ön izleme, anlık ve düzenli izleme)
- Ara raporların hazırlanması
- Nihai raporların hazırlanması

Teknik destekler için raporlama ve kontrol süreçleri ile izleme ziyaretleri gerçekleştirilecektir:

- İzleme ziyaretleri (anlık izleme)
- Faaliyet değerlendirme raporu

- Değerlendirme anketleri
- Y¼klenici hizmet raporu

3. Kurumsal Gelişim

Karacadağ Kalkınma Ajansı, Bölge Planı (2014-2023) ve Stratejik Plan (2016-2020) doğrultusunda, Ajansın kurumsallaşmasına katkıda bulunan faaliyetleri sistematik bir bütünlük içerisinde gerçekleştirmeyi amaçlamaktadır. Bu kapsamda çalışanların hizmet içi eğitimler ile yetkinliklerini sürekli ve kalıcı bir şekilde iyileştirmek; bölgedeki diğer kurum ve kuruluşlara örnek teşkil edecek şekilde kalite ve bilgi güvenliği yönetimi sistemini içselleştirmek, bilgi ve iletişim teknolojilerini etkin bir şekilde kullanmak; Bölgedeki kişi ve kurumları Ajansın amaçlarından, faaliyetlerinden ve sağlayacağı imkanlardan haberdar ederek bilgilendirmek bu amaca hizmet edecektir.

Kurumsal Gelişim kapsamında gerçekleştirilecek faaliyetler Ajansımızın sahip olduğu 9001 Kalite Yönetim Sistemi ve 27001 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi standartlarına göre yerine getirilerek daha iyi sonuç ve çıktılar için elde edilecektir. Ajansın operasyonel iş süreçleri ile ilgili bilgiler kayıt edilecek, ölçülecek, standartlaştırılacak ve bu standartlara ulaşmak için gerekli denetim sistemi kurulacaktır. Ulaşılan hedefler ile yetinilmeyecek, sürekli iyileştirme felsefesi ile hep bir sonraki hedefe ulaşmanın planlaması yapılacaktır. Ajansımız sonuç ve çıktıların daha iyi hale getirilmesi için ilgili tarafların beklenti ve isteklerini dikkate alarak paydaş memnuniyetini en üst seviyeye çıkarmayı amaçlamaktadır.

Tablo 88- Kurumsal Gelişim Çıktı Hedefleri

S. N.	Gösterge	Birim	Miktar
1	Yurt İçi ve Yurt Dışına Çalışma Ziyaretleri Gerçekleştirilmesi	Ziyaret sayısı (adet)	3
2	Personel Ücretleri	Kişi X ay	52 x 12
3	Sosyal Güvenlik Prim Giderleri	Kişi X ay	52 x 12
4	Kıdem Tazminatları	Kişi	8
5	Eğitim Programı ve Hizmet İçi Eğitimler	Gün X kişi	10 x 51
6	Eğitim Amaçlı, Süreli Süresiz Yayınlar İle Yazılı ve Görsel Materyalin Satın Alınması	Abonelik Sayısı (Adet)	21
7	Yurtiçi ve Yurtdışındaki Eğitim, Staj ve Çalışma Ziyaretleri	Kişi X Adet	37 x 2
8	YDO'ların İnternet Sitelerinin Bakım ve Güncellemesi	Bakım ve Güncelleştirme Sayısı	2 x 20
9	Bilgi ve İletişim Teknolojileri Altyapısının Geliştirilmesi	Geliştirilen ya da Kurulan Yazılım/Donanım Çeşidi Sayısı	7

S. N.	Gösterge	Birim	Miktar
10	ISO 9001: 2015 Kalite Yönetim Sistemi, ISO/IEC 27001:2017 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi Güncellemeleri	Güncelleme Sayısı	20
11	İç Denetimin Yapılması	Denetim Sayısı	2
12	Dış Denetimin Yapılması	Denetim Sayısı	1
13	İletişim ve Tanıtım Faaliyetleri	Faaliyet Sayısı	22
14	Kurumsal İşbirliklerinin Teşvik Edilmesi	İşbirliği Sayısı (Adet)	3
15	Kalkınma Ajansları Konferansı	Adet	1
16	Araştırma ve Geliştirme Faaliyetleri	Ana Faaliyet Sayısı (Adet)	5
17	Proje başına izleme sayısı	Adet	4
18	Hazırlanan Etki Değerlendirme Raporu Sayısı	Adet	4
19	Fuarlara Katılım Çalışmaları	Adet	16
20	Düzenlenen İşbirliği ve Organizasyon Sayısı	Adet	22
21	Bölge Dışında Ziyaret Edilen SİAD ve TSO Sayısı	Adet	7
22	Hazırlanan Yatırım Rehberi ve Broşür Sayısı	Adet	3
23	Takip Edilen İzin ve Ruhsat İşlemi Sayısı	Adet	2
24	Danışmanlık Hizmeti Verilen Yatırımcı Sayısı	Adet	800
25	Yatırım Teşvik Belgesi (YTB) Konusunda İzleme Yapılan Firma Sayısı	Adet	50
26	Tamamlama ve Ekspertiz İşlemi Yapılan YTB Sayısı	Adet	30
27	İl Yatırım Destek ve Tanıtım Stratejisi Eylem Planı Sayısı	Güncelleme/Adet	2

a. Faaliyetler

i. Araştırma, Analiz ve Programlama

Programlama Faaliyetleri

Bölge Planı hedefleri ve öncelikleri doğrultusunda 2018-2020 ve 2020-2022 yıllarını kapsayan Sonuç Odaklı Programları içerecek Programlama Belgesi hazırlık çalışmaları yapılacaktır. Bu kapsamda Bölge Planı Koordinasyon ve İzleme Toplantılarında katılımcılarının 2021 yılı Destek Programlarına ilişkin görüş ve önerileri sözlü ve yazılı olarak alınacaktır. Ayrıca önceki yıllarda uygulanan programlarda deneyim kazanmış Ajans uzman personeline yönelik 2021 Destek Programlarına ilişkin önerilerini almak amacıyla anket

uygulanacak olup önerileri değerlendirilmek üzere toplantı gerçekleştirilecektir. Bu kapsamda aşağıdaki faaliyetler gerçekleştirilecektir.

- a) Bölge aktörlerinin programlara ilişkin görüş ve önerilerinin alınması (4 toplantı/çalıştay, toplam 80 anket)
- b) Ajans personeline yönelik programlama anketi yapılması (35 anket)
- c) Ajans personelinin dahil olacağı kurum içi değerlendirme toplantılarının yapılması (1 toplantı)

GAP BKİ ve Bölge Kalkınma Ajansları Ortaklığında Destek Programlarının Hazırlanması

Hazırlık aşamasında Ajansımızın da rol aldığı, GAP Bölge Kalkınma İdaresi (GAP BKİ) Başkanlığı tarafından yürütülen çalışmalar GAP BKİ ve TRC Bölgesi Kalkınma Ajansları (İpekyolu-Dicle-Karacadağ) arasındaki iş birliğini artırmıştır. 2020 yılı içerisinde bu işbirliğinin devamı niteliğinde GAP Bölge Kalkınma İdaresi ile hali hazırda devam eden ortak faaliyet alanlarında ya da yeni alanlarda iş birliğine dayalı destek programları tasarlanmasına yönelik çalışmalar yürütülecektir.

2021 ÇP ve Bütçesinin Hazırlanması

2021 Yılı Çalışma Programı ve Bütçesi Ajans birimleriyle koordinasyon halinde hazırlanacaktır.

Tablo 89- Programlama Faaliyetleri

Faaliyet Adı	Alt Faaliyetler	Sorumlu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Programlama Çalışmaları	2021 Yılı Programlama Çalışmaları a) Bölge aktörlerinin programlamaya ilişkin görüş ve önerilerinin alınması (4 toplantı/çalıştay, toplam 80 anket) b) Ajans personeline yönelik programlama anketi yapılması (35 anket) c) Ajans personelinin dahil olacağı kurum içi değerlendirme toplantılarının yapılması (1 toplantı)	PPKB	01.03.2020~ 31.09.2020	20.000,00
	GAP BKİ ve Bölge Kalkınma Ajansları Ortaklığında Destek Programlarının Tasarlanması	PPKB, PYB, İDB	01.01.2020~ 31.05.2020	20.000,00

Faaliyet Adı	Alt Faaliyetler	Sorumlu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
	2021 ÇP ve Bütçesinin Hazırlanması	PPKB	01.08.2020~ 31.11.2020	-

ii. İş birliği ve Koordinasyon

Uluslararası Fon Kaynakları İçin İş Birlikleri

Ajansımızın ulusal ve uluslararası fon kaynaklarına erişim kapasitesinin artırılması, ulusal ve uluslararası fon kuruluşları ile işbirliklerinin yapılması, ulusal ve uluslararası fon ve hibelerden yararlanılması ve TRC2 Bölgesinde yer alan paydaşların da bu kaynaklara erişimine katkı sağlama amacıyla tabloda belirtilen faaliyetlerin yürütülmesi planlanmaktadır.

Tablo 90- Uluslararası Fon Kaynakları İçin İş birlikleri

Faaliyet Adı	Alt Faaliyetler	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Ulusal ve Uluslararası Fonlar ile İşbirliği Tanıtım Toplantılarına Katılım	Ulusal ve Uluslararası Kurum ve Kuruluşlar Tarafından Düzenlenen Toplantılara Katılım	Genel Sekreterlik, DİFB	01/01/20 - 31/12/20	40.000,00
TRC2 Bölgesi Paydaşları ile Toplantılar Düzenlenmesi	Yerel Paydaşlar ile TRC2 Bölgesinin Ulusal ve Uluslararası Fonlardan Yararlanması, İşbirliklerinin Kurulması vb. konularda İstişare Toplantıları	Genel Sekreterlik, DİFB	01/01/20 - 31/12/20	40.000,00

Yerel ve Genel Kurumsal Ağların Kurulması

Ajans, TRC2 (Diyarbakır-Şanlıurfa) Bölgesinde ve diğer bölgelerde bulunan birçok kurum, kuruluş, örgüt ve inisiyatif ile ilişkide bulunacaktır. Bu ilişkinin dört boyutu olacaktır.

Bu boyutlar;

- a) İşbirliği,
- b) Yardım,
- c) Veri, Enformasyon ve Bilgi Değişimi,
- d) Yerel Kalkınma İnsiyatiflerinin Kurulmasına Öncülük.

Ajans, daha önce de vurgulandığı gibi, yerel potansiyeli ve dinamikleri harekete geçirmek suretiyle bölgenin kalkınmasında önemli roller üstlenmektedir. Ancak, Ajans'ın bu hareketi tek başına başlatması ve yürütmesi oldukça zordur. Bu yüzden Ajans gerek bölgedeki, gerekse ülkemizdeki diğer kurum ve kuruluşlar ile ilişki kurmaktadır. Bu ilişki sayesinde, Ajans, işbirlikleri yaparak kaynakları daha etkin ve verimli kullanmaktadır.

Ajans, 2020 yılında bölgedeki kurum ve kuruluşlara ilgili mevzuat çerçevesinde teknik ve mali desteklerde bulunacaktır. Böylece var olan ancak kaynak yetersizliği yüzünden atıl kalan potansiyel harekete geçirilecektir.

Ajans, bölgenin kalkınmasıyla ilgili olarak birçok konuda kararlar alacak ve uygulayacaktır. Ajans bu kararları katılımcı yöntemlerle alınırken ve uygulanırken hangi kaynaklardan veri, enformasyon ve bilgi alacağını belirleyecektir.

Bu çerçevede bölgede yer alan kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları ile işbirliğinin tesis edilmesine ve bunlarla sağlam ilişkiler kurularak, bu kurumlarla gerekli veri ve bilgi akışının sağlanmasına ve ilişkilerde yaşanabilecek muhtemel sorunların çözümlenme yollarına yönelik mekanizmaların altyapısı geliştirilecektir.

Yatırımcıların başvurusunu kabul etme ve işlemlerin takip edilmesi sorumluluğunu üstlenecek Yatırım Destek Ofislerinin, işlemlerini ivedilikle yürütmesi amacıyla karar verme konusunda yetki sahibi kurum ve kuruluşlarla işbirliği mekanizmalarının tesis edilmesi için geliştirilen stratejinin takibine ve güncellenmesine 2020 yılında da devam edilecektir.

Ajansımız 2010 yılında Avrupa Bölgesel Kalkınma Ajansları Birliği'ne (EURADA) üye olmuştur. Ajansımız 15 Mayıs 2017 tarihinde Brüksel'de yapılan seçimlerde EURADA'nın yönetim kurulu üyeliğine seçilmiştir. 2020 yılında bu üyelik sürdürülecek ve ihtiyaç duyulması halinde diğer uluslararası kuruluşlarla işbirliği yapılabilecek ve üye olunabilecektir.

Tablo 91- Yerel ve Genel Kurumsal Ağların Kurulması Faaliyetleri

Faaliyet Adı	Alt Faaliyetler	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Ülke ve Yerelde Kurum ve Kuruluşlarla İlişki	a) Kurum ve Kuruluşlarla İletişim Stratejisi Geliştirilmesi b) Formel İlişki Ağlarının Tesis Edilmesi c) Uluslararası Kuruluşlarla İşbirliği Ağlarının Oluşturulması ve Üye Olunması	Genel Sekreterlik	01/01/19-31/12/19	40.000,00

Ulusal ve Uluslararası Fonlara Yönelik Ajans Merkezli Bilgi Portalı – Hub Oluşturulması	a) İyi Uygulama Örneklerinin İncelenmesi b) Sistemin Oluşturulması c) Tanıtım Toplantıları	Genel Sekreterlik, DİFB	01/01/20-31/12/20	50.000,00
---	--	-------------------------	-------------------	-----------

Bölgesel Koordinasyon ve İş Birliği Faaliyetleri

TRC2 Bölgesi Sanayi Kuruluşları Koordinasyon Toplantıları

Ajansımızın önerisi ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğünün onayıyla 2019 yılından itibaren her ilde 3 aylık periyotlarla Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının bağlı, ilgili ve ilişkili kurum ve kuruluşlarının yerel düzeyde koordineli bir şekilde ve iş birliği halinde hareket etmeleri için “Sanayi Kuruluşları Koordinasyon Toplantıları” gerçekleştirilecektir. Bu kapsamda, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlükleri, Kalkınma Ajansları, KOSGEB İl Müdürlükleri, Bölge Kalkınma İdareleri ve Teknoloji Geliştirme Bölgelerinin en üst amirlerin veya uygun düzeyde yöneticilerin katılımıyla söz konusu toplantılar yapılacaktır. Ajans merkezimizin bulunduğu Diyarbakır iline ait toplantılar Ajansımız koordinasyonunda gerçekleştirilecek ve toplantılara ilişkin gündem ve tutanaklar Bakanlığa iletilecektir. Şanlıurfa iline ait il koordinasyon toplantıları *Şanlıurfa Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü* tarafından organize edilmekte olup Ajansımız katılım sağlamaktadır.

Bölgesel/Yerel Ortaklık ve İşbirliğine İlişkin Faaliyetler

Yerel düzeydeki kurumsal koordinasyon eksikliği, hizmetlerin kalite ve verimliliğini olumsuz etkilemektedir. Bölgesel kalkınmada etkili ortaklık ve iş birliğine ilişkin faaliyetler önemli bir etkidir. Ajansımız tarafından 2020 yılında bölgesel ve yerel düzeyde aşağıdaki toplantı ve organizasyonlara katkı ve katılım göstermeyi planlamaktadır.

- a) GAP Bölgesi ve diğer komşu Düzey 2 bölge Ajansları ile toplantılar ve ortak organizasyonlar gerçekleştirilmesi*
- b) TRC2 Bölgesi İl Koordinasyon Kurulu Toplantıları*
- c) TRC2 Bölgesi İl İstihdam Kurulu Toplantıları*
- d) Kent Konseyi Toplantıları*
- e) TRC2 Bölgesi Koruma Kurulu Toplantıları*
- f) GAP Rekabet Gündemi (2016-2023) Toplantıları*

- g) *Diğer sektörel ve tematik başlıklarda toplantılar düzenlenmesi, koordinasyona ilişkin iş birliği platformlarının kurulması, organizasyonlar yapılması.*
- h) *Kalkınma Ajansları Yatırım Destek Ofisleri ve Çalışma Birimleri Koordinasyon Toplantıları*

Yatırım Programında Yer Alan Şanlıurfa/Diyarbakır Projeleriyle İlgili Çalışma Yapılması

4 Numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin Ajansın görev ve yetkilerini tanımlayan 188. Maddesinde “*Bölgede kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları tarafından yürütülen ve bölge plân ve programları açısından önemli görülen diğer projeleri izlemek*” ajansların görevleri arasında sayılmıştır. 11.10.2018 tarih ve 30562 Sayılı Resmi Gazetede yayınlanan “2019-2021 Dönemi Yatırım Programı Hazırlıkları” konulu 2018/12 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ise 2019-2021 Dönemi Yatırım Programlarının hazırlanmasında dikkat edilecek hususları içermektedir. İlgili genelgenin 6. Maddesinde “*Yatırım tekliflerinde, 3194 sayılı imar Kanununun 8 inci maddesi uyarınca kalkınma ajansları koordinasyonunda ve Düzey 2 bölgeler seviyesinde hazırlanan bölge planlarında belirtilen politika ve öncelikler ile yatırım tekliflerinde, GAP, DAP, KOP, DOKAP Eylem Planları kapsamında yer alan öncelikler dikkate alınacaktır.*” hükmü yer almaktadır. Bu itibar ile kamu kurum ve kuruluşlarının yatırım tekliflerinin belirlenmesi aşamasında Ajans tarafından bir değerlendirme yapılmayacaktır. Kurum ve kuruluşlar Bölge Planı önceliklerine bakarak kendi denetimlerini kendileri yapacak olup talep etmeleri halinde Bölge Planı önceliklerine uyum hakkında kurumlara destek verilecektir.

Bu kapsamda bölgede kurum kuruluşların yürüttüğü ve il yatırım programında yer alan projelerin izlenmesi için 2020 yılında aşağıdaki yer alan çalışmalar yapılacaktır.

- a) *Hükümet programı projelerden en az biri ile ilgili sorumlu kuruluşla birlikte araştırma, fizibilite ve proje hazırlama çalışması yapılması.*
- b) *İlgili kuruluşların talebi halinde programdaki Şanlıurfa/Diyarbakır projeleri ile ilgili ön araştırmaların yapılması ve bilgilerin toplanması*
- c) *İlgili kuruluşların talebi halinde 2021 yılı yatırım tekliflerinin Bölge Planı öncelikleriyle uyumu konusunda destek verilmesi*

Sempozyum, Seminer, Panel, Konferans-Kongre Organizasyonları

Ajanslar arası iş birliğinin geliştirilmesi, bölgesel eşgüdümün sağlanması ve tecrübe paylaşımının artırılması için çeşitli dönemlerde münferit veya diğer kurum ve kuruluşlarla

birlikte konferanslar düzenlenmektedir. 2020 yılında sempozyum, seminer, panel, konferans-kongre organizasyonları için aşağıdaki başlıklarda çalışmalar yapılması öngörülmektedir.

Tablo 92- Bölgesel Koordinasyon ve İş birliği Faaliyetleri

Faaliyet Adı	Alt Faaliyetler	Sorumlu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Bölgesel Koordinasyon ve İş birliği Faaliyetleri	a) Sanayi Kuruluşları Koordinasyon Toplantısı b) TRC2 Bölge Planı Koordinasyon ve İzleme Komisyonları Toplantıları <i>(Bütçesi Bölge Planının ve İzlenmesi uygulanması bölümünde yer almaktadır)</i>	PPKB	01.01.2020 31.12.2020	20.000,00
	Bölgesel/yerel ortaklık ve iş birliğine ilişkin faaliyetler a) GAP Bölgesi ve diğer komşu Düzey 2 bölge Ajansları ile toplantılar ve ortak organizasyonlar gerçekleştirilmesi b) TRC2 Bölgesi İl Koordinasyon Kurulu Toplantıları c) TRC2 Bölgesi İl İstihdam Kurulu Toplantıları d) Kent Konseyi Toplantıları e) Diyarbakır Koruma Kurulu Toplantıları f) GAP Rekabet Gündemi Toplantıları g) Diğer sektörel ve tematik başlıklarda toplantılar düzenlenmesi, koordinasyona ilişkin iş birliği platformlarının kurulması h) Yatırım Destek Ofisleri Koordinasyon Toplantıları	PPKB PYB YDO'lar İDB	01.01.2020 31.12.2020	100.000,00
	Hükümet ve Yatırım Programında Yer Alan Şanlıurfa/Diyarbakır Projeleriyle İlgili Çalışma Yapılması a) Hükümet programı projelerden en az biri ile ilgili sorumlu kuruluşla birlikte araştırma, fizibilite ve proje hazırlama çalışması yapılması. b) İlgili kuruluşların talebi halinde programdaki Şanlıurfa/Diyarbakır projeleri ile ilgili ön araştırmaların yapılması ve bilgilerin toplanması	PPKB	01.01.2020~ 31.12.2020	30.000,00
	Sempozyum, Seminer, Panel, Konferans-Kongre Organizasyonları a) Diyarbakır Kadın ve Ekonomi Zirvesi b) Bölgesel Kalkınma, İş birliği ve Yatırım İmkanları Forumu c) Diyarbakır Yatırım Zirvesi d) Şanlıurfa Kadın ve Ekonomi Çalışması	Karacadağ KA, PPKB, DTSO	01.01.2020~ 31.12.2020	a) 100.000,00 b) 75.000,00 c) 60.000,00 d) 50.000,00

Bölge Planı ve Diğer Planların Uygulanması ve İzlemesine İlişkin Faaliyetler

TRC2 Bölge Planı Uygulanması ve İzlemesi

BGUS ve OKP ulusal hedef ve stratejileriyle eşgüdüm halinde hazırlanan TRC2 2014-2023 Bölge Planı, BGK görüşleri doğrultusunda nihai halini almış ve BGYK tarafından onaylanarak 30.12.2014 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Ajansımız Bölge Planındaki amaç, hedef ve stratejilerin uygulanması hususunda mekanizmaların geliştirilmesi konusunda çalışmalar yapmıştır. Yerelde sahiplenmenin artırılması ve uygulama süreçlerinde izleme ve koordinasyonun sağlanması amacıyla plan eksen ve amaçlarını içeren Bölge Planı İzleme ve Koordinasyon Komisyonları 2019 yılında güncellenerek aşağıdaki 5 (beş) stratejik temada yeniden çalışmalara başlamıştır.

- **Tarım ve Kırsal Kalkınma Komisyonu,**
- **Sanayinin Geliştirilmesi ve Yatırım Ortamı Komisyonu,**
- **Kültürel Miras, Turizm ve İmaj Komisyonu,**
- **Beşerî Gelişme ve Sosyal Sermaye Komisyonu,**
- **Kentleşme ve Yaşam Kalitesi Komisyonu,**

2015, 2016 ve 2019 yıllarında bölgedeki kamu kurum kuruluşları, STK'lar ve özel sektör temsilcilerinin katılımıyla 38 komisyon toplantısı ile 5 eşgüdüm toplantısı olmak üzere toplam 43 toplantı gerçekleştirilmiştir. 2020 yılında komisyon toplantılarına devam edilmesi planlanmaktadır.

Kültürel Miras, Turizm ve İmaj Komisyonu, Sanayinin Geliştirilmesi ve Yatırım Ortamı Komisyonu, Beşerî Gelişme ve Sosyal Sermaye Komisyonu ve Kentleşme ve Yaşam Kalitesi Komisyon toplantılarına ilişkin ayrıntılı bilgiler ilişkili buldukları Sonuç Odaklı Programlarda yer almaktadır.

BGUS ve On Birinci Kalkınma Planının Uygulanması

BGUS, Kalkınma Bakanlığı koordinasyonunda bölgesel gelişme politika ve uygulamalarının ülke düzeyindeki genel stratejik çerçevesini çizmek üzere ilgili bakanlıklar, kalkınma ajansları, yerel yönetimler, üniversiteler, meslek odaları, sivil toplum kuruluşları ve ilgili diğer kamu kurum ve kuruluşlarının katkı, görüş ve önerileri alınarak hazırlanmıştır. BGUS'un 2019-2023 yıllarını kapsayan On Birinci Kalkınma Planı'ndaki bölgesel gelişme

politikalarının temelini oluşturması ve yereldeki kurum ve kuruluşların kalkınma vizyonlarının ulusal kalkınma vizyonu ile uyumunun sağlanması konularında işlevsel olması hedeflenmiştir.

On Birinci Kalkınma Planının (2019-2023) uygulanması kapsamında, 2020 yılında gerekli katkı ve destekler sağlanacaktır.

Ajans Stratejik Planının Uygulanması (Faaliyet Raporları)

Kalkınma Ajansları Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin beşinci bölümü Ajansların yıllık çalışma programı ve bütçeye uygun olarak hazırlayacakları faaliyet raporlarındaki temel ilkeleri tanımlamaktadır. Faaliyet raporları aynı zamanda Ajans Stratejik Plan uygulamalarının izlenmesi için de bir araç olarak kullanılmaktadır. Faaliyet raporunda faaliyetlere ilişkin gerçekleştirmeler belirtilerek ön görülen hedefler ile gerçekleşme durumları karşılaştırılmaktadır. Bu kapsamda hem Ajansın faaliyetlerini ortaya koymak hem de Stratejik Plana göre performansını belirlemek için 2020 yılında, Ajans 2019 yıllık faaliyet raporu ile 2020 yılı altı aylık ara faaliyet raporları hazırlanacaktır.

Bölge Kurumlarının Kurumsal Kapasitesini Geliştirmeye Yönelik Faaliyetler

2014-2023 yıllarını kapsayan Ajans Bölge Planında kurumsal kapasitenin geliştirilmesi bir amaç olarak yer almaktadır. Kurumsal kapasitenin gelişmesi hem kurumların ve bireylerin ilgili kuruma güvenini arttıracak hem de beşeri gelişmeye katkı sağlayacaktır. Bireylerin ve kurumların birbirine güven duyduğu bir ortamda sosyal sermaye gelişecektir. Kalkınma ile sosyal sermaye arasında doğrudan bir ilişki olduğu düşünüldüğünde Ajansımızın bu alana yönelik çalışmalar yapması elzem görülmektedir. Bu faaliyet başlığında BGUS'ta da sıkça belirtilen yerel kurumların stratejik planlama yeteneklerinin geliştirilmesi özellikle önemlidir. Stratejik planlama dışında kurumlara yönelik bölge planlama, fizibilite hazırlama ve proje geliştirme gibi konularda eğitimler verilmesi ya da mentörlük hizmetinin sağlanması amaçlanmaktadır.

Bölge kurumlarının etkinliklerin artırılması kurum yöneticilerinin konuya olan ilgisıyla doğrudan bağlantılıdır. Bu çerçevede kurum yöneticilerinin başta liderlik, inovasyon kurumsallaşma vb. konular başta olmak üzere bölgede uygulanan büyük ölçekli projeler ve kültürel miras konularında eğitilmeleri ve bilgilendirilmeleri planlanmaktadır.

Tablo 93- Bölge Planı ve Diğer Planların Uygulanması ve İzlemesine İlişkin Faaliyetler

Faaliyet Adı	Alt Faaliyetler	Sorumlu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Bölge Planı ve Diğer Planların Uygulanması ve İzlemesine İlişkin Faaliyetler	TRC2 Bölge Planı Uygulanması ve İzlenmesi a) TRC2 Bölge Planı Koordinasyon ve İzleme Komisyonlarının Toplanması b) Planın uygulanmasının sağlanması, gerekli işbirliği ve koordinasyon süreçlerinin gerçekleştirilmesi, yerel, ulusal ve uluslararası düzeyde Kurum, Kuruluş ve ilgili Bakanlıklara ziyaretler/işbirlikleri gerçekleştirilmesi c) Bölge planı ve programlarının uygulanmasında diğer ülke uygulamalarının görülmesi, bilimsel gelişmelerin izlenmesi için uluslararası bir etkinliğe katılım (yurtdışı çalışma ziyareti/sempozyum/eğitim)	PPKB	01/01/2020 31/12/2020	150.000,00
	BGUS ve On Birinci Kalkınma Planının (2019-2023) Uygulanması	PPKB	31.01.2020 31.10.2020	0,00
	Ajans Stratejik Planı Uygulanması ve İzlenmesi a) Ajans 6 aylık ve yıllık faaliyet raporlarının hazırlanması ve basımı Ajans performans göstergelerinin takip edilmesi	PPKB	01.02.2020 31.08.2020	30.000,00
	Yerel Yönetimlerin, Kurum, kuruluşların, kooperatiflerin ve STK'ların kurumsal kapasitelerini arttırmaya yönelik faaliyetler, PCM eğitimleri, girişimcilik eğitimleri.	PPKB	01.01.2020 31.12.2020	100.000,00
	Kurum Yöneticilerinin Kapasitelerinin Artırılmasına Yönelik faaliyetler	PPKB	01.01.2020 31.12.2020	75.000,00

iii. Kapasite Geliştirme

Kurumsallaşma ve Yönetim Faaliyetleri

Ajans'ın, Kanun ve Kararıyla belirtilen amaçlarına ulaşması, büyük ölçüde kurumsal altyapısının amaca uygun bir şekilde oluşturulmasına ve kurumsallaşma faaliyetlerinin dinamik bir şekilde sürdürülmesine bağlıdır.

Ajansımız kuruluş ve kurumsallaşma çalışmalarını büyük ölçüde tamamlayarak 03.08.2009 tarih ve 27308 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan *Kalkınma Ajansları Denetim Yönetmeliği* gereği Yeterlik Komisyonu tarafından 12-16 Aralık 2011 tarihlerinde yapılan denetim sonucu “**Mali Yönetim Yeterliği**” almaya hak kazanmıştır. Ajans 24-26 Temmuz 2017 tarihleri arasında gerçekleştirilen ikinci “**Mali Yönetim Yeterliği**” denetiminden de geçerek olumlu not almıştır.

Gerek Mali Yeterlilik, gerek iç denetim gerekse de dış denetimde Ajansın 2012 yılından beri uyguladığı Kalite ve Bilgi Güvenliği Yönetim sisteminin önemli katkıları olmuştur. Ajans her iki belgenin de (9001 & 27001) standartlarını karşılamak için özverili bir şekilde çalışmalarına devam etmektedir. TSE tarafından belgelemenin devamı için 2020 yılında denetimler gerçekleştirilecektir.

2020 yılında, kurumsallaşma ve yönetim sürecindeki eksiklik ve aksaklıklar tespit edilerek bunların giderilmesine ve geliştirilmesine yönelik çalışmalar devam edecek ve bu amaçla gerekli tedbirler alınacaktır. 2020 yılında yürütülecek belli başlı kurumsallaşma ve yönetim faaliyetleri aşağıdaki gibidir.

Yeni Dönem (2021-2025) Kurumsal Stratejik Plan Hazırlıkları

Ajansımızın mevcut Kurumsal Stratejik Planı 2016-2020 yıllarını kapsamakta olup 2020 yılında yeni dönem için stratejik plan hazırlıklarına başlanacaktır.

Tablo 94-Yeni Dönem Kurumsal Stratejik Plan Hazırlıkları

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
2021-2025 Dönemi Ajans Kurumsal Stratejik Plan Hazırlıkları	Karacadağ KA, PPKB	01/01/20-31/12/20	10.000,00

Ajansın Yönetim Kurulu Çalışmaları

Ülkemizde bölgesel gelişme ve kalkınma alanında Kalkınma Ajanslarının bir politika aracı olarak kullanılması yeni bir uygulamadır. Ülkemizin aksine dünyada, özellikle gelişmiş batı ülkelerinde, kalkınma ajanslarının uzun yıllardır etkin bir politika aracı olarak kullanılmalarına bağlı olarak ciddi bir uygulama birikimi mevcuttur.

Gerek ülkemizdeki gerekse uluslararası alandaki iyi uygulamalar, tecrübe ve birikimler dikkate alınmak suretiyle, kalkınma ajansları ile tesis edilmeye çalışılan yeni kalkınma

yaklaşımı ve anlayışının daha iyi anlaşılması ve içselleştirilerek karar alma ve uygulama mekanizmalarında tezahür etme şansı bulunmaktadır. Bu kapsamda 2020 yılında aylık ajans yönetim kurulu toplantılarının yanı sıra Ajans'ın Yönetim ve Danışma Organlarında yer alanların oryantasyonunu sağlamaya yönelik faaliyetler düzenlenmesi, Bu faaliyetlerle, Ajans Yönetim ve Danışma Organlarında görev alan kişilerde ortak çalışma kültürü ve anlayışının geliştirilmesi, bilgi eksikliğinin giderilmesi, sahiplenmenin artırılması, çalışma ortamı ve çevreye uyumun sağlanması, proaktif bir şekilde Ajans'ın amacına uygun kararlar alınması amaçlanmaktadır.

Tablo 95 - Yönetim Kurulu Çalışmaları

Faaliyet Adı	Alt Faaliyetler	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Yönetim Kurulu Toplantıları	a) Toplantı hazırlık çalışmaları b) Toplantıların düzenlenmesi	Genel Sekreterlik, Destek Birimi	01/01/20-31/12/20	150.000,00
Temsil ve Tanıtım Faaliyetleri	Yönetim Kurulu ve Genel Sekreterlik Temsil ve Tanıtım Faaliyetleri	Genel Sekreterlik, Destek Birimi	01/01/20-31/12/20	32.000,00

Hizmet Binalarının Eksikliklerinin Giderilmesi

Ajans merkez binası cari yıl döneminde kiralama yoluyla temin edilmiştir. Bununla birlikte yine cari yılda Yönetim Kurulu kararı ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı izni ile yeni bir hizmet binası satın alınmıştır. Dolayısı ile plan yılında Ajans merkez binası Ajansın kendi taşınmazı; Şanlıurfa YDO hizmet binası ise kiralama suretiyle kullanılacaktır. Yeni hizmet binasının tadilat ve tefrişat işlemleri için ihale mevcut yılda yapılmıştır. Yeni hizmet binası ve Şanlıurfa YDO binasında ortaya çıkabilecek tadilat işleri bu başlık altında ele alınmıştır.

Tablo 96- Fiziki Mekânlara İlişkin Faaliyetler

Faaliyet Adı*	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Ajans ve YDO (D.Bakır ve Ş.Urfa) Hizmet Binalarının Bakım, Onarım ve Tadilat Hizmetlerinin Karşıllanması	Genel Sekreterlik	01/01/20-31/12/20	3.500.000,00

*Ajansımız tarafından satın alınan yeni hizmet binasının tadil ve tefriş işlemleri devam etmektedir. 2020 yılı Şubat ayında Ajansımızın yeni hizmet binasına taşınması planlanmaktadır. Burada belirtilen rakamın büyük bir kısmı 2019 yılında ihale edilen ancak 2020 yılına sarkan hakedişlerden oluşmaktadır.

Demirbaş, Ofis Ekipmanı ve Sarf Malzemeleri İhtiyaç Tespiti ve Temini

2020 yılı içerisinde, Ajans personeli ile hizmet binaları için ihtiyaç duyulacak demirbaş (masa, sandalye, dolap, vb), sarf malzemeleri (kırtasiye vb.) ve ofis ekipmanları (bilgisayar, yazıcı, faks, fotokopi, taşınabilir bellek vb) ihtiyaçları belirlenecek ve serbest piyasadan satın alma yoluyla karşılanacaktır.

Tablo 97- Demirbaş, Ofis Ekipmanı ve Sarf Malzemeleri İhtiyaç Tespiti ve Teminine İlişkin Faaliyetler

Faaliyet Adı*	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Demirbaş, Ofis Ekipmanı, Bilgi İşlem Ekipmanı ve Sarf Malzemeleri İhtiyaç Tespiti ve Temini	Genel Sekreterlik	01/01/20-31/12/20	1.000.000,00

*Ajansımız tarafından satın alınan yeni hizmet binasının tadil ve tefriş işlemleri devam etmektedir. 2020 yılı Şubat ayında Ajansımızın yeni hizmet binasına taşınması planlanmaktadır. Taşınma öncesi 2019 yılında planlanan ancak 2020 yılına sarkan zaruri mobilya, totem, tanıtım tabelaları vb. alımı kalemleri de burada gösterilmiştir.

İnsan Kaynakları Politikası ve Yeni Personel İstihdamı

Dünyada yaşanan değişimler ışığında son 20-30 yılda, bölgesel gelişmenin ülke içi ve dışı çok yönlü bir etkileşim sürecini gerektirdiği gözlenmiş; yerel aktörlerin hem planlama, hem de uygulama safhalarında sürekli aktif olması, sahiplenme göstermesi, araştırma ve proje üretme kapasitesi geliştirmesi ve bunu kurumsallaştırması gerektiği başarılı bölgesel/yerel kalkınma modellerinden görülmüştür. Bu bağlamda, yeni bölgesel gelişme ve planlama anlayışının, katılımcı olması ve yerel aktörlerin çabalarına, yerel potansiyellere ve dinamiklere, stratejik yaklaşıma, öğrenmeye dayalı uygulamalar içermesi gerektiği anlaşılmıştır.

Bu bakımdan, yerel/bölgesel dinamiklerin ve potansiyelin tespiti, bunların ulusal öncelikler ile uyumlu olarak yerinde ve katılımcı bir anlayışla, ortak akıl kullanılarak planlanması, esnek, aksiyona dayalı, rol paylaşımına açık ve insan odaklı programlar, gelişme politikaları ve rekabetçi projeler ile desteklenmesi amacıyla yerelde teknik kapasitesi yüksek kurumsal yapılar olarak kalkınma ajansları modeli ülkemizde de benimsenmiştir.

Bölgenin yeni ulusal ve yerel rekabet koşullarına ayak uydurma yeteneğini geliştirmek ve uygun altyapıyı hazırlayabilmek amacıyla, çabuk karar alıp uygulayabilen, esnek ve dinamik bir kurumsal örgütlenmeyi sağlamak üzere, söz konusu model çerçevesinde Ajans tarafından etkin bir insan kaynakları rejimi ve politikası belirlenmiştir. Zira, Kalkınma Ajanslarının temel

ürünü “hizmet”tir. Hizmet üretiminde anahtar rol çalışanlar tarafından oynanmaktadır. Bu açıdan, Ajans’ta istihdam edilecek personelin nitelikleri hayati derecede önem kazanmaktadır.

Söz konusu Kanun ve Yönetmelik çerçevesinde, 15.12.2019 tarihi itibarıyla Ajansımızda, 1 Genel Sekreter, farklı uzmanlık alanlarından toplam 15 uzman, 6 Birim Başkanı, 1 Hukuk Müşaviri, 6 destek personeli ve 14 yardımcı hizmet personeli olmak üzere 43 personel görev yapmaktadır. 2020 yılında Ajans etkinliğinin artırılmasına katkı sağlayacak yeni 6 uzman ve 1 iç denetçi için personel alım ilanına çıkılması planlanmaktadır.

3308 Sayılı Mesleki Eğitim Kanunu’nda; Kanunun, Mesleki Eğitim Kurulunun belirleyeceği mesleklerde, kamu ve özel sektöre ait kurum, kuruluş ve iş yerleri ile mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumlarındaki eğitim ve öğretimi kapsadığı belirtilmiştir. Kanunun 18’inci maddesinde “on ve daha fazla personel çalıştıran işletmeler, çalıştırdıkları personel sayısının yüzde beşinden az, yüzde onundan fazla olmamak üzere mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumu öğrencilerine beceri eğitimi yaptırır. Öğrenci sayısının tespitinde kesirler tama iblağ olunur” ifadeleri yer almaktadır.

Kanunun 25’inci maddesinde “aday çırak ve çıraklar ile işletmelerde meslek eğitimi gören öğrencilere ödenecek ücret ve bu ücretlerdeki artışlar; aday çırak veya çırağın velisi veya vasisi veya kişi reşit ise kendisi; öğrenciler için okul müdürlüğü ile işyeri sahibi arasında Bakanlıkça belirlenen esaslara göre düzenlenecek sözleşme ile tespit edilir. Ancak, işletmelerde meslek eğitimi gören örgün eğitim öğrencilerine, asgari ücretin net tutarının yirmi ve üzerinde personel çalıştıran işyerlerinde yüzde 30’undan, yirmiden az personel çalıştıran işyerlerinde yüzde 15’inden, aday çırak ve çırağa yaşına uygun asgari ücretin yüzde 30’undan aşağı ücret ödenemez.

Aday çırak, çırak ve öğrencinin eğitimi sırasında işyerinin kusuru halinde meydana gelecek iş kazaları ve meslek hastalıklarından işveren sorumludur. Aday çırak, çırak ve öğrencilere ödenecek ücretler her türlü vergiden müstesnadır.

Bu kapsamda 3308 sayılı Kanunun öngördüğü şekilde 2020 yılında Ajans personel sayısının yüzde beşinden az olmamak üzere öğrencilere beceri eğitimi yaptırılması ve Kanunun öngördüğü şekilde ödemelerinin gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. Bu ödemeler “Diğer Personel Giderleri” ele alınmıştır. Bu bütçe kalemi altında ayrıca Ajans yardımcı personelinin fazla mesai ve genel tatil ücreti ödemeleri de yer almaktadır.

Tablo 98- İnsan Kaynakları İle İlgili Faaliyetler

Faaliyet Adı	Alt Faaliyetler	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Personel Ücretleri	Maaş Ödemeleri	Genel Sekreterlik	01/01/20 – 31/12/20	6.573.031,79
Sosyal Güvenlik Prim Giderleri	Sosyal Güvenlik Prim Ödemeleri	Genel Sekreterlik	01/01/20 – 31/12/20	1.661.977,31
Tediye Ödemeleri	Tediye Ödemeleri	Genel Sekreterlik	01/01/20 – 31/12/20	1.080.000,77
Kıdem Tazminatları	Kıdem Tazminatları	Genel Sekreterlik	01/01/20 – 31/12/20	580.434,41
Diğer Personel Giderleri	3308 Sayılı Kanun Kapsamındaki Ödemeler ve Fazla Mesai/Genel Tatil Ücreti Ödemeleri	Genel Sekreterlik	01/01/20 – 31/12/20	150.000,00

Personel Eğitimi

Kalkınma Ajansları Personel Yönetmeliği'nin 5, 6 ve 19'uncu maddeleri çerçevesinde, Ajans personelinin gelişimine yönelik “*eğitim programları*” uygulanacaktır.

Kalkınma Ajansları Personel Yönetmeliği'nin 19'uncu maddesi her bir Ajans personelinin her yıl için en az **10 günlük hizmet içi eğitime** katılması gerektiğini vurgulamaktadır. Bu bağlamda eğitimlerin her bir personel tarafından en az ilgili sürede olmak üzere alınması sağlanacaktır. Ajans 9001 Kalite Yönetimi Sistemi kapsamında oluşturulan Personel Eğitimi Prosedürüne göre hazırlanacak olan 2020 Eğitim Planına ek olarak özellikle Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, Ulusal Ajans, Merkezi Finans ve İhale Birimi, TC Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi, UNDP, UNIDO, TİKA, JICA ve Kalkınma ve Yatırım Bankası gibi kuruluşların plan dışı eğitim programlarına katılım sağlanacaktır. Eğitimler konusunda ilgili kuruluşlarla işbirlikleri de yapılabilecektir.

Diğer taraftan, personelin bilgi ve kapasitelerinin artırılması amacıyla çeşitli süreli ve süresiz yayınlara abone olunacak ve gerekli yazılı ve görsel materyal (kitap, DVD, VCD vb) satın alınacaktır.

Tablo 99- Personel Eğitimi İle İlgili Faaliyetler

Faaliyet Adı	Alt Detaylar	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
--------------	--------------	-----------	--------	----------------------

Eğitim Programı ve Hizmet İçi Eğitimler	Teknik Eğitimler (Microsoft, PowerBI, Powerapps, Word)	Destek Birimi	01/01/20 31/12/20	20.000,00
	Kişisel Gelişim Eğitimi			7.000,00
	Fizibilite Eğitimi			21.000,00
	Business English Eğitimi			30.000,00
	Anlayarak Hızlı Okuma Eğitimi			8.500,00
	Bordrolama Eğitimi			5.000,00
	E-İhracat Eğitimi			15.000,00
	Mali Tablolar Analizi ve Raporlama Eğitimi			15.000,00
	Taşınır Kayıt ve Yönetim Sistemi Eğitimi			5.000,00
	Sertifikalı Kamu İhale Mevzuatı Eğitimi			15.000,00
	Değer Zinciri Analizi Eğitimi			15.000,00
	Teknik Eğitimler (Sistem Eğitimi)			10.000,00
	Yalın Yönetim ve Üretim Eğitimi			15.000,00
	Kişisel Gelişim Eğitimi (Kurum Kültürünün Geliştirilmesi, Tasarım Odaklı Düşünme ve İmaj Yönetimi)			15.000,00
	Dış Ticaret ve Dış Ticaret İstihbarat Eğitimi			10.000,00
	Kişisel Gelişim Eğitimi (Zaman Planlaması, Motivasyon)			7.500,00
Teknik Eğitimler (Lisanslı Pentest)	7.500,00			

	Teknik Eğitimler (Güvenlik Duvarı firewall)			8.000,00
	KOBİ Yönetim Danışmanlığı			9.500,00
	Temel İlk Yardım Eğitimi			5.000,00
	Teknik Eğitimler Photoshop, Adobe İllustrator, Corel vs. Tasarım Programları Eğitimi			15.000,00
	Faaliyet ve Bütçe Hesapları Eğitimi			7.500,00
	Akademik ve uygulamalı Sosyal Medya Eğitimi			7.500,00
	Makro ve Mikro Ekonomik Göstergelerin Analizi			10.000,00
	Arşiv ve Dokümantasyon Eğitimi			5.000,00
	Uluslararası Fonlara Başvuru Hazırlama ve Uygulama Eğitimi			50.000,00
	Executive MBA Eğitimi			50.000,00
Eğitim Amaçlı, Süreli Süresiz Yayınlar ile Yazılı ve Görsel Materyalin Satın Alınması		Genel Sekreterlik Çalışma Birimleri	01/01/20 31/12/20	50.000,00
Yurtiçi ve Yurtdışındaki Eğitim, Staj ve Çalışma Ziyaretleri Giderleri (Yolluklar, ulaşım, konaklama vb)		Genel Sekreterlik Çalışma Birimleri	01/01/20 31/12/20	300.000,00

Yazılım ve Donanım İhtiyaçları

Kalkınma Ajanslarının kuruluş amaçları, misyonu ve faaliyetleri dikkate alındığında; bunların, bölge ekonomilerinin ulusal ve uluslararası rekabet koşullarına ayak uydurma

yeteneğini geliştirmek ve bunun için gerekli her türlü altyapının hazırlanmasına yardımcı olmak üzere yerelde teknik kapasitesi yüksek, çabuk karar alıp uygulayabilen, esnek ve dinamik kurumsal yapılar olarak tasarlandığı görülmektedir. Bu bakımdan ekonomik ve sosyal hayatın dönüşüm sürecinin temel aktörleri olarak ajansların, bu dönüşüm sürecinin yönlendirilmesinde aktif görev almalarının gerekliliği açıkça görülmektedir.

Ajansımız bölgemiz dinamiklerinin dönüşüm sürecini yönlendirirken, bölgedeki diğer kurum ve kuruluşlara örnek teşkil edecek şekilde öncelikle kendi bilgi ve iletişim teknolojileri stratejisini oluşturarak faaliyetlerinde bilgi ve iletişim teknolojilerini etkin bir şekilde kullanmaya çalışmaktadır.

Ajans faaliyetleri çerçevesinde; malî ve finansal kaynaklarının elde edilmesi, kullanılması ve malî denetiminin sağlanmasında görevli ve yetkili olanların; kaynakları etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde etmesi, kullanması, muhasebeleştirilmesi, raporlaması ve kötüye kullanılmasının önlenmesi, bölge ile ilgili verilerin toplanması, amaca uygun şekilde işlenmesi, alınan kararların bilimsel verilere dayandırılması, bu kararların sonuçlarının ve diğer bölge aktörlerinin bölge dinamiklerini etkileyecek faaliyetlerinin izlenmesi, kamuoyunun zamanında ve doğru olarak bilgilendirilmesi, işlem maliyetlerinin azaltılması ve süreçlerin kısaltılması amacıyla değişik bilgi sistemleri kullanılmaktadır. İhtiyaç duyulması halinde yeni sistemler de sürece dahil edilecektir. Bu sistemler kullanıcılara zamanında, geçerli ve güvenilir bilgileri en az maliyetle sunacak şekilde tasarlanmıştır.

Ajans faaliyetlerinin etkin ve verimli bir şekilde yönetilmesi için sharepoint üzerine kurulmuş ya da dış kaynaklardan hazır paket programları şeklinde alınıp kendisine uyarlamak suretiyle bir yönetim bilgi sistemi kurulacaktır.

Ajans, *Kalkınma Ajansları Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği* ile *Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği*'nde belirlenen esas ve usullere uygun olarak, her yıl bütçesini hazırlamak ve uygulamak, mali kaynakları yönetmek ve kontrol etmek, hesap ve kayıtları usulüne uygun tutmak, raporlamak, mali tabloları zamanında, doğru ve uluslararası standartlara uygun, yönetimin ve ilgili diğer kişi ve kuruluşların bilgi ve ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde hazırlamak, destek verilen proje uygulamalarını izlemek ve raporlamak amacıyla modüllerinin önemli bir kısmı kullanıma açılan Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemini (KAYS) kullanmaktadır.

Kalkınma Bakanlığının e-imza tabanlı **Elektronik Belge Yönetim Sistemini (EBYS)** kullanmaya başlaması ile Ajansımız da 24 Mayıs 2012 tarihi itibarıyla Elektronik Belge

Yönetim Sistemini (EBYS) ve e-imzayı kullanmaya başlamıştır. Programın kesintisiz kullanımını sağlamak üzere bakım/onarım işi yıllık olarak güncellenmektedir.

Coğrafi Bilgi Sistemleri kullanarak veri temini sağlamaya yardımcı olan ATLAS vb. programlara abonelik yapılacak ve ihtiyaç duyulduğunda ücretli modülleri satın alınacaktır.

Ajansın bilgi ve iletişim teknolojileri altyapısının geliştirilmesi için gerekli olan yeni yazılım ve donanımların, bunların bakım ve onarımı ile danışmanlık hizmetlerinin alımı büyük ölçüde gerçekleştirilmiş olup mevcut sistemin geliştirilmesi ve eksiklerinin giderilmesi ile Ajansın bilgi ve iletişim teknolojileri altyapısına ait yazılım ve donanımların bakım ve onarımı ile lisans yenilemeleri için 2020 yılında gerekli çalışmalar yapılacaktır.

Mevcut bilgi ve iletişim teknolojileri altyapısını geliştirmek ve daha etkin bir şekilde kullanabilmek için Ajans tarafından 2020 yılında aşağıdaki faaliyetlerin gerçekleştirilmesi öngörülmektedir:

- İnternet sitelerinin geliştirilmesi ve güncellenmesi
- Ağ (Network) yapısının geliştirilmesi
- İşlemci ve sunucu tarafındaki işlemler
- Ajans personelinin ihtiyaç duyduğu alanlarda donanım ve bunlara ait yazılımların satın alınması,
- Elektronik Belge Yönetim Sistemi (EBYS) Bakımı
- Bilgi işlem donanımlarına yönelik olarak anti-virüs ve internet içerik güvenliği yazılımları yıllık lisans yenilemesinin yapılması, depolama, yedekleme ve network altyapısının oluşturulmasına devam edilmesi ve bunlar için bakım sözleşmeleri imzalanması, web sunucularının Ajans bünyesinde kurulması,
- İşletim sistemi, ofis yazılımları, veri tabanı, istatistik, coğrafi bilgi sistemi, araç takip sistemi lisansı, CAD yazılımlarının ve destek eğitimlerinin, grafik ve iletişim yazılımları ihtiyacının karşılanması ve güncellemelerin gerçekleştirilmesi,
- Ajansımız 2019 Yılında bilişim sistemlerini bulut teknolojisine taşıyarak sistem altyapı maliyetlerini düşürmüştür. 2019 yılı sonunda kanuni yükümlülükler çerçevesinde herhangi bir uygunsuzluk olmaması durumunda kullanımına devam edilmesi düşünülmektedir. Bulut sistemlerinden vazgeçip local sistem kullanımına

devam edilmesi durumunda yerel sistemlerin güncelliğini yitirmesi ve teknik gereksinimleri karşılayamamasından dolayı yenilenmesi gerekecektir.

- Ajans bünyesinde mevcut bilgi iletişim teknolojileri altyapısının sürdürülebilirliğinin sağlanması amacıyla gerekli bakım faaliyetlerinin yürütülerek ihtiyaç halinde hizmet alımlarının yapılması,
- ISO 9001:2015 Kalite Yönetim Sistemi ve ISO 27001:2017 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi, standardın öngördüğü şekilde Ajans bünyesinde oluşturulan kurul marifetiyle periyodik olarak gözden geçirilecektir. Gözden geçirmeler sırasında 9001 ve 27001 etkinlik ve verimliliğini arttıracak yazılım veya donanım maliyetlerinin karşılanması,
- Ajansımızın 2011 yılında kurmuş olduğu Performans Yönetim Sistemi düzenli olarak gözden geçirilecek ve ihtiyaç halinde güncellenecektir.
- Diğer Entegre Yönetim Bilgi Sistemleri (Personel sicil, maaş, izin yönetimi, taşınır, personel takip, talep, arşiv, kalite yönetimi)

Tablo 100- Yazılım ve Donanım İhtiyaçlarının Karşlanması ile Yönetim Bilgi Sistemleri Altyapısının Geliştirilmesi ile İlgili Faaliyetler

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Ajansın ve YDO'ların İnternet Sitelerinin Güncelleştirme ve Bakım Hizmetleri	Destek Birimi (Bilgi İşlem-Basın ve Halkla İlişkiler) YDO'lar	01/01/20-31/12/20	8.500,00
Bilgi ve İletişim Teknolojileri Altyapısının Geliştirilmesi*	Destek Birimi (Bilgi İşlem)	01/01/20-31/12/20	650.000,00
Bulut Teknolojileri Kullanımı (Azure ve Office 365)	Destek Birimi (Bilgi İşlem)	01/01/20-31/12/20	62.000,00
EBYS Bakım	Destek Birimi (Bilgi İşlem)	01/01/20-31/12/20	15.000,00
ISO 9001: 2015 Kalite Yönetim Sistemi, ISO/IEC 27001: 2017 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi ve Performans Yönetim Sisteminin Geliştirilmesi, Gözden Geçirilmesi	PPKB ve Destek Birimi	01/01/20-31/12/20	30.000,00

Diğer Entegre Yönetim Bilgi Sistemleri (Personel sicil, maaş, izin yönetimi, taşınır, personel takip, talep, arşiv, kalite yönetimi) kurulması ve Önceki Yıllarda Kullanıma Sunulanların Bakımları	Destek Birimi	01/01/20-31/12/20	100.000,00
Mevcut Yazılımların Bakım Sözleşmeleri (NetKa ve Taşınır Sistemi Yazılımları)	Destek Birimi	01/01/20-31/03/20	5.000,00

*Ajansımız tarafından satın alınan yeni hizmet binasının tadil ve tefriş işlemleri devam etmektedir. 2020 yılı Şubat ayında Ajansımızın yeni hizmet binasına taşınması planlanmaktadır. Taşınma öncesi 2019 yılında planlanan ancak 2020 yılına sarkan zaruri bilgi işlem ekipmanları burada gösterilmiştir. Ajansımız fiziksel server yerine bulut teknolojisi kullanmaya başlamıştır. Siber güvenlik vb. durumlardan dolayı kamu kurumlarının bulut teknolojisinden çıkmasına yönelik bazı yasal düzenlemeler gündeme gelmiştir. Ajansımızın bu nedenle bulut teknoloji yerine fiziksel server kullanmasının zorunlu hale gelmesi durumunda doğacak maliyet kalemi Çalışma Programına eklenerek revizyon için Bakanlığımıza gönderilecektir.

Destek Hizmetlerinin Karşlanması

Ajans Genel Sekreteri için 2013 yılında 1 adet binek türü araç satın alınmıştır. Yine, Ajansın Merkez Yerleşkesi ve Şanlıurfa Yatırım Destek Ofisi hizmetleri ile izleme ve değerlendirme faaliyetlerinde kullanılmak amacıyla 5 adet binek türü araç kiralanmıştır. 2020 yılında da bu araçların kiralanmasına devam edilecektir.

Ajans Merkez Yerleşkesi ve Şanlıurfa'daki YDO'nun büro, güvenlik, temizlik ve şoförlük işleri ise, 696 sayılı KHK kapsamında Ajans bünyesine geçen 14 işçi eliyle yürütülmektedir. Şanlıurfa YDO'ya yeni dönemde 1 adet temizlik görevlisi alınması planlanmaktadır.

Diğer taraftan, 2020 yılında Ajans ve Yatırım Destek Ofislerinin kira, ortak giderlere katılım ve diğer hizmet bedelleri (iletişim, aydınlatma, iklimlendirme, araç yakıt, internet, su, temizlik malzemeleri vb.) karşılanacaktır. Yine, Ajans ve Yatırım Destek Ofislerinin sarf malzemeleri ihtiyaçları da *Kalkınma Ajansları Mal, Hizmet ve Yapım İşi Satın Alma ve İhale Usul ve Esasları* çerçevesinde satın alınacaktır. Bunun yanı sıra Ajans araçlarının il dışına giderken ihtiyaç duyacağı otoyol giderleri ile, yasal olarak ödenmesi gereken Motorlu Taşıtlar Vergisi (makam aracı), dava sürecinde ödenmesi gereken pul bedelleri, avukatlık ödemeleri, dosya bedelleri, harçlar, cezalar vb. vergi ve zaruri harcamalar karşılanacaktır.

Yeni hizmet binasının tam anlamı ile tamamlanması 2020 yılının ilk aylarına kadar sürebileceği göz önüne alınarak taşınma ve mevcut ana hizmet binasının 3 aylık kira giderleri de hesaba katılmıştır.

Tablo 101- Destek Hizmetlerinin Karşılanmasına Yönelik Faaliyetler

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Ulaşım Hizmetlerinin Tespiti ve Temini	Genel Sekreterlik	01/01/20-31/12/20	300.000,00
Hizmet Mekânlarının ve YDO'ların Genel Hizmet Personel Ücretleri (Temizlik, Güvenlik vb)	Genel Sekreterlik	01/01/20-31/12/20	954.705,28
Hizmet Mekânlarının ve YDO'ların Genel Hizmet Personel Ücretli SGK'ları (Temizlik, Güvenli vb)	Genel Sekreterlik	01/01/20-31/12/20	236.417,20
Şanlıurfa YDO'nun Kira Gideri, Ortak Giderlere Katılım ve Hizmet Binası ile ŞYDO'nun Diğer Hizmet Bedellerinin (haberleşme, posta, elektrik, akaryakıt, su temizlik malzemeleri, internet, iklimlendirme vb.) Karşılanması	Genel Sekreterlik	01/01/20-31/12/20	600.000,00
Yeni Hizmet Binasına Taşınma	Destek Hizmetleri Birimi	01/01/20-31/03/20	40.000,00
Yargılama ve Müşavirlik Giderleri	Hukuk Müşavirliği	01/01/20-31/12/20	300.000,00

İç Kontrol Sisteminin Geliştirilmesi, İç/Dış Denetimlerin Yapılması ve Kalite Tetkiki

4 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin “*Malî Saydamlık ve Hesap Verme Sorumluluğu*” başlıklı 203. maddesi ile Ajanslar, finansal kaynaklarının elde edilmesi ve kullanılmasında, denetimin sağlanması amacıyla, kamuoyunu zamanında bilgilendirmekle yükümlü tutulmuş olup bu amaçla;

- a) *Görev, yetki ve sorumlulukların açık olarak tanımlanması,*
- b) *Yıllık çalışma programı ile bütçenin hazırlanması, yetkili organlarda görüşülmesi, uygulanması ve uygulama sonuçları ile raporların kamuoyuna açık ve ulaşılabilir olması,*
- c) *Ajanslar tarafından proje ve faaliyetlere sağlanan desteklerin bir yılı geçmemek üzere belirli dönemler itibarıyla kamuoyuna açıklanması,*

d) Ajans hesaplarının standart bir muhasebe sistemi ve genel kabul görmüş muhasebe ilkelerine uygun bir muhasebe düzenine göre oluşturulması, zorunludur.

Ajansların malî ve finansal kaynaklarının elde edilmesi, kullanılması ve malî denetiminin sağlanmasında görevli ve yetkili olanlar; kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumludur.

Bu nedenle, Ajans'ta iç kontrol sistemi ile dış denetim sisteminin kurulmasına ihtiyaç vardır. Ajans'ta henüz İç Denetçi istihdam edilmemiştir. 2020 yılında istenen niteliklere haiz bir İç Denetçinin istihdam edilmesi öngörülmektedir. Ajansın altı aylık ve yıllık denetimi Ajans personelinden müteşekkil komisyon marifetiyle gerçekleştirmektedir.

Hâlihazırda, Ajans'ta, harcama yetkilisi, gerçekleştirme görevlileri, hukuk müşaviri ile muhasebe yetkilisi belirlenmiştir.

Ajans'ta görevli personelin görev, yetki ve sorumlulukları açık olarak tanımlanmış; yıllık çalışma programı ile bütçenin hazırlanması, yetkili organlarda görüşülmesi, uygulanması ve uygulama sonuçları ile raporların kamuoyuna açık ve ulaşılabilir olması için gerekli tedbirler alınmıştır. Ajans tarafından proje ve faaliyetlere sağlanan destekler belirli dönemler itibarıyla kamuoyuna açıklanmaktadır. Ajans hesaplarının standart bir muhasebe sistemi ve genel kabul görmüş muhasebe ilkelerine uygun bir muhasebe düzenine göre oluşturulması için gerekli tedbirler alınmıştır.

Ajans 2012 yılından beri ISO 9001: 2015 Kalite Yönetim Sistemi, ISO 27001: 2017 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemlerini başarı ile uygulamaktadır. Söz konusu sistemlerin yıllık denetim maliyetleri ile belge ücretleri bu başlık altında karşılanacaktır.

Tablo 102- İç ve Dış Denetimle İlgili Faaliyetler

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
İç Denetim Sisteminin Geliştirilmesi	Genel Sekreterlik	01/01/20- 31/12/20	10.000,00
Dış Denetimin Yapılması	Genel Sekreterlik	01/01/20- 31/12/20	10.000,00
ISO 9001: 2015 Kalite Yönetim Sistemi, ISO 27001: 2017 Bilgi	Genel Sekreterlik	01/01/20- 31/12/20	20.000,00

Güvenliği Yönetim Sistemi Denetimi			
---------------------------------------	--	--	--

İzleme ve Değerlendirme Hizmetleri

2020 yılında İzleme ve Değerlendirme hizmetleri kapsamında, Ajans tarafından takibi yapılan Mali Destek Programları, Teknik Destek, Fizibilite Desteği, CMDP ve GÜDÜMLÜ projelerinin izleme ve değerlendirme faaliyetlerine devam edilecektir. Ayrıca, uygulaması tamamlanan programlarla ilgili olarak *Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği*'nde, desteklenen proje ve faaliyetlerin en az %10'unun ajans personeli veya zorunlu hallerde ajans tarafından yetkilendirilmiş denetçiler tarafından denetlenir hükmü yer almaktadır. 2020 yılında bu çalışmaya ilave olarak tamamlanan mali destek programlarının etki değerlendirmesine yönelik analizler yapılacaktır.

Ayrıca, yeni dönem GAP Eylem Planı'nın TRC2 bölgesindeki uygulamalarının izleme ve değerlendirmesi GAP-BKİ ile birlikte yürütülecektir.

Tablo 103- İzleme ve Değerlendirme Hizmetleri İle İlgili Faaliyetler

Faaliyet Adı	Alt Faaliyetler	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Destek Projelerinin İzlenmesi ve Değerlendirilmesi	<ul style="list-style-type: none"> Projelere İzleme Ziyaretleri Yapılması, Ara ve Nihai Raporların Değerlendirilmesi, Ödemelerinin Yapılması. 	İDB	01/01/20-31/12/20	20.000,00
Tamamlanan Mali Destek Programları Kapsamında Desteklenen Projelerin Denetiminin Yapılması	<ul style="list-style-type: none"> Denetim Yapılacak Projelerin Belirlenmesi, Denetimlerin Yapılması ve Sonuçlarının Raporlanması. 	İDB-HM	01/01/20-31/12/20	10.000,00

Desteklenen Projelerin Etki Değerlendirmelerinin Yapılması	<ul style="list-style-type: none"> • Etki Değerlendirmesi ile İlgili Olarak Piyasa Araştırması Yapılması, • Etki Değerlendirmesinin Yöntemi İle Değerlendirmeyi Yapacak Firmanın Belirlenmesi, • Etki Değerlendirmesinin Yaptırılarak Sonucunun Raporlanması. 	İDB	01/01/20-30/06/20	100.000,00
Önceki Yıllarda Uygulanmış Olan Mali Destek Programları Kapsamında Desteklenmiş Olan Projelerin Tanıtım Kataloglarının Hazırlanması	<ul style="list-style-type: none"> • Katalog Hazırlanması ve Basımı 	İDB	01/01/2031/08/20	100.000,00

iv. Tanıtım Faaliyetleri

Ajansın faaliyetleri hakkında farkındalığı artırmak, kamuoyunu bilgilendirmek ve Bölgedeki iş ve yatırım olanaklarını tanıtmak için bölge içi ve bölge dışında yer alan ajanslar, kamu kurum ve kuruluşları, meslek odaları, STK'lar ve özel sektörle yakın ilişkilerin kurulması için tanıtım faaliyetleri önemli bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır.

İletişim ve Tanıtım Faaliyetleri

Bölgenin Ajansın faaliyetleri konusundaki farkındalığını artırmak için il merkezleri ile ilçelerde Ajans'ın tanıtımına yönelik saha ziyaretleri ve bilgilendirme toplantılarına devam edilecektir. Bu amaçla, basın ve yayın organlarından da yararlanılacak ve yerel medyada yer alacak reklamlar verilecektir. Tanıtım faaliyetleri kapsamında hem Ajans hizmet binalarında ve hem de valilikler, belediyeler, ticaret ve sanayi odaları gibi yerlerden dağıtımı yapılmak üzere broşür, dosya, CD, ajanda, tanıtım filmi ve benzeri görsel materyal hazırlanacaktır. Diyarbakır ve Şanlıurfa Yatırım Destek Ofisleri marifetiyle ülkemizde ve yurt dışındaki önemli fuar ve organizasyonlara iştirak edilecektir. Diğer kuruluşlarca bölgenin sorunları ve kalkınmasıyla

ilgili düzenlenen toplantılara, sempozyum, kongre ve konferans gibi organizasyonlara katılım ve gerekli hallerde katkı da sağlanacaktır.

Daha geniş bir kesime hitap etmek ve daha yoğun ilgi çekmek amacıyla, ulusal ve uluslararası kuruluşlar tarafından yatırım ve proje finansmanı amacıyla sağlanan kredi ve hibe imkanları da Ajans ve YDO'ların internet sitelerinde yer vermek suretiyle duyurulacak ve yerel aktörlerin bilgilendirilmesi amacıyla çeşitli tanıtım ve eğitim toplantıları tertip edilebilecektir.

Bölgesel kalkınma konularına ağırlık veren ve 6 ayda bir yayımlanan “Karacadağ Bölgesel Kalkınma” isimli Ajans dergisinin yayımlanması çalışmalarına 2020 yılında devam edilecektir. Dergi'nin amacı; genel olarak kalkınma, ekonomik kalkınma, sosyal kalkınma, bölgesel kalkınma vb. kalkınmanın farklı boyutları ve yöntemleri ile yurt içindeki ve yurt dışındaki bölgesel kalkınma ajanslarının çalışmaları konusunda ortak bir bilimsel, akademik ve tecrübe paylaşım platformu oluşturmaktır. Dergi; ağırlıklı olarak ekonomi, uluslararası ekonomi, kalkınma, yerel ve bölgesel kalkınma vb. alanlardaki bilimsel, akademik ve tecrübe paylaşımı amaçlı çalışmalara yer veren kurumsal bir dergi özelliği taşımaktadır.

Ayrıca, hazırlanacak olan tanıtım ve iletişim stratejisi çerçevesinde basın ziyaretleri yapılacak, Ajans ile ilgili gelişmelerden ve faaliyetlerden medya kuruluşları haberdar edilecek, oluşturulan “medya takip sistemi” ile Ajans'ın basında yer alan haberlerinin düzenli olarak takip edilmesi ve raporlanması sağlanacaktır. Bunun yanı sıra e-bülten uygulaması sürdürülecektir.

Ajansımız önceki yıllarda dünyada, ülkemizde ve bölgemizdeki ekonomik ve sosyal gelişmelerin takibi amacıyla ulusal ve bölgesel düzeyde yayın yapan bazı gazeteler ile bilimsel dergilere abone olunmuştur. 2020 yılında bu abonelikler devam edecektir. Bu amaçla, gerekirse, elektronik dergilere (e-journal) ulaşım için gerekli hizmetler satın alınabilecektir.

2020 yılında diğer Ajansların basın ve halkla ilişkiler görevlileri Bölgeye davet edilerek bir fotoğrafçılık eğitimi ve safarisi düzenlenecektir. Bu faaliyet Bölgenin diğer Ajanslar ve kamoyu nezdinde tanılabilirliğine katkı sunacaktır.

Tablo 104- İletişim ve Tanıtım Faaliyetleri

Faaliyet Adı	Alt Faaliyetler	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
---------------------	------------------------	------------------	---------------	-----------------------------

İletişim ve Tanıtım Faaliyetleri	<ul style="list-style-type: none"> • Tanıtım Toplantıları (Kurumlar, ilçeler vs.), • Yerel Organizasyonlara Katılım, • Yurtiçi ve Yurt Dışı Toplantı, Panel, Konferans, Sempozyum ve Fuarlara Katılım, • Kurumsal İş birlikleri 	Genel Sekreterlik	01/01/20-31/12/20	150.000,00
	<ul style="list-style-type: none"> • Reklâmlar (Radyo, TV, Gazete vb), İlanlar, Tanıtım Filmleri, • Basın Toplantıları, Broşürler, • Ajans Dergisi, Fotoğraf Yarışması • E-bülten ve Tanıtım Kataloğu yayınlanması, • Medya Takip Sisteminin Devam Ettirilmesi, 	Genel Sekreterlik	01/01/20-31/12/20	330.000,00
	<ul style="list-style-type: none"> • Diğer Tanıtım Materyallerinin Hazırlanması. 	Genel Sekreterlik, DFİB	01/01/20-31/12/20	50.000,00
	<ul style="list-style-type: none"> • Fotoğrafçılık Eğitimi ve Safarisi 	BHİ	01/04/20-31/05/20	30.000,00

Yatırım Destek Ofislerinin Faaliyetleri

Yatırımcıların başvuru kabul etme ve işlemlerin takip edilmesi sorumluluğunu üstlenecek Yatırım Destek Ofislerinin, işlemlerini ivedilikle yürütmesi amacıyla karar verme konusunda yetki sahibi kurum ve kuruluşlarla iş birliği mekanizmalarının tesis edilmesi amacıyla 27.08.2014 tarih ve 29101 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan *Kalkınma Ajansları Yatırım Destek Ofisleri Yönetmeliği*'nin öngördüğü çalışmalar yürütülecektir.

Diyarbakır ve Şanlıurfa Yatırım Destek Ofisleri; Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi ile birlikte bölgeye yatırımcı çekme konusunda gerek duyulduğunda koordineli olarak çalışacaklardır. Aynı zamanda İl düzeyinde hazırlanmış olan yatırım destek ve tanıtım stratejilerinin eylemleri uygulanacak ve takip edilecektir. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı koordinasyonunda Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi ile iş birliği tesis edilecek, ulusal politika ve uygulamalarla uyum sağlanacak, ulusal ve bölgesel düzeyde elde edilen tecrübelerden yararlanılacaktır. Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi tarafından Ajansımızla ilgili olarak belirlenen iletişim kişisi ile Yatırım Destek Ofisi Koordinatörleri gerekli iletişimi ve koordinasyonu sağlayacaklardır.

Diyarbakır ve Şanlıurfa'da Ekonomi ve Koordinasyon toplantıları yapılacak, ayrıca Şanlıurfa ve Diyarbakır'daki özel sektör temsilcileriyle ve iş dünyasıyla düzenli toplantılar gerçekleştirilecektir.

"Yatırım Yeri Temininin Kolaylaştırılması" kapsamında Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü ile Ajansımız Ulusal Coğrafi Veri Altyapısı kapsamına giren konularda ihtiyaç duyulan verilerin temin edilmesi, erişimi, paylaşımı ve kullanımını esaslarını belirleyen bir iş birliği protokolü imzalamıştır. Bu çalışmalar yakinen takip edilecek olup, kullanıma açılan sistemler yatırım yeri temini konusunda aktif olarak kullanılacaktır.

Daha geniş bir kesime hitap etmek ve daha yoğun ilgi çekmek amacıyla, ulusal ve uluslararası kuruluşlar tarafından yatırım ve proje finansmanı amacıyla sağlanan kredi ve hibe imkanları Ajans ve YDO'ların internet sitelerinde yer vermek suretiyle duyurulacak ve yerel aktörlerin bilgilendirilmesi amacıyla çeşitli tanıtım ve eğitim toplantıları tertip edilebilecektir.

Bunun yanısıra, daha önceki bölümlerde SOP'lar içerisinde gösterilen bir çok faaliyetin yürütülmesinde de yine Diyarbakır ve Şanlıurfa Yatırım Destek Ofisleri aktif bir şekilde görev alacaktır.

Bölgemizin İhracat rakamları malesef ülke rakamlarının ve potansiyelimizin oldukça altında yer almaktadır. Bu kapsamda ihracatı geliştirme adına illerimizde yer alan Ticaret ve Sanayi Odaları ile birlikte rekabet edebileceğimiz ülkelere (Avrupa, Kuzey Afrika ve Ortadoğu Ülkeleri başta olmak üzere) düzenlenen ticari fuarlara yönelik ortak fuar katılımı ve ticari heyet organizasyonları yapılacaktır. Bu kapsamda Ticaret Bakanlığı ve KOSGEB ile yakın işbirliği içerisinde çalışılacaktır. Ticaret Bakanlığının illerde açmayı düşündüğü İhracat Ofisleri için hazırlık mahiyetinde Diyarbakır Ticaret ve Sanayi Odası tarafından bir ofis kurulmuş olup, personel istihdamı yapılmıştır. Bu ofisin istenilen seviyede olması ve daha fazla kişiye ulaşması için Diyarbakır YDO aktif şekilde görev alacaktır. Yine 2020 yılı içerisinde Irak pazarında Diyarbakır ve Şanlıurfa illerinin etkin olabilmesi için kapsamlı çalışmalar yapılacaktır.

Şanlıurfa Ticaret ve Sanayi Odası koordinasyonu ve Şanlıurfa YDO danışmanlığında, 2019 yılında Ticaret Bakanlığınca Uluslararası Rekabetçiliği Geliştirme (URGE) programı destek başvurusu yapılmış olup proje desteklenmeye hak kazanmıştır. Proje kapsamında Trafo-Dalgıç Pompa- Sondaj sektörlerinden oluşan bir küme ile bu alandaki ihracatın geliştirilmesine yönelik ihtiyaç analizi, alım heyetleri ağırlanması, belirlenen hedef ülkelere alım ziyaretleri

gerçekleştirilmesi ve ihtiyaç halinde fuar ziyareti gerçekleştirilecektir. URGE kapsamında oluşacak maliyetler proje bütçesinden karşılanacaktır. Yurtdışı alım ziyaretlerinde Şanlıurfa YDO uzmanı eşlik edecek olup personel giderleri ajans bütçesinden karşılanacaktır.

Tanıtım toplantıları, eğitimler ve fuarlarda dağıtılmak üzere Ajansı ve Yatırım Destek Ofislerini tanıtıcı broşür, katalog, rehber, tanıtım filmi ve benzeri dokümanlar bastırılacaktır. Yurtiçi ve yurtdışından yatırımcı heyetleri ağırlanacaktır. Yatırım destek ofislerimiz, diğer Ajansların YDO'ları ile önemli işbirlikleri yapmayı planlamaktadır.

Önceki yıllarda Şanlıurfa ve Diyarbakır İllerinin tarım, turizm ve sanayi alanlarında yatırım olanaklarını tanıtmak üzere çok dilli tanıtım filmi ve tanıtım materyalleri hazırlanmıştır. Bunların güncellenmesi ve ihtiyaç halinde yeniden basımı yapılacaktır.

Diyarbakır ve Şanlıurfa'da 2020 yılında gerçekleştirilecek inşaat fuarlarına katılım sağlanacaktır. Bu fuarların nitelik ve etkinliklerinin artırılması için satın alım heyetleri getirilecek ve iş görüşmeleri organize edilecektir. Ayrıca Şanlıurfa Yatırım Destek Ofisi tarafından "artırılmış gerçeklik" konusundaki deneyimlerin yerinde görülmesi için *Almanya Fraunhofer Enstitüsü VR Araştırma Merkezine* çalışma ziyareti gerçekleştirilecektir.

Yeni Teşvik Sistemine yönelik eğitim, bilgilendirme ve tanıtım faaliyetlerinde bulunulacaktır. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından görevlendirme yapılması durumunda süresi dolan teşvik belgelerinin tamamlama ekspertizi ve vizesi işlemleri ile ilgili çalışmalar yapılacaktır.

Tablo 105- Yatırım Destek Ofislerinin Faaliyetleri

Faaliyet Adı	Alt Faaliyetler	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Diyarbakır Turizm Platformu, Diyarbakır ve Şanlıurfa Ekonomi ve Koordinasyon Toplantıları, Şanlıurfa ve Diyarbakır'daki özel sektör temsilcileriyle ve iş dünyasıyla düzenli toplantılar	<ul style="list-style-type: none"> Hazırlık Çalışmaları, Toplantıların yapılması ve kararların takibi.	Ş.Urfa ve D.Bakır YDO	01/01/20-31/12/20	100.000,00

Yurt İçi ve Yurt Dışı İş, Yatırım ve İhracat Geliştirme Çalışmalarına Katılım ve Yurt Dışı Çalışma Ziyaretleri Düzenlenmesi, alım heyetlerinin bölgeye getirilmesi	<ul style="list-style-type: none"> Fuar ve organizasyonlara katılım, Alım heyetlerinin ağırlanması Yurt dışına alım heyeti götürülmesi 	Ş.Urfa ve D.Bakır YDO	01/01/20-31/12/20	420.000,00
Yatırım Tanıtım Materyalleri ve Tanıtım Filmi Hazırlanması	<ul style="list-style-type: none"> Çok dilli yatırım tanıtım materyalleri hazırlanması ve basımı, Çok dilli tanıtım filmleri Yapımı. 	Ş.Urfa ve D.Bakır YDO	01/01/20-31/12/20	250.000,00
Diğer Yatırım Destek ve Tanıtım Giderleri	<ul style="list-style-type: none"> Gazetelerde, dergilerde, internet sitelerinde, tv'lerde ve billboardlarda tanıtım çalışmaları vb. İnternet sitesi yenileme işleri vb. Yatırım Yapılması amacı ile firma ve kurum ziyaretleri vb. Diyarbakır Sağlık Turizmi Hazırlık ve Uygulama Faaliyetleri 	Ş.Urfa ve D.Bakır YDO	01/01/20-31/12/20	200.000,00
Yatırım Teşvik Belgesi (YTB) Başvuruları, İzleme ve Değerlendirme ile Tamamlama Ekspertizi ve Vizesi Çalışmaları	<ul style="list-style-type: none"> Başvuruların Alınması, YTB'lerin İzleme ve Değerlendirmesi ile Raporlanması, YTB Tamamlama Ekspertizi ve Vizesi İşlemlerinin Yapılması. 	Ş.Urfa ve D.Bakır YDO	01/01/20-31/12/20	0,00
İhtiyaç duyulan yatırım konularında Analiz, Fizibilite, Eğitim, Saha Çalışmaları ve Ziyaretler	<ul style="list-style-type: none"> Analiz ve Fizibilite Çalışmaları yapılması. Eğitimler Yurt dışı ve yurt içi Saha çalışmaları ve ziyaretleri 	Ş.Urfa ve D.Bakır YDO	01/01/20-31/12/20	430.000,00
İşbirliği Organizasyonları	<ul style="list-style-type: none"> Hazırlıkların Yapılması, Organizasyonların Gerçekleştirilmesi, 	Ş.Urfa ve D.Bakır YDO	01/01/20-31/12/20	400.000,00

v. AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler

vi. Diğer Proje ve Faaliyetler

4. Yerel Kalkınma Fırsatları

2018 Yılı KOBİ, Yazılım ve Tasarım Mali Destek Programı

2018 Yılında Ajansımız tarafından uygulanan KOBİ, Yazılım ve Tasarım Mali Destek Programının amacı, TRC2 Bölgesindeki KOBİ'lerin kalite ve ihracat odaklı olarak, özellikle yenilikçi teknolojiler temelinde gelişmelerine katkı sunulması ve program öncelikleri çerçevesinde firmaların desteklenmesidir. Bu amaç belirlenirken mevcut sanayi ve hizmetler sektörlerinin gelişmişlik durumu ile önceki yıllarda yürütülen programlara yapılan başvurular ve diğer teşvik, destek ve hibeler göz önüne alınmıştır. Program kapsamında getirilen ciro kriteri, dezavantajlı bölgelere, teknokentteki firmalara öncelik verilmesi ve konu öncelikleri yönüyle yatay bir odaklanma tercih edilmiştir.

Bu amaç doğrultusunda, 2018 yılı KOBİ, Yazılım ve Tasarım Mali Destek Programı için 10,5 Milyon TL'lik kaynak ayrılmıştır. Projelerin sözleşmeleri imzalanmış olup, uygulamaların bir kısmı 2020 yılında devam edecektir. 2020 yılına aktarılacak miktarlar aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 106-2018 Yılı KOBİ, Yazılım ve Tasarım Mali Destek Programı

Faaliyet Adı	Alt Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
KOBİ, Yazılım ve Tasarım Mali Destek Programı	Programın Uygulanması	Karacadağ Kalkınma Ajansı, İDB	01/01/20-31/12/20	500.000,00
	Programın İzlemesi		01/01/20-31/12/20	10.000,00

Fizibilite Desteği

Ajansımız tarafından 2020 yılında Fizibilite Desteği verilmesi planlanmaktadır. Ayrıca 2018 ve 2019 yılında uygulanan programlara ait bazı projelerin uygulamaları 2020 yılında da devam edecektir. Bütçe detayları aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 107- 2018, 2019 ve 2020 Yılı Fizibilite Desteği Programı

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
2018 Yılı Fizibilite Desteği Programı	Karacadağ Kalkınma Ajansı, İDB	01/01/20-31/03/20	1.020.000,00
2019 Yılı Fizibilite Desteği Programı	Karacadağ Kalkınma Ajansı, İDB	01/01/20-30/05/20	1.124.824,59

2020 Yılı Fizibilite Desteği Programı (SOP'lar dışında kalan)	Karacadağ Kalkınma Ajansı, PYB	01/01/20-31/12/20	200.000,00
2020 Yılı Fizibilite Destekleri Başvuru Rehberlerinin Hazırlanması, Program Açılış ve Bilgilendirme Toplantılarının Yapılması, Basın Bilgilendirme Toplantılarının yapılması, Eğitim Toplantılarının Yapılması ve Teknik Destek Masası Hizmeti Verilmesi Başvuruların Alınması, Proje Değerlendirme	Karacadağ Kalkınma Ajansı, PYB	01/01/20-31/12/20	20.000,00

Teknik Destek Programı

08.11.2008 tarih ve 27048 sayılı Resmî Gazete’de yayınlanan Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği’nin (PFDY) 32’nci maddesinde, “Ajans; adil, açık ve şeffaf kurallara tabi olmak ve kendisi tarafından yapılan herhangi bir proje teklif çağırısı ile ilişkilendirilmemek koşuluyla, yerel yönetimlerin başta planlama çalışmalarını ile bölge plan ve programlarını uygulayıcı veya yerel kalkınma kapasitesini artırıcı faaliyetleri ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarının ve bölgedeki sivil toplum kuruluşlarının yerel ve bölgesel kalkınmaya katkıda bulunabilecek çalışmalarını için, mevcut imkânları çerçevesinde kendi personeli eliyle ya da zorunlu hallerde hizmet alımı yoluyla; eğitim verme, program ve proje hazırlanmasına katkı sağlama, geçici uzman personel görevlendirme, danışmanlık sağlama, lobi faaliyetleri ve uluslararası ilişkiler kurma gibi kurumsal nitelikli ve kapasite geliştirici teknik destek hizmetleri sağlayabilir” hükmü yer almaktadır.

2020 yılı içerisinde, Ajansımız tarafından verilebilecek teknik destekler SOP başlıkları altında ayrı ayrı verilmiştir. Bu başlıkların dışında kalan diğer konularla ilgili bu bölümde ayrı bir Teknik Destek Programı bütçesi tahsis edilmiştir. Bununla birlikte SOP’ların öncelikleriyle uyumlu yeterli sayıda talep gelmemesi halinde bütçe kalemleri arasında aktarım yapılabilecektir. YKF altında ayrıca 2019 yılından 2020 yılına sarkan teknik desteklerin de uygulanmasına devam edilecektir.

Tablo 108- 2019 ve 2020 Yılı Teknik Destek Programı

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
---------------------	------------------	---------------	-----------------------------

2019 Yılı Teknik Destek Programı	Karacadağ Kalkınma Ajansı, İDB	01/01/20-30/05/20	500.000,00
2020 Yılı Teknik Destek Programı (SOP'lar dışında kalan)	Karacadağ Kalkınma Ajansı, PYB, İDB	01/03/20-31/12/20	100.000,00
2020 Yılı Teknik Destek Programları Başvuru Rehberlerinin Hazırlanması, Program Açılış ve Bilgilendirme Toplantılarının Yapılması, Basın Bilgilendirme Toplantılarının yapılması, Eğitim Toplantılarının Yapılması ve Teknik Destek Masası Hizmeti Verilmesi Başvuruların Alınması, Proje Değerlendirme	Karacadağ Kalkınma Ajansı, PYB	01/03/20-31/12/20	25.000,00

Güdümlü Projeler

Şanlıurfa Tekno Girişimcilik ve İnovasyon Merkezi Güdümlü Projesi

Bilgi teknolojileri konusunda iş fikri olan gençlerin bu fikirleri hayata geçirmesini sağlayacak eğitim ve mentörlük hizmetlerini sunan ve bu fikirlerin ulusal ve uluslararası düzeyde ticarileştirilmesine katkı sağlayan aynı zamanda Şanlıurfa'da girişimcilik ekosistemini geliştirecek bir merkez oluşturmak bu projenin konusudur.

Tablo 109- Şanlıurfa Tekno Girişimcilik ve İnovasyon Merkezi Güdümlü Projesi

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Şanlıurfa Tekno Girişimcilik ve İnovasyon Merkezi	Şanlıurfa Teknoloji Geliştirme Bölgesi Kurucu ve İşletici A.Ş.	01/01/20-31/12/20	2.033.212,50

Şanlıurfa Teknoloji Geliştirme ve Eğitim Merkezi (ŞUTGEM) Güdümlü Projesi

Şanlıurfa'da özellikle sanayi sektöründe faaliyet gösteren işletmelerin kalifiye işgücü ihtiyacını gidermeye yönelik hizmet verecek, aynı zamanda teknoloji geliştirmeye yönelik ortak kullanım alanları sağlamak amacıyla Şanlıurfa Teknoloji Geliştirme ve Eğitim Merkezi proje uygulanmaya başlamıştır. Güdümlü proje kapsamında Ajansımız 5.120.787,87 TL'lik destek sağlamıştır. Projenin 2020 yılında sarkan kısmı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 110- Şanlıurfa Teknoloji Geliştirme ve Eğitim Merkezi (ŞUTGEM)

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Şanlıurfa Teknoloji Geliştirme ve Eğitim Merkezi (ŞUTGEM)	Şanlıurfa Ticaret ve Sanayi Odası	01/01/19-10/01/20	2.327.459,00

Cazibe Merkezleri Destekleme Programı

2018 Yılı CMDP Şanlıurfa Tekno-İŞGEM Projesi

Şanlıurfa ili tarımsal üretimde ülkenin en önde gelen illerinden biridir. Sanayi üretiminde de atağa geçen ile teşvik sistemiyle beraber ciddi yatırımlar yapılmaya başlanmıştır. Hem tarımsal hasıladan katma değerli ürünler üretmek hem de sanayi üretiminde daha yenilikçi ve sürdürülebilir yöntemlerle ulusal ve uluslararası firmalarla rekabet edebilecek bir konuma gelmek nitelikli işgücünü yetiştirmekten, maliyetleri düşürmekten ve daha yenilikçi firmalar yaratmaktan geçmektedir.

Bu projeye Şanlıurfa'nın sahip olduğu ekonomik kaynakları ve beşeri potansiyeli bölgesel kalkınmayı hızlandıracak şekilde bölgede değerlendirilecektir. Bilgiyi kullanmasını bilen, piyasa koşullarına uyum sağlayabilen, hızlı büyüeyebilen, nitelikli personel istihdamı sağlayan, ürün ve üretim yöntemi itibarıyla yenilikçi, yüksek katma değerli ürünlerle uluslararası rekabete açık ihracatçı işletmeler yetiştirmek projenin en temel gereğesidir.

Tablo 111- 2018 Yılı CMDP Şanlıurfa Tekno-İŞGEM Projesi

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
2018 Yılı CMDP Şanlıurfa Tekno-İŞGEM Projesi	Harran Üniversitesi	01/01/20-31/12/20	600.000,00

2018 Yılı CMDP Diyarbakır Girişimci Destek Merkezi Projesi

Diyarbakır Girişimci Destek Merkezi, il genelinde girişimciliği geliştirmek, girişimcilik kültürünü yaygınlaştırmak ve daha sistemli, bütüncül girişimci destek modellerinin geliştirilmesi ve uygulanmasını sağlamak amacıyla planlanmıştır.

Tablo 112- 2018 Yılı CMDP Diyarbakır Girişimci Destek Merkezi Projesi

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
--------------	-----------	--------	----------------------

Diyarbakır Girişimci Destek Merkezi Projesi	Karacadağ Kalkınma Ajansı, Diyarbakır YDO	21.02.2019	7.500.000,00
	Diyarbakır Ticaret ve Sanayi Odası	22.08.2020	

2018 Yılı CMDP Diyarbakır Sanayi Mektebi Tasarım ve Eğitim Merkezi Projesi

Diyarbakır ilinde özel sektörün nitelikli işgücü talebi ve bu niteliklere özellikle genç ve kadınların uyum sağlayamaması en temel sorunlardan biridir. İl genç nüfus yapısına ve buna bağlı yatırım avantajına sahip olmakla beraber, işletmelerin ulusal ve uluslararası piyasalarda rekabet gücünün geliştirilmesi ve sürekliliğinin sağlanmasında nitelikli işgücü oluşturulması elzemdir.

Bölge Planında “Eğitim Aracılığıyla Ekonomik-Sosyal Kalkınmanın Desteklenmesi” amacı altında, bölgenin kalkınmasının hızlandırılması ve diğer bölgelerle arasındaki gelişmişlik farkının azaltılması için eğitimde altyapı ve kalitenin geliştirilerek beşeri sermayenin güçlendirilmesi, insan kaynakları niteliğinin iyileştirilmesi ve işgücü piyasası ile eğitim sistemi arasında uyumun sağlanması amaçlanmaktadır. Diyarbakır Sanayi Mektebinin kurulması bu amaca hizmet edecektir.

Tablo 113- 2018 Yılı CMDP Diyarbakır Sanayi Mektebi Tasarım ve Eğitim Merkezi

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Diyarbakır Sanayi Mektebi Tasarım ve Eğitim Merkezi	Diyarbakır Ticaret Odası, TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi, Karacadağ KA	01/01/20-31/12/20	2.100.000,00

Faizsiz Kredi Desteği

Faiz destekleri ile ilgili uygulamaya yönelik mevzuat düzenlemesi çalışmaları devam etmektedir. Programın uygulanmasına ilişkin süreç Bakanlıkla istişare içerisinde olgunlaştırılacaktır.

Covid-19 ile Mücadele ve Dayanıklılık Programı

Amaç:

Bu programın amacı COVID-19 salgın riskinin ülkemizde yayılımının en aza indirilmesine katkı sağlamak, bu salgınla mücadeleyi ve salgının etkilerinin azaltılmasına yönelik acil çözüm sunan yenilikçi uygulamaların geliştirilmesidir.

TRC2 (Diyarbakır-Şanlıurfa) Bölgesinde virüsün yayılımının önlenmesi ve kontrol altına alınması ayrıca salgının ülke ve bölge ekonomisine negatif etkilerinin azaltılmasına yönelik uygulanacak “2020 Yılı Covid-9 ile Mücadele ve Dayanıklılık Programı”nın ilan edilerek 7.500.000,00 TL destek sağlanması planlanmaktadır.

Tablo 114-2020 Yılı Covid-19 ile Mücadele ve Dayanıklılık Programı

Faaliyet Adı	Alt Faaliyetler	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
2020 Yılı Covid-19 ile Mücadele ve Dayanıklılık Programı	2020 Yılı Covid-19 ile Mücadele ve Dayanıklılık Programının Yürütülmesi Faaliyetleri (Başvuru Rehberlerinin Hazırlanması, Program Açılış ve Bilgilendirme Çalışmaları, Basın Bilgilendirme Çalışmaları, Eğitim Toplantılarının Yapılması ve Teknik Destek Masası Hizmeti Verilmesi, Başvuruların Alınması, Proje Değerlendirme)	Karacadağ Kalkınma Ajansı, PYB	30/03/20	100.000,00
			30/04/20	
	2020 Yılı Covid-19 ile Mücadele ve Dayanıklılık Programının Uygulaması		01/04/20	7.500.000,00
	Programın İzleme ve Değerlendirmesi	İDB	01/05/20-31/10/20	10.000,00

2020 Yılı Sosyal Destek Programı

TRC2 (Diyarbakır-Şanlıurfa) Bölgesinde uygulanacak Sosyal Destek Programının amacı, yürütülecek projeler ile istihdam edilebilirliğin artırılması, toplumun dezavantajlı kesimlerinin ekonomik ve sosyal hayata daha fazla katılmalarının sağlanması, kültürel, sanatsal ve sportif faaliyetler yoluyla bölgedeki çocuk, genç ve kadınların kendilerini daha iyi ifade etmelerine katkı verilmesidir.

İstihdam, sosyal içerme, kültür, sanat ve spor olmak üzere üç bileşenden oluşan sosyal destek programının hedef kitlesi yoksulluk ve sosyal imkânlarla erişimde sıkıntı yaşayan çocuklar, gençler, kadınlar, işsizler, yoksullar, göç etmişler ve kentlerin gecekondu bölgelerinde yaşayanlardır. Program kapsamında 2019 yılında TRC2 Bölgesinde 2 proje desteklenmiş olup bu projelere ilişkin bütçe detayları ilgili SOP altında gösterilmiştir. Bu

projelerin yanı sıra 2020 yılında ilan edilecek Sosyal Destek Programı çerçevesinde TRC2 Bölgesine kullanılacak tahmini bütçe aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 115- 2020 Yılı Sosyal Destek Programı

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
SODES Programının Yürütülmesi Faaliyetleri (Program Açılış ve Bilgilendirme Toplantılarının Yapılması, Basın Bilgilendirme Toplantılarının yapılması, Eğitim Toplantılarının Yapılması, Teknik Destek Masası Hizmeti Verilmesi Başvuruların Alınması, Proje Değerlendirme)	Karacadağ Kalkınma Ajansı, PPKB, PYB	01/01/20-31/03/20	100.000,00
Sosyal Destek Programı	Karacadağ Kalkınma Ajansı, İDB	01/04/20-31/012/20	4.000.000,00
Sosyal Destek Programının İzleme ve Değerlendirme Faaliyetleri	Karacadağ Kalkınma Ajansı, İDB	01/04/20-31/012/20	20.000,00

AB Mülteciler İçin Mali Yardım Programı (FRIT II)

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının koordinasyonunda geliştirilen *Suriyeliler ve Ev Sahibi Topluma Yönelik Sosyal Girişimcilik, Güçlendirme ve Uyum Projesinin* Bölgemizde uygulanması öngörülmektedir.

Tablo 116-Suriyeliler ve Ev Sahibi Topluma Yönelik Sosyal Girişimcilik, Güçlendirme ve Uyum Projesi

Faaliyet Adı	Alt Faaliyetler	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Suriyeliler ve Ev Sahibi Topluma Yönelik Sosyal Girişimcilik, Güçlendirme ve Uyum Projesi (FRIT-II)	a) Kalkınma Ajansları, Bakanlık ve Dünya Bankası ile İstişare Toplantıları b) Hibe Programlarının Uygulanması (PTÇ, İzleme vb.)	Genel Sekreterlik, DİFB, PPKB, PYB, İDB, Muhasebe	01/01/20-31/12/20	4 Milyon Euro*

*Proje toplam bütçesi 5 Ajans için 39,5 milyon Euro olup, Ajansımıza ayrılan tutar henüz netleşmemiştir. 2020 Yılı için 4 milyon Euro kullanılacağı öngörülmektedir. Bu rakam bütçede gösterilmemiştir.

Araştırma ve Analiz Çalışmaları

İstatistiklerle Diyarbakır ve Şanlıurfa Çalışması

Bu çalışma, Diyarbakır ve Şanlıurfa illerinin ekonomi, sosyal konular, demografi, kültür, çevre, bilim ve teknoloji alanları ile gerekli görülen diğer alanlardaki istatistiklerini derlemek, değerlendirmek, analiz etmek ve yayımlamak amacıyla Ajans eliyle hazırlanmaktadır. 2020 yılı içerisinde her iki il için hazırlanması ve yayımlanması planlanmaktadır.

Tablo 117-İstatistiklerle Diyarbakır ve Şanlıurfa Çalışmaları

Faaliyet Adı	Alt Faaliyetler	Sorumlu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Analiz Çalışmaları	İstatistiklerle Diyarbakır ve Şanlıurfa Çalışmaları	PPKB	01/05/20-31/08/20	0,00

TRC2 Bölgesi Öncü Sektörler Araştırması, Üç Yıldız Analizi

Bölge ekonomisi içinde kümelenme potansiyelinin ölçülmesi için 3 Yıldız Analizi yapılacaktır. Bu analizde sektörlerin il veya bölge ekonomisi içindeki yığılma ve uzmanlaşmaları üst referans bölge/ülkeye oranlanarak yapılan analizde sektörler içinde öncülük, belli bir büyüklük ve uzmanlaşmaya sahip olma kriterleri kullanılmaktadır. Diyarbakır ve Şanlıurfa illerinin tarım, sanayi ve hizmetler sektörleri bahsedilen nitelikleri taşıyan sektörlerin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Kümelenme potansiyelinin ortaya konulmasında üretim veya katma değer göstergeleri temel ölçütler olmasına karşın, üretim ve katma değer ölçülmesinin zorluğu ve veri kısıtı nedeniyle istihdam göstergeleri yaygın olarak kullanılmaktadır.

Nace revize 2 sektör sınıflamasına göre 2 basamaklı alt sektörler için yapılacak bu analizler Diyarbakır ve Şanlıurfa illeri için ayrı ayrı yapılacaktır.

Tablo 118- TRC2 Bölgesi Öncü Sektörler Araştırması, Üç Yıldız Analizi

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
TRC2 Bölgesi (Diyarbakır-Şanlıurfa) Öncü Sektörler Araştırması, Üç Yıldız Analizi	Karacadağ Kalkınma Ajansı, PPKB	01/01/20-30/03/20	00,00

Âtıl Tesislerin Tespit Edilmesi Çalışması

Bölgemizdeki atıl durumdaki kamu tesisleri ile özel sektöre ait tesislerin tespit edilerek bir envanter hazırlanması planlanmaktadır. Ajansımız ilgili kurum kuruluşlarla yapacağı odak görüşmeler ve yapacağı saha ziyaretleri ile bu çalışmayı hazırlayacaktır. Söz konusu tesislerin ekonomiye kazandırılmasına yönelik çalışmaların yapılması ve proje havuzu çalışmalarında ya da farklı işlevlerin kazandırılması gereken konularda uygunluk durumuna göre bu tesislerin önceliklendirilmesi sağlanacaktır.

Tablo 119- Âtıl Tesislerin Tespit Edilmesi Çalışması

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Âtıl Tesislerin Tespit Edilmesi Çalışması	PPKB, DYDO, ŞYDO	15/01/20-16/07/20	10.000,00

Yöresel ve Coğrafi İşaretli Ürünlerin Markalaşması ve Pazarlanması

Bölgemizde önemli çalışmaların yürütüldüğü coğrafi işaretler konusunda, Ajansımız yöresel ürünlerin tespiti, yöresel ürünlerin belgelenmesi, coğrafi işaret tescili süreçlerinin koordinasyonu ve ürünlerin standartlaşmış üretimi ve piyasa tutundurma süreçlerini desteklemek amacıyla koordinasyon süreçlerini başlatmıştır. 2020 yılında Ajansımız söz konusu koordinasyon ve iş birliği süreçleri kapsamında; TRC2 Bölgesi Coğrafi İşaretli ve Yöresel Ürün Katalog Çalışması, Coğrafi İşaret Tescili Başvuruları, ürünlerin standartlaşmış üretimi ve Markalaşma Çalışmaları ve nihayetinde yöresel ve coğrafi işaretli ürünlerin uluslararası akreditasyon süreçleri konusunda ilgili kurumlar ve bu konuda önde gelen uzmanların yer aldığı komisyon tarafından yürütülecektir.

Bu kapsamda TRC2 (Diyarbakır-Şanlıurfa) bölgesinin il ve ilçelerinde üretilen yöresel ve coğrafi işaretli ürünlerin belirlenmesi, tanıtımı, envanterinin çıkarılması, pazarlama, markalaşma ve uluslararası coğrafi tescil süreçlerinde yürütülecek faaliyetler aşağıdaki tabloda özetlenmiştir.

Tablo 120- Yöresel ve Coğrafi İşaretli Ürünlerde Katma Değer Artışı ve Markalaşma Çalışmaları

Faaliyet Adı	Alt Faaliyetler	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
--------------	-----------------	-----------	--------	----------------------

TRC2 Bölgesi Yöresel Ürün ve Coğrafi İşaretli Katalog Çalışması	Bölgede üretilen yöresel ürünler ve coğrafi işaret tesciline konu olabilecek ürünlerin belirlenmesi ve ürün kataloğuna dönüştürülmesi	Diyarbakır ve Şanlıurfa Valilikleri, ŞUTSO ve DTSO, Diyarbakır ve Şanlıurfa Büyükşehir Belediyeleri, Tarım ve Orman İl Müdürlükleri, Karacadağ Kalkınma Ajansı, Dicle ve Harran Üniversiteleri	01/01/20- 31/12/20	50.000,00
Coğrafi İşaret Başvuruları	Coğrafi işaret tesciline konu olabilecek özgün ürünlerin yeni coğrafi işaret başvuru işlemleri	Diyarbakır ve Şanlıurfa Valilikleri, ŞUTSO ve DTSO, Diyarbakır ve Şanlıurfa Büyükşehir Belediyeleri, Tarım ve Orman İl Müdürlükleri, Karacadağ Kalkınma Ajansı, Dicle ve Harran Üniversiteleri	01/01/20- 31/12/20	50.000,00
Markalaşma Çalışmaları	Bölgemizde üretilen yöresel ürünler ve coğrafi işaretli ürünlerin piyasaya tutundurma, pazarlama ve markalaşma çalışmaları	Diyarbakır ve Şanlıurfa Valilikleri, ŞUTSO ve DTSO, Diyarbakır ve Şanlıurfa Büyükşehir Belediyeleri, Tarım ve Orman İl Müdürlükleri, Karacadağ Kalkınma Ajansı, Dicle ve Harran Üniversiteleri	01/01/20- 31/12/20	70.000,00
Uluslararası Akreditasyon Süreçleri	Coğrafi işaretli ürünlerin uluslararası akreditasyon çalışmaları	Diyarbakır ve Şanlıurfa Valilikleri, ŞUTSO ve DTSO, Diyarbakır ve Şanlıurfa Büyükşehir Belediyeleri, Tarım ve Orman İl Müdürlükleri, Karacadağ Kalkınma Ajansı, Dicle ve Harran Üniversiteleri	01/01/20- 31/12/20	50.000,00
TOPLAM				220.000,00

Diyarbakır İl Yenilik Platformu Çalışmaları

Diyarbakır Valiliği ve Ajansımızın ortak girişimi ile kurulan Diyarbakır il Yenilik Platformu ilimizdeki yenilikçi ve inovatif çalışmaların değerlendirileceği bir platform olup ilgili paydaşlarla beraber yılda 6 defa toplanacaktır. Ajansımız bu platformda aktif görev yapacak ve gerekli teknik desteği sağlayacaktır.

Tablo 121-Diyarbakır il Yenilik Platformu Çalışmaları

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Diyarbakır İl Yenilik Platformu Çalışmaları	Karacadağ KA, Diyarbakır Valiliği, DBB, Dicle Üniversitesi, Sanayi ve Teknoloji İl Müd., OSB, KOSGEB, Teknokent	01/01/20-31/12/20	50.000,00

GAP Melek Yatırım Ağı Zirvesi

GAP Bölge Kalkınma İdaresi, Dicle Kalkınma Ajansı, İpekyolu Kalkınma Ajansı ve Karacadağ Kalkınma Ajansının iş birliği ile GAP Melek Yatırım Ağı (GAPBAN) kuruluş çalışmaları tamamlanmış olup, Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından akredite edilmiştir. 2020 yılı içerisinde hem ağa melek yatırımcıların katılımını artırmak hem de girişimcilerin iş fikirlerini melek yatırımcılarla paylaşıp yatırım almalarını sağlamak amacıyla bazı faaliyetler düzenlenmesi planlanmaktadır. Bu kapsamda potansiyel Melek Yatırımcılar öncelikle tespit edilip Hazine ve Maliye Bakanlığınca lisanslama süreci yürütülecektir. Ayrıca girişim ve startup proje başvuruları alınarak düzenlenecek çeşitli organizasyonlarla (Proje Pazarı, Yarışma, Girişimci-Yatırımcı Buluşmaları, Sosyal Girişimcilik Temalı Hackaton Düzenlenmesi vb.) Melek yatırımcılarla buluşmaları sağlanacaktır. Bölgemizdeki Melek yatırımcılara yönelik Melek Yatırım Eğitim programı da düzenlenecektir.

GAPBAN'ın istenilen seviyede aktif olmasının en önemli koşullarından bir tanesi de ağ bünyesinde yer alan melek yatırımcı sayısının fazla olmasıdır. WBAF (World Business Angels Investment Forum, Dünya Melek Yatırımcılar Forumu), Dünya'daki bütün melek yatırımcılar nezdinde kabul gören ve ülkemizde düzenlenen bir etkinliktir. Burada açılacak stant ve yapılacak tanıtım etkinlikleri ile GAPBAN'ı bu mecrada bilinir hale getirmek ve melek yatırımcıları ağa kaydetmek amaçlanmaktadır.

Tablo 122- GAP Melek Yatırım Ağı Zirvesi Çalışmaları

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
GAP Melek Yatırım Ağı Zirvesi Çalışmaları (Melek Yatırım Ağı Zirvesi, Proje Pazarı, Yarışma, Girişimci-Yatırımcı Buluşmaları, Sosyal Girişimcilik Temalı Hackaton Düzenlenmesi vb.)	GAP BKİ, Karacadağ Kalkınma Ajansı, Diyarbakır ve Şanlıurfa YDO	01/01/2020-31/12/2020	150.000,00

Melek Yatırımcı Eğitim Programı	Karacadağ Kalkınma Ajansı	01/02/2020-31/04/2020	100.000,00
Dünya Melek Yatırım Forumu (WBAF), İstanbul	Karacadağ Kalkınma Ajansı	01/02/20-29/02/20	35.000,00

Girişimcilere ve Melek Yatırımcılara Yönelik Yenilikçi Destek Fonu Programı

Amaç:

Bu programın amacı, finansal erişimi olmayan ancak yenilikçi iş fikirleri olan girişimcilerin iş fikirlerini hayata geçirmek üzere bazı ekosistemlerin oluşmasına hız kazandırmak ve girişimcilerin özel sektör iş birliklerine imkân sağlamaktır.

Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Günümüzde tüm Dünyada teknolojik dönüşümü hızlandıran, iş yapma şekillerini değiştiren, yenilikçi ve inovatif yaklaşımlarla insanların hayatlarını kolaylaştıracak değerler üreten ve bu değerleri ekonomik faydaya dönüştüren startup firmalarının önemi her geçen gün artmaktadır. 2000’li yıllarda özellikle Amerika’da başlayıp tüm Dünyada yaygınlaşmaya başlayan bu yeni iş yapma kültürü ekonomik kalkınmada önemli bir enstrüman olarak görülmeye başlanmıştır. Gelişmiş ve gelişmekte olan birçok ülke konunun önemini farkına varmış ve startup firmalarının çıkmasını kolaylaştıracak ekosistemleri oluşturmaya ve desteklemeye başlamıştır.

Yapılan araştırmalar melek yatırımcılığın işsizliğin azaltılmasında önemli enstrümanlardan biri olabileceğini göstermektedir. İlk yatırımını alan bir girişimcinin ilk yılın sonunda ortalama 5, üçüncü yılın sonunda 16,7 kişilik bir istihdama ulaşabildiği hesaplanmıştır (EBAN, 2014).

Bu alanda ülkemizde de son yıllarda çalışmalar hızlanmış olup hem kamu hem de özel sektör tarafında bir takım olumlu gelişmeler yaşanmıştır. Ülke genelinde kurulan Teknoloji Geliştirme Bölgelerinin (Teknopark) sayısı artmaya başlamıştır. Teknoparklardaki Kuluçka Merkezleri sayesinde inovatif iş fikirlerini olgunlaştıracak ortamlar ve imkanlar oluşturulmaktadır. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bünyesindeki TÜBİTAK ve KOSGEB gibi kurumlar ile bu tarz başlangıç firmalarının finansa erişimi noktasında bir takım destek programları oluşturulmuş ve uygulamaya konulmuştur. Özel sektör de konunun önemini farketmiş, büyük firmalar kendi Ar-Ge ve İnovasyon çalışmalarını gerek kendi bünyelerinde oluşturdukları merkezlerde gerekse de kuluçka merkezlerindeki startup firmalarını

destekleyerek hayata geçirmeye başlamışlardır. Finansal açıdan belli bir büyüklükteki girişimciler ve yatırımcılar Dünya’da hızla yaygınlaşan Melek Yatırımcılık mekanizması ile ağlar kurmuş ve bu firmalara yatırımlara başlamışlardır. Bu ağların gelişmesi ve melek yatırımcı sayısının artması ile ilgili Hazine ve Maliye Bakanlığı nezdinde mevzuat ve destek altyapısı geliştirilmiştir. Tüm bu çalışmalar neticesinde özellikle İstanbul, Ankara ve İzmir gibi büyük illerimizde startup firmaların çıkmasını ve destek almasını sağlayacak ekosistemler önemli ölçüde gelişmiştir. Ancak gelişmiş ve diğer gelişmekte olan ülkeler ile mevcut durumumuz kıyaslandığında bu konuda daha çok yolumuz olduğu net bir şekilde ortadadır.

Kalkınma Ajansları yürüttükleri mali destek programları ile bugüne kadar yaklaşık 5,6 Milyar TL’lik destek vermiştir. Bu destekler hibe olarak kullanılmaktadır. Ajans desteklerinin yanı sıra kamu tarafından verilen desteklerin etkinliğinin artırılmasının yolu kamunun parasının akıllı paraya çevrilmesinden geçmektedir. Bu noktada klasik destekler yerine destekleyeni destekleyerek kamu parasının akıllı paraya çevrilmesi yoluna gidilmelidir. Bu sistem için en uygun araç melek yatırımcılıktır. İş fikrinin hayata geçmesi aşamasında eş, aile, arkadaş vb. desteklerden ziyade en fazla destek ve faydalı çıktılar melek yatırımcılardan gelmektedir.

Bu ekosistemlerin oluşmasına hız kazandırmak adına Ajansımızın bölgedeki diğer ilgili aktörler (GAP BAN, Teknoparklar, Üniversiteler, Sanayi Odaları ve İşadamı Dernekleri vb.) ve özel sektör işbirliği ile hazırlayacağı ve yukarıda ifade edildiği üzere kamu parasının akıllı paraya dönüştürülmesine olanak sağlayan yeni bir destek modeline ilişkin taslak bir Model Önerisi geliştirilmiştir. Taslak içeriği hazırlanmış olan bu Model Önerisinin Bakanlığımızın revize etmekte olduğu yeni “Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği” kapsamında bir destek programına dönüştürülmesi ve pilot olarak hayata geçirilmesi planlanmaktadır.

Tablo 123- Girişimcilere ve Melek Yatırımcılara Yönelik Yenilikçi Destek Fonu Programı

Faaliyet Adı	Alt Faaliyet Adı	Sorumlu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Girişimcilere ve Melek Yatırımcılara Yönelik	Programlama ve Programın Hazırlık Süreci	Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Karacadağ Kalkınma Ajansı, Diyarbakır YDO, Şanlıurfa YDO	01/01/20-30/06/20	1.000,00

Yenilikçi Destek Fonu*	Programın Uygulanması	Kalkınma Ajansı, Diyarbakır YDO, Şanlıurfa YDO, GAP BAN, Dicle ve Harran Teknokentleri	01/07/20-31/12/20	1.000,00
	Programın izleme ve Organizasyon Çalışmaları		01/07/20-31/12/20	1.000,00
TOPLAM				3.000,00

*Bakanlığımız bünyesinde çalışmaları devam eden Bölgesel Girişim Sermayesi benzeri bir modelin bölgede pilot olarak uygulanması planlanmaktadır. Bu nedenle izödenek olarak bir rakam konulmuştur. Proje faaliyet destekleme yönetmeliğinin bu çalışmaya olanak verecek şekilde değışmesi durumunda bütçe revize edilerek Bakanlığımız onayına sunulacaktır.

Mesleki ve Teknik Eğitim Teması

Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğünün 18.04.2019 tarih ve 745.02/60180 sayılı yazısı ile 2019 yılı teması olarak Mesleki ve Teknik Eğitim konusunun seçildiği ve bu kapsamda hazırlanan usul ve esaslarda bir dizi etkinlik ve faaliyetin gerçekleştirilmesi gerektiği belirtilmiştir. Ajansımız tarafından söz konusu yazı doğrultusunda hazırlanan faaliyet takvimi Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğüne iletilmiştir. Bu kapsamda Ajansımız tarafından 2020 yılında yapılması planlanan faaliyetler aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 124: Mesleki ve Teknik Eğitim Faaliyetleri

Hedef No*	Faaliyet Kodu*	Faaliyet Açıklaması	Tahmini Bütçe	Takvim Başlangıç/Bitiş
2.	2.1.1	Usta-Çırak Buluşmaları Diyarbakır ve Şanlıurfa'da sanayi kuruluşları, otel, sağlık kuruluşları ve üniversiteden irtibat sağlanan usta ve akademisyenler ilgili meslek okulları ile buluşturulacak ve okullarda uygulamalı bilgi aktaracaktır. Öğrenciler de fabrika/işletmeleri yerinde ziyaret edip ustalardan iş başında eğitim alabilecektir. Ajansımız YDO'ları sanayi kuruluşları, otel, sağlık kuruluşları ve üniversiteler ile bağlantıya geçip bu iletişimi sağlayacaktır.	20.000 TL	15 Ocak-31 Mayıs 2020
2	2.2	Sanayici-Mezun Buluşmaları Diyarbakır ve Şanlıurfa'da MTAL ve MYO'ların son sınıf öğrencileri ile meslek okullarından mezun olanların dahil olduğu birer adet sanayici-mezun buluşması etkinliği yapılacaktır. İŞKUR E-mezun portalı ve İŞKUR Kariyer Günleri bu etkinlikler kapsamında	25.000 TL	15 Ocak-31 Mayıs 2020

		değerlendirilecek ve Ajans tarafından içeriğin zenginleştirilmesine katkı sağlanacaktır.		
2	2.3	Liderler Programı İŞKUR Kariyer Günleri kapsamında ilde veya Türkiye çapında meslek okulları alanında başarılı iş insanları Ajans tarafından Diyarbakır ve Şanlıurfa'ya davet edilecek ve meslek okulu öğrencileri ile bir araya getirilecektir.	30.000 TL	15 Ocak-31 Mayıs 2020
2	2.5	Ulusal ve Uluslararası Fuar ve Konferanslara Katılım Meslek Lisesi öğrenci ve öğretmenlerinin motivasyonlarını artırmak amacıyla tematik fuar veya konferanslara (katmanlı üretim, yapay zeka, nesnelere interneti vb.) katılım sağlanması planlanmaktadır.	100.000 TL	15 Ocak-31 Mayıs 2020
4	4.1	Proje Hazırlama Eğitimi İldeki bütün meslek okullarına ulaşabilecek şekilde İl ve İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri/Rektörlükler üzerinden Proje Hazırlama Eğitimi için Teknik Destek başvurusu yapılması sağlanacaktır. Ayrıca Teknik Destek imkanlarıyla eğitim ihtiyacı giderilmezse Ajans personeli tarafından Proje Hazırlama Eğitimleri verilecektir.	75.000 TL	15 Ocak-31 Mayıs 2020
4	4.1	Girişimcilik Eğitimleri Ajansımız 2017 yılında Diyarbakır ve Şanlıurfa Ticaret ve Sanayi Odaları, Borsaları, Milli Eğitim Müdürlükleri ve Genç Başarı Vakfı birlikte lise öğrencilerinin iş ve şirket kurmasının sağlanması ile bu kapsamda faaliyetlerde bulunmasını hedefleyen Genç Başarı Şirket Programını uygulamıştır. Bu kapsamda, ortaöğretim öğrencilerine yönelik girişimcilik, şirket kurma ve yönetme, ticaret hayatını tanıtmaya çalışmaları yapılmıştır. Ayrıca, gençlerin Girişimcilik, Finansal Okuryazarlık ve İş Gücüne Etkin Katılım becerilerini geliştirmek amacıyla, öğrenme metodu üzerine kurulu Genç Başarı Şirket Programı projesi çerçevesinde, şirket kurma faaliyetleri düzenlenmiş ve şirket kurma faaliyetleri ile öğrencilerin ticaret hayatını öğrenmeleri, bir mal üretmeleri, kendi ürünlerini pazarlamaları, şirket	50.000 TL	15 Ocak-31 Mayıs 2020

		bünyesindeki unsurları tanımaları, ticaret fuarı gerçekleştirebilmeleri sağlanmıştır. Söz konusu “Genç Başarı Projesi” meslek okulları temalı olarak Girişimcilik Eğitimleri başlığı altında yeniden hayata geçirilecektir.		
4	4.2, 4.4, 4.5	İnovasyon Eğitimleri, Tasarım Odaklı Düşünme Eğitimleri ve Etkili Sunuş Teknikleri Eğitimi İldeki bütün meslek okullarına ulaşabilecek şekilde İl ve İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri/Rektörlükler üzerinden söz konusu eğitimler için Teknik Destek başvurusu yapılması ve bu şekilde eğitimler verilmesi planlanmaktadır.	50.000 TL	15 Ocak-31 Mayıs 2020
6	6.1	Proje Pazarı 4.3 Faaliyet kodundaki Girişimcilik Eğitimleri altında yapılacak olan Genç Başarı Şirket Programı çıktı ve ürünleri her ilde yapılacak bir etkinlik ile yatırımcılara/paydaşlara/karar vericilere sunulmak amacıyla sergilenecektir. (Şanlıurfa Meslek Liseleri Ödüllü Proje Pazarı Etkinliği Şanlıurfa Teknoparkta gerçekleştirilecektir)	20.000 TL	15 Ocak-31 Mayıs 2020
6	6.2	Hami Okul Uygulaması (İşletme ve okul eşleştirmeleri yapılacak) Diyarbakır ve Şanlıurfa’da sanayi kuruluşları, otel, sağlık kuruluşları, kamu kurumları ve üniversite yetkilileri ile ilgili meslek okulları ile eşleştirilecek ve okullar ile özel sektör/kamu kuruluşları arasında iş birliği yaygınlaştırılacaktır. Öğrenci ve öğretmenler de fabrika/işletmeleri/kamu kurumlarının staj imkanlarından yararlanıp mezun olduklarında bu kurumlar da işbaşı yapabilecektir. Aynı zamanda ortak atölye/laboratuvar kullanımı konusunda da işbirliği teşvik edilecektir.	20.000 TL	15 Ocak-31 Mayıs 2020
TOPLAM			390.000,00	

5. Sonuç ve Değerlendirme

Karacadağ Kalkınma Ajansı Sonuç Odaklı Programlama yaklaşımını benimseyerek 3 yıl boyunca uygulayacağı operasyonel programları belirlemiştir. İ ve dış paydaşların katkıları alınarak 3 adet tematik Sonuç Odaklı Program oluşturulmuş ve her bir program için somut çıktılarına dönük faaliyetler ortaya konulmuştur. Hibe programları gibi araçlar ile paydaşlarla etkin iş birliklerinin kurulduğu, yatırım ortamının iyileştirilmesi için çalışmaların yapıldığı, analizler ile bölge potansiyelinin ortaya çıkarıldığı politikalar birlikte düşünülerek karma bir yaklaşım gözetilmiştir. Her üç program altında somut ve gerçekçi gösterge hedefleri belirlenerek bu hedeflere ulaşmak için kurumsal dönüşümün nasıl sağlanacağı Kurumsal Gelişim bölümünde belirtilmiştir.

2012 yılından beri Kalite ve Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemini benimseyen Ajansımız kurumsal dönüşümü büyük oranda tamamlamış ve 2016-2020 yıllarını kapsayan kurumsal stratejik planında stratejik hedeflerini ortaya koymuştur. Hem stratejik planlama süreci hem de kalite yönetim sistemi deneyimi yeni kurumsal dönüşüm yaklaşımı için önemli bir katkı sağlamıştır. Bu noktada Ajansımız geçmiş deneyimlerinden yararlanarak Sonuç Odaklı Program hedeflerine ulaştıracak dönüşümü sağlayacaktır.

Sonuç Odaklı Program konularına girmeyen, ancak bölge için gerçekleştirilmesinde elzem görünen bazı faaliyetler yerel kalkınma fırsatları (YKF) altında belirtilmiştir. YKF'ler sayesinde bölgenin içsel potansiyelini harekete geçirebilecek hibe programları, iş birliği ağları, eğitim hizmetleri gibi faaliyetler uygulanacaktır.

Çalışma programında belirlenen tematik SOP'lar ile diğer faaliyetler bütüncül bir yaklaşımla uygulanarak hayata geçirilecektir. Bunun için hem kurumsal koordinasyon hem de yerel/bölgesel/ulusal/uluslararası kurumlarla koordinasyon etkin bir şekilde yerine getirilecektir.

6. Ekler

EK-1/A GÜdümlü Proje Bilgi Formu

EK-1/B Proje Listesi

EK-1/C Yurtdışı Fuarlar ve Çalışma Ziyaretleri Tablosu

EK-1/D Düzenlenecek Etkinlikler Tablosu

EK-1/E Yapılacak Araştırmalar, Analizler, Stratejiler ve Raporlar Tablosu

EK-1/F Kaynak Verimliliği Faaliyetleri Tablosu

Ajans Yönetim Kurulunun 27.03.2020 tarih ve 2020/03 nolu kararı ile 4 Numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 194/1-a maddesi ve *Kalkınma Ajansları Çalışma Usul ve Esaslarının* 14/a maddesine göre, Ajansımız **Revize 2020 Yılı Çalışma Programı**'nın aynen kabulü ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın onayına sunulmasına karar verilmiştir. 27.03.2020

Dr. Hasan MARAL
Genel Sekreter